

НИКОЛА БЪОГЛЕ

enthusiast

ПОСЛЕДНОТО ПОСЛАНИЕ

От автора на „Пациент 488“, „Заговорът“ и „Дяволският остров“

Анотация

*Сигурни ли сте, че искате да знаете истината?
Тя може да ви хвърли в бездната на страха и лудостта...*

Остров И`она, Западна Шотландия – черни скали са пръснати из кафявите треви, а в края на „Пътят на мъртвите“ се извисява сивият силует на манастира.

Зад брулените му от вятъра стени един от неговите обитатели е открит мъртъв. Антон Юсил е убит по особено жесток и необичаен начин – чрез екстракция на мозъка. Инспектор Греис Кембъл се заема с разследването. След като е била отстранена от длъжност за цяла година, сега кариерата ѝ е заложена на карта.

В един проливен дъжд тя бута тежката порта на манастира и се сблъсква с трескавите погледи на петимата монаси, които го обитават. Единственото, което знаят за жертвата, е името ѝ и това, че мъжът има тайна стая, чиито стени са покрити с непонятни научни уравнения и формули.

Какво е търсил Антон? Защо са го ликвидирали с такава жестокост? Греис не подозира, че всъщност са ѝ поверили разрешаването на една от най-изумителните загадки, пред които някога се е изправяло човечеството.

В „Последното послание“ Никола Бьогле ни представя новата си героиня – инспектор Греис Кембъл – самотна и мистериозна жена, чието минало крие тежки тайни. А това, което на пръв поглед изглежда банална криминална история, скоро се оказва случай, които я отвежда до ледените земи на Гренландия, където тя ще направи ужасяващи за бъдещето на човечеството открития.

В основата на сюжетите на Никола Бьогле винаги стоят реални факти и събития. Тази книга не изневерява на това правило и авторът повежда читателите си на пътешествие, което ще ги ужаси, но и ще ги накара да си задават много въпроси.

*На моята изключителна жена Каролин, заедно с която се
надявам да предадем най-ценното послание на нашите също
толкова изключителни дъщери Ева и Жулиет.*

1

Сред мрака на уличката, с малки каменни къщи, между капациите на един прозорец се процеди светлина. Не беше достатъчно ярка, нито постоянна, но стигаше, за да открие контурите на правоъгълния прозорец във викториански стил.

Вместо дразнещото изкуствено осветление на електрическите крушки Греис предпочиташе редовно да се буди в три часа сутринта под меките отблясъци на пламъка. Седнала на леглото в стаята си, тя се любуваше на все още колебливото потреперване на фенера.

Разпъна изтръпналите пръсти на крака си. От това подът изскърца и тя се разбуди напълно. Сякаш изведнъж обзета от безпокоичество, Греис се пресегна да отвори чекмеджето на нощното си шкафче, но после се разколеба и тръсна глава: „Добре знаеш, че не е мръднала оттук“, ѝ каза вътрешният ѝ глас. С фенера в ръка тя застана пред прозореца. Разклонени сенки шареха по стъклото, а по-далеч, откроявайки се на фона на лунната светлина, се издигаше високата кула на университета в Глазгоу, която младата жена съзерцава известно време.

После, повесила фенера на китката си, тя влезе в гостната, наслади се на нежния допир на килимите по ходилата си и подуши въздуха. С изключение на една от стените – широка колкото врата и закрита от завеса, помещението беше заето от библиотека с рафтове, натежали от книги, и пропито с успокоителното ухание на стара хартия. Греис плъзна поглед по всички етажерки, за да се порадва на безмълвното присъствие на единствените души, на които позволяваше да се сродят с нейната. Книги се бяха

настанили дори на стелаж, монтиран на входната врата – като някакви пазачи на дома ѝ.

С предпазливи крачки, за да не събуди съседите, Греис последователно включи всички лампи в гостната, угаси фенера и както беше по копринена пижама, която прикриваше формите ѝ, се излегна на килима до ниската масичка, за да започне упражненията си по пилатес. Благодарение на изключителната си дисциплина тя беше успяла да стегне в дълбочина коремната си мускулатура. Целта ѝ бе да увеличи шансовете си за съпротива в някои ситуации, с каквито се сблъскваше в професията си.

Триисет минути по-късно тя застана пред огледалото в банята. По страните ѝ бяха избили червени петна, които нагло очертаваха бузите. А това ѝ напомняше как наскоро, докато страдаше от затлъстяване, неколцина колеги тъпанари ѝ се подиграваха заради кръглата ѝ, лъщяща от пот глава. Сега беше на триисет и две години и гърдите ѝ не бяха напълно загубили пищните си форми, а в талията беше „повече жена, отколкото топлес от списание“, както понякога шеговито си казваше. Някои вероятно бяха на мнение, че би трябвало да свали още две-три кила, докато за други тя беше истинска, красива жена. Впрочем лицето ѝ не беше лишено от хубави черти, а устните ѝ – големи и сочни, привличаха погледа също както и очите ѝ с цвят на лешник и галещ поглед. Колкото до пухкавите ѝ ръце, те бяха се изфинили и придобили известна дискретна изисканост.

Греис наведе глава настрани и дългите ѝ кестеняви коси се спуснаха по врата ѝ. На корема си беше открила гънка, по-богата на подкожна тлъстина от очакваното. Вдигна рамене и се надсмя над самата себе си, като реши, че е постигнала „комфортното“ си тегло.

Прибра се на пръсти в стаята си и отвори гардероба. Вдясно имаше няколко рокли, джинси и ризи в тъмен цвят. А вляво, подредени като воиници, пет еднакви тайора с долнище панталон, заели стойка „мирно“ на своите закачалки.

Греис се канеше да избере един от тях, преди да се настани на дивана с чаша чай и книга. Обърна поглед към стената срещу леглото си и внимателно доближи загриженото си лице към нея. Ето че се случваше отново. Застина и се заслуша в шума, които стигаше до ушите ѝ, приглушен и на пресекулки. Ридания. На мъж. Както често досега, през най-тъмните часове на нощта, от почти цяла година.

Какво беше преживял? Как изглеждаше? Греис нямаше никаква представа. Нито веднъж не се бяха разминали по коридора, защото вероятно ходеха на работа по различно време. Както всеки път тя се облегна на стената. И сред тишината, нарушавана от плача на непознатия, затананика приспивна песничка, като клатеше грациозно глава. Не пееше съвсем вярно, но вибрациите от гърдите ѝ се предаваха на стената и тя махаше с показалец при всяка дума, която изскачаше от устните ѝ. Нежната приспивна песен беше стар спомен от детството ѝ и разказваше как Мари помолила ангелите да бдят над сина ѝ. Тя самата си беше припявала често тази мелодия в най-тежките моменти от живота си.

Скоро воплите, които идваха от съседната стая, станаха по-редки, като че болката се укроти и плътната тишина на нощта пак изпълни пространството.

Греис се изправи предпазливо като майка, която се отдалечава от кошчето на заспалото си дете, препаса кобура си, облече се, закачи белезниците на колана си, надяна на палеца си една сребърна халка и коленичи пред нощното шкафче. Този път отвори вратичката, зад която се криеше огнеупорна каса. Набра кода и я отвори. Вътре имаше два предмета. Без да докосне пистолета, тя сграбчи изненадващо припряно, въпреки че изглеждаше спокойна, парчето червено кадифе, разви го и въздъхна с облекчение.

Ключът със зъбци от двете страни, типичен за металните врати, беше на мястото си. Греис го взе и се върна в гостната. Дръпна завесата, опъната между две библиотеки, зад която имаше

груба метална врата, по-солидна от невзрачната на входа. Мушна ключа в ключалката и долови някакво трептене. Дървените фигурки на животни и няколко книги, струпани на масичката в хола трепереха от вибрациите на мобилния ѝ телефон. Кой ѝ звънеше по това време?

Елиът Бакстер. Шефът ѝ. Сигурно имаше вече година, откакто не ѝ се беше обаждал. За какво ли му бе притрябвала, и то посред нощ? Тя отговори на обаждането колкото от любопитство, толкова и от тревога.

– Само две позвънявания. Виждам, че не си загубила навика си да ставаш рано – заяви той.

– Само че не го правя, за да се наплюскам преди всички останали, а за да спортувам.

– Добре, добре, радвам се да го чуя, но ще бъда откровен с тебе, Греис. Ако ти се обаждам, то е, защото нямам друг човек на разположение, така че не си прави илюзии.

– Също както не си правя илюзии относно чувството ти за такт – отвърна тя без сянка на враждебност.

– Греис, навремето ти беше прекрасен разследващ полицаи, но и двамата знаем, че...

„Че когато ме понижи, имах остра нужда от помощ, а не да бъда пратена в трета глуха“, за малко да каже Греис.

Но щом я търсеше, вероятно Бакстер щеше да ѝ предложи някой интересен случай. Така че по-добре да не му противоречи. Поне засега.

– Вече е минало, взела съм се в ръце. Да оставим това. Слушам те.

Елиът Бакстер въздъхна дълбоко.

– Отнася се за убийство – каза той с половин уста.

Греис долавяше признаци на притеснение у своя началник, което рядко се случваше.

– Човекът е открит в една стая едва преди час – продължи Елиът – с подпухнало лице, с разбит череп, със... Според свидетеля на място някаква гъста белезникава течност изтичала от носа му.

– Къде се е случило?

Мекият и търпелив глас на Греис насърчаваше откровенията. Звучеше, сякаш говори на ухото на срамежливо дете.

– Точно тук е проблемът.

Тя го чу как навлажнява устни, докато търси думи.

– На остров И`она.

Както всеки шотландец, Греис беше чувала за този мъничък остров в далечния западен край на страната. Място, което се славеше със спокойствието си.

– В селото ли се е случило?

– Не.

Сега вече на Греис ѝ стана ясно защо шефът ѝ е толкова притеснен. С изключение на селото, на острова имаше само едно място, съградено от човешка ръка.

Място, където такива неща не се случват никога. Или по-скоро не би трябвало никога да се случват.

Единственото човешко същество в радиус от стотици километри, Греис караше с разумна скорост по тясната ивица асфалт, описваща криволичеши завои в пазвата на мъгливата долина. Насред избуялите по всеки склон сочни треви тук-там стърчаха трошливи скали, покрити с мъх, най-високите от които се губеха сред пелената от облаци, подобно на разрежено черно мастило. На места сивите пари се разкъсваха около най-високите върхове, разкривайки върволица от каменни гребени, които напомняха гръбнака на някои древен гигант, готов да изправи мощното си тяло над своите владения.

Греис съзерцаваше картината на тези масивни скелети, а това ѝ помагаше да надмогне възбудата, която я беше завладяла веднага щом затвори телефона. Несъмнено Елиът се беше обърнал към нея, защото нямаше алтернатива. Но като ѝ поверяваше случая, той може би ѝ даваше уникален шанс да докаже, че е достойна да се върне на поста си на разследващ криминалист. Същият, който ѝ бе отнет в онзи прокълнат ден, когато натрупаното с годините наднормено тегло беше нанесло фатален удар на кариерата ѝ. Денят, когато не успя да догони серииния изнасилван след година преследване и скъпи и изтощителни разследвания. Всеки друг полицаи нямаше да изостане, докато тя се беше задъхала бързо и престъпникът изчезна, оставайки неоткриваем и до днес. След този провал Греис беше пратена да разпитва съседите за кражби в жилища, а основната ѝ работа се свеждаше до това да изслушва свидетели, които не са видели нищо, и да обяснява на пострадалите, че полицията прави всичко по силите си. Измъчвана от чувството си за вина, първоначално тя беше приела наказанието и бе положила неимоверни усилия да си върне добрата физическа форма. На това

Елиът Бакстер не обърна никакво внимание, нито пък оцени битката, която тя трябваше смело да води със себе си. След като беше прекарала цяла година в „трета глуха“, тя усещаше, че няма да издържи дълго, преди да напусне работа и да се откаже от единствената професия, която даваше смисъл на съществуването ѝ. Затова този неподозиран случай можеше да се окаже врата към нейното спасение или – ако се провалеше, – да се превърне в окончателната ѝ присъда.

Греис пое дълбоко въздух, за да разсее напрежението от огромния залог. Рискуваше то да я разконцентрира и реши, че е по-добре да си припомни малкото факти, които Елиът ѝ беше споделил, преди да тръгне на път, които щеше да продължи повече от пет часа.

– Знаем ли как е станало убийството?

– Виж какво, лицето, което отговаря за мястото, е мой бивш състудент от факултета по право. Стабилен, уравновесен човек, но ето че в случая беше обзет от паника. Преплиташе му се езикът.

– Защо не се свържеш с полицията на остров Мул? Съвсем наблизо е. Там има полицейски инспектори.

– Тои се опасява, че информацията ще стигне до пресата, понеже местните полицаи са прекалено близки с журналистите от региона. Греис, няма да е добре това да се разчуе дори само заради имиджа на Шотландия. Да беше се случило в опасен квартал като „Драд“, на всеки би се сторило нормално, обаче там...

– Нали все пак не разчиташ на мен да потуля случая?

Този път в гласа ѝ се долавяше леко напрежение.

– Не. Но ще е добре да си дискретна до момента, когато ще разполагаме с ясни отговори за случилото се.

– Окей. Изпрати ли вече екип от лабораторията?

– Не, обаждам се първо на теб. Сега ще им позвъня. И ще ти дам номера на съдебния лекар, които ще отговаря за случая.

– Самоличността на жертвата?

Елиът въздъхна.

– Тук имаме проблем, не ни е известна. Те не искат документи от хората, които постъпват при тях; освен това им казах, да не тършуват сред личните вещи на жертвата, за да не замърсят местопрестъплението.

– Нещо друго?

– Не, нищо, освен че се надявам този път да не изпортиш цялата работа.

Измина час и планините се снишиха, отстъпвайки място на равнини с кафяви треви, които се огъваха според посоката на морския вятър. Тя приближаваше брега. А когато видя върху един скалист нос да се откроява умърлушеният силует на останките на замък, разбра, че е стигнала до пристанищното градче Оубън. Остави колата си на паркинг там и хвана първия ферибот до остров Мул. Тои беше задължителна спирка по пътя за Йона – неговият малък побратим, по-отдалечен от брега. После ѝ се наложи да прекоси острова с автобус до скромното пристанище Фионпорт, откъдето да се качи на последния кораб по маршрута ѝ.

Подпряла се на парапета на палубата, Греис погледна телефона си, които беше извibriрал. Елиът ѝ беше изпратил данните за връзка със съдебния лекар Уолъс Мъри, посочвайки, че тои е тръгнал и ще пристигне след нея. Тогава Греис си даде сметка, че едва минава осем часът, макар да ѝ се струваше, че е изминал цял ден.

С коси, развени от вятъра, и лице, обсипвано от пръски морска пяна, тя се вторачи в очертанията на малкия остров Йона, до които се приближаваха. Прецени на око, че островът е дълъг най-много пет километра и широк два или три. Забелязваше се малка концентрация на къщички, всички построени край морския бряг. След като вятърът се беше засилил и изтикал облаците достатъчно, за да проникне някои слънчев лъч, те се открояваха сравнително добре. Оскъдната светлина огря белите стени и пепелявите керемиди по покривите по цялото протежение на брега и за кратко внесе лъч живот сред местната сивота.

– Оттук не се вижда.

Греис обърна глава към мъжа, който се беше облегнал на перилата до нея; беше четиристотина годишен, с добре нахлупено червено таке, а белите му коси се спускаха безредно около костеливото му лице.

– Да, знам, той е от другата страна на хълма.

– Виж ти, рядко се случва да ни посещават в разгара на есента. Още по-малко сама жена.

Греис нямаше намерение да се държи неучтиво, но не се смяташе за длъжна да дава обяснения на човек, който на всичко отгоре се чудеше как една жена може да пътува сама.

– Това не е за изпускане – отвърна му тя, присвила очи в мила усмивка, – защото много обичам спокойствието.

Очевидно мъжът не очакваше такъв отговор и за момент остана със зяпнала уста, преди да се съвземе.

– Спокойствие, спокойствие, ама кой знае какво се случва зад тези стени, след като туристите си заминат.

Порив на вятъра се стовари върху морето. Греис дръпна нагоре ципа на якето си. Мъжът ѝ хвърли подигравателен поглед.

– Е, вие няма защо да се тревожите. С бузи като вашите, не би трябвало да ви е студено.

След това той се отдалечи от парапета, махайки презрително с ръка. Греис не беше особено изненадана от сарказма на този ужасно кльощав мъж, който сигурно ѝ завиждаше, защото тя прачеше от здраве.

Тогава усети, че корабът ускорява скорост, взе да разбива с трясък вълните и нежните повеи на вятъра се превърнаха в брутални откоси. Дочу пътниците зад гърба си да разменят думи на безпокойство. Всички се взираха в небесния купол. В далечината бързо приближаваха зловещи черни облаци. В кабината си капитанът хвърляше боязливи погледи към небето. Той заби камбаната за мъгла и нареди на всички да седнат по местата си.

Първите капки забарабаниха по палубата в момента, в който корабът акостираше. Морският съд силно се клатушкаше и

корпусът му се триеше в буя на пристанището с обезпокоителни стържещи звуци. Капитанът подкани десетината пътници да слизат по-бързо, а в това време силен порои се изля върху острова, от които палтата плющяха, косите се развяха, а корабът се клатеше ужасно.

Греис си сложи качулката, скочи на понтона и точно пред себе си забеляза мъжа с червеното таке. Наведена напред, за да не се излага напълно на дъжда, който падаше косо, тя го настигна и леко го бутна. Понеже беше близо до борда и вятърът го тласкаше, той изгуби равновесие. В последния момент Греис го улови за ръката, преди да е паднал два метра надолу в ледените води на бурното море.

Зашеметен от преживяния страх, нещастникът се вторачи в лицето на Греис.

– Съжалявам – кресна тя, надвиквайки тътена на мощните вълни, които се блъскаха в прибоя. – Бузите ми закриваха погледа и не ви видях.

Тя му се усмихна, оправя яката на палтото му и продължи решително да крачи към единствената улица на миниатюрното пристанище. Само за минута всички пътници се разотидоха, а Греис остана сама под пороя. Вятърът бучеше все по-ожесточено, а от небето се стичаха водни потоци, които хвърляха острова в мрак като при слънчево затъмнение.

По уличката вече се бяха образували големи локви и се наложи Греис да ги прескача, докато излезе на пътя, който изкачваше хълма над селището. На предупредителна табела беше написана забрана да се върви по тази пътека в лошо време. Греис обаче не можеше да си позволи лукса да изчака да стихне бурята.

Тя подмина табелата и докато по обувките ѝ полепваше кал, се опита максимално да заобикаля образувалите се вади, където почвата беше хлъзгава. Изкачи баира с измокрено лице, въпреки че се беше сгушила в палтото си, и излезе на върха. Там вятърът духаше толкова жестоко, че мокрите треви полягаха, а дрехите прилепваха по тялото. Дъждът влизаше в устата ѝ, стичаше се по

врата ѝ. Тя продължи да върви, но не виждаше на повече от два метра. Нямаше как да отгатне, че край пътеката зееше пропаст, преди да чуе в последния момент взрива на вълните, които се разбиваха в ниското.

Тя се постара да не прави нито една случайна крачка, но неочаквано силен порив на вятъра я тласна силно напред. Падайки, тя се свлече по склона, който беше разкалян и сякаш напоен с олио. Греис заби пръсти в пръстта, за да се задържи, но въпреки това не спираше да се пързала надолу. Изкрещя от ужас. На няколко метра от нея пропастта я очакваше с паст, бълваща пяна около стърчащите скали, готови да понижат своята плячка. С енергията на отчаянието, тя заби нокти в земята. Пръстите ѝ пламнаха, кожата ѝ се обели, но сложи край на смъртоносното ѝ пропадане. Бавно, предпазливо, тя пролази нагоре до пътеката; след като най-после беше извън опасност, се строполи на земята от изтощение. Погледна ръцете си и с облекчение установи, че раните ѝ са само повърхностни.

Омацана с лепкава кал, тя полежа малко, колкото да се разсее гаденето, предизвикано от страха и болката.

Вероятно повече от всеки друг инспектор от полицията, Греис отлично знаеше причината да избере тази професия. Обаче в такива трудни моменти тя подлагаше на съмнение своето вътрешно убеждение. След като постепенно успокои дишането си, тя се изправи с мъка и се огледа наоколо с присвити очи.

От своето местоположение би трябвало да го вижда, но всичко бе потънало в полумрак. Поривът на вятъра беше така силен, а от време на време сред дъжда се мярваха единствено безформени сенки, които веднага се стопяваха.

Като следваше особено внимателно наклона на терена, тя се добра до едно равно място; тук усети подметките си да стъпват на широки дялани камъни, между които струяха бързи поточета. Същите скоро надделяха над непромокаемите ѝ обувки, които от удобни се превърнаха в мокри гъби. „Но къде ли трябва да е? – питаше се тя нетърпеливо. – Защо още не го виждам?“

Вместо отговор светкавица разсече небето и тътенът на гръмотевицата накара земята да потрепери. Мигът стигна, колкото да мерне ниска каменна стена на няколко крачки от нея. Тя ускори ход и тръгна успоредно с каменния бордюр, докато някаква табела не се изпречи на пътя ѝ. Губеше видимост заради водата, която се стичаше в очите ѝ, така че ѝ трябваха няколко секунди, за да разгадае ситните букви в черен цвят: „Пътят на мъртвите“.

Вдясно, оттатък стената, в една част на острова, която сигурно се спускаше полегато към морето, ѝ се мярнаха техните призрачни силуети, изкривени и полегнали на една страна – надгробните камъни на първите крале на Шотландия, чиито скелети лежаха тук от повече от хиляда години. Тук беше и този на печално известния Макбет. Като отмести поглед, зъзнеща в мократа си шуба и оцапана с кал, Греис закрачи бавно по гробищната пътека. Мина покрай висок келтски кръст, наподобяващ източена човешка фигура, които хвърляше огромна сянка. Тя се спря и вдигна глава, стресната, с корем, присвит от необяснима уплаха.

Наистина той беше тук. Сякаш я беше чакал през всичките тези над хиляда и четиристотин години. Далеч от трескавото човешко ежедневие. Мрачните очертания на каменната постройка образуваха кръст, над които се издигаше квадратна средновековна кула. Именно зад тези изложени на вятъра стени я очакваше трупът на един мъж, както и обитателите на това място, разтърсени от ужас.

Греис отново приведе глава, направи още няколко крачки и се озова, изтощена, под портика пред островърхата врата на манастира в Иона.

С болезнените си пръсти – измръзнали и изподрани, Греис хвана големия метален пръстен, който висеше на дясното крило на вратата, и го дръпна три пъти. Светкавица разнесе мрака, а трясъкът от гърма разцепи въздуха точно над главата ѝ, заглушавайки звука на камбаната, с които заявяваше пристигането си. Младата жена се сепна и пак позвъни, след което подпря глава на лакътя си, а водата се стичаше на едри капки от качулката ѝ.

За миг ѝ се стори, че отново падат гръмотевици, но разбра, че някои отключваше тежката врата от другата страна. Масивното дъбово крило се открегна.

– Бързо, влизайте – подкани я приглушен мъжки глас.

Греис прекрачи прага и вратата веднага се затвори след нея с дискретно прищракване на ключалката.

Тя не виждаше ясно чертите на своя събеседник, заслонени от качулка с остър връх. От ръката му висеше единственото осветление: фенер, чиито фитил пращеше, а под светлината му, по камъка на сводестия коридор, танцуваха техните сенки. Малко по-нататък се забелязваше поредица от готически арки, отвеждащи към градината на манастира под открито небе. Пред всяка аркада дъждът шумно се стичаше на водоскоци, а мразовитите въздушни течения караха пламъчето на фенера да трепти.

Гръмотевиците отново разтърсиха въздуха, докато монахът смъкваше качулката на своята роба от аба. Той долепи показалец до устните си, за да я предупреди да пази тишина. Изглеждаше на петдесетина години, с късо подстригана бяла брада, която се сливаше с бакенбардите и също така снежната му къса коса. На Греис ѝ направи впечатление тъмните кръгове под очите му и изпъкналото чело и тя спонтанно си представи как той го подpira

с длан по време на дългите часове, прекарани в четене. С тревога в погледа, монахът видимо проверяваше наоколо.

– Греис Кембъл, полицейски инспектор от управлението в Глазгоу.

Каза го с тих глас и подаде спокойно и решително ръка.

Монахът изглеждаше облекчен, че тя се съобразяваше с изискването да бъде дискретна. Отговори ѝ с кимване на глава.

– Абат Камерън, аз се обадох на Елиът Бакстер.

Осъзнавайки, че монахът избягва физическите контакти, Греис се направи, че търка ръцете си, за да се стопли, и насочи питащ поглед към фенера.

– Да, съжалявам... – прошепна той. – Бурята повреди електрическото захранване. А просторни помещения като нашите в манастира се осветяват по-добре от лампите на нашите предшественици, отколкото с електрическо джобно фенерче.

Пронизана от студа, Греис се протегна към топлината на пламъка от фенера, които ѝ напомняше за живителната светлина на домашната ѝ лампа. После, за да вдъхне доверие у събеседника си, тя на свои ред си смъкна качулката.

– Вие говорите тихо от уважение към тишината на мястото или...

Абатът затвори очи, като че ли за да събере мислите си.

– Не, не от уважение... Е... и това също, но...

Той се доближи до Греис, която усети топлината, излъчваща се от тялото му, миризмата на изгоряло олио и грапавината на робата от аба, допряла се до ръката ѝ. Дъхът на монаха се плъзна към ухото ѝ.

– Само да знаете какво му е причинил... на това мило момче.

Тя долови огромна болка в гласа му.

– Може ли да ме заведете до тялото, моля? – настоя Греис.

– Почакайте!

Абатът внезапно я улови за ръката. Хватката на нервните му пръсти ѝ се стори като орлови нокти, които ѝ трошат костите.

– С изключение на мен и на брат Лоуган, които откри тялото, останалите монаси още не знаят какво се е случило.

Абатът се извърна енергично, маи беше чул шум. Греис се вторачи в дъното на коридора, но не видя никого.

– И още по-малко подозират, че съм извикал полиция – изхриптя тихо гласът му.

– Защо? – прошепна Греис и се намръщи от болка, тъй като монахът я стискаше още по-силно.

Абат Камерън хапеше щръкналите косъмчета около устните си, без да си дава сметка за болката, която причинява на младата жена.

– Брат Лоуган откри тялото около два часа сутринта, а приблизително към полунощ нашият гост беше жив и здрав, защото аз самият говорих с него. Следователно убиството е станало в средата на нощта. По това време всички врати на манастира за заключени. А въпреки, никоя ключалка не е разбита, никъде, проверих. Нито врата, нито прозорец...

Монахът пусна ръката на Греис, която бавно смъкна ципа на шубата си и плъзна ръка към приклада на пистолета си.

– Не мога да повярвам – продължи абатът с разтреперан глас – но виновникът неизбежно е някои от членовете на манастирската общност... и се намира още тук.

– Къде са другите? – прошепна Греис, оглеждайки внимателно каменния коридор.

Абатът беше приковал поглед в пистолета, които младата жена държеше здраво, с насочена към земята цев.

– Боже, прости ми. Какъв грях сторихме, за да заслужим такова наказание...

Греис сложи ръка на рамото му, за да го утеши.

– Успокоите се, брат Камерън. След като съм вече тук, вие не сте сам. Но трябва да запазите хладнокръвие, ако искате случаят да бъде разрешен по най-добрия начин. Разбирате ли ме?

– Да... простете – отвърна той, подръпвайки броеницата, повесена на врата му.

– И така, къде са останалите членове на братството?

– Тази сутрин всички братя са в скрипториума, всеки работи над ръкописа си.

– Колко сте общо?

– Едва петима. Днес малцина се приобщават към монашеството...

– Ако за момента изключим брат Лоуган, който ви е подал сигнала, и вас самия, остават само трима души, така ли? Няmate градинар, готвач или друг персонал?

– Не. Всичко вършим ние сами.

– А други наематели освен жертвата?

Абат Камерън поклати глава и за момент притвори очи.

Греис се нуждаеше от подкрепление, за да следи изходите от сградата. Елиът Бакстер обаче беше пределно ясен: никакво вземане-даване с местната полиция. Тя нямаше алтернатива, освен да повика екип от Глазгоу, които щеше да пристигне поне след няколко часа. А бурята влошаваше нещата.

Без да отслаби вниманието си, Греис бързо написа искането си до своя началник: „СПЕШНО: заподозреният вероятно още на място. Нужда от подкрепления ASAP*. Екип от четирима“.

(* Съкращение на “as soon as possible” (англ.) – колкото е възможно по-скоро. – Б. пр.)

– Можете ли да ме заведете до стаята на жертвата, без никой да ни види? – поинтересува се Греис, която свали предпазителя на своя Глок 17.

– Принципно да, защото стаите за гости се намират в най-отдалеченото от скрипториума крило. Вървете след мен.

С вдигнат фенер, абатът ускори крачка по коридора, а Греис тръгна по петите му.

Професията я беше приучила да се придвижва ловко и незабележимо. С прилепено дясно рамо към стената и с насочена надолу цев на оръжието, тя леко изоставаше от зоната, осветена от лампата. Минаха край вътрешния двор на манастира, където продължаваше да се стича огромно количество вода, докато глухият тътен на гръмотевиците разтърсваше земята. Вятърът, бушуващ в двора и въздушното течение, което се провираше между аркадите, се плъзवाха по камъните на коридора като зимни духове. Греис изтръпна за пореден път. Вятърът ли прониза измокрените ѝ дрехи, или страхът вече я сграбчваше в лапите си? Отговорът, който получи от Бакстер, не беше никак успокоителен: *Подкрепленията тръгнаха. Предвидено пристигане с хеликоптер след един час.* При бушуващата буря беше абсолютно невъзможно да стигнат толкова бързо до острова. Засега щеше да ѝ се наложи да се справя сама.

Абатът отключи още една врата под готически свод. Този път нямаше никаква пролука навън, откъдето да нахлуе мраз сред относително по-сухия въздух в това крило на манастира. Кръгът светлина, който лампата очертаваше пред Греис, следваше вълнообразно продължението на дългия коридор с дъбови подпори, осеян с ниши, в които статуетки с издължени тъжни лица стояха зад прегради цветно стъкло.

Абатът заключи вратата след себе си, но преди това провери дали някой не ги следи. Стъпвайки по плочите от варовикова скала, излъскани от вековете, той се насочи право напред.

За миг една светкавица озари коридора с восъчно бялата си светлина и по стените се очертаха сенките на статуетките.

– Какво можете да ми кажете за жертвата? – попита Греис, докато гръмотевичният тътен удобно заглушаваше гласа ѝ.

– Казва се... казваше се Антон. Това е всичко, което знаем за него, а и не ни е необходимо повече. Трябва да беше на дваисетина години, а при нас постъпи преди около две и половина. Помагаше ни в преписите на ръкописи, с което си плащаше наема. Беше много сръчен, но работеше не само с ръцете си. Имаше широк кръг от интереси, често ми се случваше да водя дълги и много полезни разговори с него. Впрочем, познаваше много добре Библията, както и други религиозни текстове.

Абатът повдигна рамене.

– Казваше, че се надява в тях да открие ключа на загадките, които науката не е в състояние да разкрие. Точно това беше неговата специалност – науката... И въпреки че никак не съм наясно с тия неща, ми се струваше, че той е блестящ ум. Дори само затова, че умееше да ми обясни големите въпроси, които все още остават висящи в изследователската област. Освен това съм свидетел как тълкуваше най-тънките нюанси в областта на религиозната проблематика, а това е материя, която владее малко по-добре. Всеки, който се заслушаше в неговите разсъждения, попадаше под някаква особена магия – завърши абатът умислен.

– Следователно вие сте го ценили високо – предположи Греис, която хвърляше подозрителни погледи към прозорците, откъдето в коридора се прокрадваше мътна светлина.

– Да, не беше като другите.

– Но може би не всеки сред братята ви се е разбирал така добре с него.

– Не спирам да си задавам този въпрос, но не откривам нищо, което да ми подсказва, че някой член на общността може да му е

искал злото. До ушите ми никога не е стигал слух за разправия, нито даже за неразбирателство с някои от нас. Още по-малко за нещо, което да накара някого да извърши подобна мерзост. Всичко това е абсурдно.

Греис слушаше абата внимателно и с известна доза съчувствие. Въпреки това, неизвестно в кои момент, тя беше включила в едно ъгълче на съзнанието си този мъж в групата на заподозрените. Смътно усещаше, че той не ѝ казва всичко, което знае за жертвата. А дали пък тя не оставаше с такова впечатление, защото зле тълкуваше монашеската въздържаност.

– Ето, килиите, предназначени за гости, се намират зад тази врата.

Бяха стигнали в края на коридора. Абатът трудно владееше треперещата си ръка, докато пъхаше ключа в ключалката.

– Извинете ме, аз...

– Няма нищо.

Греис се огледа зад себе си и се запита дали убиецът не се досеща какво се случва зад гърба му.

– Колко време още монасите ще продължат работата си в скрипториума?

– До десет часа. Иначе казано, още час и половина – уточни абатът, поглеждайки часовника си.

Вратата най-после се отвори. Тя водеше до нов коридор със сводест таван, по чиято дължина се виждаха вратите на редица стаи.

Абатът тръгна напред пак с вдигната пред себе си лампа.

– Втората вдясно.

– Как така брат Лоуган – нали така се казваше – е открил тялото и в колко часа точно? – попита Греис.

– По една случайност. По принцип монасите не идват тук. Техните килии са в друга сграда. Обаче днес, когато брат Лоуган станал, към два часа и петнаисет минути сутринта, общата тоалетна в нашето крило била вече заета. Гонен от нуждата, той

решил по изключение да ползва тази за гостите. Тогава забелязал, че вратата на стая номер две е откритата. Влязъл и...

Абатът млъкна. Чуваше се само прашенето на запаления фитил.

– Тои е тук... Зад тази врата.

В гласа му се усещаше вълнението на човек, изгубил близък приятел.

– Освен вас и брат Лоуган, които е открил тялото, нали никой друг не е влизал?

– Никой. А ние не сме докосвали нищо. Всичко е в състоянието, в което намерихме стаята... и Антон.

Греис надяна ръкавици от латекс, с един или два чифта от които винаги разполагаше в джоба на якето си. Абатът, които я наблюдаваше, се задъхваше от ужас и трудно си пое глътка въздух.

– С ваше разрешение, предпочитам да не идвам с вас – измънка той.

В знак на съгласие Греис леко сбърчи устни, подаде му шубата си, измокрена от дъжда, взе фенера и бутна вратата с крайчеца на пръстите си.

Заслепена от пламъка на лампата, на Греис ѝ трябваше малко време, за да различи контурите на килията с форма на връх на стрела. Най-широката част се намираше зад вратата, а после стаята се стесняваше и свършваше с един малък издължен витраж, пред които беше поставено разпятие. На стените от дялан камък висеше единствено груба етажерка от старо дърво; останалата част от обзавеждането се свеждаше до малко бюро, избутано под прозореца, и обърнат на земята стол, масивен гардероб и скромно легло, половината завивки от което висяха почти до пода. Във въздуха се носеше отвратителна смрад.

Греис потисна пристъпа на гадене. Тя плъзна поглед по чаршафите, по които се бяха отпечатали вкопчилите се в тях пръсти. Ръката, до която се доближи, беше сгърчена, изтеглена назад, докато останалата част от тялото беше просната върху студените каменни плочи. Първо забеляза отражението на фенера в широко отворените зеници на мъртвеца, след това обезкървеното му лице, посинелите му устни и отпуснатата върху дясната буза глава. Младежът очевидно беше облечен като за сън – с широки гащи и бяла фланелка с дълги ръкави.

Греис клекна близо до тялото, като се опитваше да диша само през устата. И тогава ясно забеляза отоците под очите, счупения нос, провисналата челюст с извита настрани мандибула като накриво защита уста на парцалена кукла и най-вече белезникавата субстанция с червени петънца, която беше изтекла от носа и засъхнала по горната устна.

Греис докосна долната част на черепа и ръката ѝ се плъзна върху петно желирана кръв, която се размекна между пръстите ѝ. Тя опипа главата отзад и част от тилната кост ѝ се стори мека. Дали жертвата не беше умряла вследствие на удар? За да бъде

сигурна, че няма да пропусне нищо, Греис завъртя още повече черепа. Не откри никаква рана, но се изненада с каква лекота можеше да го движи – очакваше трупът вече да е вцепенен. Дали някакъв биологичен процес не ѝ убягваше, или смъртта беше настъпила по-скоро, отколкото ѝ казваха?

Тази ситуация никак не се нравеше на Греис. Като си помислеше, тя беше сама в този усамотен манастир и нищо не ѝ подсказваше, че може да се довери на някого. Даже на абат Камерън, който изглеждаше толкова разтърсен от убиството на своя гост.

Върна се до вратата. Абатът крачеше напред-назад по коридора и пръстите му премятаха зърната на броеницата. Успокоена, тя остави лампата на рафта на стената на стаята, прибра пистолета си в кобура и извади мобилния телефон от вътрешния джоб на сакото си. След това снима тялото и помещението от различни ъгли, като се постара да хване в едър план всички видими рани на жертвата.

Съдебният лекар не можеше да пристигне, преди бурята да се успокои, а ако убиецът наистина се намираше сред тези стени, то той скоро щеше да се усъмни, че полицията вече е тук. Как ли щеше да реагира? Разполагаше с ограничено време. В нарушение на процедурата, тя изпрати снимките на Уолъс Мъри, придружени от съобщението: „Час на откриване на тялото: 2:13 сутринта, според свидетеля. Първи предположения? Някаква идея каква е бялата субстанция под носа? Да се отбележи пластичността/лекотата на движение на черепа“.

Докато чакаше отговор, Греис претърси килията. Като се имаха предвид събореният стол, намачканите чаршафи и положението на тялото на жертвата, нямаше съмнение, че младежът се е съпротивлявал на своя убиец. Борбата сигурно е вдигнала шум, но недостатъчно, за да обезпокои монасите, които са спели в другия край на манастира.

Греис отвори дъбовия гардероб, където се намираха малко дрехи, два чифта обувки, празен куфар и паспорт, оставен на

горния рафт. Беше издаден на името на Антон Юсик, роден на 25 октомври 1995 г. в Единбург. Тя веднага съобщи самоличността му на Елиът Бакстер, за да проучи този човек, които по документи никога не беше напуснал територията на Шотландия. Добави и снимка на жертвата.

Докато затваряше гардероба, Греис чу шум от гласове, които идваха от коридора. Въпреки уверенията на абата, че никои нямаше да идва тук поне още един час.

Долепена до откритата врата, тя наостри слух.

– Ама вие ккказахте, чче ще доидете с нас, а вие... не идвате!

Макар и явно мъжки, гласът беше много тънък, човекът говореше бързо и учленяваше странно думите.

– Брат Колин, отново ви казвам, че ходих до склада за още лампи, защото бурята, изглежда, няма да спре скоро.

– Аз ви... аз ви... търсих ви из целия манастир!

– Изплашили сте се, че ще ви изоставя, но добре знаете, че никога не бих постъпил така.

Абатът говореше с топъл и убедителен глас. Греис обаче усещаше, че зад това привидно самообладание прозира страх.

– Но защо вие... вие носите това из... измокрено яке в ръце?

Младата жена прехапа устни.

– Защото отидох да проверя главния бушон, а тои – както добре знаете, брат Колин – се намира навън. А сега...

– Но защо вие... вие... вие сте пред стаята на нашия гост Антон? Слу... случило ли се е нещо? А неговата врата е от... отворена. Да, вратата му е отворена, а вътре свети.

Греис настръхна, тя би се обзаложила, че абатът беше пребледнял. В същия миг телефонът ѝ, пхнат в джоба, завибрира и преди да успее да откаже обаждането, се чува две извънявания.

– Ка... какъв е тоя шум? А? Антон, тук ли сте?

– Този път наистина прекалихте, брат Колин! – гневно каза абатът. – Колко и да сте обезпокоен, забранявам ви да не зачитате моите правомощия. Незабавно се връщайте в скриптория и

поискайте прошка от Бога заради обидата, която нанесохте на един от неговите представители на земята!

– Да, простете... – простена монахът.

Чуха се стъпки, които се отдалечават.

Греис се приближи до абата.

– На път са да ни усетят, госпожо инспектор. Открихте ли нещо?

– Още не. Кой беше този брат? Какво търсеше тук?

– Брат Колин страда от леко умствено изоставане и ако изчезна за час, вече изпада в паника – каза абатът с въздишка. – Не вярвам да е дошъл чак дотук, защото е замесен в убиството. Мисля, че наистина ме е търсил навсякъде.

– Сигурен ли сте в това?

Абат Камерън поклати глава и въздъхна дълбоко.

– Аз... вече не съм сигурен в нищо, инспекторе. Но в краина сметка...

– ... един убиец невини се връща, или поне не така скоро, на местопрестъплението. Макар че, ако е умствено изостанал... Този брат Колин, имал ли е вече прояви на насилие?

– Не, никога! Както към хора, така и към животни.

– За момента можете ли да ми гарантирате, че той ще остане в скрипториума до нова заповед?

– Да, той прави, каквото му кажа, и се бои от божието наказание повече от всеки един от нас.

Греис провери телефона си. Пропуснатото обаждане беше от Елиът Бакстер. Тя мушна слушалката в ухото си и набра номера му, после влезе в килията.

Докато чакаше шефът ѝ да отговори, тя разгледа бюрото, на което беше струпана купчина научни списания. Разлисти ги, търсейки бележки или разделители, но не откри нищо особено. За сметка на това забеляза някакъв лист, закачен с габърчета на коркова дъска, която висеше на стената.

– Обажда се Греис, одеде аз...

– Изпратих екип на адреса в Единбург, посочен в паспорта на Антон Юсик – прекъсна я Елиът Бакстер, без да се церемони. – Засега не знаем нищо за него, той няма досие в полицията. Няма дори негов профил в социалните мрежи. Какво друго научи за жертвата?

– Нищо конкретно за момента – отговори Греис, докато набързо преглеждаше листа, на който беше попаднала. – Убиецът е знаел, че рано или късно полицията ще дойде, така че съзнателно е почистил мястото. Без техническия екип не мога да открия нищо. Ще разпитам монасите, но ако успея да разкрия виновника, не знам как той ще реагира. Надявам се четиримата ми колеги да пристигнат скоро. Ще те държа в течение.

– Изчакай подкрепленията, преди да започнеш с разпитите.

– Не, много добре знаеш, че ако оставим достатъчно време на убиеца, той ще се окопити и добре ще се подготви.

– Ще е от полза за всички нас, и най-вече за теб самата, да си права.

– Опа, Елиът. Окей, преди година допуснах сериозна грешка, но въпреки това ти напомням, че не съм новачка.

– Ще видим.

И той затвори телефона.

Разколебана, Греис погледна към тавана: да хвърли ли телефона на пода? Да изчака ли да пристигнат подкрепленията, за които Елиът ѝ говореше? Да му се обади ли и да му каже да върви по дяволите? Имаше много варианти, но тя избра единствения, който прецени за смислен: да запази хладнокръвие и да вярва в себе си.

Взе документа, прикрепен с габърчета, и откри, че беше седмичното разписание на манастирските дейности. Понеделниците бяха посветени на градинарство и почистване на гробището; вторниците – на пране; средите (следователно предната вечер) – на почистване на общите помещения; всеки четвъртък, петък и събота се преписваха ръкописи, а в неделя се приготвяха ястията за следващата седмица. На листа беше

записана една препоръка: „Моля строго да спазвате настоящия график, както ние самите се стараем да го следваме в интерес на нормалното функциониране на нашата общност“.

Греис остави листа с въздишка и се обърна, за да огледа стаята. По каква причина този младеж е бил принуден да се усамоти толкова дълго в този манастир накрай света?

По устните ѝ премина иронична усмивка и тя погледна с големите си лешникови очи към тавана, защото беше осенена от нова идея. Не би ли пожелала тя самата да се настани тук със своите книги и в компанията на малките си навици, за да се наслади на пълно спокойствие? Напълно споделяше мнението, че месец или два, а защо пък не и цяла година бягство от света определено, биха я изкушили. Но две и половина години? Ако Антон Юсик е бил толкова компетентен в науките, както твърдеше абатът, то той би трябвало да работи в научен институт или в университет. Въобще на място, където да може да следи най-новите открития. Защо беше тук? Какво търсеше или – по-точно – от какво бягаше?

Греис погледна телефона си. Още не беше дошъл отговор от съдебния лекар. Тя чуваше как навън продължава да се излива проливен дъжд. Тогава взе лампата и се върна в коридора. Абатът веднага я доближи с широки стъпки.

– Е, какво?

– Дайте ми ключа от стаята на жертвата, моля – прошепна Греис.

Той ѝ подаде връзка ключове.

– Ето, този е – уточни.

Греис заключи тихо вратата, откачи ключа от връзката и го прибра в джоба си. Абатът я наблюдаваше мълчаливо.

– Съжалявам – каза тя след малко, – засега не съм стигнала до никакви заключения. За сметка на това вие, изглежда, добре познавате Антон и трябва да знаете защо от толкова много време се е настанил в манастира, нали така?

Гласът ѝ беше леко променен, с по-твърда интонация и по-властен тон.

Абатът потърка темето си, беше видимо притеснен.

– Въпросът, изглежда, ви притеснява – отбеляза младата жена.
– Сигурен ли сте, че сте ми казали всичко, което знаете?

Той сбърчи гъстите си бели вежди, но не се опълчи на Греис, която беше вдигнала брадичка и наклонила главата си настрани, видимо решена да разкрие истината от самото начало на разпита.

– Когато пристигна, не се поколебах да го попитам защо е дошъл тук – започна абатът. – Той обаче се напрегна и ми отвърна, че е избрал да доиде именно тук, за да не му задават този въпрос. Стана ми ясно, че не трябва да настоявам.

– Докога смяташе да остане?

– Ако трябва да бъда откровен, струва ми се, че той никога нямаше да си тръгне, инспекторе.

Абатът се облегна на стената, изглеждаше съсипан. На светлината от пламъка на лампата Греис забеляза сълзите, които напиреха в очите му.

– Кой е могъл да извърши това? И защо? Защо?

Усещайки как гласът му се сподавя под силата на емоциите, абатът незабавно се окопоти.

– След като сам Бог го е решил, значи така трябва да бъде...

– Брат Камерън – прекъсна го Греис, – ще трябва да разпитам всички монаси.

– Но ако убиецът усети, че е разкрит, той е способен да извърши непоправимото...

– Ако е достатъчно хитър, ще се спотаива. Ако ли не... е, ще трябва да импровизираме, но това е в моите компетенции, не във вашите. Окей? Вие няма да предприемате нищо.

– Добре, добре...

Абатът се прекръсти.

– Но най-напред ще огледам стаите. Включително вашата – допълни Греис и сви устни, за да покаже, че съжалява, но няма друг избор.

Той я погледна по-враждебно, отколкото беше очаквала. Обаче това не я смути и тя не отмести от него големите си търпеливи очи.

– Щом мислите, че това ще е от полза.

Телефонът на младата жена пак избръмча. Тя се обърна и отговори на обаждането.

– Греис Кембъл, тук е доктор Мъри – изрече един дрезгав глас.

– Благодаря за обаждането. Кажете.

– Инспекторе, освен ако не се заблуждавам какво представлява розовата субстанция, вие си имате работа не с някакво банално престъпление, а с нещо много по-сериозно.

Греис направи знак на абата да ѝ даде минутка време и се скри в килията на жертвата.

Дъждът беше спрял и от небето се процеждаше сивкава светлина, която тъжно осветяваше стаята.

– Защото смятате така? – запита тя съдебния лекар.

– Първо искам да проверя нещо с ваша помощ. На мнение съм, че при настоящата прогноза ще ни е необходимо известно време, за да стигнем до острова. Ако искате да постигнем някакъв напредък, ще трябва вие да си оцапате ръцете вместо мен. Носите ли химикалка?

– Да.

– Добре, не е най-доброто средство, но като няма друго, ще трябва да проявим въображение. Предупреждавам ви, няма да е приятно, но... сигурно вече сте виждали как се прави.

– Виждала съм, да... но не и правила – отвърна Греис, леко изплашена.

– Добре, до тялото ли сте?

Тя коленичи.

– Вече да.

– Сега пъхнете химикалката в лявата ноздра на жертвата. Бутаите я предпазливо навътре. Кажете ми, когато усетите преграда.

Докато изпълняваше заръката, Греис се намръщи при мисълта на нея да ѝ причиняват същото.

– Какво става? – попита припряно лекарят.

Вече беше вкарала половината химикалка, но за нейно учудване импровизираната сонда продължаваше да прониква все по-навътре.

– Не усещам нищо... а цялата химикалка влезе в ноздрата.

– Така и предполагах – прошепна доктор Мъри. – Издърпайте я нежно.

Греис остави предмета, оцапан с червеникава течност, до лицето на жертвата.

– Какво сте предполагали?

– Щом като успяхте да вкарате сондата толкова навътре, значи етмоидалната кост е била строшена. Точно тя отделя носната от черепната кухина. А като се има предвид как изглежда розовата субстанция, която сте открили под носа, съществува деветдесет процента вероятност жертвата да е била обект на...

– На какво?

– На екстракция на мозъка.

Сред вонята на съсирена кръв и на труп, която насищаше въздуха в тясната килия, Греис почувства непреодолима нужда да седне.

– Госпожо инспектор?

– Да... слушам ви.

– Твърде вероятно е убиецът да е действал като балсаматорите на мумии в древен Египет. Вкарал е през носа метална кука, пробил е етмоидалната кост, а след това, като е въртял уреда наляво и надясно, е превърнал мозъка в паста, така че втечнената тъкан да изтече през дупката. Субстанцията, която е засъхнала под носа, твърде вероятно представлява частици от мозъка на жертвата.

Сега вече Греис схвана защо черепът ѝ се стори толкова лек, докато го въртеше.

– С оглед на белезите по лицето, които ми изпратихте – продължи съдебният лекар, – имаме основание да мислим, че жертвата може да е била жива по време на екстракцията на мозъка. Но за това се изисква едно по-сериозно изследване.

Като оценяваше колко жестоко ще да е било подобно мъчение, Греис притвори очи като някои вярваш, молещ се на гроба на свои близък.

– Благодаря, доктор Мъри – прошепна тя. – Побързайте.

Докато затваряше телефона, въпросите се блъскаха в главата ѝ. Кому е била необходима тази екстракция на мозъка на жертвата? Никога не беше чувала за подобен случаи. Нито в практиката, нито в юридическите съчинения, които беше изучавала в полицейската школа преди повече от десет години. Защо биха осакатили някого по такъв начин?

В паметта ѝ се събудиха думите на абата за личността на Антон. Той непрекъснато се беше прехласвал пред неговата ерудиция, стремежа му към знания, живия му ум. Дали тази екстракция на мозъка не беше върховното отмъщение за човек, които завиждаше на Антон заради неговия интелект? Завист, толкова силна, че дори след смъртта той е искал да унищожи източника на въпросния интелект?

От мислите я откъсна блъскане по вратата на стаята.

– Инспекторе – прошепна абатът. – Остават само десет минути, преди да приключи работата по преписването на ръкописи. След това братята ще напуснат скрипториума и ще отидат да се молят половин час в параклиса, където трябва да съм с тях. Ако искате да посетите килиите...

Греис се изправи и погледна жертвата. Трудно ѝ беше да си представи, че сега в този череп не се крие никакъв мозък. Убиецът беше отнел не само живота, ами и душата на жертвата.

Разтърсена, тя заключи вратата след себе си. Кой ли от братята би могъл да извърши такова престъпление?

– Имате ли новини? – промълви абатът, след като я видя да излиза.

– Разбирам, че сте нетърпелив, но не съм аз човекът, които да учи един монах на сдържаност, нали така?

– Простете ми, аз...

Греис поклати глава с разбиране.

– Ще огледам стаите, но дали няма начин преди това да наблюдавам монасите на работното им място, без те да ме забележат?

– Защо... защо искате това?

Граис знаеше, че при разпитите е предимство, ако предварително познаваш лицето на събеседника си. През първите няколко секунди мозъкът на разпитвания изучава чертите на човека срещу него и не може да впрегне целия си интелектуален потенциал. И така, Греис можеше да се възползва от този кратък миг на разсеяност, за да заложи капан на своя събеседник.

– Възможно ли е? – попита тя вместо отговор.

– Да... Както в повечето манастири, някога са монтирали шпионка, за да може абатът дискретно да наблюдава от канцеларията си работата на братята в скрипториума.

Те напуснаха крилото с килиите за гости и минаха през вратата, която водеше към срещуположната страна на сградата.

След като прекосиха две зали, чиито тавани се крепяха на симетрични кръстосани сводове, те поеха по широк коридор с окачени по стените картини, изобразяващи светци, които ги следяха с поглед отвисоко.

– Параклисът е там, вдясно – прошепна абатът, който продължаваше да се озърта наоколо, уплашен като преследвано животно. – А канцеларията ми е тук, отсреща.

Тои отключи вратата и неспокойният пламък на лампата разкри скромна стая, където имаше бюро, библиотека и островърх прозорец.

Абат Камерън направи знак на Греис да се приближи тихо, а в това време завъртя поставката на едно разпятие на стената. Откри се някаква дупка, до която той долепи око.

– Скрипторият е от другата страна на стената – шушукаше той, докато се отдръпваше, за да отстъпи място на младата жена. – Всички са тук и работят, сякаш нищо не се е случило.

Мръщеики се от допира на студения камък до кожата ѝ, Греис долепи лице до кухината. През дългата фуния на таинния монокул тя видя братята. Седнали в редица, всеки на работната си маса, сред тишината, епизодично нарушавана от стърженето на перо по сухата хартия, и с лица, обагрени от оранжевата светлина на поставените пред тях свещи. Ако не беше трупът с изтръгнат

мозък, проснат на метри оттук, човек би сметнал, че това място е същински образец на спокойствие. Обаче зад някое от тези начетени чела, напълно отдадени на работата, се спотаиваше чудовищна съвест, за която никой не знаеше.

– Краино ляво на вас виждате брат Колин. Същият, които одеде доиде да ме види...

С крехкото си телосложение, което се губеше в робата от аба, с детинското си изражение, черен мъх, покарал на горната му устна, млечнобяла кожа, осеяна с младежки пъпки, и по-трескави движения от тези на своите другари, монахът приличаше на юноша в разгара на пубертета.

– Винаги ли е така възбуден? – позаинтересува се Греис.

– На моменти. Брат Колин е малко простоват, но за сметка на това е много чувствителен. Възможно е за няколко секунди да замести смеха със сълзи. Случва му се силно да се развълнува по непонятна за нас причина и тогава започва да заеква и да произнася неправилно думите. А после отведнъж се успокоява, пак без видима причина. За да го приуча да бъде по-самоуверен, го пращам да пазарува от бакалията в селото.

– Кои се намира от дясната му страна?

– Брат Рори. Едно нежно създание, скрито зад груба външност. Някога е работил като фелдшер, което често ни е от полза.

Монахът имаше широки рамене и плоско лице, наполовина скрито от големите му очила. Колкото съседът му изглеждаше неспокоен, толкова пък той излъчваше спокойна, почти смущаваща сила. Не отместваше нито за миг погледа си от ръкописа, над които работеше.

– До брат Рори виждате брат Лоуган, той именно откри трупа на Антон...

Греис огледа мъжа: триисетинагодишен, фин и изпънат като кол, който като че се спускаше от върха на овалното му теме, през дългия нос и тясната брадичка, за да продължи все така вдървено към гръдта му, напомняща дъска.

– Тои безспорно е най-добрият ни преписван – каза на ухото ѝ абат Камерън, – независимо че Антон беше на път да го надмине.

В този момент на Греис се стори, че брат Лоуган погледна в нейната посока, затова отстъпи крачка назад.

– Не могат да ни видят – пошушна абатът. – Особено при това слабо осветление.

Греис прибра къдриците си зад ушите и отново се зае да наблюдава заподозрените.

– Кой е последният вдясно?

– Брат Арчибалд.

Дали заради начина, по който понякога накланяше настрани глава, за да се любува на работата си, дали заради грациозния замах в движенията, или просто заради добре поддържаната си външност, брат Арчибалд се открояваше сред братята със своята елегантност.

– Един от най-изтънчените ни умове – уточни абатът. – Смъртта на Антон ще го лиши от стимулиращ събеседник.

Значи убиецът беше някои от тях. Всеки от монасите е заподозрян, помисли си Греис. Брат Рори – заради първичната му сила и медицинските му познания. Колин – заради необяснимата му нервност, а Лоуган и Арчибалд – заради завистта им към един по-способен преписван и превъзхождащ ги интелект. Що се отнася до абата, емоционалната му връзка с Антон оставаше неясна.

В мига, когато Греис потри лицето си, за да прогони усещането си за студ, тъжният звън на една камбана огласи манастира.

– Трябва да ви оставя, иначе братята ми ще се усъмнят в нещо – прошепна абатът. – Дано още да не са се усетили. Ще бъда заедно с тях в параклиса за молитвата.

– Почакайте, докато се върна. Ще ви направя знак, когато трябва да съпроводите монасите до килиите им, за да изчакат пристигането на полицията. И най-вече, не им казвайте, че съм тук. И не им споделяйте никакви подробности за убиството.

– Да, да, но се постарайте да се върнете, преди да свършат песнопенията. След като се молят трийсет минути, братята ми

имат правото да се приберат по стаите. Тогава рискувате да ви видят. Ето ви шперца, с които можете да отворите всяка врата в манастира. Нашите пет килии са последните в края на този коридор без прозорци. Бог да ви пази!

Абатът върна шубата на Греис, а после ѝ обърна гръб и се отдалечи с отмерена крачка. Останала сама в тъмнината, с единствен източник на светлина мобилния си телефон, младата жена видя как силуетът на монаха потъна в мрака, а изтощената му лампа хвърляше червеникави отблясъци като кървясала зеница сред нощта.

Само няколко метра я деляха от първата стая и докато ги премине, чуваше ехото на собствените си стъпки и търкането на влажната шуба в древните камъни. После ухото ѝ засече някаква далечна вибрация, едва забележима. Сякаш беше шушукане от дъното на мрака. Тя извади пистолета си с дуло, насочено към земята.

– Има ли някои?

Гласът ѝ замря сред тъмния коридор.

Греис се върна, като стъпваше предпазливо по плочките в коридора. Сега вече беше сигурна, че чува много гласове сред общото бучене. Тя спря, задържа дишането си със затворени очи и напрегна слух. Не разбираше какво казват хората, които, изглежда, говореха на някакъв чужд език. Това продължи, докато една по-ясна сред останалите интонации не ѝ разкри източника на този призрачен шепот. С насмешка и дълбока въздишка на облекчение, Греис прибра пистолета си. Шумовете идваха от песнопенията на монасите от далечината на параклиса, а всичко останало бе плод на нейната фантазия.

Трябваша ѝ няколко секунди, за да се окопити, опасявайки се, че може да загуби полицейската си проникателност на това място, откъснато от света. После продължи пътя си към стаите на монасите и насочи невзрачната светлина от телефона си към вратата на първата килия. Ненатрапващ се надпис посочваше, че тук се помещава брат Рори.

Едва беше прекрачила прага, когато я удари миризма на кисело, от която ѝ се догади. Едрият тип с ръце като чукове сигурно не се къпеше редовно. Освен това, изглежда, не ценеше много реда. Чаршафите и одеялата на леглото му бяха на топка, на оцапаното му с мастило бюро лежеше съчинение по теология с измачкани страници, а в гардероба краи набързо сгънатите дрехи висяха две роби от аба, накриво окачени на закачалките. Когато Греис плъзна бледия лъч от телефона си край нощното шкафче, видя отражението на метален предмет. С ръката си в ръкавица тя повдигна платнената носна кърпа на долната етажерка и откри нож.

Разгледа го отблизо: нямаше никакви видими следи от кръв, но острието беше добре наточено. Защо човек ще държи такова оръжие на една ръка разстояние? Дали брат Рори не се боеше, че ще го нападнат посред нощ? Греис приклекна, освети пода под леглото и тогава разбра за какво служеше острият предмет и източника на отвратителната воня. Плочите бяха покрити с малки пожълтели рогчета – едно изобилие от изрязани с ножа черни нокти, които собственикът им беше нахвърлял тук, пренебрегвайки всякаква хигиена.

Младата жена се изправи с отвращение, повдигна завивките и откри петна по дюшека, после хвърли поглед отдолу и върна всичко на мястото му. Накрая прегледа гардероба, чиито стени бяха леко надупчени на много места, но не откри нищо подозрително. Направи няколко снимки и провери колко е часът. Разполагаше с по-малко от дваисет минути, за да приключи проверката си, преди монасите да са свършили службата.

Тя влезе бързо в килията на брат Арчибалд. Контрастът веднага се набиваше на очи. В стаята се носеше свежо пролетно ухание, а всичко беше грижливо и функционално подредено, включително многобройните книги по история, география и точни науки, които пълнеха рафтовете. В гардероба бельото миришеше на лавандула, а двете роби от аба изглеждаха изгладени. Единственото смущаващо откритие се намираше под

един от краката на леглото: намачканата снимка на красив разголен млад мъж, вероятно изрязана от модно списание, излегнал се на дюшек с разтворени ръце и изпънати крака като някой намазан с плажно масло Христос, но с по-скоро закачлив, отколкото изстрадал поглед. Към възможните мотиви за убиството Греис мислено добави евентуалната любовна история между жертвата и брат Арчибалд.

След като снима стаята и важните предмети, тя напусна помещението, за да обискира килията на брат Колин.

Смая се от количеството религиозни изображения и разпятия, които висяха по стените. Безпокоиството на монаха прозираше от този претрупан защитен декор. В гардероба имаше разхвърляни дрехи, една роба от аба и нахвърляни мръсни чорапи. На бюрото лежеше Библия, чиято протрита корица и измачкани страници свидетелстваха, че е била четена дълго и панически препрочитана. За разделител служеше списък с покупки, в които наглед нямаше нищо подозрително.

Греис излезе от стаята и изчака за момент, наострила слух. Не чуваше шум и затова се разтревожи от мисълта, че монасите вече са приключили с молитвите. Но едно ново разпяване на хора ѝ донесе успокоение.

Тя все пак се разбърза и влезе в килията на брат Лоуган, която напълно отговаряше на характера на своя обитател – сурова и безжизнена като него самия. Дори разпнатият Иисус над леглото излъчваше по-мъчително страдание, отколкото на всички останали разпятия. Греис не се надяваше да открие нещо, но все пак по навик повдигна завивките. В случая обаче загуби дар слово, защото чаршафите бяха оцапани с кръв. Бяха напръскани със ситни петна, които, макар и засъхнали, изглеждаха сравнително пресни. На самия Лоуган ли принадлежеше кръвта? Дали не беше кръвта на Антон?

Хипотезата изглеждаше абсурдна, но Греис добре знаеше, че който убива за първи път, може лесно да изгуби самообладание и да допусне елементарни грешки. Сега тя се забърза повече от

всякога, продължи с огледа си и намери в гардероба чисти дрехи и две роби от аба. Но докато опипваше дъното на дрешника, ръката ѝ срещна препятствие.

Тя избута робите и пред погледа ѝ се откри дървена кутия, закована в единия ъгъл на гардероба. Греис се опита да я отвори, но беше заключена. Отстрани до ключалката в дървото се беше запазил тъмночервен пръстов отпечатък.

С още десетина нови снимки в паметта на телефона си, Греис трябваше да посети бързешком последната килия – тази на абата. Тя беше добре поддържана и като се изключи килимчето до леглото, не беше с нищо по-люксово от останалите стаи; обзавеждането ѝ също се състоеше от няколко книги, гардероб с дрехи за смяна и две роби, както и бюро под островърхия прозорец.

Всичко беше нормално до момента, в който съзнанието на Греис не отчете една аномалия при сравняването на петте стаи. Сърцето ѝ внезапно се разтуптя и тя се върна във всяка от тях, пак отвори всеки от гардеробите и приключи инспекцията си в трескаво съзнание.

Ако правилата в манастира бяха толкова стриктни, както графикът, открит у Антон, го подсказваше, то тогава освен Лоуган още един монах попадеше сред заподозрените.

Греис се промъкна в параклиса в момента, в който хорът на монасите прославяше най-предано Всевишния. Блъснаха я мистичните звукови вълни на литанията. Досега пеенето стигаше до нея отдалеч и тя не можеше да усети цялата му мощ. Но сега славословието я отпрати много години назад във времето, когато беше на мястото на тези монаси, вдигнала към украсения таван на църквата очи, изпълнени с детинска вяра в Бога. Гърлото ѝ се сви от вълнение при спомена за отлетялата завинаги невинност, така че трябваше да си наложи воля и да си върне самоконтрола.

Застанал в първата редица, абатът най-после се обърна и я забеляза. Тя кимна с глава, за да му подсказе, че е готова, а после излезе незабелязано.

От другата страна на вратата чу как гласовете на монасите, един по един, заглъхнаха и този на техния наставник – приглушен, треперещ – наруши настъпилата тишина.

– Братя мои, братя..., моля да ме извините за това прекъсване в момент, когато благодарим на Бога наш. Но нека Тои да е свидетел на сполетялата ни беда и да ни вдъхне сили да устоим на изпитанието, пред което сме изправени.

Греис дочу тревожния шепот, който идваше от групичката монаси.

– С наранена душа, братя, трябва да ви съобщя, че през изминалата нощ голямо зло се стовари над манастира ни. Нашият гост Антон беше открит мъртъв.

Шепотът бе изместен от взрив от ужасени гласове. "Да не повярва човек, че виновникът е някои от тях", помисли си Греис.

– И аз съм смазан от това, както и всички вие, но за да избегнем всякаква заблуда по наш адрес, ви моля да се разотидете

по стаите и да останете там до пристигането на полицията, която уведомих преди малко.

– Брат Камерън, какво разбираш под „заблуда по наш адрес“? – каза с намек на недоволство един от монасите. – Че някои от нас е убил Антон, така ли?

Греис спонтанно си представи как шокираните монаси в момента се кръстят.

– Тъкмо обратното, братко Рори. И затова не искам да давам на полицията никакъв повод да се усъмни в нашата абсолютна почтеност. Като останете по килиите си, няма как да ви заподозрат, че сте имали намерение да унищожите някое доказателство, където и да се намира то.

– Брат Камерън, ще ни кажеш ли какво се е случило с Антон? Как е...

Гласът се сподави от ридания. Но по превзетата му интонация Греис заключи, че принадлежеше на брат Арчибалд, който се беше разплакал.

– Значи не съм сгрешил, когато се разтревожих и доидох да ви видя! – възкликна брат Колин. – Но вие нищо не ми казахте!

– Току-що ме бяха известили, когато доидохте при мен, брат Колин. Бях длъжен да съобщя ужасната новина пред цялата манастирска общност, без изключения. А сега, моля, приберете се по килиите си и нека Бог ви помага.

Греис побърза да стигне до спалните помещения. Когато беше преполовила пътя, изведнъж коридорът се освети. Електрозахранването най-после беше възстановено.

Забързана, тя влезе в стаята на първия от монасите, които искаше да разпита. Същият пристигна скоро; той се стресна, попадайки на жена с дълги кестеняви коси, напомняща картините на Ботичели, които понякога съзерцаваше скришом. Стоеше изправена, опряла задник в бюрото му, с кръстосани пред гърдите ръце, а големите ѝ лешникови очи се взираха в него с мълчаливо очакване.

– Коя... коя сте вие? – изломоти брат Лоуган, чието изпито лице изглеждаше още по-източено от объркването.

– Инспектор Греис Кембъл от полицията в Глазгоу. Затворете вратата, ако обичате.

Греис не изпускаше свидетеля от поглед, за да го държи под напрежение и да не му позволи да се окопити.

– Вече? Мислех, че...

– Седнете.

Монахът намести скованото си дългнесто тяло на стола иззад писалището, които Греис бе преместила в центъра на стаята. Тя заобиколи мъжа, заключи вратата зад гърба му, после се изправи в единия ъгъл на стаята. Докато наблюдаваше заподозрения отвисоко, въпросите ѝ заваляха върху него.

– Известно ми е, че вие сте открили трупа. Докосвахте ли го?

– Не... – отговори брат Лоуган и започна да си гризе ноктите.

Греис разтвори шубата си, след това отмести пеша на самото си, за да се види капакът на кобура ѝ.

Изплашеният монах се ококори.

– Нищо не съм сторил, заклевам се пред Бога.

Младата жена отиде до леглото и махна завивките.

– А тази кръв чия е?

Брат Лоуган си прехапа пресъхналите устни и потърси нов нокът, които да опита да изтръгне със зъби.

– Кръвта на Антон, нали така? – натърти Греис и улови бягащия поглед на заподозрения. – Антон, когото сте премахнали от завист, защото всички са го признавали за най-способния преписвач, които някога е живял в този прочут манастир...

– Какво?! Не, не!

Монахът скочи на крака и се спусна право към гардероба, като бъркаше в джоба на робата си. Греис извади пистолета и го насочи към него.

– Спрете, не мърдайте!

– Аз... искам само да ви покажа нещо – отвърна брат Лоуган, вцепенил се на място.

– Отстъпете. Ще го потърся вместо вас.

Монахът се подчини и ѝ подаде мъничък ключ.

– В сандъчето зад дрехите ми...

– Идете да седнете.

С опипване Греис намери и отвори кутията, без да откъсва поглед от мъжа, които се настани на стола.

Пръстите ѝ в ръкавици се разходиха из кухнята и се спряха на предмет с формата на дръжка. Тя го издърпа навън.

– Ето, оттук е кръвта – процеди брат Лоуган, извил надолу дългия си врат и притиснал глава към гърдите си.

От дръжката, която стискаше Греис, висяха кожени ленти, завършващи с малки метални топчета с бодли.

– Защо го правите? – поиска да разбере Греис.

– Някои забранени мисли заспиват единствено в опиянението на болката, госпожо инспектор...

– Какви мисли?

– Срамувам се да кажа пред същество от женски пол. Но ще призная, че наистина завиждах на Антон; да, мразех го заради дарбите му... Наистина използвах това оръжие, но само срещу себе си, за да се накажа за своята посредственост.

За момент Греис остана мълчалива, същевременно разочарована от своя провал и изпитваща съжаление към този човек. После остави допотопния уред за мъчения на бюрото.

– Останете тук. Познавам наизуст мястото на всеки предмет. Ако преместите нещо, това ще се смята за съзнателен опит да попречите на следствието.

Тя се канеше да напусне стаята, но изведнъж се спря и се обърна.

– Кажете ми още нещо: колко роби притежава всеки монах?

Брат Лоуган се слиса.

– Ъ-ъ-ъ... всеки от нас разполага с три, защо питате?

Греис вдигна рамене и затвори вратата след себе си. Трябваше ѝ да направи само няколко крачки, за да влезе без предупреждение в килията на брат Колин.

Коленичил, монахът се молеше пред витража на прозореца. Той се извърна и внимателно я изгледа с очи, излъчващи страх и недоверчивост. Тя заключи след себе си, докато се легитимираше, а после опря гръб във вратата и кръстоса ръце. Без повече приказки, направи знак на младежа да се изправи и да седне на стола. Той подсмръкна, почеса се по тила и превивайки гръб, седна, като мърмореше нещо.

– Знаех, че има н... нещо, лоша работа, дето се е случила... Знаех си.

– Откъде знаехте?

– А? Не, усещах, само това.

– Откога имате такова предчувствие? Знаехте ли, че над Антон е надвиснала заплаха?

– Не, не... Не съм казал това. Беше само някакво чувство. Аз... Понякога отгатвам какво ще се случи.

Греис понамести гърба си, опрян на вратата.

– Добре ли познавахте госта ви Антон?

Монахът поклати отрицателно глава.

– Какво знаехте за него?

– Той разговаряше повече с... с... б... брат Арчибалд и с абата. Аз не бях достатъчно интелигентен за него.

– Значи абатът и Арчибалд бяха близки с Антон?

– Във всеки случай, те се редуваха и всеки от тях прекарваше часове в килията на... на гос... госта, питам се какво ли са правили там – рече той и вдигна поглед нагоре, сякаш чакаше Бог да потвърди думите му.

– Чувствахте ли се пренебрегнат?

Монахът се изкикоти, но не каза нищо.

– Чувствахте ли се недооценен от братята след пристигането на Антон в манастира?

– Добре разбирам какво искате да призная. Не съм толкова глупав, колкото изглеждам, нищо че з... заеквам. Така че ето каква е истината: не съм убил никого. О... обаче няма да тръгна да оплаквам смъртта на т... този човек.

Греис се оттласна от вратата и тръгна към гардероба. Отвори го под подозрителния поглед на своя събеседник.

– Брат Колин, от всички монаси единствено вие имате само една роба за смяна в гардероба си. Всички останали разполагат с по две. Можете ли да ми кажете къде е втората?

– Ввв... вие да не сте ми майка или какво?

– Не, но определено съм по-зла от нея – отвърна му тя.

Монахът навири предизвикателно брадичка.

– Т... тя... е... в... в пе... пер... алнята.

Греис застана нащрек, щом забеляза по-силното заекване.

– В пералнята? Но днес е четвъртък, а според стриктната програма на деиностите в манастира ми се стори, че перете само във вторник... Да ни би по робата да има някакво петно, което трябва да изчезне по най-бързия начин?

Монахът се почеса по тила с инстинктивно движение. Краката му потрепваха.

– Можете ли да дадете някакво обяснение? – настоя Греис.

Изведнъж беше започнала да говори с тона, запазен за заподозрените: хладен, с презрителни нотки.

– Аз... аз...

Брат Колин не довърши изречението. Тои скочи на крака, замери Греис със стола си и след като се завъртя, се хвърли през прозореца на стаята сред трясък от строшени стъкла.

През дупката в строшеното стъкло брутално нахлу въздух, който удари Греис в лицето и като вихър разлисти страниците на Библията, останала отворена върху писалището. В бързината монахът нямаше време да се прицели, така че Греис успя да избегне летящия към нея стол. Тя стремглаво се качи на бюрото: зад водната завеса от падащия проливен дъжд зърна силуета на мъжа, който препускаше към морето.

На свои ред и тя скочи от метър височина. Липсата на тренировки ѝ попречи да омекоти падането и тя се подхлъзна в калта, падайки по лице на земята. Усети пръстта в устата си. Изправи се и се втурна напред, вадейки пистолета.

– Спрете! – изкомандва тя.

Монахът обаче беше взел голяма преднина и гласът на жената беше заглушен от трещящия дъжд. Обзе я паника; в края на спускащия се тревист склон мерна да се белее зеиналата пропаст. А брат Колин тичаше право натам.

Тя даде предупредителен изстрел във въздуха. Монахът се обърна, а робата му плющеше от вятъра. Той се държеше за крака, защото сигурно се беше порязал на стъклата, и пак побягна, накуцвайки.

При гледката на приближаващата пропаст той се понесе на крилата на страха, докато Греис се затича толкова бързо зад него, че дробовете ѝ щяха да се пръснат.

– Не го правете! – изкрещя тя.

Нямаше да успее. Той щеше да скочи и да се разбие в скалите. Сянката му, набраздена в сиво от стичащите се капки дъжд, беше спряла на ръба на бездната. След това се наведе напред.

Припомняй си някогашните уроци по катехизис, Греис изкрещя с пълен глас, надявайки се, че след върховните усилия да

се приближи поне щеше да я чуе:

– Господ ви е дарил с живот, брат Колин, и само тои може да реши да ви го отнеме!

Тялото на беглеца инстинктивно застина. Греис вече беше само на няколко метра. Въпреки че брат Колин се беше изправил, очите му бяха все така вперени в дъното на пропастта. Чуваше се как гърмежът на продънилото се небе се смесва с бученето на вълните, подкопаващи скалите.

– Бог ви обича, тои ще ви помогне! – провикна се Греис, докато го доближаваше, без да я усети. Монахът се обърна, така че тя улови погледа му, вцепенен от ужас. – Бог ще ви прости, ако му се помолите... Брат Колин, усещам, че случилото се не е било по ваше желание. Позволете на Бог да ви осени с милостта си.

Протегна ръка, за да може монахът да се хване за нея. Изглежда я. Тогава тя видя в очите му да се отваря черната бездна на отчаянието. Тои се прекръсти и се остави да падне.

Греис стреля. Куршумът се заби отзад в бедрото на мъжа, което накара кракът да се свие, а тялото се килна назад. Инспекторката не изпусна шанса и като сграбчи качулката на робата, я дръпна към себе си. Като се строполи сред пръски кал, монахът се приземи по гръб, виейки от болка и притиснал раната на бедрото си.

Без да го щади, Греис го улови под мишниците и го повдигна, запъхтяна от усилието. Тя го издърпа далеч от ръба на пропастта, а после се свлече на колене до него. Брат Колин се гърчеше и се окаиваше. Греис го обърна с лице към земята и заключи китките му с белезниците, които носеше на колана си.

Изтощена, тя постепенно нормализира дишането си, изтри с мокрия си ръкав оцапаното си с кал лице и натисна раната, която беше причинила. Канеше се да извади телефона си от вътрешния джоб, когато почувства чуждо присъствие.

Тя вдигна глава, докато дъждът къпеше косите и клепачите ѝ. До нея стърчеше качулата фигура със скрито лице. В първия

момент ѝ се стори, че това е някакъв демон, изскочил от небитието.

– Какво направихте?

Докато коленичеше, абат Камерън откри лицето си, изкривено от ужас, втренчен в своя обездвижен от болката брат.

– Ще оцелее – отговори му Греис. – Има ли спешна помощ на острова?

– Да, има лекар, в селото...

– Обадете му се. И ми помогнете да пренеса вашия брат до манастира.

Абатът беше така замаян, че движенията му бяха доста колебливи. Опипа се по челото, посегна към телефона си, но после се разколеба и объркано се озърна.

– Брат Камерън – намеси се Греис и го хвана за ръката. – Линеиката.

– Да... да, разбира се.

Абатът най-после разговаряше с лекаря, а Греис отново затисна раната на брат Колин.

– Идва веднага – уведоми абатът, след като приключи разговора.

– Да вървим.

– Поне му свалете белезниците!

– Не.

Греис подхвана монаха за раменете и направи знак на абата да го улови за краката.

– Кракът ми! – изкрещя брат Колин.

Като се хлъзгаха из калните локви и многократно се задъхваха, те най-накрая успяха да се довлекат до вратите на манастира, където брат Рори притича под дъжда да им помогне.

– Какво се е случило?

– Да го отнесем в лечебницата! – отвърна абатът.

Те най-сетне се подслониха в сградата, където останалите монаси, напълно шашнати, им помогнаха да вдигнат тялото на техния брат. Вече имаше ток и те продължиха по лабиринт от

осветени коридори, докато стигнаха до стаичка, в която миришеше на етер, и положиха ранения на леглото. Греис освободи едната ръка на заподозрения, а другата закачи с белезниците към пружината на леглото.

– Чухме шум от счупено стъкло и изстрели... – заговори брат Рори и хвърли към събеседничката си убииствен поглед. – Какво му направихте?

– Улучен е с куршум в дясното бедро и ми се струва, че парче стъкло също е наранило крака му – обясни Греис.

С огромните си лапи монахът разтвори робата на своя брат и те видяха действително две рани. Тои постави няколко компреса, за да спре кръвоизлива от огнестрелната рана, после дезинфекцира и порезната. През цялото време мърмореше, че брат Колин е най-милият сред тях, с най-чиста душа, че не заслужава такова отношение.

Греис го остави да си свърши работата, но едва-що беше приключил с последния шев, и тя отпрати всички, за да остане насаме със заподозрения.

– Да му бием поне инжекция морфин – роптаеше абатът.

– Не.

Тои обаче настояваше. Тогава Греис доближи лицето си до неговото и го измери с поглед.

– Под въздействието на морфина съзнанието му няма да е ясно и показанията му ще са невалидни. А впрочем, искам да сте наясно със ситуацията: сега вашият побратим е основният заподозрян в убиството на Антон Юсик. Следователно, ако не излезете веднага, ще имам грижата да докладвам за усърдието, с което сте спъвали разследването, и ще бъдете съден за възпрепятстване на правосъдието.

Именно при такива обстоятелства Греис осъзнаваше, че осезаемите телесни аргументи силно подкрепят думите ѝ, което не би се случило, ако притежаваше крехка физика. Освен това в знак на раздразнение повдигаше дясната си вежда, провесваше

долната си устна и въпреки мекия поглед властните ѝ лешникови очи не приемаха никакво неподчинение.

Брат Рори изръмжа, но Греис го изглежда строго и заедно с абат Камерън той се обърна и напусна лечебницата.

Щом остана сама, тя се наведе над Колин, чието пъшкане ехтеше в стаята.

– Какво сторихте на Антон Юсик?

Монахът клатеше глава в двете посоки, но запазваше мълчание, стиснал с ръка бедрото си.

– Колкото по-скоро ми отговорите, толкова по-скоро лекарят ще ви даде морфин и ще извади куршума от крака ви.

По лицето на младежа започна да избива пот от обхваналата го треска.

Греис изпитваше отвращение от това да бъде свидетел на страданията на живо същество, било то и убиец. Но беше готова да понесе неприятното зрелище, ако то беше единственото средство да стигне до истината.

– Не... не съм убил Антон – изпъшка монахът.

– Тогава защо побягнахте? Защо поискахте да сложите краи на живота си?

Гърдите на мъжа конвулсивно се повдигнаха, а от очите му потекоха сълзи.

– Не бях аз... но...

Като свещеник в изповедалнята, Греис замря неподвижна от страх да не смути с нещо напирашщото самопризнание.

– Колин, разкажете ми какво точно се случи и аз ще помисля как да ви помогна.

Болката накара монаха да изхълца от страдание. Греис прочете в очите му парещото желание да се освободи от мъчителна тайна.

– Не съм убил Антон, но вината е моя – измънка брат Колин. Греис кимна с глава, за да насърчи монаха да продължи да говори.

– Кои го уби?

– Беше толкова мил човек...

– Кои?

– Един младеж, който живееше в селото от няколко седмици. Срецах го всеки път, когато отивах на пазар. Той ме гледаше, като че ли искаше да ме заговори, но не му стига смелост...

Монахът направи иронична гримаса.

– Обикновено аз съм този, който гледа другите по този начин. Така че, като го виждах един такъв стеснителен, самотен, се развълнувах. Аз съм идиот.

Греис сложи ръка на рамото на монаха.

– Какво се случи после, Колин?

– Приблжих се до него и го заговорих. Попитах го защо ме гледа така. Каза ми, че неговият брат Антон живее от месеци в манастира и че иска да го види, но не знае как. Инспекторе, той беше много тъжен, наистина... измъчен.

– Защо не е дошъл направо до манастира?

– Това беше първият въпрос, който и аз му зададох, а той ми отговори, че брат му се е скарал жестоко с него и с цялото им семейство. Че не искал повече да чува за тях. Показа ми снимки на двамата с брат му, прегърнати през раменете, широко усмихнати... и заплака.

– Значи той ви е помолил да уредите среща, нали? Без знанието на Антон?

Брат Колин се закашля, преди да си поеме дъх. С дланта си Греис усещаше как кожата на монаха се нагорещява от треската.

– Да... в известен смисъл. Обясни ми, че възнамерява да поиска прошка от брат си за това, че не го е подкрепил в спора с роднините им. Че иска да успокои мъчителното напрежение в техните отношения. Че брат му ужасно му липсва.

– И това е било достатъчно, за да решите да помогнете на един непознат? – учуди се Греис.

– Не... Той каза още, че ако късметът му проработи, ще успее да убеди Антон да се откаже от изгнанието си и да се прибере у дома.

Брат Колин се извърна, стискайки устни, като че искаше да задържи думите, които напиреха на устата му.

Греис започна да прозира истината.

– Искали сте да се отървете от Антон...

– Мислите, че съм злобар, нали?

– Не съдя никога за другите според това, как бих постъпила аз на тяхно място. Тук съм само за да ви изслушам.

– Да, направих го, защото не исках повече да виждам въпросния Антон! – процеди монахът със стиснати зъби.

– Но... защо?

Греис седеше със сведена глава, погледът ѝ беше съсредоточен, а гласът – нежен, сякаш се намираше до леглото на болен роднина.

– Защото ме тормозеше, госпожо инспектор. Тормозеше ме непрекъснато, истинска змия. Подиграваше ми се заради моята физика, заради това, че мисля бавно, заради моята „неинтелигентност“, както той се изразяваше. А никой не го забелязваше! Винаги се стараеше, когато ме унижава и ме мачка, да няма никакви свидетели. Бях неговият таен отдушник. Защото... защото този мъж, когото всички обожаваха и чиято изключителна личност моите братя не преставаха да хвалят, беше най-ар... арогантното, най-вис... високомерното същество, което някога съм срещал! Интел... интелигентно, наистина. Но з... зло с п... п... по-слабите от него...

– Не се вълнувайте – посъветва го Греис, която виждаше, че той вече не може да се контролира.

Монахът си пое въздух, все още задъхан.

– Не можех да издържам повече, разбирате ли, тои превърна живота ми в ад. Така че, щом се появи възможността тои да си заминеш завинаги, веднага се възползвах.

– Никога ли не сте споделяли с абата на какво ви подлага Антон?

Брат Колин поклати тъжно глава.

– Не... не посмях. Тои го харесваше толкова, че никога не би ми повярвал. Пък и си мислех, че Бог ме подлага на изпитание, че ме наказва за нещо, в което съм сгрешил, така че приех това изкупление, докато небето ми предостави случаи да се избавя.

Да се чувстваш изоставен, жертва на жестока и несправедлива съдба, да вярваш сляпо в предопределеността. Греис беше точният човек, които най-добре би могъл да разбере какво беше изпитал брат Колин. За секунда си спомни деня, когато се сблъска с немислимото за едно дете на нейната възраст, и за да не се побърка, реши, че Бог ѝ налага това наказание по причина, която рано или късно ще ѝ разкрие.

Но тя пропъди съчувствието, на което се поддаваше, досещаики се, че именно драмата от нейното минало я беше принудила да избере професията на инспектор от полицията. А тази професия изискваше тя да владее безотказно емоциите си.

– Какво стана миналата нощ? – попита тя, докато младият монах стискаше челюсти така силно, че вените около очите му се подуваха и посиняваха.

– Кракът ми...

– Да, всеки момент лекарят ще пристигне...

Клепачите му се затвориха, като че ли щеше да заспи. Греис го разтърси.

– Кажете истината и ще намерите утеха, брат Колин...

Монахът вдиша дълбоко въздух.

– В един часа през нощта му отворих вратата на манастира, дадох му една от моите роби, за да не го забележат, ако се размине с някои от братята, и му казах къде е килията на Антон. Обеща ми

да не се бави. След половин час той се върна, запъхтян. Рече ми, че Антон се е съгласил да се прибере и че скоро ще бъде със семейството си. А после изчезна, без да ми върне робата.

– Беше ли оцапан с кръв?

– Тъмнината ми пречеше да видя, а и всичко стана много бързо... Не исках да става така...

– Знам – прошепна Греис, чиято ръка продължаваше да лежи на рамото на монаха. – Знам. Знаете ли името на този мъж, които се представяше за брат на жертвата?

– Не... но мога да ви го опиша, освен това... той беше отседнал в хотела на острова. Сигурно и други хора са го видели там.

– Щом се възстановите, ще ви свържа с човек от нашата служба, които ще нарисува портрет съобразно вашите показания. Но засега ми кажете как изглеждаше.

– Изглеждаше около дваисет и пет годишен, много слаб, но добре сложен. Един ден, когато имаше слънце, той си беше навил ръкавите и видях, че по ръцете има червени и сини татуировки. Не ме питайте какво изобразявах, не съм гледал внимателно.

– Добре... продължавайте, ще ми помогнете много.

– Беше с добре поддържана външност. Винаги грижливо сресан, слагаше гел, с добре оформена и подстригана брада. Освен това винаги носеше слушалки, в ушите или пък висяха на раменете му. И... макар това да не ме интересува, бих казал, че беше красив мъж.

– Добре...

– Ще ме пратят в затвора, нали?

– Ако това, което ми разказахте, се окаже истина, не съм сигурна.

На вратата се почука и се обади мъжки глас:

– Доктор Бисе!

В лечебницата влезе възрастен мъж с гъсти побелели мустаци, които носеше чанта.

– Моля, свършете си работата – заяви му Греис и се отмести, за да може лекарят да приближи до Колин.

Тя затваряше вратата на стаята, когато абатът я повика от коридора.

– Инспектор Кембъл...

Тои явно искаше да говори с нея насаме. Докато лекарят започваше прегледа на пациента, Греис се шмугна навън, но остави вратата откритата, за да наблюдава с едно око какво се случва вътре.

– Инспекторе, съжалявам, – промърмори абатът, – но не се въздържах да подслушам вашия разговор с брат Колин.

Разгневена, Греис повдигна властно брадичка.

– Чакайте, чакайте... може да е за добро. Не знаех, че Антон се е държал така с нашия брат. Кълна ви се, нито за миг подобна мисъл не ми е минавала през главата. Никога не съм подозирал, че тои може да е способен на такова поведение и ако бях информиран за това, никога не бих го позволил.

Греис го погледна и разтвори ръце, вероятно за да го насърчи да разкаже всичко, което може да представлява интерес.

– Слушайте...

Абатът се увери, че са сами в коридора; пак беше напрегнат, както в момента, когато ѝ беше отворил външната врата същата сутрин. После прошепна на ухото на Греис:

– За мен Антон беше повече от обикновен гост. Беше мой приятел. Приятел, с когото ме обвързваше обещание, което важи и след смъртта.

Абатът пое дълбоко въздух и поглади козята си брадичка.

– Обаче това, което сега научавам, поставя всичко под въпрос. Да тормози един от моите братя, това означава предателство към мен. Тои се е погаврил с нашето приятелство и е посегнал на взаимното доверие, което ни свързваше.

Греис забеляза, че борбата, която се водеше в душата на божия служител, кара гласът му да трепери.

– Нека Бог ми е свидетел и ме накаже, ако съм престъпил клетвата, но в душата си и пред моята съвест аз вече не съм длъжен да спазвам обета си.

Очите на абат Камерън бяха зачервени, а под тях имаше дълбоки сенки. Той кимна с глава, като че да удостовери правото си да говори.

– Елате с мен – тихо каза той. – Трябва да ви покажа нещо.

Греис се увери, че лекарят е зает с изваждането на куршума от крака на брат Колин, преди да затвори вратата и да погледне внимателно абат Камерън.

– Значи вие нямаше да ми кажете, ако не бяхте чул изповедта на вашия събрат?

– Да, знам, че това може да изглежда парадоксално за светската среда, но за нас обещанието продължава да е свещено.

Греис не оспори думите му. Тя го разбираше.

– Какво искате да ми покажете?

Абатът се отдалечи от лечебницата и тя го последва.

– Ще трябва да се върнем в стаята, където е тялото на Антон.

– Но защо?

– Вече знаете, че Антон беше изключително надарен младеж и че неговите интелектуални занимания никога не биха понесли такава изолация, ако не може да развие таланта си.

Греис наистина беше стигнала до такава мисъл и се питаше защо един дух – априори толкова жаден за знания, би решил да остане така задълго заключен в манастир, където единственият източник на храна за ума идва от религията.

Те се върнаха в галерията с колони и преминаха под поредицата от готически арки. На Греис ѝ направи впечатление, че дъждът отново се беше усилил, но валеше отвесно, което доказваше, че вятърът беше стихнал. Подкрепленията, които очакваше, щяха да могат да летят и да пристигнат скоро.

Абатът пое в посока крилото за гости. А тук дискретната светлина от осветлението, монтирано на пода, галеше релефите по каменните стени.

– С мое одобрение, Антон беше настанен в килията, където е живял първият абат на нашата общност – обясни божият

служител. – Може и да не знаете, но манастир Й она е един от най-старите в Шотландия. Тои без съмнение е играл ролята на люлка за църквата в Европа. Преди хиляда и петстотин години сме имали безброи неприятели, затова били замислени тайни помещения в случаи на нападение. Ако не за друго, поне за да скрият нашите безценни ръкописи...

Абатът се прекръсти, шепнейки някаква молитва, и бутна вратата на стаята на Антон.

Трупът все така лежеше до леглото и както Греис забеляза, абатът всякак избягваше да погледне към него. За лош късмет, в стаята вече почваше да се усеща онази неизменна миризма на смърт, която стиска човек за гърлото и дразни стомаха с наситената си воня. Греис беше подготвена за нея и дишаше само през устата, но тя изненада абата, които притисна носа си с ръкава на робата и с мъка удържа пристъпа на гадене.

Неочаквано се разбърза и като клекна до гардероба, повдигна една желязна кука, скрита зад крака на дървената мебел, а после избута гардероба с рамо. Дървото изскърца и шкафът се плъзна покрай стената, откривайки вход със сводест таван.

Плъзгайки пръсти в тесния проход, абат Камерън натисна ключа на осветлението и повесената от тавана крушка светна.

– Това е личният кабинет на Антон... – каза тои; гласът му беше приглушен от плата на дрехата, която притискаше към устата си.

Приведен, за да мине през тесния проход, монахът тръгна първи. След него се промъкна и Греис, водена от любопитство. Тя стигна до кръгло помещение, което приличаше на кабинета на университетски учен.

В средата на стаята имаше голяма работна маса. На нея лежах отворена тетрадка, пълна с изчисления, и голяма купчина еднакви тефтери. На отсрещната стена висеше черна дъска, също осеяна с математически символи. Библиотеката отстрани беше пълна с книги. Подтикната от любовта си към книгите, Греис набързо прокара поглед по гръбчетата на съчиненията, които се оказаха научни. Сред тях имаше и такива по астрофизика.

След като прегледа заглавията, тя хвърли поглед към отсрещната стена, плътно покрита с десетки листове, закачени един за друг с тиксо.

Освети ги с фенерчето на телефона си и ясно различи една овална фигура в преобладаващо зелен цвят, чиито център беше разсечен отляво надясно от червено-оранжева ивица. Греис се приближи и установи, че овалът се състои от безкраино много миниатюрни точки. Преобладаваха тези в зелено, но струпвания в огненочервен цвят и други, които се синееха, бяха пръснати в някои зони на фигурата. Какво представляваш това изображение? Защо Антон се интересуваше от него? Въпросът беше съвсем оправдан, защото много места бяха заградени в кръгове, нарисувани на ръка.

Греис снима изображението и пряко волята си се откъсна от загадката, за да насочи вниманието си към огледа на стаята: върху каменната стена зад бюрото имаше гигантски плакат. Този път нямаше никакво съмнение какво е изобразено на него – беше географска карта. Греис веднага разпозна Хаиланд*.

(* Наи-голямата от 32-те шотландски области, разположена в северната част на страната. Името ѝ произлиза от high (висок) и land (земя), защото се отличава с високопланинския си терен. – Б. пр.)

В желанието си да разгледа картата отблизо, тя се спъна в нещо. В краката ѝ стояха чифт високопроходими обувки и раница. Греис я отвори и намери вътре термояке, две манерки, зърнени барчета, компас, ръкавици, още една карта на Хаиланд – доста изхабена, което показваше, че е била използвана често. Тя я прибра в джоба си, а всичко останало върна в раницата, за да може екипът от лабораторията да я провери основно.

След това разгледа по-внимателно плаката на стената. Пет места сред тези северни земи бяха отбелязани с карфици – някакви кътчета, загубени сред дивата пустош. Четири пункта от избраните бяха зачеркнати с голям кръст, като че ли бяха отпаднали от някакъв списък. Само едно място, разположено

насред долини, не беше зачеркнато. Тъкмо обратното, беше заградено в кръг, а до него имаше голям въпросителен знак.

Като внимаваше да улови всички детайли, Греис снима последователно картата на Хаиланд, черната дъска с математически символи, както и страниците с изчисления от отворената върху бюрото тетрадка.

Замисли се, докато съзерцаваше тази сложна върволица от числа в скоби, дробни, квадратни корени, гръцки букви и цяла поредица от символи, чието значение ѝ беше непонятно. Единственото сигурно нещо, което ѝ се набиваше в очи, беше увереността на почерка: ясен и без поправки, под контрола на гъвкав ум, който уверено върви към вярното решение.

Изправена пред тази загадка, тя отново стигна до въпроса, които често си бе поставяла през целия си живот: как е възможно човечеството да е така разделено на две половини? От една страна, учените и технолозите, чиито силни умове разгадават природните закони, служеи си с изчисления, опити и интелект.

А от друга, потребителите, консуматорите като нея, потънали в невежество пред формулите в математиката, физиката, биологията, за които остава неразгадаемо дори устройството на обикновените предмети от бита. Понякога тя на шега си представяше, че е телепортирана в Средновековието, но с надменността на човек от XXI век. На какво обаче тя би била способна да научи хората от онова време? Да им даде ваксина срещу чумата? Аспиринът? Коя е химическата му формула? Да им обясни, че Земята се върти около Слънцето, а не обратното? Но как би го доказала? Нямаше да може дори да им нарисува фабричната схема на старата химикалка, която беше пхната в дъното на джоба ѝ. За сметка на това всеки селянин щеше да ѝ покаже как да сее зърно, за да не умре от глад край пътя, хванала в ръка мобилния си телефон.

От мислите ѝ я откъсна трикратен звън, които идваше отдалече. Тя разпозна звука от камбаната на входната врата.

– Това, изглежда, е подкреплението – рече тя на абата, които от известно време я наблюдаваше напрегнато, но без да продума.

– След като прегледахте документите на Антон, какво мислите?

„Че принадлежа към тази част от човечеството, от която то може да се лиши“, си рече наум Греис. Тя обаче предпочете да отговори по-прагматично, макар и с думи, които я смущаваха не по-малко.

– Питам се дали научната му работа има някаква връзка с убиството на Антон Юсик.

– А ако е така?

– В такъв случаи разследването би поело в посока, съвсем различна от тази, по която съм вървяла досега – заключи тя, привеждайки се, за да излезе от кабинета.

Заедно с абата тръгна бързо към входа на манастира.

– Антон не ви ли споделяше с какво се занимава в кабинета си, какво търси?

– Не, никога. Веднъж, когато настоях, тои се ядоса и ми се тросна, че от това човек може да полудее.

Греис кимна иронично. Само като си помислеше, че може да ѝ се наложи да разкрие тези опасни изследвания. Но не ѝ остана никакво време да разсъждава върху тази перспектива. Бяха стигнали до преддверието и абатът вече отваряше вратата на новодошлите.

Точно в единаисет и половина часа сутринта съдебният лекар Мъри стисна ръката на Греис. Беше около петдесетгодишен, с рядка коса, която се спускаше на вълни по главата му, прекалено тежка за тялото му. Тои поздрави и абата с присвити устни.

– Леле, какво време! Защо това мое идване до един манастир ми напомня за великия Потоп! – викна, докато тръскаше ръкавите на якето си, подгизнало от дъжда. – Къде е тялото?

– Ще ви заведа дотам – отговори Греис, която забеляза неудобството на монаха в присъствието на човек, толкова привикнал със смъртта, че не можеше да го смути изобщо.

Съдебният лекар беше придружен от двама специалисти от полицейската лаборатория – червенокос младеж и по-възрастна, късо подстригана жена, както и от четирима офицери. Греис ги поздрави и разпредели задачите им. Остави един офицер да пази входа на манастира, като му заръча да не пуска никого да излиза; друг трябваше да пази крилото на монасите, за да се увери, че никой няма да влезе в стаята си преди огледа на техниците от лабораторията, третия прати пред килията на жертвата, а последния – в лечебницата. На него тя повери специална задача.

– Как се казвате?

– Хамилтън.

– Добре, офицер Хамилтън, бъдете много внимателен, монахът, за когото лекарят полага грижи в момента, искаше да се самоубие. Не бих желала да доидете да ми докладвате, че основният свидетел по делото се е самоубил. А щом се събуди, повикайте ме.

Полицаят кимна утвърдително и подаде една торба на Греис.

– Ще се нуждаете от този компютър, за да съставите портрет по описание. Оборудван е с телефонна връзка с екипите за профилиране в Глазгоу.

– Оставете го в лечебницата. Благодаря ви.

Офицерът изпълни заповедта и тръгна към поста си, следвайки упътването на абата.

– Защо свидетелят се намира в лечебницата? – попита Уолъс Мъри, стискайки малките си ноздри и повдигайки очила. – Някаква издънка ли е станала?

Греис се поколеба.

– Бях принудена да стрелям по него, за да му попреча да скочи в пропастта.

Устата на съдебния лекар зеина.

– О, хм, виж ти! Никога досега не съм чувал подобно нещо. Като ви гледа човек, инспекторе, една такава добродушна, а всъщност сте голяма куражлиика. Освен ако не сте сгафили и не искате да замажете нещата с благовидна лъжа...

Греис го изгледа с леко повдигната вежда и с изражение на презрение и безразличие.

– Е, добре... Казвам го от уважение към етичния ни кодекс, макар да знам, че работата на терен налага понякога да импровизираш, за да свършиш работата, за която ти плащат. Нали така?

Тя не му отговори. Не искаше да го отърве от неудобството. Тръгна начело на групата из лабиринта на манастира.

След като стигнаха до стаята на Антон, двамата техници от полицейската лаборатория облякоха стерилните гащеризони. Съдебният лекар стори същото.

– Ще дойдете ли с нас? – попита той.

– Не, трябва да проверя някои факти в хотела на острова. Ще се върна при вас по-късно. Имате моя телефонен номер. Брат Камерън, оставям на вас да заведете техниците от лабораторията във всяка от стаите на монасите и навсякъде, където поискат.

– Да, можете да разчитате на мен.

Точно преди да тръгне, Греис усети, че абатът я гледа разтревожено. Като че ли се опасяваше от разкритията, които може да направи в хотела.

Дъждът барабанеше оглушително в ушите ѝ , докато тя мина отново по паважа на гробището и изкачи хълма, зад които се намираше пристанището. В полите му забеляза шепата къщурки с мокрите им покриви и сивите вълни на морето, които се сливаха с оловния цвят на небесния свод.

Стъпвайки странично, за да не се подхлъзне, скоро Греис стигна до единствената улица в селото и малко след това забеляза табелата от ковано желязо на единствения хотел на острова.

Бутна вратата и веднага въздъхна облекчено, усещайки атмосферата на уютна топлина. Вляво беше фоайето, обзаведено с големи кожени кресла, а в старинното огнище от почернели камъни прашеше огън. Срещу нея се намираше стълбище от акажу. А вдясно, зад дървен плот със скулптирани кораби, беше застанала млада жена с хваната на кок коса, която се усмихваше любезно.

– Добър ден, госпожо, ще искате ли маса? – попита тя, а от чашата, която стискаше, се вдигаше пара.

Греис хвърли поглед на стенния часовник с инкрустирана риба. Действително беше малко след дванаисет часа. Не беше усетила как минава времето.

– Добър ден. Казвам се Греис Кембъл и съм от полицията в Глазгоу. Трябва да ви задам въпроси относно един от скорошните ви клиенти.

Внезапно професионалната усмивка се изпари от лицето на младата жена.

– Какво се е случило? Е... искам да кажа, с какво мога да ви помогна? За бога, уплашихте ме.

– Случилото се не ви засяга пряко – отговори Греис и потрепери. – Отсядал ли е при вас през последните дни млад мъж

– на около дваисет и пет години, с добре поддържана външност, сресан назад, с добре оформена брада, с татуировки по ръцете?

– О, да, да... едно хубаво момче. Много възпитано, въпреки че непрекъснато ходеше със слушалки в ушите и не откъсваше поглед от дисплея на мобилния си телефон. Освободи стаята вчера сутринта. Защо? Направил ли е нещо?

– Може ли да прегледам регистъра на хотела?

– Да, разбира се, но може би ще предпочетете да седнете край огъня. С ваше позволение, изглежда ми премръзнала и малко бледа.

Греис не можеше да отрече, че не се чувства много добре. Повече от девет часа беше на крак и беше натоварила сериозно тялото си. Тя прие предложението, свали подгизналата си шуба и протегна краката си към пламъка на огъня. Незабавното усещане за приятна топлина рязко контрастираше с огромното напрежение, натрупано от сутринта. Искра или не, само за няколко часа този случай я беше поставил пред по-тежки изпитания, отколкото всички, с които се беше сблъскала през кариерата си.

– Ето регистъра. Клиентът, за когото говорехте, се записва под това име.

Греис плъзна пръста си по реда: Стивън Карлоу.

– Проверихте ли паспорта му?

– Да.

– От каква националност е?

– Шотландец.

Греис веднага позвъни на шефа си и му докладва случая накратко: екстракцията на мозъка на жертвата, ролята на брат Колин и накрая откритото в хотелския регистър име.

Чу шум от тракане по клавиатура.

– Стивън Карлоу.

– Да, К-А-Р-Л-О-У.

– Мамка му... не излиза нищо. Без съмнение това е фалшива самоличност, не съществува никакъв Стивън Карлоу нито в Шотландия, нито другаде във Великобритания.

– Скоро ще разполагам с портрет по описание, а техниците може и да открият нещо. Впрочем, екипът, натоварен да провери последния известен адрес на жертвата, предаде ли доклада си?

– Да, апартаментът е съвсем празен. Няма мебели. Нищо. Портиерката казала, че наемателят е продал всичко, преди да си замине. Въпросният Антон Юсик очевидно е имал намерение да остане за известно време в манастира.

– Какво друго знаем за него?

– Натоварих една колежка от моя екип да открие откъде идва, къде е работил, дали има семейство и т.н. Тя ще ти се обади, ако излезе нещо. Слави се с това, че не пропуска нищо, ще се убедиш сама. А ти имаш ли идея защо Юсик се е спотаивал в тази бърлога?

– Не, още не.

– По каква следа си тръгнала на първо време в такъв случай?

Греис мразеше да ѝ искат обяснения, докато води разследване. Имаше нужда да я оставят спокойно да работи, без да се отчита на никого.

– По няколко. Апропо, разполагаме ли с кадри, компетентни в науките и по-специално в математиката и астрофизиката?

– Компютърните ни специалисти понякога ме смаиват. Ще проверя дали ще се намери точният човек. Защо питаш?

– Открех изображения и изчисления, от които не разбирам нищо. Ще ти изпратя снимки на документите.

Елиът Бакстер не отговори веднага.

– Има ли проблем? – осведоми се Греис.

– Виж, напомням ти, че не бих желал случаят да се разчуе. Политиците никак не обичат да се очерня образът на Шотландия, което се отразява зле на туризма. Така че, колкото по-скоро пипнеш виновника, толкова по-добре.

– Какво искаш да кажеш?

– Сигурна ли си, че не се отклоняваш в ненужни подробности? Съгласна ли си да се съсредоточиш в разпита на съседите му, в камерите за наблюдение, портрета по описание? В конкретните факти, така да се каже.

Греис стисна очи, за да не си изпусне нервите.

– Върша и двете неща, Елиът.

– Окей, ти решаващ. Ще ти се обадя пак.

Младата жена затвори телефона, изпрати обещаното на шефа си и отново се обърна към любезната рецепционистка.

– Може ли да ме заведете до стаята, където беше отседнал Стивън Карлоу?

– Да, разбира се.

Греис се изкачи след служителката на хотела на горния етаж, като се мъчеше да прикрие смущението, което я беше обзело след „много окуражаващия“ телефонен разговор с Бакстер.

– Почистихте ли вече стаята?

– О, да... и то много старателно.

Греис си сложи нов чифт ръкавици от латекс и влезе в помещението.

Уханието на чистота и свежест, което би я очаровало в ролята на клиент, обаче попари надеждите ѝ на инспектор. С оглед на безупречната чистота, почти нямаше шанс да се открият ясни и използваеми следи от ДНК.

Педантична до крайност, Греис отвори чекмеджетата на нощните шкафчета и на бюрото, които бяха празни, погледна в гардероба, под леглото, огледа банята и накрая излезе.

– Заклучете стаята, не я предлагайте на гости и не влизайте там преди екипът от лабораторията да приключи с огледа.

– А... ама кога ще пристигнат?

– Не се тревожете, ще бъдат тук до края на деня.

– Не, не се безпокоя заради клиентите, но малко ме е страх какво може да открият вътре.

– Ще бъдем максимално дискретни. Имате ли в хотела камери за наблюдение?

– Не, за съжаление. По принцип тук е много спокойно.

Греис се върна във фоайето. Междувременно на мястото ѝ – креслото най-близо до огъня, се беше настанила рижава котка. Животното се вторачи с кръглите си очи в нея. Греис също я

гледаше, убедена, че битката е предварително загубена. Хищникът се прозя, показвайки розовото си змиевидно езиче, после – сякаш това движение го беше изтощило напълно, пхна глава между лапите си и пак заспа.

– Изгонете я! – каза жената от рецепцията и се усмихна.

– Изглежда толкова щастлива – отвърна Греис и приближи до огнището друго кресло.

След това се отпусна в мекия стол, но главоболието ѝ се усилваше, виеше ѝ се свят. Позволи си да си отдъхне за няколко минути, обаче се чувстваше все така неразположена.

Предупреждението на Елиът Бакстер беше предизвикало у нея притеснение, от което не можеше да се отърве. От една страна, той беше прав, имаше вероятност взетите проби от местопрестъплението и от хотелската стая да се окажат ценни доказателства за разкриване на самоличността и залавянето на престъпника. Можеше портретът по описание да е толкова точен, че убиецът да бъде арестуван до няколко часа. Но ако нищо от това не сработеше? С какво би разполагала, за да продължи разследването? На първо място, с профила и контактите на Антон Юсик, които, изглежда, е познавал своя палач и с когото са били снимани заедно. А освен това със загадъчните изследвания, които може би имат връзка с убиството. Греис обаче откровено признаваше, че тази хипотеза по случая беше колкото неясна, толкова и сложна за разгадаване.

Така че едва ли не с угризения за загубеното време тя разгърна на масичката картата на Хаиланд, намерена в раницата на Антон.

На нея откри абсолютно същите географски точки, оградени в черно, като онези на картата на стената в тайния кабинет. Какво се намираше в тези зони? Ако Антон ги е зачеркнал една след друга и е оградил последната, добавяйки въпросителен знак, значи ги е проверил, търсейки нещо. Какво обаче? Би могло просто да се е разхождал в дирене на най-красивата панорама, ако

картата не се намираше в съседство с мистериозните изчисления. Каква беше връзката между двете?

Греис активира едно джипиес приложение, с надеждата, че ще намери повече подробности за тези географски точки. Тя обаче не се натъкна на нищо особено, като се изключи фактът, че според данните за денивелацията местата бяха труднодостъпни.

– Мога ли да ви предложа нещо за пиене или за хапване?

Греис беше така погълната от мислите си, че не беше усетила рецепционистката да се приближава. Тя се стресна и каза, че на драго сърце би изпила един чай.

После намери в интернет номера на Агенцията по туризма. След като се представи, незабавно я свързаха със служител, който можеше да ѝ помогне.

– Какво мога да направя за вас, госпожо Кембъл? – запита мъжки глас, който звучеше така приятно, че за миг ѝ се стори, че е позвънила да си резервира почивка.

– Ще ви изпратя поредица от снимки, на които се виждат конкретни места в Хайланд. Бих желала да ми кажете какво има там. Дали има интересни гледки? Опасни места ли са или забранени, или каквото се сетите?

– Добре, ще направя каквото мога. Изпратете ми ги по меил.

Служителят спелува електронния си адрес и обеща на Греис да ѝ се обади до час. Тя тъкмо му изпрати документите, когато служителката на хотела влезе във фоайето с табла в ръка.

– Чаят Ви и няколко малки домашни сладкиша.

– Много мило, благодаря Ви.

Благодарение на напитката, в жилите ѝ се разнесе ободряваща топлина, а същевременно в главата ѝ въпросите се блъскаха безредно и цареше буря като онази, която я беше посрещнала на острова. Защо Антон Юсик беше убит и най-вече, защо убиецът беше направил мозъка му на пихтия? Съществуваше ли някаква връзка между научните изследвания на жертвата и въпросното посегателство? Дали зад прикритието на манастирските стени Антон Юсик не проучваше някаква деликатна информация, която

определени хора искаха да запазят в тайна? Възможна хипотеза, както и предположението, че е намерил убежище в манастира след извършено от самия него престъпление, за което сега му бяха отмъстили. Това предположение не бе парадоксално, защото май се оказваше, че Антон не беше онзи симпатичен философ, какъвто изглеждаше на пръв поглед.

Греис осъзна с изненада, че си гризе нокътя – тик, от които се беше отървала поне от година насам. Тя веднага затисна ръката с бедрото си и се върна към мислите си. След триисетина минути телефонът ѝ иззвъня и я прекъсна.

– Госпожо Кембъл, от Агенцията по туризма в Шотландия, офис Хаиланд, обаждам Ви се, както се разбрахме.

Греис рязко отлепи гръб от облегалката и седна на ръба на креслото, а кракът ѝ нервно потръпваше.

– Да, какво открихте?

– И така, изглежда, че всички посочени на картата точки, които ми изпратихте, отговарят на един и същ тип обекти.

– Какъв тип?

– Много древни, госпожо Кембъл. Пещери от праисторическата епоха.

След първия момент на изненада Грейс поиска да узнае подробности.

– Тези пещери от предисторията достъпни ли са за посетители?

– Само някои от тях са подготвени да приемат туристи. Останалите не разполагат с инфраструктура, която да улесни достъпа. Никой не може да ви забрани да влезете в тях, но такъв риск ще е изцяло на ваша отговорност.

– Можете ли да ми изпратите по електронната поща името на всяка от пещерите?

– Ще го направя още докато си говорим... Готово, до няколко секунди ще са при вас.

– Много ви благодаря.

– Но нека повторя, бъдете предпазлива, тези места крият много опасности. За жалост, у нас всяка година стават злополуки.

– Благодаря за съвета. Приятен ден.

Грейс остави телефона си на масичката и пак усети тръпки, които я полазиха от кръста към врата. Този път тя смъкна обувките и даже чорапите си, за да доближи влажните си крака до топлината на огъня. Размърда палците си и грациозните си като на танцьорка стъпала.

Лежащата на съседния фотьойл котка отвори едното си око, сякаш да прецени ползата от това напразно хабене на енергия, а после пак заспа.

Грейс се порадва на топлината, която ѝ помогна да се отпусне за малко, но недостатъчно, за да преодолее схващането в раменете си. Колкото и да се опитваше да задреме край извиващите се пламъци, напрежението, което беше насъбрала от рано сутринта, не се разсеиваше.

„Какво странно стечение на обстоятелства в този случай“, помисли си тя. Комбинацията между загадъчните научни изчисления и праисторическите обекти изглеждаше толкова несъвместима. Каква връзка откриваше или се опитваше да открие помежду им Антон Юсик? Елиът Бакстер вероятно беше прав: всичко това беше твърде мъгляво, а може би и без пряко отношение със самото разследване.

Греис пак захапа един от ноктите си без дори да се усети. Тя все повече чувстваше, че не е на висотата на поставената ѝ задача. През десетгодишната ѝ практика нейните разследвания в краина сметка се отнасяха до класически случаи. Най-често семейни драми или в краен случаи – разчистване на сметки. Делата бяха свързани с насилие, бяха заплетени, мръсни, но никога не я отвеждаха до толкова непонятни сфери.

Тя понечи да отвори пощата си и да продължи с прегледа на имената на праисторическите обекти, но си даде сметка, че ръката ѝ трепери. Усещаше се безсилна и погълната от един ужасяващ вътрешен вакуум, неспособна да се съсредоточи. Прибра непохватно телефона си и потърси някакво забавление, без значение какво.

Прииска ѝ се да погали котката, но тя преди миг беше слязла мързеливо от стола и бе напуснала фоайето. Да се обади ли на някого? Самотното си съществуване не споделяше нито с роднини, нито с приятел или с колеги. Сама го беше решила, беше се заклела пред самата себе си преди петнаисет години. И все пак, колко настоятелна бе нуждата някои да ѝ върне вярата в себе си. Да ѝ каже, че не се е съмнявал в нея нито за миг.

Задвижена от стар рефлекс, тя се заигра с пръстена, който носеше на палеца, но после пусна ръката си с гримаса на отвращение. Навремето този пръстен ѝ носеше успокоение и я свързваше с единствения човек, на когото се бе доверила при колебливото си връщане към живота. А днес насила търпеше студения му допир, за да не забравя, че същият този човек я беше предал и че никога повече няма да приеме някого в сърцето си.

Гарант, че ще помни своето обещание, с настояща жестокост металът също ѝ подсказваше, че е самотна.

Тогава, спонтанно – като по древен инстинкт за оцеляване, тя огледа малките сладкиши, които ѝ бяха сервирали, и протегна ръка към чинията.

Взе си един, после още един, а после трети, без да обръща внимание на трохите, които полепваха около устата или падаха по ризата ѝ. Тя почти не дъвчеше, гледаше само да се тъпче максимално, за да компенсира вътрешната си празнота. За минута само беше изяла съдържанието на цялата чиния. Но това не ѝ стигаше: тя поръчваше храна, избирайки най-калоричните и мазни ястия. Усещаше сълзите си да напират, засрамена, че болестта ѝ отново се е влошила след толкова години. Но вече не можеше да спре. Необходимо ѝ беше да запълни празнината от загубените любов и приятелство. Изтръскваше блузата си, изтриваше си устата и се опитваше да не се нахвърли върху ястието, което любезната служителка на хотела ѝ сервираше.

„Да, морският въздух възбужда апетита“ – казваше ѝ съдържателката, която не подозираше каква вътрешна драма се разиграва пред очите ѝ.

Греис ѝ отвърщаше с лека усмивка и необуздано поглъщаше пържените картофи, соса, пилето с тлъстата му кожа, допълвайки всяка хапка със залък мек хляб. А после се отпускате върху облегалката на креслото, с болезнена от бързото дъвчене челюст и с бузи, издути от бурния прилив на калориите. С корем, натежал като подут мях, с пристъпи на гадене, тя притискаше с длани лицето си, обзета от гняв и отчаяние. Не се бе излекувала – било е само заблуда.

Мобилният ѝ телефон избръмча и прекъсна кошмара, който сънуваше с отворени очи. Ръката ѝ беше замръзнала над чинията, все така пълна с дребни сладкиши. Масата беше чиста, без остатъци от храна, никакви трохи не цапаха дрехите ѝ. Въпреки всичко тя се чувстваше зле, все едно наистина беше погълнала

цялата въображаема храна. Дезориентирана, отговори механично на обаждането.

Беше офицер Хамилтън, натоварен да наблюдава брат Колин. Обаждаше се да я уведоми, че монахът се е събудил и че е готов да съдейства за съставянето на портрет по описание на предполагаемия убиец.

Прекалено объркана, за да говори, Греис се задоволи с това да измънка няколко пъти, че е разбрала, и затвори телефона.

Настоящото разследване я караше силно да се съмнява в потенциала си, а така рискуваше да бъде обладана от старите си демони. Нима беше толкова посредствена, че и най-дребното препятствие напълно да подкопае доверието ѝ в себе си?

Разгневена на самата себе си, Греис се изправи и погледна през прозореца към скалите, окъпани от морска пяна. Потърси номера на Елиът Бакстер. Той сигурно имаше право. За такова следствие беше подходящ някои по-издръжлив психически, по-интелигентен от нея и задължително с по-подходяща от нейната физика. За успешното разкриване на случая, но също и заради самата нея вероятно бе по-добре да се оттегли, да се върне при книгите си и към успокоителната самота.

Палецът ѝ доближи иконката за обаждане, когато рижавата котка се завърна в помещението. Вървеше лениво, с поклащащ се равномерно корем. Спря и се огледа около себе си с израз, който според Греис демонстрираше досада. Сякаш беше очаквала нещо да наруши скучното ѝ ежедневие, но установяваше, че нищо не се е променило и нищо никога няма да се промени. Тя се довлече до креслото, качи се на него, сви се на топка и затвори очи.

Греис бавно отдалечи палеца си от телефона. Прекоси фоайето като вихър, купи си готов сандвич, благодари на съдържателката и излезе от хотела, поемайки с широки крачки към манастира.

Сдъвка обяда си на няколко хапки и тогава нов порои се изля върху острова. Тя не си предпази лицето; остави дъждът да охлади пламналите ѝ бузи, да се стича във врата ѝ и да ѝ напомни, че е изпълнена с живот.

След като образът на безцелно обикалящата котка я разтърси и наелектризира, Греис се възползва с цялата си душа от този знак на съдбата и изостави всичките си съмнения. Те щяха да се върнат, тя го знаеше, но засега ги държеше на почтително разстояние.

Греис беше изцяло погълната от желанието си да се съсредоточи, да удържи крехката си победа над депресията. Затова за малко да не забележи двата тъмни силуета, които приближаваха манастира. От мястото, където се намираше, тя не успя да ги разпознае. Кой ли бяха?

Греис се спусна стремително по склона. Имаше лошо предчувствие.

Докато тичаше по Пътя на мъртвите, Греис разпозна полицейски униформи. Дали не беше станала жертва на предателството на Елиът Бакстер? Възможно ли бе да е изпратил офицери на нейно място? Докато стигне до входа на манастира, вече им бяха отворили вратата и тя единствено успя да мушне крака си в пролуката, преди тя да се затвори. Посрещна я абат Камерън, който изглеждаше напълно озадачен.

Греис изгледа лицата на двамата полицаи. Не ги познаваше; те носеха черно-бели каскети, следователно, не бяха полицейски инспектори.

– Греис Кембъл, инспектор от полицейското управление в Глазгоу. Търсите ли някого?

– Госпожо инспектор – поздрави я единият от мъжете, белокоос и с дебел врат, които напълно пасваше на тесногръдието, изписано на лицето му. – Офицер Шеперд от участъка на остров Мул. До нас достигна информация, че служители на националната полиция са слезли на острова и са се насочили към манастира. Така че доидохме да проверим.

– Кой ви осведоми?

– О, нали разбирате, четирима офицери от полицията заедно с група, натоварена с големи куфари, такова нещо не остава незабелязано по нашия край.

Греис изпита облекчение, щом чу, че нейният началник не е отговорен за появата на полицаите.

– Мога да потвърдя, че офицерите от Глазгоу и аз самата сме натоварени с разследването на случаи на убийство – заяви тя.

– Моите уважения, инспекторе, но се намирате на наша територия и не може да останем в неведение за толкова сериозен

инцидент. Още повече че познаваме отлично областта и сме в състояние да ви окажем ценна помощ.

Елиът Бакстер беше съвсем ясен: случаят не трябваше да се разчува. Но сега, след като колегите ѝ от местната полиция бяха в течение, те нямаше да се откажат, преди да научат какво действително се случва. Греис не можеше открито да лъже тези мъже; тя нямаше и правомощия да им нареди да напуснат мястото. А в крайна сметка, офицерът може би имаше право – те вероятно можеха да ѝ помогнат.

– Ще ви изложя фактите, но с цялото ми уважение, офицер Шеперд, всичко трябва да е строго поверително. Ясна ли съм?

– От само себе си се разбира.

Тя беше свикнала с тези почти механични отговори. Но ако искаше да се възползва от подкрепата на своите колеги, нямаше алтернатива, освен да ги посвети в тайната.

– Брат Камерън, налага се да разговарям с тези господа насаме.

– Да, разбирам, ще бъда при брат Колин – отвърна той на излизане.

След като се увери, че никой не може да ги чуе, Греис осведоми местните полицаи за основните факти, с които разполагаше следствието.

– Ще огледаме местопрестъплението и тогава ще ви кажем с какво можем да ви помогнем – каза в заключение офицер Шеперд.

Греис им посочи пътя към крилото за гости и отиде в лечебницата. Пътном позвъни на полицаите на пост, за да разрешат достъпа на колегите им от остров Мул до всички места в манастира. С едно-единствено изключение: тайният кабинет на Антон, за съществуването на които не трябваше да разбират. За нея беше важно местните власти да се съсредоточат върху профила на убиеца, а не върху детайли, чиито смисъл тя още не успяваше да прецени.

– Избутаите гардероба и скриите тайния вход, нито дума за това скривалище – нареди тя на патрулиращия офицер.

Когато влезе в лечебницата, полицаят, който охраняваше брат Колин, ѝ кимна за поздрав.

– Инспекторе, с изключение на абат Камерън, които обаче не е разговарял със свидетеля, и доктор Бисе, които го лекува, никой не е влизал, нито излизал оттук. Ето и материалите за портрета по описание – допълни той, посочвайки една чанта на масата.

– Благодаря, офицер Хамилтън.

Греис се доближи до леглото на младежа. Абат Камерън вече седеше до него, а доктор Бисе съставяше доклад, седнал пред нощното шкафче от другата страна на леглото.

– Как е той? – попита Греис.

– Стреляли сте точно. Няма счупена кост, нито засегната артерия, но ще му е необходима рехабилитация, за да проходи отново. Прибрах куршума в запечатан плик. Ще го приложи към доклада, които в момента пиша. Името на вашия началник?

– Елиът Бакстер от националната полиция в Глазгоу. Благодаря ви, че се отзовахте така бързо, докторе, и че го спасихте.

Греис се приближи до брат Колин.

– Как се чувствате?

– Нищо не усещам...

– В състояние ли сте да съставите словесен портрет?

– Мисля, че да.

С помощта на абат Камерън тя го повдигна и подложи под гърба му възглавници. После отиде да вземе необходимата електроника. След като установи видеоконферентна връзка с техническите екипи в управлението в Глазгоу, тя намери монитора пред младежа.

– Оставям ви в техните ръце, брат Колин.

– Инспекторе, имам да ви кажа нещо – намеси се абат Камерън.
– Насаме.

В момента, в които между брат Колин и експерта художник започваше разговор, те се измъкнаха от лечебницата.

– Какво има?

– Инспекторе, преди малко не посмях да ви го кажа пред двамата полицаи от остров Мул, но малко след като излязохте, един журналист почука на вратата на манастира.

За миг Греис почувства прилива на вълните на стреса.

– Какво ви каза той? – попита тя, притискайки уста с кокалчетата на пръстите си.

– Знаеше, че току-що е пристигнал полицейски екип, и искаше да научи подробности. Аз, разбира се, не обелих и дума. Той настояваше, така че ми се наложи да действам твърдо, за да го отпратя.

– Така значи са се случили нещата – каза замислено Греис. – Въпросният журналист първи е разбрал за пристигането на полицаите, вероятно от негови шпиони от пристанището. След като не е успял да научи повече от вас, е предупредил приятелчетата си от местната полиция, които ще му върнат жеста, като му споделят някои факти, за да си напише статията... Ще се случи, независимо от моите заповеди.

По силата на рефлекс си на прилежна ученичка Греис се канеше да позвъни на Елиът Бакстер и да го помоли да се намеси, за да предотврати изтичането на информация.

Обаче едно вътрешно гласче се обади в нея. То ѝ подсказваше да мисли самостоятелно. В края на краищата, тя отговаряше за разследването, намираще се на мястото на събитията, усещаше нещата. Шефът ѝ мислеше само за политика. Водеше се единствено от страховете си. А тя се подчиняваше само на смелостта си. От значение беше единствено да залови убиеца. Какво толкова, че образът на Шотландия щеше да пострада. Нямаше ли той да се очерни повече, ако след година се разчуеше, че случаят е бил потулен и че виновникът, необезпокояван, живее на свобода?

– Отговорете на местните полицаи, ако ви зададат въпроси, брат Камерън.

– Но...

– Имайте ми доверие.

Докато произнасяше тези думи, Греис усети, че ѝ се гади. „Самата ти трябва да си имаш повече доверие“, си рече.

– А пресата? Журналистите също ще научат – продължи с въпросите абатът.

– Точно това е целта – отвърна Греис. – Кога излиза местният вестник? Сутрин или вечер?

– Вечер, но притежават уебсайт, на които публикуват целодневно.

– Добре.

При отсъствието на преки свидетели Греис нямаше нищо против убиецът да бъде притиснат със статия, приканваща местните хора да се обадят в полицията, ако са разбрали или видели нещо. Особено ако текстът на статията бъде придружен с изображение на убиеца.

– Офицер Хамилтън, изпратете ми словесния портрет, когато е готов. Изпратете също копие и до полицаите от Мул.

– На вашите заповеди.

Греис пак се обърна към абат Камерън.

– Погрижете се брат Колин да оздравее. Ако ви трябва нещо, не се колебайте да поискате съдействие от офицер Хамилтън.

Оставям ви и моя личен номер – допълни тя и му подаде визитката си. – Бъдете смел пред изпитанията в този деликатен за вас момент.

– Ще моля Бог да ви пази и да ви води по пътя на истината, инспекторе.

Греис поздрави за последно абата и побърза да отиде при техниците от полицейската лаборатория и при съдебния лекар, които обработваха местопрестъплението. Бързаше да научи какво бяха открили.

– Взехме много проби, но добре знаете как се случват нещата, ще имаме резултати едва след два-три дни – съобщи ѝ експертката от лабораторията, без да сваля шапката от предпазния костюм, която прикриваше късите ѝ коси.

– И нищо по-особено? – попита плахо Греис, която се надяваше на по-добри новини.

– Не... Не открихме никакво оръжие, кръвта, изглежда, е само тази на жертвата, както и космите около тялото. И са същите като тези по главата на трупа.

– Когато приключите тук, отидете до хотела на пристанището; човекът, когото издирваме, е спал там до вчера. Собственичката е предупредена за вашето посещение.

– Разбрано.

Греис се надвеси над тялото на Антон Юсик, от което съдебният лекар продължаваше да взема проби и да ги прибира внимателно в пакетчета или в шишенца.

– Увлекателно е – прошепна той, след като пусна във флакон поредното парченце мозък. – Честно казано, през триисет и две годишния си стаж никога не бях виждал такова нещо. Инспекторе, вие имате невероятен късмет да се сблъскате с толкова особен случай: екстракция на мозък. Този акт има някакво митологическо измерение...

– Открихте ли нещо полезно?

– За момента мога само да кажа, че докато са кълцали мозъка, жертвата вероятно е била в съзнание.

Съдебният лекар завъртя главата на Антон Юсик, така че да покаже десния профил на лицето му. Виждаха се следи от издиране, като че ли кожата се беше трила в пода.

– Виждате ли, убиецът е натискал отстрани главата му, жертвата се е съпротивлявала и си е издрала лицето. А ако трябва да сме по-точни, челюстта е била изместена надясно, защото убиецът е натискал силно лицето на плячката си, докато е пробивал етмоидалната кост. Това е всичко, което мога да кажа за момента.

Греис се надигна, а киселини пълнеха устата ѝ със слюнка.

– Ще ви изпратя доклада си най-късно утре вечерта – каза в заключение съдебният лекар.

Инспектор Кембъл кимна с глава и влезе за оглед в работния кабинет на Антон Юсик. Сама в този храм на мълчанието, тя изчака няколко минути да се разсее пристъпът на гадене, после се разположи удобно зад бюрото и се замисли.

В най-добрия случай тя щеше да разполага с резултати от пробите след два дни. Без никакви гаранции, че от тях ще успее да извлече нещо полезно за разследването. Колкото до свидетелите, ако днес от полицаите от остров Мул изтече някаква информация, статията щеше да излезе най-рано тази вечер. А нищо не подсказваше, че от нея ще последват надеждни доноси. В крайна

сметка щеше да чака цял ден и вероятно само да си загуби времето.

Така че тя бързо взе решение. Застана пред картата на Хаиланд, висеща на стената, и отвори на телефона си съобщението от шотландската Агенция по туризма. Веднага намери как се нарича мястото, оградено с кръгче и означено с въпросителен знак: Треилиджил Кейвс. Туристическият съветник беше добавил следния коментар: „Най-големите пещери в Шотландия – не са изследвани, защото имат репутацията на много опасни“.

Мястото се намираше в най-северната точка на Хаиланд, в околността на район с трудно произносимото име Инхнадамф, на около пет часа път от пристанище Обан.

Ако това се беше случило преди две-три години, тя щеше да поиска Елиът да ѝ изпрати в Треилиджил група от професионални спелеолози. Щеше да изчака пред пещерата те да ѝ докладват и да съобрази действията си с това, което ще открият. Ала днес тя гледаше на тази експедиция като на откриване на възможност да изненада своя началник. Щом искаше да се върне на поста, трябваше бляскаво да му докаже, че се намира в отлична физическа форма; така че щеше лично да слезе на дъното на тези пещери. Каквито и опасности да криеха те.

Греис погледна часовника си. Наближаваше тринайсет часа и трийсет минути. Ако тръгнеше веднага, щеше да хване кораба в четиринайсет часа и да стигне до Фионпорт, а с една-две почивки по пътя щеше да пристигне вечерта. Щеше да намери водач на място, да преспи там и да отиде до обекта рано сутринта.

Тъкмо се канеше да излезе по най-бързия начин от кабинета, когато Елиът Бакстер отново ѝ позвъни.

– Изчисленията, които ни изпрати, са напълно неразбираеми за момчетата от Отдел „Информатика“. За сметка на това, овалната фигура на снимката ни насочва към някаква следа.

– Каква следа?

– На първо четене става въпрос за снимка на Вселената.

– Моля?

– Да, поне такава е мнението на един от колегите, които се увлича по астрономията.

– А цветовете? Червено, зелено, синьо?...

– Тъкмо те го насочиха по следата. Цветовете показват разстоянието от мястото, от което е направена снимката. Колкото по-наситен е червеният спектър, толкова повече се отдалечаваме. Но това следва да бъде потвърдено и преди всичко – разтълкувано. Нямаме никаква представа защо някои зони са били оградени. Изпращам ти координатите на един астрофизик от университета в Инвърнес, в Хаиланд.

– Добре, благодаря ти...

Тя усети, че Елиът очакваше тя да каже нещо, обаче затвори телефона. За да го изненада наистина, въобще не трябваше да му споменава за своя план.

Защитена от стените на този скрит от погледите кабинет, Греис огледа с нови очи плаката, който – както се оказваше – представляваше снимка на Вселената. Тя прокара пръсти по червената линия, която разсичаше овала по хоризонтала. Какво е виждал Антон в изображението, което ѝ убягваше? Имаше ли някаква връзка с праисторическите поселища, които изследваше?

Притисната от времето, Греис реши да не се бави повече. Промъкна се навън, после премести гардероба, за да скрие входа, и се насочи бързо към изхода на манастира. Преди да поеме на път, се обърна. Беше ли помислила за всичко? В общи линии, да.

Бутна тежката манастирска врата, която се затвори зад гърба ѝ с глух шум.

Навън под дъжда, сред които стърчеше тържественият келтски каменен кръст, тя присви клепачи, за да предпази очите си от хвърчащите капки. Плътни облаци, подобни на гъст сив пушек, се плъзгаха по небето, а самото то се движеше като бягаща пътека. С разтуптяно сърце, с объркано съзнание, тя помисли за онова, което се намира отвъд тази земя, отвъд тази преграда от мек бетон: чистата лазурна синева, която ставаше все по-тъмна,

докато ни отведе до черните дълбини на пространството и до безкраиния Космос.

С мокро лице, Греис се отдалечи от манастира и се затича към пристанището, все по-объркана от главозамаиващата посока, в която бе поело разследването ѝ.

Греис се свърза от кораба с астрофизика в Инвърнес – Елиът ѝ бе дал телефона му. Професор Мартин Барлоу в момента имаше лекция в университета в града, където се провеждаше международен конгрес, затова от катедрата я посъветваха да му пише по електронната поща. Греис ги послуша и прикачи към съобщението си снимките и изчисленията, открити в таинния кабинет на Антон, като не пропусна да посочи ясно, че се нуждаеха от помощта на професора във връзка с неотложно полицейско разследване.

След като дебаркира на остров Мул, откъдето се качи на друг кораб, към петнайсет часа Греис слезе на пристанището в Обан, където я чакаше колата ѝ. Тя пое по магистрала А828 в северна посока, към далечните земи на Хаиланд.

Съвсем различна от четирилентовите шосета между индустриалните центрове, А828 представляваше тесен регионален път, който се промъкваше през гори, обикаляше езера с тъмни води в дъното на долини, където усамотени тихи градчета понякога предлагаха *bed and breakfast* *.

(* Нощувка с включена закуска (англ.). – Б. пр.)

Единствено градчето Форт Уилям на брега на езерото Еил разполагаше с много магазини и там цареше оживление. Греис спря, за да хапне един сандвич, да си купи храна и топли спортни дрехи, раница, туристически обувки, компас, джобно фенерче и манерка. Екипировка, каквато не беше ползвала от далечното време, когато беше скаут.

Тя се качваше в колата си, когато получи есемес. За момент я обзе надеждата, че вече е дошъл отговор от астрофизика, но беше съобщение от един от офицерите, охраняващи манастира.

Местната полиция откри входа към тайния кабинет на жертвата. Мястото им беше разкрито от брат Арчибалд, докато го разпитваха. Нищо не можях да направя.

Притеснена, Греис се почеса по тила. Значи още един монах е бил посветен в тайната, следователно стаята не е била толкова секретна... Тя се обвиняваше, че е тръгнала прекалено спонтанно, без да предположи, че полицаите от Мул ще разпитат всички монаси. Въпреки привидното им прилежание, тя беше останала с убеждението, че те ще се задоволят да констатират фактите, да съставят набързо доклада си и кротко да изчакат заключенията от разследването. И за миг не си беше помислила, че ще тръгнат по стъпките ѝ, започвайки от нулата. Макар че ако беше на тяхно място, тя би постъпила точно така. Даваше си сметка обаче, че откакто се беше преместила в големия град, също беше обхваната от заразителния пример несъзнателно да презира провинциалните полицаи, които от гледната точка на инспектор в Глазгоу ѝ се струваха като някакви аматьори, кадърни единствено да регулират движението.

Разочарована от самата себе си, тя опря челото си във волана и неволно натисна клаксона. Пред нея жена с детска количка пресичаше улицата; тя извика уплашено и изтърва пазарската си чанта. Греис излезе от колата, за да се извини.

– Прощавайте...

Горката жена успя да се съвземе и показа с жест, че всичко е наред.

Когато се наведе да ѝ помогне, Греис се оказа лице в лице с малкото момче, седнало в количката. Хванало в ръце мобилен телефон, заковало поглед в екрана, то не усещаше какво се случва.

– Как си, не се ли уплаши? – попита го тя.

Детето дори не осъзна, че някои му говори. Маиката стеснително се усмихна.

– Загледа ли се в екрана, тои съвсем се отнася, нали разбирате. А когато го прекъснат, хич не му е приятно. После с часове не мога да го усмиря.

Греис не знаеше какво да каже. А и да беше отговорила, нямаше да е нищо мило. Тя се сбогува с жената, качи се в колата и потегли. Докато караше, се запита дали тази майка наистина е щастлива, или просто организира ежедневието си ден за ден, вместо да живее истински. А онова малко създание, с каква цел се е родило? За да гледа видео по интернет? Перспективата да роди дете беше толкова нереална за Греис, че тя си позволяваше цинични разсъждения по въпроса. Но даже да беше толерантна и да допускаше вероятността момченцето и майка му да споделят мигове на нежност, срещата с тях ѝ навя тъга.

Тя отново се съсредоточи върху разследването. На излизане от един завой пред погледа ѝ се разкри безкрайна синева, накъдрена от вятъра. Кацнала на скалите, като страж се издигаше кула в руини и порутени крепостни стени, сред които бяха пораснали жълти храсти, брулени от вятъра. Под средновековната крепост Греис разпозна ледените води на Лох Нес, които къпеха брега от пясък и чакъл.

Тук пътят се разделяше: в северозападна посока към Инхнадамф – на още два часа пробег – и към Инвърнес, до които се стигаше за едва триисет минути. Греис се възползва от случая да посети астрофизика и да го подкани да побърза, затова зави на североизток.

Скоро на един хълм, извисил се над езерото, се появиха червените каменни кули на градския замък с развят флаг на върха на величествен четириъгълен бастион. Университетът не се намираше в центъра на града, а в някогашна блатиста местност, до брега на езеро, покрито с тръстики.

Греис влезе в сградата с модерна архитектура и с остъклена фасада и показа в приемната полицейската си значка. Младият служител, с когото беше говорила по телефона, си спомни за нея.

– Да, предадох му вашето съобщение... Лекцията приключва скоро – допълни той, поглеждайки стенния часовник.

Следвайки посоката според указанията на служителя, Греис намери амфитеатъра, където влезе точно в момента на

заклучителните аплодисменти след речта на професора. На шейсетина години той имаше горда осанка, а конската му физиономия с бели коси, изправена срещу аудиторията, оглеждаше присъстващите с дълбоко задоволство. Накрая слезе от подиума и Греис се спусна право към него.

– Професор Мартин Барлоу – повика го тихо тя, но други гости вече се блъскаха, за да стиснат ръката на именития учен. – Инспектор Греис Кембъл. Спешно се нуждаю от вашата помощ.

От своите метър и деветдесет сантиметра той сведе към нея погледа на сините си очи.

– Да, получих съобщението по време на лекцията ми. Каква е тая работа? Добре виждате, че съм... зает.

Мъжът я заряза и поздрави няколко колеги, с едни се ръкуваше, от други приемаше поздравления с престорена свенливост.

Греис му каза на ухото:

– Мога и да се кача на подиума, да взема микрофона, да си извадя значката и да ви наредя незабавно да ме последвате. Решавайте сам, на мен ми е все едно.

– Елате – въздъхна професорът, без да спре да разменя любезности.

Той заобиколи трибуната, мина зад кулисите и влезе в една стая за почивка, която гледаше към езерото. От небето започваше да се спуска мрак и в кампуса вече палеха фенерите.

– Слушам Ви, но бъдете кратка.

– Ще намерите всичко в пощата си.

Мартин Белоу бръкна във вътрешния джоб на сакоето си, извади обемист джииесем и зачете съобщението, изпратено от Греис.

Докато скролваше екрана с пръста си, за да разгледа прикачените документи, тя забеляза как отегченото му изражение отстъпва място на любопитство, а после и на смаиване. Без да откъсва погледа си от дисплея, професорът седна. Тя го видя да

увеличава изображенията към досието, а очите му гледаха захласнато.

– Инспекторе?

– Да.

– На първо място, това наистина са изчисления на астрофизик. Второ: откъде сте се добрали до това? – възкликна той, възхитен.

– Защо питате?

– Тези изчисления са изключително сложни, но по-важното е, че са дело на забележително гъвкав ум, с елегантни математически решения... вълнуващо. Не съм виждал такова нещо, откакто... Всъщност никога през живота си.

„Ето че несравнимият интелект на Антон се потвърждава“, помисли си Греис.

– Какво пресмятат тези изчисления?

– Нека остане между нас, инспекторе, но подходът е толкова дълбок и оригинален, че трябва да ви призная – ще ми е необходимо време и да впрегна целия си опит, за да разгада това.

Хипнотизиран от прочетеното на екрана, професорът беше изпаднал в интелектуална екзалтация, към която Греис – за свое съжаление, не можеше да се приобщи.

– Моля ви, кажете ми името на мъжа, направил тези смайващи изчисления.

– Не знам кое ви дава основание да смятате, че е мъж, но няма значение; нямам право да разкривам никое лице, предмет на разследването. Но нека се върнем на фактите, които могат да го придвижат напред. Какво представлява цветната снимка, прикрепена към съобщението ми? Онази в червено, оранжево, зелено и синьо.

– На този въпрос мога веднага да отговоря. Питам се доколко е свързана с уравненията. Но ще изясним това впоследствие. Снимката, която ми изпратихте, смути астрофизичната общност. Била е направена от сателита „Планк“, кръстен на името на бащата на квантовата механика, и представлява фотографско

изображение на самото дифузно фоново лъчение от началото на Вселената.

Греис не беше сигурна, че разбира всичко, обаче това, че четеше много, ѝ помогна да осъзнае стойността и смисъла на снимката.

– Следователно тази снимка е своего рода памет за първите мигове от съществуването на Вселената... права ли съм? Нещо като следа в Космоса от онова, на което той е приличал...

– ... когато е бил на триста и осемдесет хиляди години.

– А защо не по-рано?

– Защото в самото начало Вселената била прекалено компактна и материята поглъщала всяка светлинна частица. Така че нашите несъвършени човешки очи долавят само пълен мрак. А после, след триста и осемдесет хиляди години, Вселената някак се разширила и... бум! Светлината изригнала от мрака! Ето това проблясване виждат очите ви, инспекторе. Не е ли очарователно? Помислете само! Днес Вселената е на 13,7 милиарда години; може да се каже, че на триста и осемдесет хиляди години тя е била като новородено. Давате ли си сметка: като гледате тази снимка, вие се връщате назад с повече от 13 милиарда години! Не е, разбира се, самото ѝ раждане, или според термина на лаиците Големият взрив, но все пак е доста значимо.

Греис, която не остана равнодушна при споменаването на това невъобразимо пътуване във времето, се разположи на едно кресло до астрофизика. В него сега нямаше и следа от надменност, дори се държеше съвсем приятелски. Обърна се към нея и улови ръката ѝ, а погледът му пламтеше от възторг.

– Инспектор Кембъл, наясно съм, че не искате да ми разкриете източника на тези документи, но тържествено ви заявявам, че сте се добрали до индивид, способен да предизвика епистемологичен обрат в човешката история, до гений, които е на прага на революционно откритие.

Поела по пътя в посока на Инхнадамф, Греис беше подминала Лох Нес и се намираше на триисетина километра от езерото. Минаваше деветнаисет часът и трафикът беше толкова разреден, че тя вече не се разминаваше с никакви коли. Оттук започваше дивата пустош, негостоприемните земи с най-ниската гъстота на населението в цяла Шотландия – с едва осем жители на квадратен километър, както и една от най-ниските в цяла Европа. Впрочем сред просторните равнини, чак до хоризонта, вече нямаше нито едно селище или отделна къща. Неравният терен, покрит със зеленина, беше изместен от безконечни каменливи степи, потънали в кафяви треви, зад които се очертаваха планини със заснежени върхове, вече забулени от нощта.

Само за петнаисет минути термометърът в колата спадна от десет на три градуса. Здрачът губеше битката с настъпващия отвсякъде мрак и сивкавото сияние около земите се топеше. Сякаш животът винаги напускаше земята, а последното, което Греис успя да различи на един хълм, беше неподвижната рогата глава на голям елен. Или поне се надяваше да е така.

Тя включи дългите светлини, засили парното и останала като единствено островче светлина сред бездната, пусна радиото, за да разсее потискащото чувство на изолация. Хвана само една станция, която прашаше, докато въртеше стари песни в кънтри стил. Греис започна да си тананика – като човек, който се мъчи да остане буден и да избегне бялата смърт. С небрежно подпрян на прозореца лакът и размахан в такт с музиката показалец, тя се забавляваше да съчинява абсурдни думи на песните. Някак си се отпусна и се усмихна при мисълта, че би трябвало да запее, за да привлече вниманието на момченцето в количката, вперено в екрана. Може би песента щеше да го стресне повече, отколкото

клаксонът? Може би дори щеше да се разплаче и да си спомни за майка си, как тя го е утешавала?

Но усмивката ѝ изчезна при представата за тази майка, прегърнала сина си. Усещането за любимо тяло, докосващо нейното, ѝ беше станало напълно чуждо. Изгубена сред тези мрачни и безкрайни пространства, самотата я стискаше за гърлото повече от всякога.

Тя угаси радиото, заслушана единствено в свистенето на гумите по асфалта и в ледения нощен вятър, стържещ в пролуките на каросерията. Мисълта за собствената ѝ самота се измести логично към тази, която Антон Юсик вероятно е изпитвал през последните години. Ако се вярва на думите на професор Белоу, Антон трябва да е бил уникален учен, а както тя добре знаеше от биографиите на блестящите умове, които беше прочела, всички те, без изключение, са били самотници, понесли факела на гения и търсещи с цялата си душа съвършенството. Същото търсене, което, изглежда, беше движило изгарящия от амбиции Антон и което може би му беше коствало живота.

Потънала в сериозните си разсъждения, Греис се стресна от звука на телефона си. Обаждането идваше от управлението в Глазгоу.

– Инспектор Кембъл. Обажда се Джени Мичел, повериха ми задачата да разуча миналото на Антон Юсик. Надявам се, че не ви безпокоя.

– Няма как да безпокоите човек, прекосяващ Хаиланд през нощта. Спасявайте ме – отговори Греис.

– А... добре... – съгласи се развеселена младата жена. – Сигурно не е много забавно.

– Така е. Хаиде, съобщете ми добри новини. От какво семейство е, къде е роден, къде е живял? Искам да знам всичко.

– Да... именно. В профила на този човек има нещо необичайно. Греис свали лакътя си от прозореца.

– По-точно?

– Знам, че ще ви прозвучи странно, но направих много проверки... Беше невъзможно да открия мястото на раждане и дори името на родителите на жертвата.

– А паспорта му? Той все пак е бил издаден някъде. Трябва задължително да се съхраняват свидетелствата за издаването му: акт за раждане, декларация за бащинство и други.

– Опасявам се, че въпросният паспорт не е бил издаден от институциите в страната. Никъде няма и следа.

– Фалшификат...

– Да, безспорно.

– Не притежава ли банкови сметки?

– Да, но заявеният адрес е този на апартамента в Единбург, които е изоставил преди две години и половина.

– Нещо друго?

– Не, нищо. Не притежава шофьорска книжка и никаква регистрация в социалните мрежи. На практика, ще прозвучи странно, но...

– Слушам ви, Джени – насърчи я Греис, която очакваше потвърждение на мисълта, изникнала в съзнанието ѝ.

– Ами Антон Юсик съществува официално от три години насам. Няма следи от този човек преди това.

За Греис беше напълно понятно престъпник да се подсигури и да изчезне от компютрите на администрацията; вече се беше сблъсквала с подобен случай. Обаче и жертвата да се превърне в загадка, във фантом, изскочил от нищото само преди три години, беше безпрецедентно обстоятелство и поставяше ужасни препятствия пред нейното разследване. Дано полицейската лаборатория и съдебният лекар ѝ предоставеха полезна информация. В противен случай ѝ оставаше само една следа – тази, по която беше тръгнала сега и която, за съжаление, беше крайно неясна и рискована.

Унесена в мисли и в непрекъснати проверки на телефона, които беше извън обхват, тя щеше за малко да подмине указателната табела към единствения хотел в Инхнадамф. Фаровете ѝ осветиха чакълена пътека, пресичаща поляната до бяла сграда с вид на хижа в полите на хълмовете. Минаваше осем часът и от прозорците струеше мека светлина. След като взе раницата си, Греис побърза да влезе на топло в хотела.

Русата жена на рецепцията свали очилата си и я посрещна с широка усмивка.

– Не ви липсва дързост, щом карате по нашия край в тъмното. Желаете ли стая?

– Да, ако обичате. Искам също да знам къде да намеря водач, за да разгледам пещерите Треилиджил.

Греис видя как рецепционистката я преценява с поглед.

– А!... Не бихте ли предпочели да започнете с пещерата Смоо? Тя е много интересна и леснодостъпна.

– Не се тревожете – успокой я Греис и се насили да изглежда сериозна. – Тази нощ ще отслабна, така че утре ще мога да вляза.

Събеседничката ѝ се колебаеше дали да се усмихне, или да се извини.

– О, не, вие въобще нямате такъв проблем, но казвам същото на всички туристи, за да им спестя неразумни рискове. Пещерите Треилиджил се смятат за опасни и...

– Единствено те ме интересуват, не останалите.

– Да, добре, синът ми организира посещения, живее тук от съвсем малък и познава мястото. Ян!

Зад плота се появи добре сложен младеж, с обрулено от вятъра и слънцето лице.

– Ян, госпожата би искала да посети пещерите Треилиджил.

– Я виж ти... Значи госпожата обича приключенията.

Занимавали ли сте се вече със спелеология?

– Не – отвърна тя.

– Хм... Мога да ви заведа до входа, а там ще тестваме вашите възможности с кратко контролирано спускане. Тогава ще ви кажа дали можем да продължим по-нататък, или ще е много рисковано. Тези пещери са истински тесен и хлъзгав лабиринт, където влизат само спелеолози с опит. Защо имате желание да ги посетите?

– Не искам да следвам утъпканите пътеки, а да направя нещо, което никога не съм правила. Освен това ми казаха, че пещерите са много красиви.

– Окей... Кога искате да отидем?

– Утре сутринта, възможно най-рано.

– Съгласен съм.

Тя взе ключа за стаята и отиде да вечеря в трапезарията. Вътре седяха възрастна двойка и някакъв мъж. Украсата беше в стил планинска хижа, на всяка стена имаше снимки на залези над езера, на обвити в мъгла елени, на тесни пътеки, виещи се по планински склонове, и преди всичко на мрачни пещери с входове като зеинали усти.

Греис се постара да хапне нещо леко въпреки силния глад, който я измъчваше. Когато поиска да свали на телефона си топографски карти на областта, за да се подготви за утрешната си

експедиция, тя установи, че той още няма покритие. Двамата възрастни, седнали близо до нейната маса, обаче се взираха в телефоните си и изглежда, разполагаха с интернет. Затова тя ги приближи, за да им поиска паролата за *уай-фай*, но изведнъж се вкамени, дочувайки реплика от разговора им.

– Извинете ме – каза тя запъхтяно, – изглежда, се е случило нещо сериозно...

– Сериозно... не за нас, макар че тая работа ще се отрази зле на туризма – отвърна възрастната дама. – Убийство в манастир И`она. Как може да се случи такова нещо? Светът е полудял. Само като си помисля, че отседнахме за кратко там, едва преди два месеца, нали, Роджър?

Греис бързо вкара паролата за уай-фай и веднага се върна на масата си, за да прочете статията, която беше публикувана преди малко повече от час.

След като избута настрана празната чиния, четенето ѝ отне по-малко време дори от набързо погълнатата вечеря. Почти всички факти бяха налице: името на Антон Юсик, екстракцията на мозъка му, всички показания на брат Колин и – Греис се надяваше на това – портретът на предполагаемия убиец. С изобилие от гнусни подробности журналистът изтъкваше мълчанието на полицията и трагичните последици, които подобен случай щеше да окаже върху смиреното манастирско братство в И`она. За сметка на това, нито дума за тайния кабинет и за научните търсения на Антон. За щастие, местната полиция беше проявила някаква минимална дискретност въпреки другаруването си с пресата. Оставаше само да се чакат евентуални свидетелски показания от жители на острова или дори от туристи, качили се на кораба с основния заподозрян.

Греис се отпусна с въздишка на облегалката на стола, изморена от дългия и тежък ден. В този момент тя почувства, че я наблюдават. Вдигна глава, сякаш се оглеждаше за сервитьора, и забеляза мъжа, седнал сам на маса в другия край на залата, който веднага извърна поглед и се вгълъби в десерта си с крем.

Греис го наблюдаваше с краичеца на окото си, докато сръбваше от чая и планираше маршрута си за утре. Прогнозата беше за температури под нулата, но без дъжд или буря. Тя откри пътя, които трябваше да следва, очерта го на картата и пресметна, че ще са нужни два часа ходене пеша, за да стигне до входа на пещерите Треилиджил. Светкавично написа меил до своя началник, за да го уведоми за експедицията, и го изпрати. И тогава, след като изправи глава, разбра защо непознатият беше я оглеждал така настоятелно.

Със спокойна крачка тя се доближи до мъжа, който току-що беше оставил лъжичката си в празната си чиния. Тои се опита да покаже безразличие, но Греис виждаше ясно, че е неспокоен. Тя спря до масата му, а тои се направи, че не разбира какво иска от него тази непозната.

Греис му се усмихна с особен израз на умиление. След което сведе очи към двете си гърди, разтегнали ризата ѝ, и изстреля:

– Не стават за ядене.

Мъжът остана със зинала уста, а после на лицето му се изписа смутена усмивка, която сякаш казваше: „Заложих, но загубих“.

Греис не му се сърдеше, но след като щеше да спи сама тази нощ, искаше тои да знае, че е предпазлива и мнителна.

След като се обърна, тя отиде в стаята си с ламперия по стените, взе си топъл душ и нагласи алармата на телефона си за пет часа сутринта. Ясно ѝ бе, че отново ще се събуди в три часа. Напрегнатият ѝ мозък беше придобил този навик през едно друго време, което тя би искала да забрави.

Канеше се да затвори прозореца, но се слича. Знаеше, че Хаиланд е известен с бистрото небе на звездните си нощи, но как би могла да си представи такава изненада?

От най-далечните сфери на безкраиното пространство някаква невидима ръка беше посипала по мастиленосиньото небе прах от диаманти, изумруди и сапфири, представяйки най-омагьосващия спектакъл, който човек можеше да наблюдава на нашата Земя. Покорена от тази красота, Греис проследи перлената

змия на Млечния път, които разсичаше небето като останките на избухнали звезди. В продължение на един дълъг миг тя престана да бъде Греис, човешко същество, и се превърна в частица, плуваща в пространството.

Но мислеща частица. И както често се случваше с нея, магията беше задушена от въпрос: защо Вселената? Докъде и още по-лошо – докога? Да, както при Паскал, чиито „Мисли“ беше чела, вечното мълчание на тези безкрайни пространства я ужасяваше. Вероятно в по-голяма степен, откакто това разследване я принуждаваше да се взира в пропастта от неразрешими въпроси. Въпроси, на които умове като този на Антон посвещаваха живота си. Дали обаче той е бил близо до отговора, както мислеше професор Барлоу? Или пък въпросният отговор се намираше в пещерите, които тя щеше да проучи? Щеше ли Греис да узнае какво е щял да открие Антон? Или единствено убиецът държеше ключовете към всичко, след като беше унищожил мозъка на жертвата си?

Греис затвори прозореца, като че така щеше да заглуши въпросите, които бяха накарали сърцето ѝ да забие по-силно. Тя се мушна под завивките, но остана седнала, с очи, взиращи се в мрака, докато се успокои. Потърси инстинктивно далечните шумове на града, които по принцип я успокояваха, но на тяхно място слухът ѝ потъна в дълбока тишина. Сега дори хлипанията на нейния съсед ѝ липсваха. Сред тази необузdana природа тя се чувстваше изгубена и също толкова непотребна.

Мина час и тя се изтегна в леглото. Изтощението постепенно потискаше умствената ѝ възбуда. Макар тялото ѝ да не се отпускаше, парещите ѝ от умора клепачи се затвориха. Тогава, задрямвайки, тя леко отвори очи и повдигна главата си от възглавницата.

Отначало не беше сигурна, но след това задържа дъха си, за да чува по-добре. Да, наистина нещо се случваше. Звукът не идваше от хотела; човек би казал, че в далечината се чува гръмотевица. Независимо от прогнозата, която тя беше погледнала в ресторанта, предвиждаща спокойно и тихо време.

Греис стана от леглото и отвори прозореца. Ослуша се. Да, звукът идваше отвън и независимо от разстоянието, се долавяха вибрациите на глухия тътен. Какво ли беше това? Тя погледна към хоризонта, но не видя нищо освен килима от ярки звезди. Нямаше облаци, нито светкавици. Строителни работи? Тук, в сърцето на Хаиланд, посред нощ? Абсурдно. Земетресение? Също малко вероятно, пък и тя щеше да усети трусовете. Продължи да слухти, шумът заглъхваше и накрая изчезна.

Греис почака петнайсетина минути с изострени сетива, но тишината отново се беше настанила по тези земи. Тя си легна и заспа с още един неразрешен въпрос в главата си.

– Вижте само, не е ли великолепно!

Под сивото като стомана небе, ширнало се над просторните зелени поляни с разхвърляни по тях черни скали, Ян беше спрял по средата на мост, скован от дървени трупи, за да се любува на пенливия бързеи, спускащ се от хълма. На свои ред, Греис също подпря лакти на побелелия от скреж парапет. Под краката ѝ мразовита мъгла криеше от погледа бистрите води, които се лутаха между камъните, обрасли с жълти и виолетови храсти. От устата ѝ излизаше пара, но Греис за кратко се порадва на шума на водните пръски и на природата наоколо, безгрижна за всякакви житейски мъки.

– Винаги ли сте живели тук? – попита тя, след като отново закрачи по моста.

– Семейството ми живее по тези земи от XIII век – заяви гордо Ян. – Нашата кръв и душата ни са във всяко стръкче трева и във всеки камък. Обичам Хаиланд, както обичам клана* си. Сториш ли им добро, ще ме спечелиш; ако им навредиш, нараняваш мен. Ето защо станах водач, за да бъда сигурен, че туристите, които придружавам, почитат нашите владения. Повярвайте ми, ако забележа някои да хвърля хартия или да къса цветя и плодове, ще ме запомни за цял живот!

(* Терминът „клан“ произлиза от шотландски (гаелски, от групата на келтските) език: *clan*, и означава деца, в смисъл на членове на семейството, наследници. В смисъл на род кланът е основна структурна единица в традиционното шотландско общество от V до XVIII век, като през Средновековието придобива териториален смисъл, а водачите на кланове имат неограничена власт. Кланове притежават свои символи:

дървесен вид, свой tartan (шарка на килта), crest (символ закачен на шапката), девиз и т.н. – Б. пр.)

Греис одобряваше грижите за опазването на природата и на родната земя, но винаги леко се плашеше от насилието, което дебнеше зад шовинистичния протекционизъм.

– А вие, Греис, откъде сте?

– От Глазгоу.

– Какво работите там?

– Библиотекарка съм.

Това беше професията, която тя посочваше винаги когато искаше да запази анонимност. Ако заговореха за книги, тя беше достатъчно компетентна.

– Аха... аз не съм по четенето. Приятелката ми все ме навива, обаче не се получава. Само като отворя книга, и ми доскучава.

– Така е, защото още не сте открили тази, която истински ще ви увлече.

– Вашият любим споделя ли страстта ви към четенето?

– Живея сама.

– Ау, самотна, библиотекарка, липсва ви само пластмасовата верижка с очилата около врата и портретът на образцовата стара мома е готов!

Самотата, с която Ян се шегуваше, за Греис беше единственият житейски избор и тя нямаше да се откаже от нея. Подобни коментари можеха да я оскърбят, но тя не се сърдеше на младия си гид. Той нямаше как да знае. Ето защо тя му отвърна в същия дух, надявайки се, че ще спре дотук:

– Освен това имам стара котка, която по цял ден преде в скута ми.

– Не е вярно!

– Да, не е вярно.

– Извинете ме – каза Ян, усетил, че е прекалил. – Не исках да бъда неучтив.

– Добре, извинен сте.

– Държах се като глупак...

Греис спря на място. Нямаше никакво намерение да си разказва живота през останалия път. Тя вдигна глава към младия си водач и го изгледа право в очите, а гласът ѝ придоби леко заплашителна интонация:

– Вече казах: добре.

Засрамен, Ян кимна и продължи мълчаливо по пътя си.

Известно време се чуваше само шумът на вятъра из калуните и стъпките им по втвърдената от студа трева или хрускането на вледенените камъчета.

– Чухте ли някакъв глух шум вчера вечерта? – попита Греис, прескачайки едно поточе.

– Не... Какъв шум?

– Приличаше на бучене. Но изглежда, не беше от естествен източник. Идваше отдалече, продължи няколко минути и престана. Трябва да е било около десет и половина.

– По това време си бях легнал. А имам тежък сън. Ама може да е било ехото от някаква буря... Стигаме вече.

Бяха поели по пътека, притисната между два валога, спускаща се до скала с тъмна кухня.

– Ето го главния вход към пещерите Треилиджил. Готова ли сте?

Те нагазиха в поток, течащ към вътрешността на пещерата, и се озоваха в зала с кръгъл свод, където от земните недра бликаше вода и образуваше каскада. Освен студа, който търпяха от сутринта, младата жена усети и пронизваща влага.

– Погледнете тук. И само това да видите, няма да сте идвали напразно, нали? Човек би рекъл, че е пред Рога на изобилието, дар от боговете. Всъщност искате ли да видите нещо конкретно в тези пещери?

Греис, естествено, нямаше и най-малка представа какво ще открие тук и вече съжаляваше, че не е помислила какво може да има връзка с изследванията на Антон. Надяваше се, че като продължи нататък, ще стигне до някакви отговори. Макар и напълно да осъзнаваше, че шансовете ѝ не бяха големи. Между

другото, тя вече се питаше дали мястото на един инспектор е тук, или в канцеларията в Глазгоу, за да преглежда доказателствата и да систематизира първите показания за предполагаемия виновник, които сигурно вече са постъпили в управлението.

– Греис, всичко наред ли е?

– Да, да, мислех как да ви отговоря. Не, нищо конкретно. Избрах тази дестинация главно защото обичам да се разхождам там, където няма тълпи от хора. Априори, тези пещери са най-малко посещаваните в областта.

– Със сигурност няма да срещнем много хора. И така, входът се намира зад каскадата – допълни Ян и си свали раницата. – А вашето първо изпитание ще бъде да вървите по парапета, без да паднете в лагуната, където се стича тази бликаща великолепно чиста вода! Ето ви гащеризона, но облечете под него тези дрехи. Вашите не са удобни.

– Не можахте ли да ми кажете в хотела? Че да не трябва да се преобличам пред вас и на всичко отгоре в този полярен студ!

– Не се сетих, простете. Ще се обърна, не бързайте.

От повече от десет години Греис не се беше събличала пред мъж, както впрочем и пред жена, освен пред лекаря си. Тя побърза да се преоблече, защото беше премръзнала, но и защото в нея се надигаше паника. Именно в такива мигове осъзнаваше с особена горчивина, че не е излекувана и че вероятно никога няма да бъде. Тук въобще не ставаше въпрос за някакви физически комплекси. Тя вече се беше отървала от тях. Не. Беше онова, другото. Опитваше се с всички сили да се излекува от него, но безуспешно.

– Готова ли сте? – попита Ян.

Греис напъха гърдите си в комбинезона и дръпна ципа с отривисто движение, след като беше прибрала полицейската си значка и оръжието си във вътрешните джобове на дрехите.

– Оставете облеклото за разходка тук, за да не ви пречи, ще го приберем на връщане.

– Значи може да тръгваме – прекъсна го тя.

– Старт!

Надянала отново бронята от дрехи, Греис се почувства спокоина. Следвайки водача си, тя се помъчи да се придвижва предпазливо по тясната пътека. С изключение на няколко пръски по лицето, успя да се промъкне зад водната стена, в края на която се отваряше черна дупка.

По примера на Ян, тя запали лампата на челника си и легна по корем, за да запълзи.

– Ще се движим полека, първата пропаст е само на десет метра. Няма да влизаме в списъка на безотговорните туристи, загинали тук след падане.

Греис не беше изминала и метър, а вече се чувстваше като сплескана, струваше ѝ се, че след секунда таванът ще се срути и ще я погребее жива.

– Добре ли сте? – попита Ян.

– Да – излъга тя.

Каската ѝ се удряше в неравностите по свода, а гащеризонът стържеше влажния камък със звук на пластмаса. За нейн късмет проходът не беше прекалено тесен и коремчето не ѝ пречеше да се движи пъргаво.

Лъчът на фенера, които следваше движенията на главата ѝ, най-после освети изхода от теснината. Ян я чакаше, изправен до ръба на шеметна пропаст, която връщаше като ехо всяка дума.

– Хубаво, само десет метра ни делят от първата тераса – обясни той, докато прокарваше въже в халката на метален клин, вече забит в скалата.

Той провери многократно здравината на въдела и направи знак на Греис да се приближи. Тя направи внимателно няколко крачки и спря на метър от ръба на пропастта. Независимо дали гледаше надолу или нагоре, виждаше единствено бездна, чиито мокри стени осветяваше на моменти фенерът ѝ. Всичко беше плашещо и враждебно: тежката земя, която притискаше тила, пълният мрак, който ви превръща в слепец, влагата, липсата на слънце и тъжната неподвижност на мястото, където времето е спряло и няма история. Дори тишината, която Греис обожаваше по

планини и поляни, на това място беше потискаща. Вместо да намери покой в нея, човек се напрягаше да улови и най-дребния предвестник на нещастие, от което спасение нямаше.

– Леко треперите; Сигурна ли сте, че искате да слезете? – попита Ян.

– Да, ще се почувствам по-добре, ако тръгнем.

Ян ѝ обясни основните положения на контролираното спускане, преди да зададе коронния си въпрос.

– От какво се страхувате най-много, Греис?

– Аз и без това съм достатъчно уплашена...

– Мислете за онова, което ви смразява кръвта, и ще разберете, че всичко е относително.

Греис ненавиждаше такива прийоми. Те даваха резултат само в учебниците, но в съзнанието ѝ изникна образът, който я ужасяваше. Ако някой друг видеше същото, би повдигнал недоумяващо рамене. За Греис обаче нямаше нищо по-ужасно от това да установи, че ключът, който прибираше в нощното си шкафче, е изчезнал.

– Е? – поинтересува се Ян.

– Спуснете ме – отговори Греис, която сега възприемаше световъртежа като средство да потисне фобията си.

Отначало тя се плъзна, блъсна се много пъти в стената и не смогна да свие краката си на деветдесет градуса. После, постепенно, благодарение на силната си воля и на някои хитринки, успя да заеме правилната поза за това ново упражнение.

– Така, отлично! – провикна се Ян. – Напълно сте схванали! Продължавайте по същия начин.

Греис докосна земята и почувства как усилието и рискът я зареждат с адреналин.

Окуражен от резултата от това първо изпитание по спускане, Ян се съгласи да я заведе по-навътре в пещерите.

Енергията на Греис им даде импулс и те се спуснаха по още няколко стени, пролазиха през три кални тунела, прехласнаха се

по една галерия, покрита с остри като копия сталактити, газиха по течението на мразовита подземна река. Накрая Ян съобщи на Греис, че са стигнали по-далеч, отколкото повечето спелеолози. Добави, че са прекарвали повече от час под земята и че е време да се прибират.

Греис се облегна на стената и се огледа, силно притеснена.

– Защо изглеждате така обезсърчена? Направихме прекрасна обиколка!

Може би упорстваше да следва една невярна следа, а може би вече беше минала покрай това, което Антон се канеше да открие в пещерата. Греис обаче знаеше, че съвестта ѝ няма да е спокойна, ако не стигне до края.

– Какво има по-нататък? Не може ли да продължим?

– Ще влезем в забранената зона.

– Само да хвърлим един поглед в дъното на този проход – помоли тя с най-чаровната си усмивка.

– Не съм си и помислял, че жена като вас притежава такава енергия... Но това е несериозно. Моята работа е да ви върна жива и здрава на повърхността. Разберете ме, когато си толкова далеч под земята, всяка секунда може да стане беля. Съжалявам, но трябва да се връщаме.

– Ян... одеде ми казахте, че обичате вашата земя колкото семейството си, нали?

– Да, вярно е.

– Тогава как ще се гордеете, че я познавате по-добре от всеки друг, ако не сте проучили тъмните ѝ места? Ако знанията ви за областта се ограничават до онова, което е достъпно за туристите, какво по-специално ви свързва с тези земи? Да познаваш истински някого, означава да познаваш най-тъмните му страни, именно защото той ги крие от всеки, нали така?

Младият гид погледна часовника си.

– Ако държахте библиотеката в моята гимназия, сигурно щях да чета повече книги... Ще слезем за последно на следващата платформа и се прибираме, окей?

Краката на Греис докоснаха земята. Фенерът ѝ разсичаше мрака. Ян вече измерваше с поглед размера на кухнята, в която бяха слезли.

– Ето, огледахте. Да се качваме вече.

Тои освети пред себе си една извита стена, по чиято дължина имаше тесен скален корниз, спускащ се отвесно в пропастта. В камъка беше завинтена табела с недвусмислено предупреждение: „Опасност от свличане и наводнение. Риск за живота“.

– Прибираме се – изкомандва Ян, проверявайки здравината на въжето, по което бяха слезли. – Иначе е самоубийство и е забранено да се върви нататък.

– Вървете – отвърна Греис.

– Как така „вървете“? Да не сте намислили да рискувате живота си по тази пътека на смъртта?

– Ще бъда предпазлива. Но искам да разбера какво има на дъното на пещерата.

Младият гид пусна въжето и изгледа Греис подозрително.

– Какво точно търсите тук, Греис? Човек не си играе така с живота само заради удоволствието от екскурзията.

Греис се поколеба за миг, после дръпна ципа на комбинезона, бръкна в джоба си и извади полицейската значка.

– Може да не виждате каква е връзката, но разследвам убийството в манастира Йона, за което може да сте чули.

Напълно изненадан, Ян мълчеше.

– Изчакайте ме тук – нареди му тя. – Ако не се върна до час, извикайте спешна помощ. Не предприемайте нищо сам.

– Защо не ми казахте, преди да тръгнем?

– Защото не знам къде е убиецът, не знам кого познава от областта, не знам какво иска и какво ще предприеме,

следователно трябва да съм максимално предпазлива.

– Наистина ли предполагате, че може да се намира някъде из тези злополучни пещери? И какво общо с манастира Й она? Тои е на повече от четиристотин километра оттук!

– Ще бъда откровена с вас, Ян: не знам какво точно да търся в тези пещери. Но интуицията ми подсказва, че трябва да стигна до края.

Греис се запъти към скалния корниз. Хвърли поглед наляво към бездънната пропаст. В зеиналата дупка цареше толкова непрогледен мрак, че очите ѝ за миг изгубиха чувството за ориентация и тя се залюля. Рефлексът ѝ за самосъхранение я накара да долепи гръб до скалата; тя пое въздух, после започна да напредва стъпка по стъпка по влажния ръб.

Чу водачът ѝ да казва нещо, но съзнанието ѝ беше другаде и не разбра какво е то. Пътеката завиваше и се накланяше към пропастта. Не се държеше за въже, ничия ръка не я крепеше, при най-малкото поднасяне на подметките щеше да полети в бездната. А тя протягаше ръце, както смъртта би търсила децата си. „Първо единия, после другия крак, бавно“, повтаряше си. Да не проявява припряност. Но ръцете ѝ, опипващи скалата зад гърба ѝ, усещаха как влагата се увеличава. Корнизът щеше да стане още по-хлъзгав. „За какъв дявол го правя? – питаше се тя. – Не, не мисли за това. Продължавай, длъжна си. Нали затова си избрала тази професия. За да си там, където останалите не стъпват, там, където се намира истината.“

В този момент върхът на дясната ѝ обувка се хлъзна напред, повличайки гръдта ѝ към пропастта. Ръцете ѝ нямаше за какво да се хванат. Тя падаше.

Ако това се беше случило преди години, не би могла да стори нищо; сега обаче търпеливо тренираните ѝ коремни мускули се свиха толкова мощно, че спряха тялото ѝ на милиметри, преди да загуби равновесие. Увиснала между живота и смъртта, тя наложи на тялото си да се извие съвсем леко назад и отново усети стената с гърба си. Краката ѝ трепереха, сърцето ѝ блъскаше в гърдите и

се качваше в гърлото ѝ . Защо беше тук, на ръба на бездната, вместо да седи спокойно зад бюрото си?

Тя си пое дъх, но усещаше, че краката ѝ вече не я държат. Започваше да ѝ прилошава. Почти вцепенена от страх, тя плъзгаше краката си, за да не ги вдига от земята, и напредваше сантиметър по сантиметър.

След десет безконечни минути тя най-сетне забеляза, че извивката на корниза свършва и води до широка кухня с равен под.

Греис стигна дотам, без да се поддава на изкушението да бърза. Свлече се на колене, разтърсена от нервни спазми, дишаща на пресекулки, с гръб, облян в пот. За втори път през живота си беше на косъм от смъртта.

Тя седна, прибрала колене към гърдите, за да се успокои и да си върне донякъде хладнокръвието посред тази пещера, едва осветена от лампата на каската.

Почивката ѝ бе прекъсната от стържещи звуци и шум от дишане, които идваха откъм гърба ѝ . Тя се обърна и видя Ян да се появява от страната на скалния корниз.

- Не знам какво точно направихте, за да не паднете.
- Не трябваше да идвате – прекъсна го изненадана Греис.
- Няма да си простя цял живот, ако ви се случи нещо.

Макар Греис да не харесваше шовинизма на Ян, тя не можеше да не признае, че е почтен и великодушен.

- А сега? Какво ще правим? Тук няма нищо.

Ехото повтаряше думите му, докато младежът осветяваше каменния свод, покрит с капки влага.

Греис проследи с поглед лъча светлина и същевременно се питаше дали не е пропуснала някои факт или пък следата, оставена от Антон, щеше да се окаже фалшива. В краина сметка не ѝ беше известно какво търсеше той в тези пещери и дали е бил сигурен, че ще открие нещо.

Тя се изправи. Значи опитът ѝ да напредне с разследването свършваше тук, пред тази стена от скали без изход на почти

километър под земята.

– Благодаря ви, че доидохте чак дотук, Ян.

– Това ми е работата. А ще е удоволствие за мен, ако можех да помогна на вашето разследване.

Оглеждайки отново галерията, Греис беше озадачена от едно явление. Капките, стичащи се по стените, образуваха локва вода на пода. На такава дълбочина влагата задължително е постоянна, следователно водата трябва да се стича непрекъснато. На мястото на локвата беше логично да има езеро. А щом като не беше така, значи водата непременно отиваше някъде.

Греис се приближи до основата на стената и след като погледна отблизо, забеляза издатина в скалата, която изглеждаше различно. Бутна я и усети някакъв луфт.

– Ян, елате да ми помогнете да отместим този камък.

– Какво? Не го пипайте! Ще предизвикате срутване!

– Тои не крепи нищо, само е напъхан в стената.

Ян се притича на помощ и с общи усилия те успяха да отместят достатъчно камъка, за да разкрият един вход.

Коленичиха, а светлината от челниците им очерта грапавите контури на проход, които се спускаше стръмно към мрака.

– Преди няколко милиона години реката в дъното на ждрелото е текла на тази надморска височина – обясни Ян. – Трябва да е изкопала галерии като тази – каза тои и седна.

Очите му разгледаха внимателно входа към тунела.

– Не забелязвам абсолютно никакви следи от никел, нито дупки от клинове. Явно никой не е идвал дотук да изследва пещерите. Това ни прави, инспекторе, за добро или лошо, първооткриватели.

С чука си тои заби в скалата един клин с анкер и завърза за него осигурително въже, което прекара през карабинера на колана си. Греис направи същото и те започнаха да се спускат.

Колкото повече слизаха, толкова повече коридорът се разширяваше и скоро тръгнаха почти без да се навеждат.

Въпреки гащеризона Греис усещаше как студът се засилва и дъхът им излизаше като облачета пара под светлината на лампите.

– Никога не съм слизал толкова дълбоко – сподели Ян след петнаисет минути мълчаливо спускане. – Имате ли представа на какво разстояние от повърхността трябва да се намираме, след като от толкова време сме влезли в тези пещери? Трябва да сме на повече от осемстотин метра, а това е внушително. Какво се надявате да откриете на такава дълбочина?

Греис не отговори. Денивелацията намаля, а тунелът беше достатъчно голям, за да вървят прави. Младата жена застана начело и ускори крачка. Пътят правеше завои и след по-малко от петстотин метра тя изведнъж спря, вдигайки ръка, изгаси фенера си и затаи дъх. Ян направи същото, макар да не разбираше защо трябва ненадеино да проявява такава предпазливост. Греис посочи с пръст напред.

Струваше ѝ се, че е забелязала източник на светлина в дъното на коридора. Можеше да е отражение на техните собствени лампи; обаче щом зениците им се приспособиха към мрака, вече нямаше никакво съмнение. От дъното на тунела идваше светлина.

С разтуптяно сърце Греис пристъпваше бавно и тихо като котка на лов, когато тръпка на страх прониза тила и: на няколко метра пред нея някои се прокашля.

Греис извади оръжието от вътрешния джоб на гащеризона си безкрайно предпазливо. Пак се чуха смъркане, звук от триене, като че някои чистеше подметките на обувките си в камъка.

Греис направи жест с ръка, за да нареди на Ян да стои зад нея. Тя откачи въжето, с което беше вързана за младия водач, и се придвижи, приведена, долепила се безшумно до стената, за да остане възможно най-дълго скрита. По деликатното шумолене на плат сега тя ясно долавяше, че наблизо има човек. Беше там, едва на два метра, зад чупката, която правеше скалата.

Задържайки дишането си, Греис се долепи до земята, дебнеща и готова да скочи. После запълзя, милиметър по милиметър, докато минималният ъгъл на виждане беше все пак достатъчен, за да погледне зад чупката. За част от секундата пое риска да надникне, но погледът ѝ разкри нещо, трудно за асимилиране: пред масивна метална врата стоеше на пост някакъв воиник в черна униформа, въоръжен с щурмова пушка.

Греис се отдръпна, стиснала устни, с тръпнещи ноздри. Тя забеляза, че Ян ѝ отправя въпросителни жестове, и долепи пръст до устните си. За момента беше прекалено рисковано да се изправи сама срещу такава заплаха. Още повече че се намираше на почти километър под земята. Трябваше задължително да се върнат по стъпките си, за да може да доведе подкрепления.

Тя взе да отстъпва предпазливо и даде знак на Ян, че се прибират. Но усещаше, че е изнервен.

Той се изкачи по ската прекалено бързо и преди тя да смогне да го настигне, гащеризонът му закачи стената. Шумът предизвика ехо.

Греис чу веднага стъпки, които бързо се приближаваха. Прекалено късно беше да бягат. Непознатият щеше да ги види и

после щеше да му е лесно да ги застреля в гръб.

Тя раздвижи пръстите си, за да хване добре приклада на пистолета, и изскочи от тунела, насочила оръжието си право в целта.

– Полиция! – извика тя, преграждайки пътя на войника.

Хванат натясно, той се ококори стреснато, стисна пушката си, но се разколеба при вида на дулото, насочено към челото му.

– Ръцете горе... – каза Греис, без да ѝ мигне окото.

Мъжът, който имаше солидно телосложение, изпълни нареждането, но тя усещаше, че е готов да реагира при най-малкото невнимание от нейна страна.

– Нямате работа тук – изломоти мъжът.

– На колене!

Военият се подчини, без да бърза. От всяко негово движение си личеше, че е добре трениран. Ако не беше в доминиращо положение, тя нямаше никакъв шанс срещу него.

– Хвърлете оръжието.

– Това ще приключи зле за вас – заплаши я мъжът, като метна пушката в краката на Греис.

Тя я взе, измъкна пълнителя с опитна ръка и ритна с крак оръжието зад себе си.

Той изправи глава, като я гледаше право в очите с желязна решителност.

– Чуите ме, може да стреляте по мен, убиете ме, ако щете. Но не разполагате със заглушител и при първия изстрел други охранители ще пристигнат, и то много, и с вас ще бъде свършено.

Греис беше напълно наясно със ситуацията.

– Ще ви дам шанс и ще се престоря, че сте попаднали тук случайно – продължи военият. – Махнете се оттук, докато не е станало късно, и полицаи или не, не се връщайте повече на това място.

Греис беше притисната до стената: ако стреляше, действително имаше голяма вероятност други въоръжени охранители да се притекат на помощ. А тези мъже, изглежда, не

биха се поколебали да стрелят. От друга страна, тя беше убедена, че ако оставеше пазача жив, щом му обърнеше гръб, тои щеше да вдигне тревога и за нула време щяха да ги заловят, и да последва същото.

Прикладът на пистолета стана хлъзгав в потните длани на Греис, а дрехите ѝ лепнеха, докато тя разсъждаваше. Де да беше по-силна и по-подготвена в бойните спортове, би се решила на схватка, за да се опита да го зашемети или поне да го върже. Колкото да имат време с Ян да вземат преднина. Обаче мъжът чакаше само това: опорният му крак беше готов да се изстреля напред, стискаше юмруци, а мускулите на врата му бяха опънати. Тои искаше тя да го доближи, за да я нападне така брутално, че вече почти усещаше как ударите му се сипят по тялото ѝ и трошат костите ѝ.

Оставаше само едно решение.

– Ян – повика го тя, без да се обръща. – Напуснете пещерата по най-бързия начин, свържете се с Елиът Бакстер, обяснете му положението и поискайте да изпрати специалните части. Ще остана тук да го наблюдавам, докато пристигнат подкрепленията.

– Какво? Няма как да издържите – пошушна ѝ Ян.

– Ако стоите тук, за да спорите с мен, наистина няма. Вървете!

Тя усещаше колебанието му. Тои се наведе зад Греис и вдигна щурмовата пушка. След това се изправи до нея.

– Ян... какво правите?

– Него трябва да питаме какво прави тук. Какво има зад онази врата?

Военният мълчеше.

– Еи, отговори! – ядоса се младият мъж. – Намираш се на моя земя, на земята на моите прадеди, скапаняко! Да не си въобразяваш, че като си се скатал на километър под земята, можеш да си правиш каквото поискаш? Що за гадости вършите у нас, че да трябва да се криете в такава дупка?

– Престани! – заповяда му Греис.

– Отговаряй! – кресна му Ян, вдигайки приклада на пушката, за да удари военния в лицето.

– Не! – извика Греис.

Но бе прекалено късно. Пазачът хвана приклада на оръжието и го изтръгна от ръцете на Ян, след което нанесе толкова силен удар в бедрото на младия гид, че той се свлече и сблъсъкът със земята му изкара въздуха.

По инстинкт Греис натисна спусъка, но се спря на косъм, преди да стреля. Военният се изправи и ритна младежа в главата, после се завъртя към Греис. Той се нахвърли срещу ѝ по-бързо, отколкото беше очаквала, и я удари странично. Тя се блъсна в стената, изкълчи си глезена и загуби равновесие. Военният извади нож и замахна.

Последвалият изстрел изтрещя оглушително, предизвиквайки страхотно ехо. И докато пищящият звук на куршума отекваше в тунела, военният падна като дъска, с лице, пронизано от куршума през окото до тила.

Останала без дъх, Греис погледна онова, което беше останало от лицето на нейния нападател. Ушите ѝ продължаваха да пищят от трясъка от изстрела. Не чуваше друго освен пулсирането на кръвта си. Тя се поокопити и поиска да се втурне към Ян. Но болката в глезена ѝ беше така пронизваща, че ѝ се догади, и я принуди да се подпре с последни сили в стената. След като нормализира дишането си, тя закуцука към младия гид. Той все още дишаше, но беше загубил съзнание и зад главата му се образуваше локва кръв.

Тя бръкна в раницата му, намери комплект за първа помощ и наложи раната му с марля, за да спре кръвотечението. Всъщност Греис се опасяваше повече от вътрешен кръвоизлив. Беше му необходима спешна помощ. Но с нейния изкълчен глезен щеше да е трудно да се изкачи до повърхността, за да повика помощ. А всяка следваща секунда металната врата щеше да се отвори и оттам да нахлуе цяла армия от воиници.

Греис се изправи, но щеше да изкрещи от болка. С мъка се доближи до мъртвия и пребърка всичките му джобове. Откри муницип, джобен фенер и черна магнитна карта. Ето че разполагаше с единствения може би шанс да спаси Ян. Понеже не знаеше какво я очаква зад вратата, тя реши да не оставя младия гид наблизо. С мъка го издърпа нагоре до входа на тунела в скалата, а когато реши, че там ще е в безопасност, го зави с одеяло, взе раницата му и закуцука обратно към вратата.

Гледана отблизо, тя напълно наподобяваше стена от стомана. Без никаква дръжка, повърхността ѝ беше гладка и лъскава като вратата на банков сейф. Греис допря до нея магнитната карта, но без резултат. После я завъртя в кръг, но пак нищо не се случи. Потърси евентуална цепнатина и тогава откри един дребен детайл.

Вляво – на мястото, където по принцип би трябвало да се намира ключалката, в метала беше гравирана микроскопична рисунка с размерите на компютърен клавиш. Отначало на Греис ѝ се стори, че вижда тризъбец, но като се взря внимателно, се оказа по-скоро двуостър скиптър – символ, който май беше мяркала из книгите. Но по-важното беше, че вероятно там се намиреше четецът за картата.

След като пак погледна към Ян, чието обезкървено лице я притесни, тя долепи картата до рисунката. Прозвуча остър звуков сигнал; после се чу как в дебелия метал задрънча сложен механизъм за отключване, от което пещерата проехтя и вратата се откряна.

Греис бутна вратата с рамо, като държеше оръжието точно на нивото на очите си, прикачила фенера към цевта. Необходимо ѝ беше сериозно усилие, за да я отвори. Това обясняваше защо никой от пазачите не се беше появил: звукът от детонацията не беше преминал през дебелията тежка врата.

Вратата се плъзна бавно и зад нея се показва дълъг коридор, изкопан в скалата, осветен от неонов лампи, окачени за тавана на равни разстояния. Стените бяха гладки, а на пода беше излята бетонна плоча.

Озъртайки се наоколо, Греис се смая. Значи Антон Юсик е бил прав. Но къде ли водеше коридорът?

Тя извървя предпазливо дваисетина метра, ослушвайки се за най-малкия подозрителен шум. Неуверените ѝ стъпки леко скърцаха по влажната скална прах, а дишането ѝ се огласяше от каменния свод като зловец метроном.

Сетне тя видя нова врата в края на тунела. Досуц приличаше на тази, която беше преминала, но логото с двуостър скиптър личеше ясно върху метала.

Греис се облегна за момент, за да даде почивка на глезена си, после долепи ухо до вратата. Не долови никакъв шум. Опря баджа си до символа; заключващият механизъм се задейства със същото дрънчане, последвано от свистенето на въздух под налягане. После огромната врата се отвори автоматично пред една потънала в мрак зона.

Греис тръгна с насочено пред себе си оръжие, а фенерът хвърляше кръг светлина, които бягаше пред мрака. Преминала прага, тя освети пространството от ляво надясно, но не откри нищо. За сметка на това, съдейки по звука от стъпките си и ехото

от дишането, предполагаше, че е попаднала в много по-просторно място от тунела, от които идваше.

Тя се придвижи слепешката на още десетина метра, без да срещне никаква пречка. Напрягайки слуха си, долови далечното приглушено пуфтене на въздушен компресор, но освен него нямаше други признаци на живот. Тя се сниши и удари в пода с дръжката на пистолета. Разнесе се ехо, както би станало в километри празно пространство. Колкото и бездънни да бяха пропастите, които бяха прекосили на идване дотук, сега имаше чувството за по-внушителен обем. Какво криеше това необятно пространство на почти километър под земята?

Песъчинка сред безкрая, Греис се отказа да се впусне в неизвестността. Изпитваше силна болка в глезена. Тръгна назад покрай стената с вратата, откъдето беше влязла, за да търси изход. Само след три крачки фенерът ѝ освети някакъв лост, който стърчеше от стената. Табелата над него, с изображение на светкавица, показваше, че оттук се пускаше осветлението.

Греис се поколеба да го натисне, но си каза, че е невъзможно да спаси Ян, ако продължава да се движи, разчитайки на несигурния си фенер. Трябваше на всяка цена да огледа отвсякъде мястото, където се намираше, дори само за да открие бързо как да излезе оттук. За да си вдъхне кураж, си рече, че щом царят такава тишина и мрак, не би трябвало да има охрана.

Тя хвана с ръка лоста и го натисна.

С последователни кликове се включиха десетки мощни осветителни тела и сред мрака блеснаха потоци светлина. Греис вдигна ръка, за да защити очите си. С полузатворени клепачи тя изчака зениците ѝ да привикнат към новата ситуация. Обаче онова, което беше мярнала за миг, я порази, а когато свали ръката си, шокът беше пълен.

Докъдето стигаше погледът, се простираше огромно кухо пространство, наподобяващо гигантско хале за стоки. Беше повисоко от купола на катедрала, а на дължина надминаваше размерите на футболен стадион. Обстановката смаиваше както с

размерите, така и с местоположението си дълбоко под земята. А най-смущаващото беше, че този потулен подземен търбух не беше празен.

Върху идеално подредени стелажи, стигащи до тавана, се трупаха големи правоъгълни кутии от пластмаса.

Греис наблюдаваше вцепенена тази картина и се опитваше да сложи в ред мислите си. Какво ли имаше в тези абсолютно еднакви сандъци? Кой беше авторът на този достоен за фараон строеж? Това ли беше търсил ожесточено Антон?

Без да намалява бдителността си, стиснала здраво пистолета си, тя измина петдесетината метра до първите стелажи и пое по централната пътека, като се озърташе на всяка просека, за да търси изход.

Докато се движеше, си даде сметка, че тук бяха складирани десетки хиляди сандъци. Всички щамповани с двуострия скиптър.

Болката в крака я прорязваше при всяка крачка. Греис вървя поне четвърт час сред това странно хале, докато най-сетне откри врата в срещуположния край на пътеката.

Може би ѝ се откриваше възможност да излезе, за да потърси помощ. Как обаче да напусне това място, без да разбере какво има в кутиите? Успехът на разследването ѝ зависеше от това. От друга страна, с всяка изгубена минута шансовете на Ян да оцелее намаляваха. Разкъсвана от тази дилема, Греис зарязва сандъците и се насочи право към вратата. Но изведнъж осъзна, че ако в крайна сметка успееше да се измъкне и да извика помощ, докато се върне, вероятно всички подстъпи към склада щяха да бъдат унищожени.

Тя се върна, заричаики се да действа бързо. Доближи се до един сандък и като прокара ръка, напипа гладка повърхност, но усети и ръба на капак.

За лост ѝ послужи един клин от раницата на Ян и след няколко опита капакът поддаде. Греис го смъкна на земята. Щом погледна в кутията, замръзна.

Сандъкът беше празен, но на стената имаше указание с рисунка и предупреждение, които не оставяха никакво съмнение

относно предназначението на правоъгълния контейнер. Беше изобразен легнал човек със затворени очи; следваше оградена от триъгълник удивителна и забележката: „Внимание, положеното тяло да е задължително голо“.

Греис току-що беше вдигнала капака на празен ковчег.

Обхваната от треската на съмнението, тя отвори втори, после трети сандък. Всички бяха празни и съдържаха същото предупреждение.

Заше метена, Греис се извърна и обгърна с поглед редиците сандъци, губещи се в далечината: за кого бяха предназначени тези десетки хиляди ковчези?

Сред безмълвния простор на злокобния склад, вцепенена от огромния брой анонимни кутии, предназначени да подслонят индустриално количество трупове, Греис бе ужасена от надвисналата опасност, за която хората не знаеха нищо. Какво толкова страховито се подготвяше, че имаше нужда да се произведат на конвейер и да се складират тези ковчези? Опустошителна пандемия? Разрушителна война? Чудовищно природно бедствие?

Всяка от тези хипотези беше достатъчно ужасяваща, така че Греис вече напълно усещаше неподозираните измерения на воденото от нея разследване.

Нямаше време да задълбае повече в търсенето на отговори, защото сега най-спешното беше да спаси Ян.

Тя се насочи към вратата в дъното на склада, която беше забелязала, като се подпираше на стелажите, за да не натоварва глезена си. Триенето на подметките ѝ отекуваше като стъпките на самотен спортист, трениращ в изоставена олимпийска спортна зала. Къде бяха останалите пазачи, за които говореше военният? Без подкрепления и без да може да тича – и най-малкият сблъсък можеше да е фатален за нея.

С опряно на стената до вратата рамо, стиснала приклада на пистолета, с напрегнати мускули, тя се послуша: само звуците от собственото ѝ дишане нарушаваха тишината. Тя леко допря баджа си под дръжката, прозвуча щракване и вратата се отвори.

С рязко движение Греис се впусна през пролуката. Фенерът, прикачен към цевта на оръжието, проби мрака, в който тънеше пуст бетонен коридор. Тя пое риска, крачейки предпазливо, като дебнеше и за най-малкия подозрителен шум. Скоро забеляза стъпала в края на коридора.

Пое по стълбището, което се катереше спираловидно около метален стълб. Болката в глезена ставаше все по-мъчителна, но трябваше да побърза. След петнаисетминутно мъчително изкачване, докато си поемаше дъх, отвисоко долетя някакъв глух шум. Греис се скова, а коремът ѝ се сви от страх. Какво ли беше това? Не приличаше на изстрел, а по-скоро на силен удар в стена или врата.

Пулсът биеше в ушите ѝ, гръдта ѝ се издуваше като ковашки мях.

В един миг Адът изригна: изстрелите заваляха. Греис се сви ниско, докато куршумите засипваха стените над главата ѝ, вдигайки облаци прах, някои бръснещи тялото ѝ, а свистенето и трясъкът блъскаха тъпанчетата ѝ. Стрелецът беше прекалено високо, но щеше да приближи и да си довърши работата.

Греис заслиза обратно по стълбата; бързаше, доколкото глезенът ѝ го позволяваше. В този момент дочу тропота от много крака, които изкачваха стълбите под нея. Беше притисната отвсякъде.

Рефлексите на младата жена се събудиха: тя се обърна и без да спира, стреля три пъти слепешката, откри се и се прицели в своя противник, които отстъпваше. Не беше загубила уменията си и един изстрел ѝ беше достатъчен, за да улучи врага си в гърлото.

Стъпките, които я следваха по петите, се приближиха. Щяха да ѝ се нахвърлят всеки момент. Тя изрита надолу трупа на охранителя и благодарение на адреналина, които за кратко потисна болката, изкатери последната редица от стълби, изскачайки пред отворена врата.

Вдигнала пистолета на нивото на очите си, Греис едва беше направила крачка по коридора, когато някаква сянка изскочи зад един ъгъл и я фрасна с пълна сила. От удара тя изтърва оръжието си и се оказа лице в лице с жена, която се целеше в главата ѝ. Греис щеше да ѝ връхлети, но противничката ѝ стреля първа.

Куршумът изсвистя във въздуха като насочена към главата на Греис стрела. Нямаше време за реакция, а само да си каже, че не е готова да умре. Нагорещеният до бяло метал изсвири край ухото ѝ, преди да завърши траекторията си със звук на строшени кости.

С разширени от ужас очи Греис опипа главата си и почувства как между пръстите ѝ се стича кръв. Проехтяха още два изстрела и опряла гръб в стената, тя се свлече на пода. Повдигна бавно размътения си поглед към жената, която беше стреляла.

– Коя сте вие?

Непознатата натисна цевта на пистолета си в челото на Греис, която наблюдаваше късите ѝ руси коси и фините черти на лицето ѝ с остри скули.

Тя не разбираше ясно какво се случва. Имаше ли рана на главата? Коя беше тази жена?

– Нищо ви няма. Куршумът само ви одраска слепоочието – Заяви самонадеяно непознатата, която говореше с американски акцент.

Греис натисна раната с длан, след това обърна глава, за да оцени ситуацията, и разбра, че шумът на строшена кост е дошъл от тялото на един военен с пробит череп, от чиито мозък течеше кръв. Пръстите му все още бяха вкопчени в щурмовата пушка.

– Мисля, че премахнах всички пазачи – продължи жената с властен тон. – Подкрепленията ще пристигнат едва след час-два, тъй като мястото е отдалечено. Така че разполагаме с известно време: коя сте вие и какво търсите тук?

На Греис ѝ се прииска да отговори на въпроса с въпрос, но с опряно до кожата ѝ оръжие тя прецени моментното съотношение на силите.

– Греис Кембъл, инспектор от полицията в Глазгоу.

– А-а-а... значи това сте вие.

И онази, която я беше нападнала, свали пистолета си и отстъпи на няколко крачки.

– Познаваме ли се? – предположи Греис.

Имаше усещането, че жената се държи високомерно и дори презрително, защото си я е представяла различно.

– Зная някои неща за вас, а вие за мен – нищо.

Греис кимна утвърдително с глава.

– Да, това е ясно, обаче...

– Ще претърся мястото. После ние двете ще излезем, всяка ще поеме по пътя си, ще зарежете разследването си, ще ме забравите и може би ще оживеете.

– Гидът, който ме доведе до това място, агонизира в един от тунелите. Нуждае се от спешна помощ.

– Проблемът не е мой.

Тя се обърна.

Греис я хвана за ръката.

– Еи! Да си представим, че успея да изляза оттук. Но в тази зона няма достъп до мрежа, а глезенът ми не ми позволява да тичам, за да извикам помощ. Тои ще умре. Спасихте ми живота, спасете и неговия.

Сините очи с форма на бадем на непознатата се присвиха, а погледът ѝ стана заплашителен.

– Спасих ви живота с известно колебание. Не бях длъжна. Но ако почнете да ми губите времето, ще ви сполети същото като онзи на пода. Сега по-ясно ли се изразих?

И тя се отдалечи.

В безсилието си Греис реагира по-бурно от всякога. Наведе се, за да вземе служебното си оръжие, и стреля два пъти точно до крака на непознатата.

Русокосата жена със суровия поглед не се обърна, но се вцепени, докато ехото от изстрелите се блъскаше в стените.

– Ще идете веднага да потърсите помощ! – заповяда ѝ Греис, която сама не очакваше, че е способна на такава дързост.

– В противен случай ще ме застреляте, така ли? Много умно...

– Слушайте, нека да помислим за живота на този младеж, вместо да се оплюваме взаимно. Местно момче е едва на дваисет години. Попадна тук само защото ми беше водач, за нищо не е виновен. От вас се иска единствено да вървите пеша няколко километра! Има ли нещо по-важно от това да спасим живота на един невинен? Кажете ми кое?

– Успокойте се, Греис Кембъл. Наясно съм, че не бихте искали и това разследване да се провали при усилията, които полагате, за да се справите...

Греис изтръпна.

– Коя сте вие?

Непознатата погледна часовника си.

– Не се страхувам, че ще стреляте умишлено по мен, но се опасявам, че в желанието си да ме сплашите може да не уцелите и да ме нараните – тросна се тя. – Отивам в комуникационния център, който е два етажа по-високо. Може би там ще намерите начин да повикате помощ.

И тя се загуби по коридора зад ъгъла.

Греис я настигна в момента, когато отваряше вратата, водеща до едно бетонно стълбище. За младата жена беше истинско мъчение да се катери, като следва ритъма на непознатата.

Така че, когато изкачи двата етажа, тя беше изчезнала. Трупове на двама охранители, проснати в коридора с надупчени от куршумите стени, свидетелстваха, че наскоро е минала оттук. Що за личност беше тя, способна на подобно клане? Греис беше убедена, че е американка. Вероятно нямаше повече от четиресет години, беше добре тренирана, строина, с атлетична фигура, високомерна и красива като от корица на списание – тоест пълна противоположност на образа, в които Греис виждаше себе си... С изключение на тези факти обаче, нищо не ѝ подсказваше коя е тя.

Греис вървеше тихо, усещайки навсякъде из този лабиринт със сиви стени полъха на вентилационната система. Докато крачеше, все повече се удивляваше на внушителната подземна конструкция, чиито строеж трябва да е струвал огромно състояние. Кой би се заел да финансира подобен проект, за да складира хиляди ковчези?

Тя спря. Зад блестящите остъклени стени пред нея имаше стая, оборудвана с екрани и електроника.

Видя, че мистериозната ѝ съучастничка вече обискираше мястото. Отваряше чекмеджетата, разлистваше класъори, а накрая седна зад един компютър. Греис влезе на свой ред в стаята и веднага забеляза телефон, окачен на една контролна конзола.

Трябваша ѝ няколко секунди, за да се свърже с най-близката спешна помощ и да обясни къде в забранената зона на пещерите Треилиджил се намираше Ян. На дежурната на телефона пък ѝ трябваше известно време да разбере, а после и да повярва на думите на Греис. Но в краина сметка каза, че спасителният екип

ще тръгне веднага с хеликоптер и сигурно ще стигне до пострадалия за по-малко от два часа.

Успокоена в известна степен, Греис позвъни след това на Елиът Бакстер, за да го уведоми за откритието си и да поиска спешно подкрепление. Докато му диктуваше координатите на мястото, с крайчеца на окото си мерна някакво раздвижване. Обърна се: един мъж изскочи от прикритието си зад вратата към коридора, въоръжен с щурмова пушка.

– Долу! – изкрещя Греис.

Прогърмяха изстрели, захвърчаха парчета стъкло, електронни уреди се пръскаха в потоци искри, докато не се чу как нечие тяло глухо тупна на земята и отново настъпи тишина.

С още топла цев на пистолета, Греис се втурна към мъжа, когото беше обезвредила. Улучен в крака и в корема, той беше паднал, но все още бе в съзнание. Тя изтръгна оръжието от ръцете му и насочи пистолета си.

– Добре ли сте? – попита тя непознатата.

Вместо отговор, чу зад гърба си бързи стъпки, след което тъмна фигура застана до нея и долепи оръжието си в челото на проснатия военен.

– Къде е главната квартира на „Хадес“?

Греис я наблюдаваше, изненадана. Ами да... „Хадес“.

Двоиният скиптър, гравирани върху вратите на склада, наистина беше атрибут на бога на подземния свят от гръцката митология. Връзката с ковчезите се изясняваше, но това не обясняваше как ще загинат човешките тълпи, призвани да напълнят тези пластмасови сандъци.

– Къде се намират шефовете? Говори и няма да те убия.

Притиснал брадичка към гърдите си, мъжът едва дишаше. Той вдигна очи.

– Едно! – извика блондинката с високопарен тон. – Две... Къде е офисът на „Хадес“?

Тя натисна по-силно дулото в слепоочието му и Греис видя, че показалецът ѝ обира мекия спусък. Тя щеше да го застреля най-

хладнокръвно.

– Къ... къ... раят... на... света – мънкаше едва-едва агонизиращият пазач.

– Какви ги дрънкаш?

– Краят... на света.

– Зарежи тези тъпи пророчества! Не те питам за това!

Погледът на военния помътня. Той се опита да каже още нещо, гърдите му поеха за последно въздух и тялото му се отпусна безжизнено на пода.

Непознатата се изправи, а красивото ѝ лице се мръщеше недоволно.

– Маината му!

Тя изгледа Греис.

– А вие се махаите оттук! Идете при вашия умиращ.

В качеството си на инспектор и особено откакто беше изпратена да разследва разправии между съседни, Греис беше свикнала хората да изливат агресията си върху нея. Беше се научила как да оставя тази враждебност да минава покрай ушите ѝ, без да загуби концентрация. Ясно чу грубите думи, но извърна глава настрана, а от няколко секунди мозъкът ѝ беше разтърсен като от електрошок. Думите на охранителя бяха отключили у нея някакво шесто чувство, около което се въртяха мислите ѝ.

Големите ѝ лешникови очи се присвиха и изведнъж предположението ѝ се превърна в убеждение.

– Казах ви да тръгвате, оставете ме сама!

– Не – отвърна Греис с разочаровано изражение и скръстени на гърдите ръце. – И свалете оръжието, защото единствено аз мога да ви помогна.

– Как?

– Знам къде се намира главната квартира на „Хадес“ – подсказа ѝ Греис.

– И откъде знаете? Всъщност какво знаете за „Хадес“?

– Нищо, но ви гарантирам, че знам къде се намира офисът им. Засега мога само да ви кажа, че е на приблизително... четири и

половина часа път оттук.

– Какво искате в замяна?

– Да ми кажете коя сте и какво търсите.

Блондинката прокара пръсти по приклада на пистолета си и прибра зад ухото си един кичур, които се беше смъкнал пред очите ѝ. Наблюдаваше инспектора с поглед на хищник, които се пита дали плячката си заслужава да хаби сили, за да ѝ се нахвърли.

– Ако възнамерявате да ме накарате насила да говоря – продължи Греис, без да се смущава, – ви напомням, че съвсем скоро ще пристигнат полицейските подкрепления. Или може би си мислите, че ако ме измъчвате, ще се огъна бързо, но не бива да се доверявате на външността... Невинаги опитът оставя печат по лицето.

– Значи тръгваме веднага и вие няма да се връщате до вашия гид, за да изчакате помощ.

– Напротив, ще се върна, и вие ще ме придру...

– Ако искате разследването ви да напредне, трябва да тръгнем веднага, преди „Хадес“ да научи, че сме тук. Всяка минута е от значение, за да имаме шанс да открием доказателства.

– Веднага щом получа пак обхват, ще изпратя екип на адреса на „Хадес“, така че ние...

– Помислихте ли как подобен склад е бил построен на такова място? Фирмата има връзки на много нива, в страната и в чужбина. Има голям риск тя да бъде предупредена, ако поискате вашите служби да се намесят. Трябва да отидем само двете, за да имаме поне някакъв шанс да ги изненадаме. И то веднага.

Ако Ян умреше от раните си, Греис никога нямаше да си прости, че не се е върнала при него. Преди години, когато животът ѝ напълно се обърка, единствено я крепеше надеждата, че някои денонощно я очаква. Губещият съзнание младеж сигурно по същия начин се осланяше на нея.

– Времето тече, инспекторе...

Греис разбра, че ще се наложи да понесе тежестта на вината си. Разследването, което водеше, се отнасяше не само до убиството на Антон, а и до хиляди човешки същества. Затова не можеше да пропусне случая да направи пробив.

Без да дава израз на разиграващата се в нея драма, Греис напусна комуникационния център.

– Хаиде.

– Изходът е на десетина етажа нагоре, оттам влязох.

– На десет етажа? – реагира Греис и машинално погледна глезена си.

– Надявам се, не очаквате от мен да ви крепя.

– Не, но поне ще имаме време да се опознаем. Коя сте вие?

– Първо, тук навсякъде може да има бръмбари. Освен това одеve си помислих, че напълно съм разчистила мястото, и сгреших. Възможно е още охранители да чакат в засада. Ще ви отговоря, когато излезем навън.

Когато изкачиха последния етаж, Греис беше напълно преbledняла. Беше се зарекла да не изостава много назад и болката в глезена ѝ пулсираше. Спряла да си почине за няколко секунди, тя видя, че се намира в яма с лъщящи от влагата издатини. Тясно метално мостче водеше до хаспел, които се изкачваше догоре, на повече от дваисет метра над главата ѝ. Имаше кабели, които изглеждаха безконечни и се губеха в мрака.

„Ето как са прекарали всички онези ковчези“, помисли си тя.

– Асансьорът стига до един хамбар, построен над пропастта, за да прикрива входа – обясни непознатата грубиянка. – Побързайте.

След като Греис успя криво-ляво да се добере до платформата, хаспелът се задвижи. В тъмнината под краката им изчезваха всички веществени ориентири, така че кабинката се превърна в малка светулка, издигаща се сякаш сред първичния хаос.

В това потискащо подземие Греис имаше усещането, че сънува. Мястото беше странно, дори абсурдно, и като прибавим срещата с жената, изскочила от нищото, смайващите факти от разследването... Всичко това беше в съзвучие със замаиването, което се усилваше с постепенното изкачване. Тя се вкопчи здраво в парапета на платформата и усети в тила си студения поглед на нейната партньорка по неволя.

Последното раздрусване на хаспела я върна към действителността. Бяха спрели в метална клетка, чиито дебели блиндиращи врати се отвориха и откриха гледка към скелето на споменатия хамбар.

Греис седна на земята, за да даде почивка на глезена си.

– Нямаме време – викна ѝ едрата блондинка.

– Болката не се подчинява така лесно, както хората, които сигурно сте свикнали да командвате – отвърна ѝ Греис, която би

дала всичко за едно обезболяващо.

Тя се стресна, когато няколко секунди по-късно ѝ пъхнаха под носа някакъв дълъг тъмен предмет.

– Това ще замести бастуна – каза за нейна изненада непознатата и ѝ връчи пръчката.

Греис се учуди още повече, когато ѝ подаде ръка, за да ѝ помогне да стане.

– Е, значи чистият въздух ви се отразява добре – отбеляза инспекторката, стъпвайки на крака.

– Които иска колата му да върви добре, се грижи за конете.

Ако не преживяваше такъв стрес, Греис щеше да се усмихне.

Без повече коментари, нейната натрапена от съдбата другарка отиде до вратата да се увери, че отвън никои не ги дебне. После те напуснаха дървения подслон, построен под каменната козирка на пещерата.

В лицата им задуха свежият хаиландски вятър, които гънеше тревите по хълмовете и тласкаше високо над главите им купести облаци, приличащи на настъпваща армия от привидения.

Греис вдигна яката на гащеризона си и вдиша чистия въздух, за да прогони мрачните мисли. Тя се вторачи в прихлупеното небе в очакване на медицинския хеликоптер, който трябваше да дойде на помощ на младия Ян, проснат неиде в недрата на пещерите.

– Името ми е Наис Конрад – изтърси най-последно непознатата, следвайки пътеката, която я отдалечаваше от хамбара.

Греис обърна лице към нея, изненадана от неочакваната ѝ откровеност. Трябваше да признае, че съзерцаваше събеседничката си с възхищение от грацията, която тя излъчваше. Обаче красотата ѝ щеше да е лишена от индивидуалност, ако освен изпъкналата ѝ челюст, високите и фино оформени скули, дългата шия, покрита от яката на черното поло, я нямаше напрегнатата сериозност, бликаща от сините ѝ очи. С всеки следващ поглед Греис все повече се убеждаваше, че тази жена не е от нейната порода.

– И значи вие пристигнахте тук, за да...? – попита Греис, тръгвайки по пътеката.

– Предпочитам веднага да ви предупредя, че онова, което ще ви кажа, няма да разсее тревогите, които, изглежда, ви носи този случай. Тъкмо обратното.

– Е, тогава, мушнете ми спринцовката по-бързо, преди да съм видяла иглата – отвърна Греис, чиито крак се подхлъзна по камъните, покрити с мъх, и лицето ѝ се изкриви от болка.

– Работя за Разузнавателната агенция към Департамента по отбраната – Ди Ай Еи*. Или – ако предпочитате, таинните служби на Пентагона.

(* *Defense Intelligence Agency (DIA)* е една от разузнавателните структури на САЩ, подчинена на Департамента по отбраната, с над 16 000 служители, повечето от които са цивилни лица. Тя разполага с шпионски групи за нелегални операции в чужбина: Нелегалната служба по отбраната (*Defense Clandestine Service (DCS)*).

– Б. пр.)

Както всеки път, когато беше учудена, Греис наведе леко брадичка към гърдите си.

– Ама... каква работа имате тук?

– От години разследваме “Хадес”. Дружеството е заподозряно в разработка на оръжия, които не са под контрола на правителството на САЩ. Не сме в състояние да определим

вида им, нито по чия поръчка се произвеждат. А мисията на Ди Ай Еи е именно да знае всичко в тази област.

– Окей... да допуснем. Но как се случва така, че вие откривате склада им едновременно с мен... Любопитно съвпадение, нали?

Наис спря; единият ѝ крак увисна над камъните, а с опорния беше здраво стъпила на земята.

– Един от техните складове. Но проблемът не е в това. А моята поява тук не е случайна. В действителност точно вашият случай, или по-точно смъртта на Антон Юсик, ме накара да стигна до самото дъно на пещерата. Нашите разузнавателни служби, които разполагат с офис в Пърт, веднага обърнаха внимание на

вестникарската статия, посветена на убийството му. Този учен е работел за „Хадес“, затова се опитвахме да влезем във връзка с него. Знаехме, че се намира някъде в Шотландия, вече година и половина кръстосвам страната да го търся.

– Значи, след като прочетохте статията, се информирахте от местните власти...

– Ди Ай Ей е добре приета навсякъде и вашата полиция доста бързо ни предаде цялата информация, с която разполага, включително карти на областта и научните изследвания, открити в тайното бюро на жертвата. След като разбрах, както вие самата, с какво се е занимавал Антон, тръгнах незабавно към пещерите Треилиджил.

Греис се възползва от паузата, за да пренесе тежестта върху здравия си глезен.

– Вие сте знаели, че под хамбара има вход?

– Докато летях над зоната с хеликоптер вчера вечерта, забелязах постройката, а вече познавам достатъчно добре методите им, за да се досетя, че тя може да крие входа към техен склад.

Греис разбра, че през миналата нощ е чула в далечината именно шума от този хеликоптер. Не сметна за необходимо да споделя своето разкритие с временната си сътрудничка. По-добре беше първо да научи повече за нея.

– Преди да продължим, бих желала да сме на равна нога. Ето моята служебна карта – каза Греис, показвайки баджа си. – В Ди Ай Ей имате ли еквивалентна легитимация?

– Мислех, че ще ми я поискате по-рано – отговори Наис, бръкна в гащеризона си и ѝ подаде калъф от черна кожа.

Вътре имаше някаква карта, която приличаше на кредитна, със снимката и името на Наис, както и лого във формата на планетата върху лавров венец и с пламък отгоре, около което беше написано: *Defense Intelligence Agency United States of America*.

Нямаше как Греис да провери дали документът е автентичен, но за начало и това ѝ стигаше.

– За да се ориентирам правилно, какви точно са вашите намерения към „Хадес“? – позаинтересува се тя, връщайки ѝ калъфа.

Наис тръгна отново.

– Да намеря собственика или собствениците на фирмата и да прекратя дейността им. Тези хора нямат никакви скрупули и ако биха забогатели, като насочат някое от оръжията си срещу Съединените щати, няма да се поколебаят. Моята работа е да защитавам страната си.

– Мислите, че те са убиците на Антон Юсик?

– Антон избяга от „Хадес“, след като бе работил там години наред. Знаеше много за тях. По това време се опита да се свърже с нас и така научихме за него. А после се отметна и се покри някъде. Твърде вероятно е от „Хадес“ да са се опитвали отдавна да го премахнат.

– Следователно виновниците за убиството се намират там, където ще ви заведе.

– Може би.

Те се движеха по една неравна пътека. Докато Наис вземаше преднина, Греис постепенно смилаше информацията.

– Излиза, че хилядите ковчези под земята са предназначени за жертвите на собствените им оръжия, така ли?

Наис спря и се обърна. Носен от вятъра, ниският ѝ глас долетя до Греис със заплашителни нотки.

– Моето и вашето разследване надхвърлят границите на Шотландия, инспектор Кембъл. За десет години открихме поне петнаисет склада, подобни на този, както в Европа, така и в САЩ. Боим се, че „Хадес“ подготвя оръжие с голям обseg на действие, което ще предизвика масова смъртност. А ако имат възможност да продадат оръжието в комплект с ковчезите, няма да се спрат пред нищо...

Ето че най-ужасните сценарии, които Греис си беше представяла при гледката на злокобните сандъци, ставаха все по-

вероятни. Необясним страх се прокрадваше у нея като бавно протичащ електрически ток.

– Но за какъв вид оръжие говорим? – попита притеснено тя. – Бактериологично? Ядрено?

– Не знаем.

– Не знаете или не искате да ми кажете?

– Не знаем и точно по тази причина съм тук сега.

Греис кимна механично с глава, макар че загадката по случая, вместо да се изяснява, ставаше все по-неразрешима.

– По всичко личи, че добре познавате „Хадес“ и Антон Юсик; какво можете да ми кажете за научните му изследвания?

На този въпрос Наис не отговори веднага. Вървя повече от минута до една скална площадка и изчака Греис да я настигне.

– Виждам Инхнадамф, на около четири километра.

Предполагам, че сте паркирали колата си там, нали?

– Отговорете ми и ще удържа на думата си.

Наис цъкна раздражено с език.

– Разберете, имах време само да хвърля един поглед върху изчисленията на Антон, нашите специалисти са се заели с това. Мога само да кажа, че те са неразбираеми за простосмъртните. А сега е ваш ред. Откъде знаете къде трябва да идем?

– Само една шотландка можеше да разбере думите на военния – обясни Греис.

После, като цитира думите на Наис и имитираше нейния поучителен тон, допълни:

– И предпочитам веднага да ви предупредя, че онова, което ще ви кажа, няма да разсее тревогите, които, изглежда, ви носи този случай. Тъкмо обратното, защото истината ви мина покрай ушите. Мъжът, когото разпитвахте, не ви излъга: ние наистина отиваме на края на света.

Час и половина по-късно, около обед, след като се беше преоблякла в хотела в Инхнадамф и седнала в колата си пред него, Греис се свърза с Елиът Бакстер. Тои я увери, че е изпратил подкрепления, но веднага след това се разбесня.

– Преди дваисет и четири часа се занимавахме с убиство в манастир, а сега... ми приказваш за подземен склад, претъпкан с ковчези, и то наред Хаиланд!

– Виж, ти самият ще се убедиш, когато екипът пристигне на място – каза нетърпеливо Греис.

– М-да... Ние вече проверихме в кадастрите за региона. На мястото, което ни посочи, има само пещери. А ако всичко е толкова огромно, както казваш, не виждам как може да е построено абсолютно нелегално. Все пак, намираме се в Шотландия, не в Антарктида!

– Свърза ли се с министъра на отбраната?

– Не, още не, ще го направя, когато имам снимки. Добре, но сега къде отиваш, Греис? Прибираш се в Глазгоу, нали?

– Да, да. Мисля, че е дошъл моментът да си поговорим лично.

– Съгласен съм, бих искал да обсъдим начина, по който смяташ да продължиш разследването. Защото, ако всичко това е истина, случаят придобива мащаби, каквито не съм очаквал.

– Имам някакви планове, ще ти споделя. До по-късно – завърши Греис и затвори телефона.

Седнала до нея в колата, Наис кимна съзаклятнически с глава.

– За вас детекторът на лъжата няма да е проблем. Добре е да го запомня за бъдещите ни разговори. И така, сега накъде?

– Първо трябва да осведомя майката на Ян – подхвана Греис и отвори вратата на колата.

– Не го правете. Досещате се, че разговорът няма да е приятен, а и ще отнеме много време. Не можем да си го позволим. Смело е от ваша страна, но така ще провалите разследването.

– Не мога да си тръгна просто така.

– Никога досега не съм била толкова близо до шефовете на „Хадес“, които искам да спипам. Ако пропуснем възможността, последствията сигурно ще са много по-страшни от евентуалната смърт на младия ви водач.

Греис се извърна с вдървено тяло, прибрани рамене и протегнати ръце, сякаш искаше да отхвърли от себе си ужасяващата вина, която я потискаше.

– Вижте, Греис – намеси се Наис. – Не ви познавам добре, но май сте човек с принципи... И сте човечна. Е, дайте си сметка, че ще спасите десетки хиляди човешки животи, ако следвате принципа, че целта оправдава средствата.

Този девиз изведнъж върна Греис към спомена, който продължаваше да я травмира след дваисет години. Тя чуваше стърженето на стола на колелца, които се движеше пред вратата на гардероба, където тя се криеше. А в главата ѝ като мантра се повтаряше онази сентенция, докато стискаше в ръце дръжката на чука.

– Еи? Слушате ли ме? – настоя Наис. – Може и да останете тук и да ми дадете адреса. Ще ида сама.

Смутена и изнервена, Греис слезе от колата и погледна в далечината пътя, по който беше поела същата сутрин заедно с Ян, като че ли той щеше да се появи на хоризонта, ранен, но жив. Ако изоставеше младия гид и ако той умреше, чувството за вина и болката щяха да бъдат непоносими. Но тя се беше отдала телом и духом на полицията и общото благо трябваше да е по-важно от мъката.

Греис отвори вратата от страната на пътника.

– Вие ще карате.

Агентът на Ди Ай Еи се вторачи в Греис.

– Не ме гледайте, все едно предпочитате да не идвам с вас.
Става ми... неприятно.

– Не мислех за нищо – отвърна Наис, намествайки се зад волана.

Греис смъкна височината на седалката и вдигна крака си до командното табло, за да ѝ почине глезенът.

– Карайте направо. Ще ви кажа, когато трябва да смените посоката.

Наис подкара колата бързо по стръмните завои на пътя, чиято тъмна лента се виеше сред зелените хълмове.

– Винаги ли сте така спокойна? – попита тя, докато задминаваше с пълна скорост някакъв трактор.

Греис вдигна рамене озадачено.

– Смятам за невъзпитано да принуждаваме другите да споделят нашето безпокоичество или гняв – отговори тя с равнодушен поглед.

– Споменаха ми, че в последно време сте били пратена в шеста глуха. А от беглите ми първи впечатления от вас това ми изглежда парадоксално. Какво сте направили, че да ви отстранят?

Греис въздъхна.

– Сега не му е времето – набързо отсече тя. – Не, разкажете ми повече за вас, за „Хадес“.

– Не съм убедена, че идеята е добра. Вие не ми се доверявате напълно, а доверието трябва да е взаимно. Освен това след няколко часа ние двете вероятно ще сме постигнали целите си. Няма смисъл да разкриваме всичките си тайни.

– Спрете колата – каза Греис заповеднически, но в гласа ѝ нямаше и капка агресивност.

– Моля?

– Ето там ще е идеално.

Наис включи мигача, за да се отклони в зоната за почивка, където едно семейство беше разпънало маса до кемпера си.

Колата спря рязко и двете деца обърнаха глави към новодошлите,

шушукайки си, а родителите им правеха знаци да си гледат в чиниите.

– Бих искала да изясня нещо – подхвана Греис, сбърчила вежди и с изписано на лицето недоумение. – След като ви заведе на точния адрес, какво ще се случи после? Да допуснем, че успеем да задържим шефовете на „Хадес“, без да ни убият, тогава какво правим? Ще си ги поделим? Вие ще ги разпитвате за дейността им? А аз, за да докажа, че именно те са поръчали убиството на Антон? Как ще се съгласуват юридически нещата между шотландската полиция и Ди Ай Еи?

– Ще бъда напълно откровена. Въобще не знам, инспектор Кембъл. Но предполагам, че хората с добри намерения винаги постигат съгласие. Нашата обща цел е да спрем тези лица; аз – защото представляват заплаха за Съединените щати, а вие – заради извършено убиство. В крайна сметка, ще се договорим.

– Само че, когато стигнем, няма да имате нужда от мен, за да се втурнете и да влезете първа. Какво ми гарантира, че няма да откраднете доказателства или, напротив, няма да вкарате фалшиви, ако това обслужва вашите интереси?

Широката уста на Наис се разтегна в усмивка, разкриваща искрящо белите ѝ зъби. Дори гледана отблизо, според Греис тази жена не губеше вида си на красавица от рекламите. Това я смущаваше.

– Да ви кажа, нямам никакъв интерес да постъпя така, но не сте длъжна да ми вярвате. Затова ще бъда съвсем пряма: ще бъдете до мен през цялото време на акцията. Моля ви да ме придружите, но не за да ви се харесам или защото сте ми много приятна, а защото в комуникационния център ме отървахте от сериозни неприятности и може пак да попадна в подобна ситуация. Казано накратко, вие сте ми полезна.

Греис повдигна вежди; явно приемаше мотива за основателен. Въпреки това тя не ѝ нареди да потегли. Всичко се случваше прекалено бързо. Толкова искаше да докаже на Елиът Бакстер, че още е способна да води разследване с голямо значение, че

спазването на процедурите и следването на приоритетите като че ли ѝ убягваха. Имаше чувството, че се подчинява сляпо на Наис също както жаден за бърза печалба комарджия вярва на сладкодугмен измамник. Даже не беше проверила информацията за фирмата „Хадес“, съобщена от агентката. Беше се втурнала с рогата напред, пренебрегвайки и най-елементарните правила.

– Времето тече, инспекторе – напираше Наис, задържайки крака си на педала на газта.

– Само за малко – отвърна Греис и слезе от колата.

– Какво? Шегувате ли се?

Греис я стрелна с онзи свои поглед с полузатворени клепачи, които изразяваше сдържано раздразнение. Докато слизаше от колата, беше набрала номера на съдебния лекар. Семейството туристи се хранеше, наблюдавайки от разстояние жената, която крачеше с допрян до ухото джииесем.

На Греис не ѝ се наложи да чака, за да получи необходимата ѝ информация. За съжаление, съдебният лекар, както и полицейската лаборатория, не бяха открили пръстови отпечатъци, а ДНК пробите не отговаряха на никое лице, регистрирано в базата данни на полицията. Що се отнася до портрета по описание, тои беше всял паника в областта и хората се обаждаха не за да свидетелстват, а да споделят колко са разтревожени.

Греис затвори телефона и се върна в колата; беше стресирана, но с по-ясно съзнание и по-сигурна в себе си. Следата, по която вървеше заедно с Наис – колкото и ненадеждна и опасна да беше, в краина сметка се оказваше единствената обещаваща.

– Карайте в посока Единбург – заяви тя.

Наис натисна здраво педала и колата хвъркна по пътя.

Греис съзерцаваше плетеницата от долини, покрити от зелени поляни, сред които неочаквано щръкваха заострените върхове на черни скали. С инстинкта на страстна читателка, тя не се въздържа да сравни метафорично тези заоблени хълмове с

живота си, в които изскача една сянка, заплашителна като злокобните остриета, пронизващи оловносивото небе.

– Единбург – изтърси неочаквано Наис. – Но как разбрахте какво иска да каже охранителят. Какъв е този „краи на света“?

– Преди малко ми казахте, че кръстосвате надлъж и нашир Шотландия от повече от година. Но къде по-конкретно сте ходили?

– Главно в Пърт и околностите.

– В такъв случай е ясно защо не сте разбрали.

– Е, какво е това име?

Греис отговори със спокоиствието на гид, които успива посетителите с убедителната си научна лекция.

– „Краят на света“ е името на едно много специално място в Стария град на Единбург, на ъгъла на Сеинт Мери Стриит и Хаит Стриит. На същото място има дори бар, който се нарича така.

– А защо „Краят на света“?

– Наистина ли ви интересува?

– Най-вече защото не успях да разбера.

– Та значи, през шестнаисети век са построени укрепленията около града за защита от англичаните. В стените е имало само една врата и е трябвало да платиш голяма сума, за да те пуснат да излезеш, както и да влезеш. Бедните жители на Единбург – а те представлявали мнозинството от населението, не разполагали със средства да покрият размера на таксата. А след като не могли да напускат града, техният свят свършвал до тази стена. Ето защо нарекли мястото „Краят на света“.

На Греис ѝ се стори, че очите на Наис блеснаха. Дали изразяваше ирония заради донякъде наставническия тон, с който си беше послужила Греис, или – напротив – признателност.

– И всички шотландци го знаят?

– Не... необходимо е също да си начетен.

– Тогава според вас къде се намира седалището на „Хадес“ в този „Краи на света“?

– Вдясно от бара все още има една уличка, кръстена „Оградата на края на света“. Ако искам да не се излагам на показ, именно там бих се настанила.

Когато удари седемнаесет часът, след кратка почивка на една бензиностанция, за да хапнат по сандвич и плодове, двете жени влязоха в Единбург. Колата се друскаше по паветата, минавайки по средновековните улици покрай редиците от сгради с островърхи покриви.

Неочаквано Наис спря край тротоара и изскочи от колата, без да каже нищо. Греис я видя как след няколко крачки влезе в аптека. Скоро излезе оттам и бутна вратата на магазин за конфекция. След няколко минути се върна в колата, облечена в градски дрехи, много по-дискретни от черния гащеризон, които носеше досега. Същевременно Греис забеляза, че Наис е избрала непривличащо вниманието облекло, но не по-малко елегантно.

– Повече подхожда за случая – заяви тя и потегли.

След като минаха две кръстовища, спря срещу бара с тъмносиня витрина, където със златни букви беше изписано странното име „Край на света“.

По това време хората излизаха от работа и на улицата настъпваше оживление. Изглеждаше пълен абсурд седалището на фирма като „Хадес“ да се намира в този квартал.

Наис провери пълнителя на оръжието си и сложи на цевта заглушител.

– Как е глезенът ви?

Греис изгледа своята партньорка с поглед, пълен с недоумение.

– Сериозно ли питате?

– Застраховам си живота. Вземете това.

Тя ѝ подаде ортеза за глезен и кутия парацетамол.

Дълбоко в себе си Греис изпита благодарност към Наис, която ѝ помагаше да облекчи болката. Но да ѝ благодари с думи, при положение че за нея беше просто „застраховка живот“, тя дори не си и помисли. Мълчаливо погълна едно хапче и надяна ортезата.

После на свой ред зареди пистолета си и слезе от колата, следвана по петите от Наис.

Двете пресякоха улицата. Избегнаха на косъм някакво черно такси, което профуча край тях, и се провряха между пешеходците, за да се доберат до пасажа с табелка със златни букви: „Оградата на края на света“. Входът водеше до тъмна уличка, покрита със свод, в чиито край не се виждаше светлина. Греис тръгна първа. Миризма на плесен я блъсна в ноздрите, а лицето ѝ се покри с влага. Скоро градският шум заглъхна и се чуваха само нейните стъпки и тези на Наис, отекващи по неравните павета.

На десет метра пред нея, в отраженията на невзрачната светлина се видяха черните пръчки на една полуотворена решетка. С удвоена предпазливост, Греис се приближи и откри – притиснат между стари сгради – задния двор, който търсеше, начупен като зъбците на трион; върху малката му площ под открито небе се спускаше оскъдна светлина.

В стената отдясно имаше ниша с дървена врата. Греис се опита да я отвори, но не успя. Тя се дръпна встрани, а Наис стреля два пъти в ключалката. Шумът от изстрелите беше погълнат от заглушителя, обаче бравата шумно се разхвърча. От другата страна не последва никаква реакция. Агентът на Ди Ай Еи даде знак, че този път ще мине първа, и влезе. Зад гърба ѝ Греис се обърна заднишком, за да ѝ осигури прикритие.

Към горните етажи се изкачваше вита стълба, прекалено тясна, за да се разминат двама души. По стените малки прозорчета с решетки пропускаха сивкавата дневна светлина. Наис се качваше в средата на стълбата, докато Греис следваше дългата дъга, така че да имат различен ъгъл за стрелба. Те съгласуваха действията си, без да се налага да си говорят. С най-тихата стъпка, на която бяха способни, двете жени стигнаха до първата площадка и тук Наис спря. На една от вратите до звънеца имаше скромна табелка,

на която пишеше „Хадес“. Тя окачи фенера си за дулото на пистолета и след като Греис ѝ даде знак, че е готова, пак стреля два пъти в ключалката, после ритна грубо вратата.

Една след друга, те нахлуха в помещението, което напомняше за някакъв банален едностранствен офис. Всички щори бяха спуснати, затова в стаята цареше полумрак. Миризмата на синтетичен мокет и на студено пушено месо правеше въздуха труден за дишане.

Наис разучи мястото, а в същото време Греис се впусна право към вестибюла, където имаше кухненски бокс, оборудван с микровълнова печка и умивалник, пълен с мръсни съдове.

Една от вратите водеше до празна тоалетна. Щом тя се върна в главното помещение, двете се спогледаха и свалиха едновременно оръжията си. Тук нямаше никого; а ако се съдеше по състоянието на трите бюра в стаята, служителите на фирмата съвсем скоро си бяха вдигнали набързо чукалата.

На една от работните маси беше изоставена чаша, пълна с течност, която приличаше на чай. А в дъното на полуотворените чекмеджета се валяха само нахвърляни кламери и химикалки. Покрай стените лежаха оплетените кабели на изтръгнати електрически контакти, а столовете на колелца бяха небрежно избутани в средата на стаята.

– Очаквах нещо по-престижно за фирма от калибъра на „Хадес“ – каза Греис.

– Не е в тяхна полза да са забележими, при условие че искат да действат на спокойствие. И най-вече, ако в случай на опасност трябва да избягат по най-бързия начин... както в момента го установяваме.

Тя си нахлузи латексови ръкавици и подаде един чифт на Греис.

Инспекторът ги сложи и се зае да вади всяко чекмедже, за да изсипе съдържанието му на пода. Но не намери нищо друго освен ножици, няколко бели листа, тонер касети за принтери и полупразен пакет цигари.

Съдейки по мълчанието ѝ, Наис не беше по-доволна от резултатите от нейния обиск.

Греис се запъти към кухнята, когато мобилният ѝ телефон иззвъня. Обаждане от непознат номер. Тя отговори.

– Греис, кога по-точно смяташ да се прибереш?

Беше Елиът Бакстер.

– Забавих се по пътя заради някаква катастрофа. Ще пристигна след най-много два часа. Защо ми звъниш от непознат номер?

– Защото имаме проблем.

– Какво става? Специалните екипи са вече в склада?

Греис чуваше само дишането на своя началник.

– Елиът?

– Да, те откриха това, което ни описа. Но именно тук е проблемът.

Тя разбра по гласа му, че е притеснен.

– Какъв по-сериозен проблем може да възникне при всички тези, които ни докара случаят?

– Ами този подземен склад въобще не е бил незаконен.

Веждите на Греис се повдигнаха от изненада, но тя не каза нищо.

– Министърът на отбраната поиска да се махаме веднага и да не пипаме нищо. Увери ме, че знае за съществуването на въпросните складови помещения и че собственикът на обекта е спазил напълно правилата.

– Каза ли ти за кого са предназначени хилядите ковчези?

– Избягваше да отговори на въпроса, но много настояваше нито аз, нито някои от моите служители да разкажем какво сме видели. Току-що получих писмено предупреждение и съм почти сигурен, че моят телефон вече се подслушва.

– Какво ще правим, ако разследването на убиството на Антон Юсик ни води право към собствениците на склада?

– Ще спрем дотук. Министърът недвусмислено ми поиска да приключа делото в интерес на националната сигурност.

Изумена от тази новина, Греис се опря на ръба на мивката.

– Знам, че ти прие това разследване като възможност да се върнеш в състезанието – уточни Елиът. – Бъди спокойна, видях на какво си способна. Ти свърши страхотна работа за толкова ограничено време. Ела, за да заемеш своята длъжност.

Нещо ѝ просветна и Греис кристално ясно прозря стратегията на шефа си.

– Ама, Елиът, защо ми се обаждаш от непознат номер, за да ми кажеш всичко това? Щом като искаш да се оттегля, значи следваш заповеди и ти можеш да го направиш от твоя телефон...

– Защото...

– Защото искаш да продължа неофициално разследването.

– Греис, ти си все така проникателна. Трябва да знаеш, че не те принуждавам, но ако го потуля, този случай ще ме тормози цял живот. Мамка му, става дума за десетки хиляди ковчези, които правителството крие от хората на дъното на някакъв склад! Какво гласят, а го крият от нас? Аз имам семейство, имам деца, как искаш да премълча такова нещо?

– И значи, смелчаго, ме изпращаш на първа линия, за да спася съвестта ти...

– Оттук ще ти бъда по-полезен, отколкото, ако съм на място. Предприемеш ли действия, мога да те покрия два-три дни, но много скоро ще трябва да разследваш с насочен към гърба ти снайпер. И куршумът ще те удари, когато най-малко го очакваш. Министърът ми говори с тон, от който съдя, че ще използва всички средства, за да не изтече информация. Решението е твое, Греис.

Тя се поколеба. Как можеше да забрави онзи некропол от пластмаса? Но от друга страна, можеше ли да се изправи срещу такава заплаха?

От кухненския бокс, където се намираше, тя наблюдаваше как Наис продължава усърдно да обискира; и тогава почувства една неподозирана увереност.

– Покривай ме, докогато можеш, Елиът – каза тя накрая.

– Разчитай на мен.

След като приключи разговора, Греис се обърна към Наис.

– Не разполагаме с много време. Шотландското правителство покровителства „Хадес“ и е в течение, че ние разследваме фирмата.

Сините очи на Наис ѝ отправиха типичния си изпитателен поглед.

– „Ние“? Искате да продължите, въпреки че са се прицелили във вас?

– А вие?

– Шотландското правителство няма да ликвидира агент на Ди Аи Еи.

– Обаче „Хадес“ – да.

– Ще ми пазите гърба – отвърна Наис. – Нека сме екип, докато разрешим този случай.

Греис беше зашеметена. Сякаш беше паднала назад и преди да политне в пропастта, нечия спасителна ръка я беше уловила.

Целият ѝ живот се градеше върху отрицанието и самотата. От години това правило стоеше в основата на самото ѝ съществуване. А ето че преди да е мигнала, тази хладна и отчуждена жена ѝ оказваше пълното си и безрезервно доверие.

Онова, което смущаваше още повече Греис, беше изражението, което прочете по устните на американския агент. Колкото и невероятно да беше за нея, приличаше на усмивка. Неясна, колеблива, едва появила се, преди бързо да изчезне, но все пак усмивка.

– Греис, времето ни е преброено – добави Наис. – Особено сега...

Преодолявайки обзелото я смущение, Греис затършува из шкафове в малката кухня – проверяваше дъната и стените за кухини. Тя отстъпи назад, огледа обстановката, легна по корем, за да види дали нещо не е паднало под мебелите. И тогава забеляза, че за да подравнят шкафа, бяха напъхали под десния му крак сгънати хартии.

Греис го повдигна и издърпа хартииките с върха на обувката си.

Взе ги и ги разгъна – пет смачкани листа един върху друг. Четири от тях бяха от хромова, а последният – от по-груба хартия. Греис се зачете в един дълъг обяснителен текст, придружен с графики. Само след няколко секунди, сърцето ѝ заби лудо. Четивото ѝ беше направо смайващо.

Според качеството и плътността на хартията, типографското изпълнение, цветните диаграми и умелата композиция на текста откъснатите листове, които Греис в момента преглеждаше, бяха несъмнено част от рекламна брошура. Впрочем логото на „Хадес“ във формата на двустър скиптър фигурираше долу на всяка страница. Обаче зад симпатичната външност съдържанието на материала смразяваше кръвта.

След три години жителите на Запада ще започнат масово да измират. Причината за това експоненциално нарастване на смъртността ще действа още по-мълниеносно, защото огромното мнозинство от правителствата и гражданите в тези страни не знаят нищо за неговите корени. Не става дума за епидемия, нито за климатична катастрофа, нито за война. А за един неочакван бич: срив на човешкия интелект.

Констатацията е колкото печална, толкова и категорична. Всички изследвания от седемдесет години насам водят до същото заключение: умственото равнище на човешкия вид постоянно се понижава. Иначе казано, ставаме все по-глупави и тази тенденция към повсеместно затъпяване няма да спре. Тази констатация може да предизвика усмивки, ако на човечеството не се случваше най-голямото възможно зло.

В Англия между 1999 и 2013 година средната стойност на коефициента на интелигентност (IQ) слезе от 114 на 100 точки. Във Франция той е бил 104 точки през 1978 г., за да спадне главоломно на 96 през 2019 г. Същата тенденция се наблюдава и в Германия с резултат 102 през 2003 г. и 98 точки – през 2013 г. Сходен регрес е регистриран в Норвегия, Италия, Съединените

щати, Дания, Австралия, Финландия и в много други западни страни.

За да имате по-пълна картина, запомнете, че в периода 1950 – 2000 година средният IQ в света е спаднал с 2,44 точки, а от 2000 до 2050 г. водещите експерти предвиждат загуба на още 3,64 точки. Следователно след по-малко от трийсет години човечеството ще има IQ от 86 точки, а това е най-ниското равнище, откакто съществува самият тест! Абсолютна кулминация на регреса.

Сигурно се питате как това интелектуално падение може да предизвика висока смъртност, нали? Съгласни сте да допуснете, че човешкият интелект се понижава, но се съмнявате, че това ще предизвика световна трагедия? Ето четири основания, които ще ви накарат да промените мнението си.

За Греис посочените цифри за глобалния спад на интелекта бяха нещо ново. Но колкото и да бяха показателни, тя трябваше да признае, че не схващаше пряката връзка с тревожните последици, отбелязани в брошурата. Тя откъсна поглед от текста и се замисли за момент. В еднопространствения офис Наис бъркаше под бюрата, пореше седалките на столовете и дори изтръгваше парчета от мокета.

Греис пак се зачете, любопитна да узнае какви аргументи следват нататък.

Едно датско изследване от 2016 г. посочва, че загубата на 15 точки от IQ у индивида е равносилно на повишаване на риска от смъртност с 28%. Действително лицата с по-ниска степен на интелигентност изпитват затруднения, ако трябва да решават конфликти чрез дискусия. При условие че не разполагат с изработени умения да се изразяват ясно и убедително и да предадат с думи своите емоции и проблеми, те са по-склонни от останалите да реагират твърде импулсивно. Следователно да станат причина за прояви на насилие, които завършват с

кръвопролитие и често с убийства. Личностни ситуации, които все пак могат да бъдат овладени, когато се отнасят до малка част от населението; представете си обаче какво би се случило, ако повечето от хората от Запада са засегнати от това епидемично затъпяване.

Греис импулсивно си представи предсказаното: фрапантното увеличение на агресията в ежедневието, все по-заплашителното социално напрежение, зачестилите убийства с произтичащите от тях актове на отмъщение. Картината ѝ се струваше преувеличена. Не се разпознаваше в такъв импулсивен образ на насилник. Знаеше, че страшно много хора биха си рекли, че нито те, нито децата им ще се превърнат в престъпници. Размахваната от "Хадес" заплаха за масова смъртност ѝ изглеждаше, поне за момента, малко вероятна. Запита се дали по-нататък изложението ще е по-убедително.

Втора причина за увеличението на смъртността вследствие на спадането на IQ: всеобщото обедняване на населението. Известно е, че 60% от икономическите различия между държавите се обясняват със средната стойност на IQ на населението. Това изглежда логично: колкото по-нисък е коефициентът на интелигентност на хората от Запада, толкова по-малко ще са достатъчно интелигентните жени и мъже, способни да създават иновации във високите технологии, както и нови продукти, доминиращи на пазара, да постигат пробиви в медицината и получаването на патенти, да разработват успешни търговски стратегии. Сериозно изоставане в много области, което ще превърне Европа в догонваща, в пасивен консуматор на чуждите нововъведения, а това води право към катастрофа. Най-оптимистичните изчисления предвиждат годишни финансови загуби от 8 до 9 милиарда евро за Европа през следващите три години само заради интелектуалния спад. А всички знаем, че страните със слаб икономически растеж са тъкмо тези, в които

продължителността на живота е най- ниска. По-конкретно, защото държавата не е способна да се грижи за здравето на населението. Като прибавим факта, че хората с ниски нива на IQ са неспособни да открият екологични енергийни източници, лесно можем да заключим, че смъртността заради лошото качество на въздуха значително ще нарасне.

Така навързани, изложените аргументи накараха Греис да се замисли над защитаваната от „Хадес“ теза. Една дълбока икономическа криза, съчетана с увеличение на престъпността, наистина правеше картината обезпокоителна, за да не кажем плашеща, и способна бързо да се изроди в гражданска война. Така че тя продължи да чете с нарастващо притеснение, питаща се с безпокойство какво още по-страшно ще добавят от „Хадес“ към мрачните перспективи.

Спадането на IQ ще засили също властта на най-крайните идеологии. В периоди на икономически кризи мнозина ще поискат възмездие за въобразяемите виновници за техните нещастия. Всички мъже и жени, които няма вече да притежават достатъчно интелект, за да си изградят пълен и информиран светоглед (а те ще бъдат все повече и повече), ще се превърнат в мечтана плячка на всякакви агресивни и опростенчески политически и религиозни движения, които ще им снасят своите шаблонни идеи. Ще изобилстват новите предани последователи, втурнали се към тези убежища за глупаци, за да се влеят в терористични групи с всички произтичащи от това ужасии.

Най-сетне, и това вероятно е най-ужасната заплаха: трябва да се знае, че пониженият IQ няма да засегне всички страни по света. Докато Западът затъва в глупостта, Азия демонстрира непрекъснато повишение на интелектуалния си потенциал. Хонконг, Сингапур, Япония, Южна Корея и Китай са не само начело на световната класация по коефициент на интелигентност, но тяхното значително умствено превъзходство ще ги превърне в

толкова могъщи икономически сили, че те ще поставят на колене европейските и американските си конкуренти. А това ще стане точно в момента, в който последните ще са затънали в социалния и икономически хаос, описан по-горе. Тогава няма дори да се говори за обедняването на Европа, а за изстребление и агония. Последствията върху смъртността ще бъдат внушителни и ще се изразяват в увеличение на смъртните случаи с милиони.

Греис отново видя картината на безкраините редици от ковчези в подземното хале. Изведнъж неизброимото им количество взе да придобива смисъл.

След три години индивидите с най-ниско IQ ще достигнат възраст да работят и да заемат отговорни постове. От този момент нататък ще започне катастрофата. Същите те, лишени от прозорливост, от въображение и далновидност, ще поведат страната си към бърз провал, към насилие и подчинение на Азия. Ще стане, без даже да го осъзнават.

В резултат на изложените причини дружество „Хадес“ е наясно, че скокът в процентите на смъртност в западните държави ще завари неподготвени всички правителства и ще достигне до повече от 100 милиона мъртвци годишно над настоящите количества. Тези, които не са подготвени за събитие от такъв мащаб, ще бъдат идложени на жестока санитарна криза. След като не разполагаме с решение, за да попречим на епидемията от затъпяване, която вече е започнала да заразява нашите страни, ние препоръчваме да се застраховате, като се запасите с големи количества ковчези, което ще ви спаси от неуправляемото превишаване на капацитета на моргите.

„Хадес“ ви предоставя своите гарантирано солидни и херметически затворени ковчези, тяхното дискретно и същевременно ефикасно складиране и незабавна доставка на материала до всяка избрана точка. В случай на криза, по-тежка от предвидената от най-компетентните анализатори, се

задължаваме да ви доставим нужните количества благодарение на нашето гъвкаво фабрично производство.

Както при всяка епидемия, надвиват ѝ само тези, които успяват да я предвидят. А този път, за изоставащите, никоя карантинна мярка не ще бъде в състояние да победи една пандемия, която ще трае много по-дълго от всички познати до днес.

Ако не искате да бъдете сред онези, върху които катастрофата ще се стовари изневиделица, свържете се с „Хадес“. Повече от всеки друг ние сме наясно, че да управляваш, означава да предвиждаш.

Греис пусна листовете в скута си, погледът ѝ се рееше в празното пространство, а сърдечният ѝ ритъм се беше ускорил над нормалното, въпреки че беше стояла неподвижна цели пет минути. Ако всичко това, което „Хадес“ разкриваха в този документ, беше истина, западната цивилизация беше на път да изчезне.

Като всички Грейс си задаваше въпроси за това, което я разделяше от най-младите: те нямаха желание да четат, имаха беден език, бяха зависими от екрана на телефона си, които гледаха като хипнотизирани, нуждаеха се на всяка цена да присъстват в социалните мрежи. Беше прочела различни статии по темата, в които повечето журналисти, вместо да се безпокоят, напротив, възхваляваха изключителните познавателни способности на новото поколение, способно да върши много неща едновременно и да си служи с виртуалните средства много по-бързо от нас – техните престарели чичовци и лелки. Аргументи, които често преповтаряха политици и шефове на големи тръстове, които видимо се състезаваха да привлекат най-блестящите умове, които са залог за нашето бъдеще. У Грейс беше останала нотка на скептицизъм по въпроса, но нейните професионални неуспехи я обезсърчиха да се задълбочи в интереса си към социологията и тя беше потърсила убежище в романите си, в които единствено намираще някакво бягство от житейските разочарования. За съжаление, току-що прочетеното само потвърждаваше това, което се опасяваше, че ще узнае, ако задълбае в този въпрос.

– Какво пише? – попита Наис.

Грейс ѝ подаде документите и агентът на Ди Ай Еи ги прегледа на свои ред.

– Океи... – рече накрая тя. – Поне сега знаем за какво са щели да послужат ковчезите. Някакво начало е.

Грейс я погледна учудено.

– И това е всичко? Даваш ли си сметка какво предсказват с това?

– Защо? Изненадана ли си?

– Да, не си представях толкова грозна картина с необратими резултати.

– От доста време ние в Ди Аи Еи сме стигнали до същите изводи. През цялата история на човешкия вид интелектът му прогресивно е растял, а от дваисетина години действително сме свидетели на срыв. Тъжно е наистина, но не сме тук, за да решим проблема. Ние трябва...

– Чакай.

Греис свали една от латексовите си ръкавици и избърса челото си с ръка. Е, все пак ставаше въпрос за трагедия в световен мащаб, за смяна на цивилизациите, за прекъсване в еволюцията на човека. Наис беше права: тя трябваше да се съсредоточи в разследването си, обаче не можеше да остане безчувствена към един толкова главоломен провал.

– Греис!

– Окей, окей... Нека да обобщим. Значи в „Хадес“ са предвидили едно неочаквано увеличение на смъртността вследствие на спадането на средното IQ в западните държави и са решили да реализират печалби от това, като произвеждат хиляди ковчези. Права ли съм?

Наис потвърди с леко притваряне на клепачите.

– Това ли е всичко? – продължи Греис, разперила ръце. – „Хадес“ не е нищо повече от своего рода погребална агенция в голям мащаб, която желае да се възползва от нарастващата човешка глупост? Цинично е, да, противно, но в това няма нищо незаконно, още повече че правителствата вече са уведомени и са сред първите клиенти. Освен ако...

Тя си спомни какво ѝ беше обяснила Наис за „Хадес“.

– Чакай малко. Ти нали ми каза, че наблюдавате „Хадес“, защото подозирате компанията в производство на тайни оръжия?

– Така е – потвърди Наис, която явно поощряваше Греис да развие мисълта си до заключението, което тя самата вече бе извлякла.

– Следователно би било забранено и действително противозаконно „Хадес“ да доставя сама оръжието, което би ускорило всеобщото затъпяване.

– И можем да сме почти сигурни, че погребалните услуги на „Хадес“ са само малка и дори незначителна част от нейната дейност, която трябва да е съсредоточена в производството на въпросното фантастично оръжие. Остава да разберем какво е то...

– ... и да открием причината, поради която са убили Антон Юсик. Дали е било само защото е знаел за съществуването на складовете и се е канел да разкрие мястото им на хората? Или защото е бил в течение на други, още по-неудобни тайни?

– Какво пише на последната страница?

Разсеяна да си задава и да отговаря на въпроси, Греис беше забравила една от страниците, намерени под крака на шкафа.

Тя я разгъна и сбърчи вежди. Това бе зле отпечатан текст, вероятно предназначен за вътрешно ползване. Мастилото беше на места изтрито, а хартията – така намачкана, че беше трудно да се разчете написаното. Греис освети с фенера си гърба на листа, за да ѝ послужи като проектор.

Първите букви, които успя да разшифрова, се намираха на мястото на бележките под линия и приличаха на автоматичен

подпис:

© OLYMPE
© Надès © Léthé © Métis

– Мисля, че получихме отговор на нашия въпрос – поясни Греис. – Изглежда, „Хадес“ е филиал на голяма група, наречена „Олимп“, която притежава още два клона – „Лета“ и „Метида“.

– „Хадес“ – богът на преизподнята, Олимп – дом на гръцките богове; но Лета и Метида говорят ли ти нещо?

Като страстна читателка Греис имаше особен афинитет към гръцката митология. Впрочем тези легенди много ѝ помагаша в мрачни моменти от живота ѝ, като ѝ напомняха как хората винаги са се изправяли срещу екзистенциални въпроси и срещу демоните си, наследени от вечни времена.

– Лета е реката в Ада, от чиито води пият мъртвите, за да забравят миналия си живот. А Метида е богинята на разума.

– Смъртта, забравата и разума – обобщи Наис.

– Компания, която до такава степен се вдъхновява от митологията, за да определи своята идентичност, задължително храни безмерни амбиции. Но какви конкретно?

Греис не стигна до следващия си въпрос. Заедно с нейното фенерчето на Наис сега също осветяваше листа и тои стана по-прозрачен. В горната част, при логата, ясно се показва напечатана таблица, чието съдържание я стресна.

Беше отбелязана датата 3 януари 2018 г. В първата колона пишеше: „Собственост на „Метида“ – Програма „Даймон*“. А отдолу надпис: „Антон ЮСИК: „Даймон 1“. Следваха последният му известен домашен адрес и накрая забележка „За спешно издирване“.

(* Запазваме фонетичния вариант на древногръцкото понятие (*δαίμων/daímōn*), което не се припокрива точно по значение с „демон“. В Древна Елада е означавало божество (по-често

неназовано, отколкото конкретно), както и съдба или дух на възмездие, а при Платон даимонът е и посредник между хора и богове, а умалителното „даимонион“ (δαίμονιον σῆμα) е вътрешен дух на философа (Сократ). Несъмнено за Бьогле е от значение и припокриването на *daimôn* с *genius* при латинските автори, защото от последното понятие за душа произлиза и думата „гений“. – Б. пр.)

Усещайки, че Наис напрегнато я следи, тя слезе с потните си пръсти на втория ред на таблицата и затаи дъх. Под реда с Антон ЮСИК фигурираше името „Неил ЩАЙ НАБАРТ: „Даимон 2“. Непосредствено след последния известен адрес в Глазгоу уточнението „За спешно издирване“ също беше налице.

Греис се обърна към Наис.

– И аз не разбирам нищо – каза агентът на Ди Ай Еи, без да откъсва очи от документа.

– Собственост на „Метида“? Антон Юсик е бил „собственост“ на групата, както и Неил Щаинабарт. Роби ли са били? Колкото до „даимон“, прилича ми на гръцки и вероятно има някаква връзка с „демон“... Какъв е смисълът на всичко това?

– Не знам – тъжно рече Наис.

– Да не губим време. Трябва да тръгнем веднага за Глазгоу. Последният ни шанс да се доберем до шефовете на „Хадес“..., всъщност на „Олимп“, и да разберем какво замислят, е този Неил Щаинабарт.

– Ако е още жив.

Синята лампа мигаше на покрива на колата. Благодарение на ортезата на глезена Греис задминаваше автомобилите с такава скорост, че направо профучаваше край тях. Когато караше така бясно, обикновено пътниците стискаха предпазните си колани и я наблюдаваха с тревога. Наис обаче не даваше никакви признаци на безпокойство; вглъбена в мислите си, тя се взираше в пътя. За пръв път някои ѝ оказваше пълно доверие в такава деликатна ситуация и това някак си трогваше Греис.

– Няма почти никакви шансове въпросният Неил Щайнабарт да живее още на същия адрес, а може и да не е сред живите – разсъждаваше тя на глас. – Защо началниците на „Олимп“ биха поръчали убиството на Антон, но не и на Неил, щом са издирвали и него?

– Може да ги е интересувал по-скоро жив, отколкото мъртъв. .. Пък и това е единствената следа, с която разполагаме.

Греис тежко отпусна ръката си на волана. Седнала до нея, Наис мълчеше.

– За какво си мислиш?

– Питам се колко високо стига фирма като „Олимп“... и докъде се простират границите на властта ѝ – обясни Наис, разтривайки се край окото, като че ли искаше да премахне някаква бръчка.

Греис светна трикратно с фарове на някаква кола, която не ѝ даваше път.

– Намекваш, че не само сключват сделки с правителствата, но може и да са се инфилтрирали в тях?

Наис се канеше да отговори, но джиесемът ѝ иззвъня. Тя се вгледа в дисплея и за изненада на Греис замига нервно, а после, вместо да вдигне, включи телефонния секретар.

– Не съм убедена, че разполагат с хора на управленски позиции – продължи тя. – Днес истинската власт се държи от други. Сега е в ръцете на мултинационалните компании. За сметка на това държавите може би са съучастници заради собствените си интереси или по принуда. Спомни си как реагира вашият министър на отбраната: явно се страхуваше. „Олимп“ ги е притиснал. Не знам как, но фирмата се е сдобила с някакви компромати, което ѝ дава почти безгранична власт.

– Смяташ, че нямаме никакви шансове да ги спипаме?

– С Ди Ай Ей шега не бива, разполагаме със сериозен капацитет. Но все пак не съм очаквала, че „Хадес“ ще се окаже само едно от пипалата на чудовището. Или само една от главите на Хидрата, след като сме нагазили дълбоко в гръцката митология.

През живота си Греис се беше съмнявала в много хора, включително сред семейството си и сред приятелите. Но досега тя никога не беше изпитвала подозрения към институциите. Като всеки гражданин беше наясно, че между хората с власт се сключваха дребни уговорки, обаче отхвърляше тезите за световен заговор и тотални манипулации. Може би защото в качеството си на инспектор от полицията тя също беше част от структурите на властта и не установяваше на място никакви сериозни измами или корупция. Щеше да ѝ е необходимо известно време, за да осмисли и да приеме смущаващата действителност, която се очертаваше пред погледа ѝ. Засега предпочиташе да се съсредоточи върху един особен елемент, който я заинтригува.

– Пак се замислих за термина „даимон“, който, изглежда, се отнася до Антон и Неил. Идва от гръцки, нали така?

Наис забарабани по клавишите на телефона си, после повдигна деликатно епилираната си вежда.

– Права си. Гръцкото *daìmōn* действително е в основата на френската дума „демон“, но в епохата на Антична Гърция не се е използвало в същия контекст. Думата означавала един вид божествен дух, виеше дихание, което обземало някои хора и ги дарявало с изключителни интелектуални или артистични

способности. Мъжът или жената, обладани от *daìmon*, се издигали над простосмъртните, погледът им се простирал по-далеч от достъпното за човешката раса. Някога разказвали, че тези *daìmon* били херосите от Златния век, които Зевс превърнал в духове, за да помогнат на хората да „пораснат“.

Греис се наслаждаваше на тълкуването със същото удоволствие, което ѝ доставяха новите знания от книгите. А от много години не беше слушала нечий чужд глас да ѝ нашепва такива знания. Беше почти развълнувана отново да разменя опит с някого. Да общува.

– Значи даимоните са – в известен смисъл – ангели на познанието – промълви тя.

– Красива метафора.

– Но по-скоро така се дефинира понятието гении, нали?

Погледът на Наис се плъзна по още няколко реда, после се завъртя към Греис и – този път без никакво съмнение – изразяваше възхищение.

– По-късно – зачете тя на висок глас в подкрепа на думите на партньорката си – римляните заели думата *daìmon* под формата *genius*, производна от глагола *gignere* със значение произвеждам, пораждам, откъдето идва думата ген, както и гениталии. Тъкмо *genius* е този, който дава живот, който поражда нещо от нищото. Той е източникът на идея, на творба, която никога преди това не е съществувала.

Греис изрази съгласие с типичната си гримаса.

– Смятам, че няма да е погрешно заключението, че Антон и Неил са били гении в своята област, както и че двамата са работили за „Олимп“. Но в коя област? По неизвестна за мен причина един хубав ден са се отървали от своя „собственик“, а той е започнал да ги издирва под дърво и камък, предпочитайки да убие единия от тях, като е направил на пихтия инструмента, който е правел от него гении, от страх някои друг да не го анализира или просто да се добере до него.

Наис прибра един кичур от русите си коси, които падаше пред очите ѝ, после насочи вниманието си към Греис.

– Какво знаеш за проучванията на Антон Юсик?

– Щях да ти задам същия въпрос...

– Виж, ще бъда искрена, засега знаем само, че се отнася за астрофизични наблюдения на специфични места във Вселената. Но не разбираме на какво съответстват посочените координати.

– Май ще трябва да си назначите гении в Ди Ай Ей... Е, искам да кажа, освен теб.

Наис леко се изкикоти, но веднага си върна сериозното изражение.

– А ти какво знаеш за изследванията на „даимона“ Юсик?

– Помолих един достатъчно опитен професор по астрофизика да ми помогне да дешифрирам изчисленията на Антон. Тои трябваше да ми се обади, но нямам новини.

Придържайки волана с една ръка, тя подаде мобилния си телефон на Наис.

– Казва се Мартин Барлоу. Един от последните набрани номера.

Наис го намери бързо и остави телефона на високоговорител.

След четири позвънявания той вдигна.

– Здравейте отново, професоре – изстреля Греис на висок глас, за да надвика шума на двигателя. – Инспектор Кембъл на телефона. Имате ли новини за мен?

– О, ако науката действаше така бързо като полицията, щяхме да сме още в каменната ера... Казах ви вече и нека това да остане между нас, че тези изчисления са на границата на моята компетентност и – така мисля – на 99% от астрофизиците на планетата.

– Значи, нищо?

– Не точно, но нищо, което ми дава основания да ви се обадя, преди да имам доказателства.

– Кажете все пак.

– Открих една интересна взаимозависимост между точките, изучавани от човека, работил по темата, чието име не желаете да ми спделите.

– Нека го наречем Антон.

– И така, както ви казах, този Антон се е концентрирал върху координатите на поредица точки от дифузното фоново лъчение от началото на Вселената. Въпросът е в това, че всички те свидетелстват за аномалии.

– Аномалии спрямо какво?

– Ами енергиините данни, отчетени в тези места в пространството, са аномални, в смисъл, че притежават количества енергия, несъвместими с нашата представа за историята на Вселената.

Греис погледна бързо Наис, която беше не по-малко объркана от нея.

– Ако е възможно, бихте ли могли да го кажете по-ясно, професоре?

– Спомнете си, че снимките, които ми изпратихте, са от дифузното фоново лъчение на Вселената, иначе казано, фотография на Вселената от нейните първи мигове в астрофизичния смисъл на думата, тоест, когато е била на 380 000 години. Много, много млада. Напомням ви, че нашата Вселена е на възраст около 13,7 милиарда години. Следователно при такива величини 380 000 години е възрастта на току-що родено сукалче.

– Разбирам.

– Значи, на тази възраст Вселената не представлява почти нищо. Давате ли си сметка, че първите видими твърди обекти са звездите, които се раждат, когато вселената е на 100 милиона години. Така че на 380 000 години тя, общо взето, се състои само от газ.

– Да, това го разбрах.

– Обаче този газ, или газове – защото е имало много, определено не са способни във физически смисъл да произведат енергиините разряди, които се забелязват от дифузното фоново

лъчение, което ми изпратихте. Изследваните от Антон точки отделят радиации, близки до тези при избухване на Звезда, голяма поне сто хиляди пъти колкото нашето Слънце. Обаче...

– ... тогава не е имало абсолютно никакви звезди на небето, оттук идва аномалията.

– Точно така. Ако бях видял такива показания в днешното небе, едва ли бих им обърнал внимание, защото съвременната Вселена се състои от милиарди звезди, които се раждат и умират във всеки миг и отделят невъобразими количества енергия. Но когато са направили тази снимка... това не е съществувало или не би трябвало да съществува. За сравнение, все едно да ми покажат снимката на ядрена електроцентрала в ерата на австралопитека. Нали разбирате?

– Имате ли хипотеза, която да обясни това?

Професорът въздъхна.

– Не разполагам с рационално обяснение. Ако трябваше да решавам набързо, щях да кажа, че тези показания са безсмислени, инспекторе. Толкова са странни, че се питам дали не се отнася за фалшификация или пък че вашият Антон е работил върху някаква симулация, която не почива на нищо реално.

– Бих се учудила – възрази Греис, след като погледна Наис, която поклати отрицателно глава. – Значи, в крайна сметка, Вие не можете да разплетете загадката?

Мартин Барлоу направи пауза.

– Е, не обичам да правя бързи заключения. Особено защото двете хипотези, които допускам за момента, ми се струват еднакво безумни.

– Споделете ги все пак.

– Ако данните са верни – повтарям: ако и само ако – тогава Вселената не е на възрастта, която си мислим; но тогава каква е нейната действителна възраст и какво наистина се е случило, което да обясни наличието на тези източници на енергия? При това с толкова смайващи радиации, които показват, че сме

пропуснали не един микрокосмос, а нещо с размерите на революция.

– Или?

– Или тези енергийни източници не са плод на естественото начало на Вселената.

– Моля? Вие смятате, че...

– Казах ви, че става дума за много безразсъдни хипотези, но след като проучваме въпроса, можем да си представим много предпазливо, че тези прояви на енергия са излъчвани от – да кажем – едно построение, машина, замислена от интелект, способен да концентрира първичните газове така, че да произвежда сигнали с мощност, която установяваме с отчетените показания. Ако ви го казвам обаче, то е, защото ме принудихте. Лично аз не вярвам в това.

– Разбирам, че тази втора хипотеза сигурно обърква дисциплиниран учен като вас, но защо не желаете да я допуснете?

– Защото човекът винаги е желал да запълни интелектуалните и познавателните си непълноти, като измисля някакви висши сили – отначало са били богове, а после извънземните. Що се отнася до първите, докато не се докаже обратното, те не съществуват; а мисловният път, довел до хипотезата за съществуването на вторите, е определено същият като този, породил божествата, и затова по мое мнение е повече от съмнителен. Накратко казано, ако всички деца имат подаръци от Дядо Коледа, това не значи, че той съществува. Следователно всичко това има рационално обяснение, но трябва само да накараш ума си да работи...

– Да, да – съгласи се Греис, която все пак се вълнуваше.

– При всички случаи ще се опитам да разчета докрай мисълта на този човек. Но ви казвам отново, необходимо ми е време, за да разбера какво точно е изчислявал, какво е открил или е бил на път да открие.

– Оставям ви да работите, професоре, и още веднъж ви благодаря за помощта.

– Ако всичко това не се окаже една огромна мистификация, аз трябва да ви благодаря, инспектор Кембъл. До скоро, надявам се.

Чу се звукът от затварянето на слушалка и Наис изключи високоговорителя. В колата настъпи тишина.

– „Олимп“ не би ползвала услугите на гении, за да работи с фалшиви данни – каза накрая Греис. – Така че Антон се е занимавал с нещо, което действително ще предизвика революция.

Наис не отговори, а и Греис веднага се отплесна в мислите си. Този случай я заливаше с такова количество нова информация, че тя чувстваше остра нужда да се усамоти, за да размишлява, да смели информацията, да прецени и подреди всичко. След невероятното разкритие на склада с ковчези и съучастията на правителството с октопода „Олимп“ сега се сблъскваше с главозамаиващи екзистенциални хипотези. Не беше лесно веднага да асимилира току-що чутото: че възрастта на Вселената е напълно различна от предполагаемата, че откриваме възможно доказателство за съществуването на извънземен разум! Само като си помисли, че преди по-малко от четиресет и осем часа тя се будеше у дома в очакване на поредния скучен работен ден, а вечер се прибираще, нетърпелива да потъне в четене на някои роман.

– Еи! Греис!

– Какво?

– Три пъти те викам, а ти мълчиш. Изглеждаш бледа. Добре ли си?

– Гледах само пътя – излъга тя.

– Всичко наред ли е?

Греис се изправи на седалката, отвори широко очи, сякаш се отърсваше от състояние на буден сън, и стисна волана.

– Мисля, че ще ми е нужно малко време, за да осмисля всичко, което научихме. Аз съм обикновен човек, а не машина, която записва информацията, без да се вълнува. Теб не те ли смущава това, което ни каза Мартин Барлоу?

– Пристигаме – внезапно отвърна Наис, докато минаваха покрай табела, съобщаваща, че излизат от магистралата и се

насочват към центъра на Глазгоу. – Нека се съсредоточим в задачата, която ни предстои. Останалото не е от нашата компетентност.

Греис остана с впечатлението, че Наис не е наясно с научните въпроси, затова я остави на мира. Пък и наистина трябваше да настрои ума си за акцията, която щяха да предприемат съвсем скоро.

Няколко минути по-късно, точно в деветнаисет часа, те паркираха колата на улицата, където беше предполагаемият адрес на учения, но дваисет номера по-нататък. Бяха леко разочаровани да констатира, че „демонът“ живее в един от най-обикновените квартали с долепени една до друга малки къщи на спокойна сенчеста улица. Канеха се да слязат от колата, когато телефонът на Греис отново иззвъня. Наис ѝ отправи отчаян поглед, обаче Греис разпозна номера на спасителния екип, изпратен да търси Ян, и веднага отговори. Ускореният ѝ пулс сега направо хвъркна.

– Госпожа Кембъл? Обаждам се от спешна помощ в Инхнадамф.

– Слушам ви – отговори тя със свито от тревога сърце.

– Открихме младия гид, чието местоположение ни съобщихте.

– Как е той?

– Когато пристигнахме, нямаше сърдечна деиност.

Паниката обхвана Греис.

– Успяхме да го спасим, но е в кома и при това положение не мога да дам прогноза.

Греис си хапеше нервно устата.

– В коя болница е настанен?

– Пътуваме към болница „Рейгмор“.

– Благодаря ви за всичко, което правите. Моля да се свържете със семейството му, което държи хотела в Инхнадамф.

– Разбира се. Но като имаме предвид раната на пострадалия, която изглежда причинена от удар, нанесен в лицето, както и обстоятелствата при произшествието, трябва да знаете, че полицията ще бъде уведомена.

– Самата аз съм полицейски инспектор, началниците ми са в течение на случая, това обаче не пречи да спазите протокола. Много ви благодаря.

Греис отпусна телефона в скута си, с празен поглед. След няколко секунди Наис наруши мълчанието.

– Чух всичко. Тои не е мъртъв и ти направи всичко по силите си.

Греис кимна, но горчилката на вината пареше гърдите ѝ.

– Не трябваше да го взимам със себе си.

– Ако тои не беше с теб, нямаше да откриеш склада, нямаше да се срещнем, нито да ми помогнеш да открия адреса на „Хадес“ в Единбург и...

– Знам.

Греис отново изпитваше болезнения глад от лошите си години. Онова нездраво желание за сладкиши или много сладка храна, която да потисне мъката ѝ.

– Еи! – викна Наис и разтърси Греис за раменете.

Толкова отдавна никой не я беше докосвал, че Греис инстинктивно отскочи назад. Наис я пусна и се отдръпна.

– Извини ме – каза тя. – Не трябваше да го правя.

– Не, аз съм тази, която откача – отговори Греис. – Да вървим.

– Сигурна ли си?

– Да – потвърди Греис.

Тя измъкна пълнителя от пистолета си и когато се убеди, че е зареден, го върна на място.

Двете слязоха от колата и се насочиха към номер 36. Греис следваше своята партньорка, опитвайки се да прикрие треперенето на ръката си.

Когато обаче стигнаха пред къщата, тя мина отпред.

– Отворете! Полиция!

Греис вдигна значката си пред шпионката, а в това време Наис застана отдясно на вратата, дебнеща с насочена надолу цев на оръжието.

– Какво има? – извика отвътре разтревожен мъжки глас.

– Полиция! Отворете вратата! – повтори Греис.

Чу се шум от ключове и на прага се появи дългнест мъж с рошави коси, със салфетка в ръката и с уста, оцапана с домати

сос.

– Как се казвате?

– Ъъъ... Грегър Фреизър – отговори триисетинагодишният непознат. – Защо? Какво съм направил?

Греис го измери с поглед и му направи знак да се отмести.

Шашнат, младежът я остави да влезе и се вторачи, още по-изненадан, в служителката на Ди Ай Еи, която прекрачи прага му.

– Може ли да ми обясните защо сте тук?

Греис влезе в слабо осветената гостна, чието обзавеждане, лишено от стил, се състоеше от сбирщина мебели втора употреба. На холната масичка имаше чиния със спагети, от които се вдигаше пара, а пред нея работеше телевизор.

– Сам ли живеете тук?

– Ъ-ъ-ъ, днеска, да, ама понякога идва гаджето ми.

Без да става нужда двете да си казват нещо, Наис беше затворила входната врата и беше застанала на прага, като следеше с пистолет в ръка всяко движение на младежа. Същият впрочем хвърляше тревожни погледи към високата страховита блондинка с каменна физиономия.

Греис се приближи до малка библиотека в един от ъглите на гостната. Усети как ѝ се качва адреналинът, когато установи, че рафтовете са претъпкани със съчинения по астрофизика и с биографии на прочути учени и хора на изкуството.

– Покажете ми документите си за самоличност – нареди тя.

Мъжът остана за миг наред стаята, недоумяващ защо тези две жени са нахълтали в дома му. Греис вдигна оръжието си и се прицели в него.

– Съветвам ви да не правите глупости. Документите ви.

Гласът ѝ беше леден, с метален тембър, като че говореше робот. В нея нарастваше убеждението, че се сблъскваше с противник, които я принуждаваше да изостави всички правила, възприети през годините и спазвани винаги досега. Тя чу как зад гърба ѝ Наис се раздвижи.

– Те... те са във вътрешния джоб на палтото ми, там, до вас – каза младежът на агента на Ди Ай Еи.

Наис пребърка дрехата, намери документите и ги прегледа.

– Наистина е Грегър Фреизър – заяви тя.

Обхваната от подозрения, Греис се почувства необичайно нервна. В нея се прокрадваше чувството, че я правят на идиот.

– А какво работите, господин Фреизър?

– Аз... работя в производството на фабрика за обувки.

– А астрофизиката ви е хоби?

– Какво? Не, за какво гов...

Греис се стрелна напред с насочен срещу младежа пистолет, които инстинктивно падна на колене.

– Нищо не съм направил! – изкрещя той.

Греис се направи на глуха и долепи дулото на оръжието си в тила му.

– Името ти е Неил Щайнабарт! Престани да се подиграваш с нас! Защото, ако упорстваш, няма да те посетят две мили дами като нас, а от „Олимп“ ще ти изпратят някои от техните убиинци, за да ти направи мозъка на пихтия, както постъпиха с твой приятел Антон! И така, твоята самоличност, истинската!

Тя го натисна, като го принуди да наведе още повече главата си. Усети как мъжът се разтрепери. Разхълца се.

Греис отстъпи на няколко крачки и се прицели в крака му.

– Ще броя до три. Ако не признаеш, иде ти стане ясно какво е да ти пуснат куршум в задколянната ямка. Едно...

Той измънка нещо нечленоразделно.

– Какво каза? Две... Говори! – изсъска Греис, повишавайки леко глас. – Три...

Наис – която беше пристъпила напред и застанала до партньорката си, я хвана за ръката.

– Успокой се – промълви тя.

Мъжът се беше свлякъл на пода, свит на топка. Беше изпаднал в шок.

Наис се наведе и му помогна да се изправи, за да седне на едно продупчено канапе. Докато се взираше само в пода от страх да погледне нагоре, той се мъчеше да говори, но челюстта му се беше схванала и заекваше.

– Слушам ви – прошепна Наис с нежен глас, с какъвто Греис не я беше чувала да говори. – Разкажете ни всичко, няма да ви причиним зло. Напротив, тук сме, за да ви защитим от други хора, които имат съвсем различни намерения.

– Неил Щаинабарт... това е предишният наемател... Собственикът, на когото плащам наема, ми обясни, че последният квартирант спешно е заминал... Когато доидох тук, той беше... ос... оставил много свои вещи заедно с тия книги по астро... астрофизика. Нямам много пари, сложих ги в библиотеката само да не е празна. Ама от това не схващам нищо...

Греис нахлузи чифт латексови ръкавици, които беше донесла от колата, и се зае да обискира жилището. Нервите ѝ не се отпускаха. Усещаше в гърба си ужасения поглед на младия квартирант. Даде си сметка, че беше престанала да се контролира по най-добрия начин.

Неочаквано мъжът посочи една врата и произнесе няколко думи с приглушен глас.

– В дрешника до банята има един кашон. Събрал съм някои вещи на същия Неил, защото си казах, че може би ще доиде някои ден да си ги прибере.

Греис отвори дрешника, откри кашона на един от високите рафтове и го смъкна. Той съдържаха дрехи – прекадено малък размер, за да станат на сегашния наемател на къщата, както и куфарче със сглобяем астрономически телескоп и научен калкулатор.

Засрамена, тя потърси с поглед Наис; партньорката ѝ се приближи и приклекна до нея.

– Той казва истината. Много съжалявам... – шептеше Греис. – Не знаех какво върша.

– Не, ти можеше, но не го направи, защото не ти е в природата. Но от друга страна, трябва сериозно да премислиш някои неща след случилото се с Ян, иначе следващия път всичко ще свърши зле.

Греис кимна мълчаливо, макар и да не можеше да спре да се безпокои за младежа.

Наис бръкна в джоба на якето си и извади пластмасова кутия, съдържаща няколко самозалепващи подложки, четчица и черен прах, и взе десетина пръстови отпечатъка.

– Добре ти е известно, че нашият занаят понякога ни принуждава да прекриваме правилата – допълни Наис. – Които аз наричам перфектната съвест. Обаче чувството за вина води единствено до лоши решения. Доказва го фактът, че ти накара невинен човек да страда, защото искаше на всяка цена заплахата за живота на младия гид поне да е имала смисъл... Нямах ли чувството, че не си поела в правилната посока?

Греис не би могла да анализира по-точно ситуацията. Тя беше благодарна на Наис и за това, че ѝ го казва с приятелски тон.

– Имаи доверие в себе си и в избора, който правиш, тои е правилен. Върви напред! И приеми, че не си свършена. Това е невъзможно.

Наис не докосна Греис, но искреният ѝ благ поглед имаше въздействието на милувка.

За пръв път от години Греис прие жеста на човещина, който ѝ предлагаша. После, стимулирана от непознато за нея чувство за подкрепа, тя се изправи, прибра пистолета си и се приближи до Грегър Фреизър.

Седна до него на дивана.

– Моля да ме извините за случилото се. Не беше редно да понасяте насилие. Дълбоко съжалявам за това... Изглеждате ми свестен човек, така че останете верен на себе си. Обществото има нужда от хора като вас, а освен това така ще имаме по-малко работа – заключи Греис с пресилена усмивка.

Той кимна, без да поглежда към нея, със стиснати челюсти и зачервени очи.

Дълбоко натъжена от състоянието, до което беше докарала младия мъж, тя си обеща в бъдеще да се владее по-добре.

После застана до Наис, която заснемаше с телефона си последните взети отпечатащи.

– Помислих си, че няма да поискаш съдействие от полицейските служби след предупреждението от министъра на отбраната. Така че изпращам тези пръстови отпечатащи на нашия офис в Пърт. Ако има съвпадение в някоя база данни, те ще го разберат, а следите върху калкулатора са съвсем ясни.

Наис се изправи и погледна към гостната в посока на Грегър Фреизър.

– Вече не е така блед, пък и съм сигурна, че приятелката му ще се погрижи за него.

В същия момент мобилният на Наис звънна. След като видя номера, на лицето ѝ се изписа същото притеснено изражение, както преди час в колата. Тя направи знак на Греис, че иска да остане сама.

– Може ли да се обадя от стаята ви?

Младежът само махна вяло с ръка, за да покаже, че може да прави каквото си иска.

Греис се запита какво ли може да предизвика подобна реакция у партньорката ѝ. Началник? Съпруг? При все че ѝ беше много трудно да си я представи да живее с някого.

Докато чакаше, Греис си направи труда да погледне биографиите, наредени в библиотеката. Там бяха Пикасо, Моцарт, Аинщайн, Леонардо да Винчи, Нютон, Мария Кюри, Бетовен, Едисън, Поанкаре, Никола Тесла, Ада Лъвлейс, Сократ, Платон, Шекспир, Ницше и други, които Греис не можа да запомни, защото Наис се върна в гостната.

Американката едва беше приключила с разговора, но ето че телефонът ѝ пак издрънча. Лицето ѝ се оживи, темата явно я интересуваше.

– Нашият офис е. Щом ми звънят толкова скоро, значи са открили нещо.

Двете жени се затвориха в спалнята и Наис включи високоговорителя на телефона си.

– Агент Конрад, обажда се Джон Декър, консултант-анализатор в офиса – заяви един уверен глас. – Открихме съответствие на пратените от вас пръстови отпечатъци в международната биометрична база данни.

Греис забеляза, че партньорката ѝ стисна юмруци от нетърпение.

– При все това резултатът е неочакван – продължи мъжът. – Отпечатъците, които получихме от вас, съвпадат с тези от две извършени кражби в Гренландия.

Името прозвуча в главата на Греис като странно недоразумение. Същата сутрин беше открила хиляди пластмасови ковчези, скрити в таен склад, а ето че сега научаваше за връзката на случая с Гренландия. Докъде щеше да стигне цялата тази история?

– В Гренландия... сигурен ли сте? – учуди се Наис. – Каква е степента на съответствие?

– Сто процента, госпожо.

– Къде, кога и какво?

– В столицата Нуук, на 12 юни 2019 г. Следователно преди малко повече от година. Искате ли точния списък на откраднатите вещи?

– Да.

– И двата случая са ограбени магазини за спортна екипировка. Собствениците са декларирали липсата на три импрегнирани якета с висока защита от студа, седем чифта туристически обувки, три панталона, четири термоблузи, шест чифта ръкавици, пет шапки, пет чифта очила за ски, няколко газови котлона, два ловни

ножа, компаси, два чифта снегоходки и щеки. Отбелязано е също, че е изчезнало голямо количество замразена дехидратирана храна.

– Предполагам, че извършителят не е бил заловен?

– Не, досието е било закрито.

– Имаме ли офис в тази част на планетата?

– Не, Наис.

– Изпратете ми всички документи, които сте открили и по-специално имената на гренландските разследващи полицаи по тези случаи. Благодаря ви, Джон.

Наис затвори телефона.

– Гренландия – повтори Греис с изписано на лицето недоумение. – Но от друга страна, това е идеалното място, където да избягаш, за да не те открият. Какви обаче са шансовете да оцелееш? А и като гледам какво е откраднал, несъмнено Неил се е готвел да напусне града. В каква посока?

– Познаваш ли тази част на света?

– Никога не съм ходила там.

– Трябва да разпитаме полицаите, натоварени с разследването на кражбите, да проучим дестинациите, достъпни пеша от града. Накратко...

– ... се налага да отидем на място – довърши изречението Греис.

– Да, опасявам се, че Неил е единствената ни възможност да се доберем до шефовете на „Олимп“.

Греис осъзна, че тази далечна земя ѝ беше толкова чужда, че всъщност досега нейното съществуване се свеждаше до една фикция – смесица от кинообрази, книги и репортажи. Сякаш въпросната страна беше само сънувана реалност, предназначена да приобщи съзнанието към невъобразимите ледени пространства.

– Греис, трябва да тръгваме.

– Да, да...

Двете жени се сбогуваха с Грегър Фреизър и се качиха в колата.

– Международното летище се намира в столицата Нуук – подхвана Наис, която вече преглеждаше един сайт за онлайн резервации.

– Ще се прибера, за да си приготвя багажа.

– Не разполагаш с достатъчно топли дрехи за студа, с които ще се сблъскаме там. Ще си купим всичко на място.

Греис вече чуваше ледения вятър да брули арктическите пространства и усещаше вихрите от заскрежен сняг да щипят лицето ѝ. Кога и как това разследване най-после щеше да приключи? Към странните събития и жестокия им противник сега се прибавяше един враждебен климат. Жестоката буря, с която я посрещна остров И она, трябваше да ѝ е обеща на ухото: този случай щеше да се опита да я свали с неவிждана злост на колене, а може би и по-лошо.

– Сега е деветнайсет и дваисет и четири. Тръгваме след по-малко от два часа. Имаме само време да хапнем нещо и да намерим повече информация за Гренландия.

На Греис ѝ допаднаше идеята да разпусне и да спре за малко, за да размисли. По-конкретно, за да си изясни една догадка, която я тормозеше, откакто бяха напуснали бившата квартира на Неил Щаинабарт.

След като си купиха три туристически брошури от една книжарница, Греис и Наис седнаха в едно кафене; на масата им имаше блюдо със сандвичи и резени плодове заедно с топли напитки. Заведението притежаваше чара на уютна провинциална чаина с масите си от сурово дърво с малки покривки и с прозорци, чиито шарени перденца от дантела бяха защипани встрани. Сред тихите разговори на клиентите понякога прозвучаваше звън на лъжица, шумоленето на книга и ентусиазираните препоръки на сервитьорката за избора на аромат на някои домашен мъфин.

За пръв път през последните два дни Греис почувства, че отново контролира времето и живота си. Кое то не означаваше, че бе забравила въпросите, които я измъчваха.

– Хаиде – рече Наис, без да вдига очи от книгата, която четеше.

– Хаиде, какво? – попита Греис.

– Добре, виждам, че имаш желание да ме попиташ нещо, и съм сигурна, че не се отнася до избора на десерт.

– Аха, намекваш значи, че физиката ми е като на жена, многократно вкусвала от всички десерти от менюто, нали така? Кажи направо, че съм дебела, да не усложняваме нещата.

Наис вдигна очи от четивото си, а на красивото ѝ лице беше изписано съчетание от недоумение и смущение.

Греис отклони поглед, свила вежди, със сбръчкано от гняв чело. После мускулите на челюстите ѝ потрепнаха, устните ѝ се разтеглиха в усмивка и като не можа да се сдържи повече, тя избухна в смях.

Наис изпусна една весела въздишка и въртеше глава, с което искаше да каже, че действително е повярвала.

– Пардон – извини се Греис, поглътцайки хапка от шотландската си маслена торта, но имах нужда да изпусна малко

напрежението... А ти, да си беше видяла физиономията. Човек би рекъл, че си аристократка, чула слугата си да псува.

– Аристократка, ами...

– Знаеш ли, ти си красива жена... много красива, Наис. Но повече от всичко притежаваш естествен чар – с твоите изправени рамене, донякъде горделиво вдигната глава, налагаща волята ти, финия ти гъвкав ханш, високите ти скули, сякаш изсечени от Микеланджело, и за капак на всичко – големите ти сини очи с форма на бадем, които дават усещането, че си живяла столетие, докато изглеждаш едва на четиресет години.

Наис погледна Греис. Очите ѝ блестяха и тя бе очевидно смутена.

– Знаеш как да говориш с жените – отвърна тя с усмивка. – Никой мъж не ми е казвал такива думи...

– Красотата ти сигурно ги вцепенява.

Наис се разсмя на шегата, но бързо си върна студеното и сериозно изражение, докато Греис отново се затвори в тревожните си мисли.

– Бих искала да разбера нещо – поднови разговора Греис. – Докъде са стигнали „Олимп“ в издирването на Неил Щаинабарт? Искам да кажа, че открихме пръстовите му отпечатаци и имаме следа, водеща към Гренландия. Но ако вярваме на документа, открит в офиса на „Хадес“, търсенето на Неил продължава вече от около три години. А щом като е бил предполагаема собственост на „Олимп“, те задължително разполагат с неговите пръстови отпечатаци. И при положение че са толкова приближени до правителствата, как не са открили следата му в Гренландия?

Наис остави чашата си с чай.

– Това е една възможна хипотеза. Но да не забравяме две неща. „Олимп“ сигурно са в комбина с правителствата, но това съвсем не значи, че са така добре информирани като структури от мащаба на Ди Ай Еи, чиито ресурси от почти шейсет години са изцяло отредени за разузнаване. На второ място, смятам, че издирването на Антон и Неил едва ли е сред техните приоритети. Сигурно е

един трън в петата им, от които искат да се отърват. Тяхната основна амбиция е другаде. Според мен те са насочили всичките си сили към тази друга цел. Премахването на Антон и Неил сигурно е процес по прочистване, които те следят отдалече.

– Да приемем, че е така, но ако искат да убият тези двамата, значи се боят от тях. Какво им пречи просто да помолят съответния министър на отбраната да има добрината да погледне в базата данни на Интерпол и да им помогне да си приберат „собствеността“?

– Да, съгласна съм, ако става въпрос за адрес на офицер от полицията или криминалното досие на политик, защото са леснодостъпни. Знаеш го не по-зле от мен. Но може би не си свикнала да работиш на международно ниво. А всъщност, за да имаш достъп до досие на Интерпол, трябва да спазиш една стриктна процедура, с разрешения по веригата, включваща много лица. Може би не искат да поемат риска някои педантични и почтени служители, които не са спечелили за каузата си, да ги заподозрат. Особено ако Антон и Неил не представляват непосредствена заплаха за тях.

– Докато не се намесихме ние...

– За това съм съгласна. Убиецът, натоварен с премахването им, вероятно е поискал по-сериозна подкрепа. Обаче, както става с всяка голяма организация, е необходимо време, за да се отреагира. Може би разполагаме с известна преднина пред тях.

Греис допи чая си и отпусна глава на ръцете си. Припомни си събитията от откриването на тялото с източен мозък в манастира, сети се за хипотезите на професор Барлоу, за склада с ковчези и се питаше дали ще успее в крайна сметка да сглоби целия този необичаен пъзел.

Мисловното усилие, заедно с физическата умора, я докараха до унес, който внезапно беше прекъснат от сигнала от мобилния ѝ, уведомяващ за получен есемес.

Седнала срещу нея, Наис се беше зачела в туристическата брошура. Греис разтри схванатия си тил и раздвижи пръсти,

защото ръката ѝ отказваше.

След това извади от джоба си телефона, за да провери полученото съобщение. Но вместо да попадне на известие, изпратено до всички полицейски служители, както често се случваше, тя откри странно послание:

Провери следния интернет адрес:
<https://www.reveal-no-steal.com/56b>

Ще ти хареса.

Идваше от непознат номер. Дали не беше пак Елиът Бакстер, който ползваше за връзка с нея нов телефон? Не... начинът на изразяване, интернет връзката, всичко това напомняше по-скоро за телефонна измама. Но и това бе малко вероятно, когато ставаше въпрос за номер на мобилен телефон на шотландската полиция...

– Познаваш ли този вид съобщения? – попита тя Наис.

Американката, която дочиташе един абзац от своята книга, хвърли поглед на телефона и се вцепени.

– Кога го получи?

– За какво става въпрос, Наис?

– Кой ти изпрати съобщението?

– Не знам. Ама какво е това, тоя *Reveal no steal**?

(* Разкривам, без да крада (англ.). – Б. а.)

– Лоша работа, Греис. Влез веднага в сайта, нивата сигурно вече са активни.

– Нивата?

Агентът на Ди Ай Еи сама кликна върху линка.

– Кажи ми, Наис!

– Не... не знам как точно да ти обясня. Но ти сама ще разбереш.

Търсачката действаше бавно, появи се бяла страница и за няколко секунди браузърът заикли, а тревогата у Греис растеше.

Но нейното първоначално безпокойство не беше нищо в сравнение с паниката, която я обхвана, когато видя съдържанието

на уеб страницата.

С увиснала от смаиване челюст, Греис съзерцаваше заснетата с камера картина на собствената ѝ гостна, а върху изображението примигваше сигналът *Live*. Когато прочете коментара, придружаващ видеото, тя помисли, че ще полудее.

НИВА

- 1 – 1000 лаика: обискираме стаите и показваме съдържанието на всички чекмеджета.
- 2 – 5000 лаика: тършуваме в кофите за отпадъци.
- 3 – 20 000 лаика: отваряме огнеупорната врата в хола, за да видим какво крият вътре.

Отдолу един брояч показваше 352 лаика за момента, но броят непрекъснато растеше. В диалоговия прозорец коментарите на потребителите течаха с шеметна скорост, пълни с воаиорски фантазии, с ругатни и с предположения за личността, която обитаваше жилището, за тайните, които щяха да открият за нея.

– Какво е това? – попита задъхано Греис, опряла брадичка на ръцете си.

– Една олигофрения, която е на мода от няколко месеца в мрежите. Някои се промъква в жилището на непознат и снима личното му пространство, за да го покаже на всички, които са на линия. Колкото са повече, толкова по-далеч отива огледът на интериора. Понякога стигат до четене на писма, пиратско проникване в личния компютър и преглеждане на меилите, обличане на бельото и лягане в леглото на човека. Правилото е, че можеш да си позволиш всичко, освен да откраднеш нещо... „Разкривам, без да крада“.

Двете излязоха през глава от кафенето. Греис потегли с включена сирена.

– Кой е в дома ми? Кой върши това?

Броячът вървеше непрекъснато нагоре и достигна 492 лайка.

Греис мина на червено и тръгна обратно на движението по еднопосочна улица. Тя натискаше клаксона, за да принуди идващите насреща коли да отбият, и не се поколеба да се качи на тротоара, за да избегне сблъсък.

– Греис, не действай импулсивно. Добре знаеш, че това е капан. Заложен от убиеца, за да те подмами.

– Колко са лайковете?

Наис въздъхна.

– 658... Не отивай. Няма да си в силна позиция, когато се изправиш срещу него. Тои те очаква, всичко е подготвил, за да нямаш никакъв шанс. Остави го да се изтощи, а ние да тръгваме за Гренландия.

– Работата ми изисква първо да заловя убиеца на Антон, преди да се разходя до Далечния север – отвърна Греис.

Гумите на колата изсвириха, докато завиваше рязко надясно.

– Не, работата ти е да заловиш тези, които са поръчали убиството. Дори да успееш да пипнеш жив убиеца, тои е от породата хора, които никога няма да проговорят. Само ще ти загуби времето, а междувременно от „Олимп“ ще продължат да търсят Неил! И тогава ще изгубиш и последното си средство да стигнеш до главата на хидрата.

Греис погледна дисплея на телефона си, които беше закрепил на Стоиката, и по гърба ѝ се стече студена пот: 1020 лайка. Камерата се раздвижи и започна да снима в близък план всеки предмет в гостната. Ръка в ръкавица дръпна едно чекмедже. Греис светкавично си припомни какво прибираще там. Появиха се зарядно за мобилен телефон, пакети с кърпички и джобно фенерче. Непознатият затвори чекмеджето и се насочи към спалнята. Броят на лайковете се увеличи рязко от 1000 и достигна 3020, а коментарите станаха по-мръснишки.

– Помисли малко, Греис!

Стиснала челюсти, инспекторката беше толкова изплашена, че усещаше как мускулите ѝ се парализират. Пръстите ѝ вече се схващаха, докато пред камерата се стелеха последователно артикули от бельото и, а броят лаикове се покачваше стремглаво. Също както и подигравките относно размера на сутиените и бикините.

– Не ти пука за съдържанието на чекмеджетата ти. За кофите за боклук – също. Е, никой не иска да покаже личното си пространство, което може и да е много отвратително, но всички сме еднакви, с какво са по-различни от тези, които гледат? Те са тъпащи. Всичко това няма никакво значение и ти добре го знаеш. Обаче щом изпадаш в такова състояние, значи ще да е заради огнеупорната врата. Какво криеш там?

Греис усещаше как я разтърсват пристъпи на паника. Беше само на пет минути от дома, но щеше ли да ѝ стигне времето, преди лаиковете да стигнат 20 000?

– Това, което се крие зад тази врата, заслужава ли си да прецакаш цялото следствие, или, по-лошият вариант, да позволиш да те убият?

Греис чуваше всички тези аргументи; да, Наис беше напълно права. Но новата ѝ партньорка не знаеше, че да разкрият пред света онова, което се намираше в тайната ѝ стая, беше равносилно на това да я убият.

– Ще изпуснем самолета! – нетърпеливо каза Наис с напрегнат глас.

Греис капитулира.

– Тръгвай без мен.

Двете се спогледаха. Лешниковите очи на Греис – обикновено с нежния блясък на мед, в този момент горяха като ковашка пещ.

Наис осъзна, че няма какво повече да си кажат. Махна си колана и слезе от колата.

– Не си жертвай живота за глупости.

Тя блъсна вратата, след което Греис потегли със свирещи гуми.

С едното си око тя следеше пътя, а с другото – телефона, които отчиташе 17 000 лаика, докато отпадъците бяха грижливо подредени на пода, за да може всеки от тях да бъде точно установен. Коментарите се надпреварваха кои ще е най-вулгарен.

Греис надмогна пристъп на гадене и взе последния завои към нейната улица. Броячът беше минал 21 000 лаика и сега камерата хващаше мощната бормашина, която пробиваше ключалката на блиндираната врата. Тя нямаше да издържи дълго. Всеки правеше предположения какво има вътре: зала за мъчения; садо-мазо секс стая, където беше заключен сексуален роб; издирвано от години отвлечено дете... Един от потребителите си мислеше, че в стаята беше складирано огромно количество храна, което би обяснило размера на бельото. А това предизвика лавина от *LOL* и емоджита „плача от смях“.

Греис насили докрай двигателя на своя сув, за да се добере до дома си, гумите ѝ поднесоха, докато удряше спирачка, след което изскочи от колата и се втурна във входа на сградата.

Греис изтърча по стълбището до втория етаж, после забави ход, за да омекоти звука от стъпките си по настилката. Извади оръжието си и стъпало по стъпало стигна до последния трети етаж, като с всички сили удържаше припряността си. Когато беше на площадката пред апартамента си, тя отмина вратата, чиято ключалка беше строшена, приведе се, за да не я видят през шпионката, и почука у съседа. Същият, когото никога не беше виждала и на когото понякога тананикаше нощем, за да го утеши. Паркетът изскърца под тежестта на стъпки. 32 683 лаика. Злосторникът натисна още няколко пъти с бормашината, чу се шум от падащ на пода метал и той издърпа бургията от дупката, която беше пробил.

– Да, кои е? – попита тънък глас.

Греис застана пред шпионката и допря пръст до устните си в знак за мълчание.

– Аз съм, вашата съседка, която ви пее – прошепна тя, долепена до вратата. – Имам нужда от вашата помощ, за да...

Вратата се отвори, преди да довърши изречението.

Възрастният мъж с изморен вид пред нея я гледаше, сякаш му се явяваше ангел.

– Аз... не знам как... да ви възприема – мълвеше той. – Вие...

– Може ли да мина през вашия балкон? – прекъсна го Греис.

– Ъ-ъ-ъ, да... Имате проблеми с ремонта?

Греис прекоси на бегот гостната, отвори прозореца и прескочи парапета, за да се добере до собствения си балкон. Стреля два пъти в стъклената врата, която падна с оглушителен трясък на счупени стъкла, след което нахлу в хола с насочено напред оръжие.

Мъжът беше оставил бормашината на пода. Несъмнено беше изненадан от пристигането на неговата жертва, защото беше с гръб към огнеупорната врата, с празни ръце. Наистина беше той. Напълно съответстваше на описанието, дадено от брат Колин: младеж на по-малко от триисет години, с грижливо оформена брада, с татуировки под лактите на ръцете, с отлично сресан перчем на главата. Дори носеше неизменните слушалки, от които се носеше оглушителна електронна музика. Облечен в джинси и сако от еленска кожа, на китката си носеше мобилен телефон в някакво синтетично джобче.

Монахът не беше споменал високомерието, подплатено с непукизъм, което се излъчваше от цялата му личност. Впечатлението идваше може би от полуотворените му очи – като че ли току-що го бяха събудили, или пък от наглата му усмивка на арогантен юноша.

– Кефя се! – викна той предизвикателно към Греис. – Не те очаквах точно сега... Велик е тоя туитър! Аз трябваше да те гепя, обаче ти...

– Веднага спри видеото!

Греис беше забелязала микрокамерата на статив върху пода, насочена към огнеупорната врата.

– Усещам, че яко си изпушила, ама не сме сами, ето, спомни си, че сме live пред... 47 854 фенове, да, маце. Ако ме свитнеш, няма да е трудно да разберат кой е виновен... Нали, инспектор Кембъл?

Греис погледна дисплея на телефона си. Камерата снимаше само вратата в едър план. Звукът обаче се записваше. А абонатите онлайн бяха хвъркнали до 72 984, без да се смятат коментарите, които бомбардираха диалоговата кутия в истерично темпо. Ако стреляше, тези 73 000 души онлайн – колкото и тъпи да бяха, щяха да свидетелстват срещу нея и да кажат, че не е била в положение на самозащита.

– Нали виждаш – продължи убиецът, като поклащаше глава в ритъма на музиката от слушалките, – двоино по-яко е. И всъщност

пак аз ти го начуквам. Само да бутна тая врата и шъ ти вгорча живота. Иначе защо ще си тук с патлака, а?

Тои се изхили и натисна с пръст вратата.

Греис едва се сдържаше. Тои се докосваше да най-деликатната ѝ струна. Тя държеше пръст на спусъка, докато съзнанието ѝ се замъгляваше от паниката да изложат в предаване на живо тайната на живота ѝ.

– Изгаряш, инспекторе! Помисли малко, ако ме застреляш, убиваш един беззащитен тип в директно излъчване по социалните мрежи и плюс това, ако падна, вратата се отваря. Капо си.

С разтреперана от стискане на приклада ръка, Греис отпусна спусъка. Вече беше наясно, че убиецът е готов да преговаря. Но тя го предупреди.

– Ако отвориш вратата, си мъртъв, каквото и да се случи после с мен. Последиците не ме интересуват. А сега, казвай бързо какво правиш тук и какво искаш.

– Кротко, момиче, кротко... Не е сложно. Ами знаеш ли, ще спрем звука за две минути, но не и картината, нали...

Тои затрака по клавишите на телефона си.

– Ето, сега сме насаме, Греис. Аз съм Габриел, баш като ангела, тъпо е, нали. Хаиде, снеси всичко, което знаеш за Неил Щаинабарт, по-точно къде мога да го открия, и спирам видеото. И изчезвам оттук, без никой да е видял нещо от твоята малка тайна...

Греис се огледа бързо около себе си, търсейки средство да се измъкне от положението.

– Виж сега, ще броя до три, защото си имам друга работа, нали разбираш. Например не искам да изпускам подходящия час за актуализация на инстаграм. И едно...

Инспектор Кембъл се подготви да лъже по най-правдоподобния начин.

– Две... А, да, щях да забравя... – продължи представилият се с името Габриел и извади от джоба си втори телефон, който насочи към Греис. – Не желая да ми разправяш втели-некипели. Виж, на

този смартфон имам камера, свързана с едно много практично приложение на НураЛоджикс, което директно измерва притока на кръв в лицето. Така че ще знам дали лъжеш или не. И така, стигнахме до две...

Греис се беше превърнала в изплашен плъх, затворен в тясна кутия, чиито лапи отчаяно се пързаят по непристъпните стени. Мислите ѝ се премазваха една друга, блъскайки се като бiliarдни топки.

– Три! Отварям вратата!

– В Гренландия е... някъде близо до Нуук – измънка тя с отпаднал глас.

– Я, ама ти, изглежда, ми казваш истината – отбеляза убиецът, които следеше с очи екрана с термоизображение на лицето на Греис. – Това е добре. Отлично даже. Какво друго?

– Нищо – каза тя.

– О, о... Нещо май се развълнува, красавице. Кажи ми всичко, което знаеш, в противен случай...

– Откраднал е материал, необходим за дълго пътуване в пустошта. Но не знам къде.

– Ето, да, така е по-добре. Представи си каква касапница ще настане, ако двойките използват това приложение при всеки разговор. Но това е извън темата. Какво още?

– Това е всичко. Сега изчезвай оттук.

Убиецът се вгледа в дисплея на телефона си, после неочаквано бутна блиндираната врата и се затърча към изхода на апартамента. Инстинктът на Греис я тласна право към открехващата се врата вместо по стъпките на убиеца. Металният „Сезам“ се отвори донякъде, откривайки тъмна стая. Греис отчаяно сграбчи бравата и я дръпна към себе си.

След това спря камерата, изоставена от Габриел, и се втурна след него. Спусна се по стълбището с оръжие в ръка, нащрек, после изскочи на улицата. Мерна го да тича с темпото на трениран бегач и да свива зад ъгъла. Нямаше как да го настигне особено с наранения си глезен.

Тя се облегна на една паркирана кола, смазана духом, и захлупи лицето си с длани. Как можа да го направи?!

Греис не вдигна телефона на пет последователни обаждания на Наис, защото не смееше да ѝ признае какво беше издала на убиеца. Едва-що прибрала се в апартамента, тя се строполи на дивана, чувствайки се омърсена от ръцете на нападателя и десетките хиляди очи на интернет абонатите. Повечето чекмеджета все още зееха – от някои се подаваха дрехи, а от други – смачкани листове хартия; книгите в библиотеката ѝ бяха разместени, по пода в кухнята и в банята се валяха отпадъци, а като капак, входната врата с разбита ключалка зееше в коридора и подсилваше чувството, че не се намира в собствения си дом.

След седмото позвъняване на Наис, останало без отговор, тя реши да прослуша съобщението, което нейната партньорка ѝ беше оставила.

„Видях на живо какво се случи. Какъв мръсник! Кажи ми, че си добре, и какво се случи, след като звукът беше спрял. Чакам те на летището. Сега е... точно 20.42 часът. Последното повикване е в 21.30. Ако побързаш, все още имаш възможност да хванеш полета. Обади ми се, Греис.“

Дори да намереше сили да тръгне веднага, Греис не можеше да остави апартамента си в това състояние: без ключалка на входната врата, със счупено стъкло на прозореца в гостната и с отворена врата на тайната стая. Трябваше да извика техници, това щеше да отнеме поне един ден, а по-вероятно два или три. Междувременно щеше да изпусне от ръце разследването и – по нейна вина – убиецът щеше да открие следата на Неил Щаинабарт и да го ликвидира. Може би Наис имаше някакви шансове да му се противопостави, но това никак не беше сигурно, след като противникът бе същински костелив орех и се ползваше с мълчаливата подкрепа на властите.

По принцип тя винаги се беше опитвала да се надсмива над нещата, вместо излишно да драматизира ситуацията. Затова се опита да намери подходящата смешка, за да събуди умърлушения си разум, да погледне на нещата от дистанция; този път обаче ѝ липсваше желание, а самотата ѝ натежа повече от всякога. Ако имаше семейство или приятел до себе си, би могла да повери на доверен човек ремонтните работи в дома си и да побърза към летището.

Беше се отдала на мислите си, когато косата по тила ѝ настръхна. Наблюдаваха я. В гърба. Нямаше никакво съмнение. Може би някакъв полъх от дишане, които беше усетила, макар и да беше едва доловим? Леко изскърцване на паркета? Или леко раздвижване на въздуха, погалило кожата и?

Без да се издава с нищо, че се е усетила, тя сграбчи пистолета си и рязко се обърна.

Той я наблюдаваше от коридора, застанал под рамката на вратата. С уплашена физиономия, вдигна смирено ръце. Греис свали оръжието.

– Доидох само да видя дали нямате нужда от помощ.

Възрастният ѝ съсед стоеше учтиво на прага, едновременно колеблив и искрен в своето предложение. Този път най-последно можеше да го огледа. Откакто му тананикаше понякога нощем, си представяше, че е по-млад, с по-тъмна коса и с по-тъжно лице. А мъжът, изглежда, беше на повече от осемдесет години, имаше бяла грива с гъсти косми по слепоочията, а темето му беше оплешивяло. Гънките на устните му се разтягаха и се свиваха, като че ли се мъчеше да намери точните думи за някоя дръзка мисъл, но не успяваше.

– Влезте – най-сетне каза Греис.

– Ако предпочитате да ви оставя на спокойствие, напълно ви разбирам.

– Името ми е Греис Кембъл – каза ясно тя, като се опитваше леко да се усмихне. – Моля ви.

– Кенет Гилкраист – отговори съседът и влезе в стаята.

Той се спря в средата на гостната и се огледа, сякаш беше влязъл в музеи.

– Мислих си, че ще се притеснявам, като ви видя, но напротив, имам чувството, че ви познавам от години. О, не го казвам, за да ви подсказва същата мисъл – уточни той, като махаше с ръка, като че ли пропъждаше грешни слова. – Просто аз...

– Разбирам.

– Това, което вие правите за мен от толкова време... никога няма да мога, наистина никога, да ви се отблагодаря, госпожо Кембъл – подхвана той с тон на класическа учтивост, дълбоко пропит с чувството на дълг.

– Бъдете спокоен по този въпрос, вече сте го направили, всеки път, когато гласът ми е могъл да ви помогне да превъзмогнете някои мъчителен момент в живота ви.

Той кимна с почтително смирение.

Много отдавна Греис не беше срещала толкова добронамерен човек. Той сякаш идваше от някаква минала епоха и напълно би паснал във времената на гордите кланове, които са населявали някога тези земи.

– Бог да ви благослови, госпожо Кембъл – каза той с мек глас.

– Ако го има, сега е моментът – отвърна Греис, но веднага съжали за думите си, които можеха да засегнат един искрено набожен човек.

Но вместо това той пристъпи напред и огледа по-внимателно гостната.

– Ограбили ли са ви?

– Работата е по-сложна, но резултатът е същият.

– Работите в полицията... предполагам.

Греис сведе очи към оръжието си, което държеше по навик в ръката си.

– Да, инспектор съм – отговори тя и пхна пистолета в кобура.

Съседът ѝ кимна замислено с глава.

– Полицейски инспектор, които тананика приспивни песни през стената на апартамента си, за да утеши съсед, когото дори не

познава... Кажете какво мога да направя за вас, госпожо Кембъл.

Греис го разучи с поглед, след това се осмели да направи нещо, което беше напълно немислимо преди час.

– Господин Гилкраист.

– Наричайте ме Кенет, ако обичате.

– Кенет – продължи Греис, ставайки права, – работя по един сериозен случай, който налага да пътувам надалече. Обаче...

– Ще остана пред вратата ви, докато техниците сменят бравата – предвари я той. – Същото се отнася до стъклото на балкона ви. Това, струва ми се, е ясно от само себе си... Дребна работа след всичко, което сте направили за мен.

Греис погледна към блиндираната врата.

– А тази също ли трябва да бъде сменена? – попита Кенет.

– Не. Колкото до тази, трябва да се закълнете, че никога няма да я отворите, Кенет. Никога. Ще се погрижа, щом се прибера...

– Не знам дали все още това значи нещо за по-младите, но за мен има една фраза, която струва повече от всякакъв договор или задължение: имате моята дума.

Тя усети трепет в гласа му. Като се има предвид възрастта му, той беше преживял войната още дете и сигурно бе слушал клетви, които са се спазвали в живота и в смъртта.

След като се приближи до стареца, тя стисна ръцете му в своите. Някаква тежест, която носеше от години, изведнъж беше олекнала и от гърдите ѝ беше паднал онзи камък, който се беше примирила да носи.

– Благодаря ви – каза тя. – За сметката ми се обадете, ще преведа пари от мястото, където ще бъда.

Тя остави на холната масичка визитката си с телефонния си номер.

– Вие сигурно имате други, много по-важни задължения. Ще се погрижа за маисторите, ще се разплатим, когато се приберете. Не се бавете, тръгвайте. Оставете на мен.

Греис обгърна с поглед дома си, като че го виждаше за последно. Присъствието на Кенет, който ѝ махаше от средата на

хола, ѝ се стори странно познато, сякаш ставаше въпрос за баща, дошъл да пази апартамента на дъщеря си, докато тя отива в командировка.

Смутена, тя помахна още веднъж с ръка на съседа си и се затича по стълбите, за да се качи в колата. Оставаха ѝ едва триисетина минути, преди да затворят вратите за пътници за полета. Иначе казано, нямаше почти никакви шансове да успее.

Докато караше с висока скорост в дясното платно, Греис позвъни на Наис.

– На път съм!

– Вече съм на мястото си, качването на пътници почти приключи, няма да успееш.

Греис затвори телефона, без да се гневи, беше съсредоточена. Следващият полет за Нуук беше след три дни. А това беше неприемливо.

Джипиесът показваше, че ѝ остават още дваисет минути до летището. Тя натисна докрай педала на газта. Въпреки че нейният сув беше много стабилен на пътя, воланът вибрираше в ръцете ѝ и тя на няколко пъти обърса мантинелата, докато задминаваше някои бавно отдръпващ се шофьор. За няколко секунди показанията на джипиеса слязоха на шестнаисет минути време до дестинацията. Нямаше време. Но дори самолетът да излетеше пред погледа ѝ, тя нямаше да се откаже.

Петнаисет минути по-късно, в 21.26 часа, тя заряза колата си на почасовия паркинг и предизвика смут сред пътниците, които се разтревожиха при гледката на тази жена, изскочила от купето, за да побегне като луда.

От информационното табло на летището се осведоми, че полетът ѝ, който мигаше в червено, е в статус „последно повикване“; оставаха ѝ четири минути. Тя се промуши между пътниците, избута някои, прескочи една количка за багаж, размина се на милиметри с някакво момиченце, което изскочи със смях на пътеката.

– Даите път! – провикна се Греис, качвайки тичешком ескалатора.

Но една от пътничките само я погледна, без да премести багажа си. Греис се препъна в куфар и удари челото си в пода.

Въпреки болката, която прониза черепа ѝ, тя скочи тутакси на крака и пререди цялата опашка пред проверката за сигурност и багаж. С парене в дробовете, с вкус на желязо в устата, тя хукна с последни сили.

– Чакайте! – провикна се. – Полиция!

Всички по пътя ѝ се обръщаха и сред пътниците настъпи суматоха.

Греис едва не се блъсна в кабината на паспортния контрол и един полицаи понечи да извади от кобура пистолета си. Греис бързо сложи на плота пред носа му значката си, паспорта и телефона.

– Полицейски инспектор съм, трябва да се кача на този самолет. Случаят е от национално значение.

Зад бронираното стъкло офицерът гледаше смутено тази жена, стоварила се върху им като фурия.

– Задръжете самолета, налага се да хвана полета – повтори Греис.

Появиха се четирима военни, патрулиращи на летището, с насочени към нея автоматични пушки.

– Не мърдайте! – заповяда най-старшият.

– Полицейски инспектор съм. Проверете служебния ми номер – отвърна рязко Греис. – Действайте!

Тя почти усещаше допира на дулата, прицелени в главата ѝ.

– По корем, на земята!

Тя се подчини под погледите на втрещените пътници. Видя чифт ботуши да я доближават, когато неочаквано проехтя гласът на митничаря.

– Всичко е наред, казва ни истината.

– Станете! – викна един от служителите по сигурността.

Греис се изправи.

– Кажете ми дали задържахте самолета – осведоми се тя.

– Госпожо... съжалявам, но той току-що се насочи към пистата за излитане.

Греис усети пристъп на гадене и се подпря на плота. Виеше ѝ се свят, сякаш таванът и подът се срещнаха. Усещаше шум в ушите от прилива на кръв.

В пика на прилошаването ѝ се причу някакъв остър звук. Тя потърси несръчно мобилния си, но на екрана не беше отбелязано пропуснато обаждане.

Вдигайки глава, видя, че митничарят говори по телефона. На лицето му беше изписано пълно недоумение.

– Госпожо... Кембъл. Ще ви откараме на пистата.

Греис не беше съвсем сигурна дали не сънува.

– Моля?

– Излитането е било отложено, за да ви изчакат. Но побързайте, защото разполагате само с пет минутки. Бихте ли ни поверили служебното си оръжие?

Сащисана, но същевременно съзнаваща, че няма време за обяснения, Греис извади пистолета си и го остави на плота. Друг офицер, застанал встрани, с калъф за оръжие в ръката, се приближи, за да прибере пистолета, и връчи на Греис удостоверение.

– Ще ви го предадат в Нуук. Приятен път.

След по-малко от три минути Греис се оказа на пистата. Тя изкачи стъпалата на подвижната стълба, докато вятърът с мирис на керосин брулеше лицето ѝ. Краката ѝ трепереха от изтощение и тя стъпваше несигурно. Но в краина сметка достигна до фюзелажа и нечия ръка я издърпа вътре.

Един член на екипажа веднага застопори вратата зад гърба ѝ. Стюардът, които ѝ беше помогнал да се качи, я поведе по централната пътека под погледите – някои възхитени, а други сърдити – на настанените вече пътници.

Скоро Греис забеляза Наис, станала, за да я посрещне. Без предупреждение агентката от Ди Ай Ей я взе в обятията си и двете

жени останаха прегърнати, преди Греис да се отдръпне, леко смутена от този изблик на чувства.

– Как го направи? – попита тя с безизразен тон, възвърнала спокойствието си.

– Това е чартърен полет на филиална компания на „Американ Еърлайнс“ – прошепна Наис. – В Пентагона добре познават шефа ѝ, който се съгласи да позвъни лично в управлението на летище Глазгоу и да поиска да удължат времето за излитане. Не бях сигурна, че ще успееш, но трябваше да опитам... Бива си те, Греис.

– Благодаря на теб и на... Пентагона.

– Мисля, че за първи и последен път ще допуснат такова отклонение от правилата, но ние извадихме късмет...

Греис отпусна глава на седалката и си сложи колана. Самолетът се движи няколко секунди, зави към пистата за излитане, засили реактивните си двигатели и след като набра скорост, вдигна носа си, за да литне в небесата.

Седнала до прозореца, Греис наблюдаваше как шотландската земя се отдалечава. Не можеше да повярва, че е успяла. До нея Наис четеше туристическа брошура за Гренландия; тя несъмнено осъзнаваше, че партньорката ѝ трябва да отдъхне и да се свести.

Пилотът разреши на пасажерите да махнат коланите. Греис, която лепнеше от пот и се беше сгорещила, стана от седалката, за да се освежи в тоалетната в дъното на салона.

Всички пътници я оглеждаха, повече или по-малко дискретно, измъчвани от въпроса защо тази жена е толкова важна. Донякъде притеснена, Греис не им обърна внимание. Освен на един, който я гледаше арогантно, с пъхнати в ушите безжични слушалки, докато уж разсеяно галеше със среден пръст добре оформената си брадичка.

Наис хвърли туристическата брошура на табличката, а очите ѝ с цвят на стомана излъчваха гняв. Греис тъкмо ѝ беше разказала какво се беше случило между нея и убиеца. Включително новината, че убиецът е в същия самолет, на няколко седалки по-назад.

– Осъзнаваш ли какво си направила? Само за да предпазиш... и аз не знам какво... в твоята шибана тайна стая! – изсъска побесняла Наис. – Заради теб тоя мръсник е почти седнал в скута ни и знае колкото нас, за да стигне до Неил!

Наис изглеждаше така разгневена, че според Греис единствено присъствието на другите пасажери удържаше агентката на Ди Аи Еи да не ѝ зашлеви шамар.

– Не разбираш ли, че случаят е от такъв мащаб, че твоят еснафски личен живот няма значение? – настояваше Наис. – Аз съсипах връзката с партньора си, малко по малко изоставих дъщеря си, която сега е на дванаисет години, отказах се от всякакви надежди за семеен живот и всекидневно ме измъчват угризения за стореното. Всичко това, за да открия Антон, а в момента да се добера до Неил преди онези от „Олимп“! А ти обезсмисляш всичките ми жертви, като се поддаваш на дребен шантаж, в които дори не е заложен нечий живот?

Наис щеше да допълни нещо, но се изправи енергично. Греис я улови за китката – не грубо, но решително.

– Смятам, че по-скоро имаме нужда да разговаряме, а не да се разделим. Още повече че той сигурно ни наблюдава и ще се възползва и от най-малката пукнатина в нашите отношения. Изслушай ме. Моля те.

След кратък размисъл Наис разкърши рамене и изпъна ръце към тавана, преструвайки се, че просто е имала нужда от малко

раздвижване. Тя потърси с поглед убиеца според описанието, получено от Греис. Нямаше нужда да се напруга особено, за да го локализира: от мястото си той я събличаше с поглед и с краичеца на устата си се усмихваше нагло и самодоволно. Тя не му обърна внимание и седна.

– В Нуук ще слеза с първите пътници – шушукаше Греис. – Ще се погрижиш да забавиш пасажерите. Така че да имам време да обясня на полицаите на летището, че трябва да арестуват този тип.

– А на какво основание? Не разполагаме с доказателства срещу него. Впрочем той го знае, иначе не би се осмелил да хване същия полет, които и ние.

– Или пък е поел този риск, защото следващият до Нуук е едва след три дни.

– Мислиш значи, че гренландската полиция ще изпълни твоите нареждания, при положение че се намираш на чужда територия?

– Ако не успеем да уредим задържането му, поне ще го забавим, а в това време ти ще напуснеш летището и ще стигнеш бързо до полицейското управление, за да разпиташ следователите по случая с кражбите.

Наис извърна глава.

– Не мога да повярвам, че си издала всичко, което знаем, на този убиец. При всички усилия, които положихме да се доберем до информация...

– Боли ме заради постъпката ми и ти го знаеш. Моля те да ми простиш. Обаче ти сама ми казваше да престана да се самообвинявам и да вървя напред. Правя точно това: следвам съвета ти.

Наис въздъхна дълбоко.

– Не мога дори да се отпусна, като знам, че той е зад гърба ни. Може да дойде да седне при нас, когато му скимне.

– Ако искаш, поспи, във всеки случай аз ще остана будна и ще почета. Ще го държа под око.

Една стюардеса с количка спря до тях и има предложи нещо за пиене. Греис ѝ Наис поискаха по чаша вода. Американката затвори очи.

– Греис...

– Какво има?

– Какво криеш зад тази блиндирана врата вкъщи?

Греис подозираше, че ще дойде моментът Наис да ѝ зададе този въпрос, но очевидно нямаше никакво намерение да отговори.

– Там са всичките ми любовници.

Наис подскочи.

– Подиграваш ли се с мен?

– Не. Там са всичките, препарирани.

Наис я изгледа в лицето продължително, а Греис се надяваше, че с шантавия си отговор ще приключи с темата, която не искаше да обсъждат повече.

– Е, добре, ще те оставя на мира – измънка накрая американката, наклони глава настрана и клепачите ѝ се затвориха.

Греис се допря до люка и се замисли как ще действа при пристигането им в Нуук. В продължение на четвърт час тя се мъчи да се съсредоточи, докато накрая трябваше да признае, че ситуацията е абсурдна. Тогава тръгна към опашката на самолета. Щом стигна до реда, на който беше седнал убиецът, тя спря на сред пътеката и се вторачи в него с големите си лешникови очи.

Убиецът на Антон вдигна въпросително вежда с нотка на раздразнение, явно недоумяващ какво тя очаква от него.

Греис искаше да го разгледа отблизо, като че да прецени дали действително съществува.

Тои я събличаше с поглед, обаче Греис не му прекъсна заниманието, за да се опита по-добре да разтълкува неговата същност. Тои се съсредоточи върху закръглените ѝ гърди и даже се полюбува на задника ѝ. В това време младата жена запомняше неговите движения, детайли от външния му вид, скоростта, с която местеше погледа си, центъра му на равновесие и дори неговата миризма. Без никакво съмнение беше нервен човек, които имитира небрежност. Естетично поставените му изкуствени нокти сигурно прикриваха изпохапаните краища на пръстите му. А зад арогантната му увереност задължително се криеше колебание в личностната идентичност, съдейки по силната миризма на парфюм, която се носеше от него при всяко движение. Движения, чиято бързина, пъргавина и прецизност Греис оцени по достойнство. Разбра още, че очите му въпреки презрителния му поглед засичаха и най-малката подробност; например когато Греис незабележимо промени стойката си, убиецът веднага се отдръпна назад.

– Какво искате? – каза най-сетне тои, смъквайки слушалките от ушите си.

Тя погледна към свободната седалка до него от другата страна на пътеката и се разположи на нея.

– Защо Антон и Неил са толкова важни за „Олимп“? – попита тя.

– Когато пристигнах в дома ви и започнах да показвам пред всички вашите вещи, това не ви се хареса. Е, случаят е същият.

Той се беше приближил и шептеше, за да не чуват останалите пътници какво си говорят.

– Сигурно знаете, че тези двама мъже принадлежат на „Олимп“, така че е логично фирмата да иска да си ги прибере. А не е нормално, да не кажа незаконно, вие да им пречите да го постигнат.

Греис се изненада, че говореше ясно и с богат речник, по много различен начин от вулгарния език и просташките думи, които беше използвал в дома ѝ.

– Някое човешко същество не е собственост на друго – възрази му тя.

– Хъм. Въпросът е спорен. Да оставим настрана понятието за робство или други теми, които са очевидно доказани. Но просто да вземем родителите. Не са ли те собственици на децата си поне до тяхното пълнолетие? Нима в детската градина, в училище не казват: „Чие е това дете?“. Ако ви откраднат децата или те избягат от вкъщи, няма ли да направите всичко, за да ги намерите, Греис?

– Значи Антон и Неил са деца на „Олимп“?

– Изразих се метафорично. Да кажем, че „Олимп“ сериозно е допринесъл за тяхното съществуване и затова се чувства отговорен за тези двама мъже. Особено при положение че същите Антон и Неил не са тези, за които ги мислите.

– Тоест?

– Пак си представете, че децата ви избягат от вас. Вие ги обичате, разбира се, и искате да ги намерите. Но нека сега да допуснем, че са опасни за хората, че са жестоки, зли индивиди и поради изключителното си интелектуално ниво са способни да предизвикат катастрофи, от които ще последва смъртта на хиляди или на милиони лица. Няма ли това да бъде допълнителна спешна причина да ги търсите, да ги убеждавате да се приберат у дома, да ги вразумите с по-сурови мерки?

Греис си помисли за отвратителното отношение на Антон към брат Колин.

– Кой ви казва, че в тази история Антон и Неил са от добрата страна на барикадата, инспектор Кембъл? – прошепна убиецът. – Ами ако помагате на лошите? Поставяли ли сте си някога този въпрос? А вашата професия не се ли състои именно в това – да прониквате зад привидното?

– Ако сте на страната на правосъдието, защо не си сътрудничите с полицията, за да намерите двамата мъже?

– А-а-а... може би защото „Олимп“ не желае всички да са в течение на семейните тайни на компанията, които могат да навредят на репутацията ѝ. Нали знаете, също както един непълнолетен престъпник би съсипал политическата кариера на баща си или на майка си. Предпочитаме да уредим нещата само между нас.

Греис помисли как да формулира отговора си.

– Ще ви кажа какво мисля аз, Габриел – подхвана тя, докато двигателите заглушаваха гласа ѝ. – Мисля, че Антон и Неил са избягали от „Олимп“, когато са разбрали какви са истинските цели на фирмата. Отказали са техният интелект да бъде в служба на тези намерения. А вие искате да ги намерите, преди те да са събрали достатъчно доказателства, за да разкрият пред света какво подготвя „Олимп“ в действителност.

– Ако сте убедена в това, тогава, за жалост, трябва да ви кажа, че един от нас вероятно ще се прости с живота си в тази надпревара... А сега, с ваше разрешение, малко ще поспя, защото слабото гренландско слънце в този сезон влияе на жизнената енергия, от която вие и аз ще се нуждаем.

– Защо направихте на пихтия мозъка на Антон Юсик?

Младият мъж въздъхна.

– Ако не можеш да обезвредиш една бомба, си принуден да я унищожиш.

Греис му се беше наслушала. Тя се канеше да стане, обаче Габриел се разприказва отново. Като пак внимаваше никои освен инспектора да не го чува.

– Да си остане между нас, тази екстракция на мозък ми беше за първи път. Няма да го крия: не беше лесно да държа Антон неподвижен, докато пробивах носните му кухини, за да стигна до мозъка. Болезнените спазми трябва да са били много силни. А след това един бог знае какво му е минало през главата, когато ченгелът започна да му кълца мозъка. Наложих се да го зашеметя, за да си свърша добре работата.

На Греис ѝ се повдигаше и убиецът я изненада, като се наведе към нея. Беше светкавично бърз.

– Знаете ли, струва ми се, че този начин на убиване взе да ми допада – подшушна ѝ той. – Затова, когато доиде вашият ред, инспекторе, ще се постарая повече, за да останете в съзнание, докато стържа черепната ви кутия и превръщам мозъка ви в каша, която после да изтече през носа ви. А може би ще действам по-бавно и ще накълцам зоните една по една, за да може да ми описвате последователно какво изпитвате. Ще си помисля по въпроса.

На Греис ѝ дотегна да служи за отдушник на садистичните му приказки и се върна на мястото си.

Вместо да забрави описанието на изтезанието и да мисли за други неща, напротив, тя си представи картината в най-малките подробности. Това беше нейният личен метод да не се поддава на една заплаха, колкото и ужасна да беше. Ако сценарият, в който изтезаваната беше тя, се окажеше прекалено непоносим, тогава го приписваше на себе си. Така се отърсваше от латентния страх, който би дал на неприятеля превъзходство. Това не премахваше риска, който поемаше, но тя напускаше ролята на жертва, която врагът искаше да ѝ отреди.

Един ден се беше опитала да обясни тези логически стъпки на колегите си, които определиха подхода ѝ като мазохизъм. Някои сред тях я попита как ѝ беше хрумнала такава перверзна идея. Но Греис не сподели при какви ужасни обстоятелства беше създала този метод, за да спаси душата си.

След този своеобразен катарзис тя си позволи кратка почивка преди прекачването в Рейкявик, което трая шест часа заради буря, приклешила самолетите на летището. В крайна сметка, на червения двумоторен витлов самолет на компания „Еър Гриинланд“ се качиха едва дваисетина души. През цялото време на престоя двете инспекторки се бяха редували да наблюдават Габриел, а докато летяха за Нуук, доиде редът на Греис да подремне.

Три часа по-късно едно разтърсване прекъсна неспокойния ѝ сън.

– Спускаме се през облаците и после кацаме – уведоми я Наис.
– Пригответи се. Пристигаме.

Греис се приведе, за да погледне през прозорчето. Отначало ѝ се стори, че се намират още над облаците, преди да разбере, че безкраината бяла шир във всички посоки не е нищо друго освен лед. Нито една планина, нито една скала, дори нито една ивица вода не прекъсваше тази нескончаема белота с нюанси на сивкав сумрак. От месеци слънцето беше изоставило тази част на света и небето беше покрито с постоянен полумрак, напомнящ на Греис момента, в който оживена през деня ски писта изглежда тъжно при падането на нощта.

С приближаването на самолета към земята гледката граничеше с абсурд. Можеше ли там долу да има признаци на живот? Град, че и даже летище? Малко животни можеха да оцелеят сред тези пространства, където вместо светлина се беше настанила неподвижно разпарчетосана сивкавина.

Греис погледна часовника си, опасявайки се, че не е дошло времето по график и че пилотът, без да го обяви, е предприел аварийно приземяване. Обаче беше точно шест и половина сутринта местно време, както се очакваше.

– Виждаш ли нещо? – попита тя Наис.

Агентката се доближи до люка.

– Бих предпочела по-светъл пейзаж...

Летателният апарат се спусна брутално надолу и няколко пасажери нададоха викове. Стомахът на Греис притисна диафрагмата ѝ. До нея Наис пристегна колана си. Целият фюзелаж започна да се тресе. Перките виеха, сякаш летяха срещу буря. Облаци закриха гледката. За няколко секунди липсваха всякакви ориентири. На каква височина от земята се намираха? С каква скорост се движеха? Но ето че мъглата се поразнесе и неочаквано се показа върхът на планина, от които вятърът вдигаше снежни

вихрушки. Планината се издигаше над фиорд, където под поривите на вятъра се пенеха гребените на стоманено-сивите вълни. Самолетът зави наляво. Тогава Греис ги видя – светулки, които пробиваха полумрака, осветяващи с ореол на топлинка заснежените силуети на сгушените в скалите на фиорда къщички, фееричен остров сред ледената пустиня.

Пилотът обяви, че предстои да кацнат, а в това време вихрите се мъчеха да отклонят самолета от траекторията му. С последно друсване машината докосна пистата, спирачките ѝ намалиха скоростта в разумни граници и малко по-нататък спря.

Едва-що беше изгаснал сигналът за коланите, и Греис се промуши до предната врата, а Наис се изпречи по средата на пътеката под предлог, че се мъчи да отвори багажното отделение.

– Качихте се последна, но няма да слезете последна... – пошегува се стюардът, когато Греис се приближи.

– Може ли да се свържете с митническата служба и да помолите някои техен агент да ме чака на изхода? Спешно е – уточни Греис, като показва деликатно своята полицейска значка.

– Ъ-ъ-ъ... Има ли причини за тревога?

– Не, отнася се до случаи на територията на Шотландия.

Стюардът влезе в помещението, водещо до пилотската кабина, и се върна, когато отключиха изхода от самолета.

– Един служител ще ви посрещне на летището – каза той малко колебливо.

– Благодаря ви.

Греис погледна към Наис, която беше съборила куфари посред пътеката и бе предизвикала енергичните протести на пътниците.

Инспектор Кембъл закопча якето си и побърза да слезе по подвижната стълба, прекоси пистата и се втурна напред към единствената сграда от сива ламарина, която служеше за терминал. На половината разстояние взе да усеща с тялото си студа, които ѝ действаше като мразовит метален лист, прилепнал за тялото ѝ.

Дотича до автоматичната врата, над която имаше надпис с големи червени букви, удостоверяващ, че наистина е в Нуук. Вътре някакъв служител в униформа ѝ помахаша с ръка.

Тя му показаша значката си, която той внимателно огледа, след това му обясни, че разследва заподозрян в убийство в Шотландия, че мъжът се намира в самолета, който беше кацнал преди малко, и че трябва да го арестуват, ако не искат да се укрие.

Агентът ѝ отговори, че е необходимо да уведоми началниците си, и покани Греис да му предаде документа си за самоличност и да го изчака в салона.

Въпреки всички усилия на Наис пътниците започнаха да пристигат и да се редят пред митническия контрол. Греис потърси офицера, който се бавеше, но я помолих категорично да не преминава ограничителната бариера.

На свой ред Наис влезе в малкия салон, следвана наблизко от Габриел, който се преструваше, че не я вижда, и спокойно се редеше на опашката.

Изминаха пет дълги минути, докато митническият служител се появи отново. Той подшушна нещо на ухото на колегата си, който проверяваше паспортите, и се върна при Греис.

– Проверихме вашата самоличност и се обадохме на началника ви Елиът Бакстер, който ни потвърди вашите думи. При все това, инспектор Кембъл, ние не можем да арестуваме въпросното лице на наша територия без европейска заповед за арест.

Греис щеше да каже нещо, но той я прекъсна.

– Но водени от желанието за едно интелигентно сътрудничество между нашите полицейски служби, ще го задържим при нас, докато се свържем с отговарящите за международните отношения, които ще решат дали имаме право да екстрадираме този човек под ваша охрана.

– Окей – отвърна Греис, която не беше наясно колко ще трае подобна процедура.

– За сметка на това вие нямате право да го доближавате, нито да говорите с него, докато трае процедурата по проверка.

Греис кимна с глава и усети как пулсът ѝ се ускори, виждайки двама униформени да водят убиеца към съседните канцеларии, което предизвика притеснените шушукания на останалите пътници. Габриел не оказа никаква съпротива.

От другата страна на митническия контрол Наис направи знак на Греис, за да ѝ покаже, че ще избърза, за да започне анкетата си. За пръв път от началото на разследването всичко ставаше според начертания план.

– Инспекторе, моля да ме последвате.

Офицерът, който беше поел нещата в свои ръце, я настани на стол наред коридор, боядисан в бяло, където имаше две врати.

– Може да ни отнеме известно време – предупреди я той.

Греис беше щастлива, че може да разчита на Наис, за да напредне с издирването, докато тя кибици в тъпия коридор. Минутите се нижеха, а тя се замисли за своята блестяща и ефикасна нова партньорка. След кратък момент на враждебност между двете жени се беше установила здрава връзка. И все пак? Не ѝ ли се доверяваше прекалено бързо? Това беше непривично за нея.

Реши да ѝ позвъни, но партньорката ѝ не вдигна телефона. Тя опита втори, после и трети път и ѝ остави две съобщения.

Какво пък толкова правеше?

След като изтече цял час в чакане, останала сама и без отговор, едно болезнено подозрение се прокрадна в нея.

Да не би Наис да я беше подвела? Априори, тя беше агент на Ди Ай Ей, запозната изтънко с човешката психология. Да размекне Греис, като се престори на нейна приятелка, беше най-ловкият начин да си осигури нейната подкрепа, докато се доближи до Неил. Откакто бяха в Нуук, пред Наис нямаше пречки и тя вече не се нуждаеше от ничия помощ.

Изведнъж една от вратите в коридора се отвори и оттам излезе офицер. Греис се изправи с питащ поглед.

– Инспектор Кембъл, както ви казахме, ние се консултирахме с държавното управление по международните отношения. Обаче, за

съжаление, бяхме принудени да освободим незабавно вашия заподозрян.

Греис изтръпна.

– Моля? На какво основание?

– Тои се ползва с дипломатически имунитет.

– Тои е... дипломат? Тои?

– Не той, а баща му, който е не друг, а посланикът на Съединените щати в Шотландия. Знаете, че от имунитета се ползва и семейството. Съжалявам, нищо не мога да направя. Тои веднага напусна летището.

Греис се хвана за облегалката на стола. Колкото и спешна да беше ситуацията, имаше нужда да седне, за да се освести.

Греис получи от митничарите оръжието си, изтегли датски крони от банкомата и се обади на Наис, която най-последно отговори на телефона.

– Току-що видях, че си ме търсила много пъти – каза американката. – Не можех да говоря, защото преговарях, или по-скоро се шамарех, с една местна полицаика, която не искаше да извика в управлението офицера, разследвал кражбите, и които, за наш лош късмет, има почивен ден. С две думи, той ще пристигне след час. При теб как мина?

– Пуснаха го. Той се ползва с дипломатическия имунитет на баща си, който е посланикът на САЩ в Шотландия.

По устните на Наис се изписа цинична усмивка.

– Краино време е да се направи чистка в нашата администрация – възкликна тя. – Къде е той сега?

– Където си поиска. Доидоха да ме уведомят, когато вече беше тръгнал.

– Той няма как да иде до полицейското управление, за да се осведоми. Би се компрометирал. А ако ще да е син на дипломат, пак няма право да чете полицейски досиета. Така че – както можеше да се предполага от самото начало – той ще се опита да ни следи. Длъжни сме да бъдем бдителни.

– Идвам при теб в полицията.

Беше вече осем часът сутринта, когато Греис хвана такси на изхода на скромното летище. Шмугна се бързо в колата, за да предпази кожата си от студа. Гумите тракаха по ледените плочи, докато автомобилът следваше пътя, обграден от напръскани с кал преспи. Греис се наведе напред, за да вижда добре през предното стъкло. В далечината, надвесила се над града, огромната заснежена планина Сермициак приличаше на гребена на

гигантско морско чудовище, които стърчеше от дълбините на океана. По склона ѝ покритите от сняг хълмове слизаха чак до фиорда, а тук-там сред черните скали изникваха къщи, боядисани в жълто, червено, зелено, оранжево, синьо или виолетово. Бяха толкова еднакви и с толкова непретенциозни форми, че Греис с удоволствие си представи, че прекосява шарена дъска на „Монополи“, забравена на леденото поле. Тези жилища с ярки цветове бяха единственият извор на радост под суровото синьо-черно небе, което принуждаваше колите да се движат на фарове.

Тежка миризма на риба проникна в колата, докато таксито минаваше край пристанището. На пристана риболовни кораби се полюшваха с ритъма на леките вълни, а техните заскрежени корпуси се триеха в ръждясалите понтони. По-навътре в морето от закотвени търговски кораби разтоварваха контейнери сред ята от чайки, които се бореха да следват полета си под устремите на вятъра. Снегът на места беше изцапан от червени петна, а понякога и от огромни локви кръв, където плуваше изоставена плът от кит или нарвал според онова, което Греис помнеше от прочетеното.

Таксито се отдалечи от пристанището и навлезе в район, които, изглежда, беше градският център и където много рядко се мярваше анонимен човешки силует, крачещ с приведена глава по заснежения тротоар. От прозорците на къщите се процеждаше светлина, а димът, излитащ от комините, се носеше към постоянно нощното небе.

Наи-сетне колата спря пред полицейското управление. Греис плати на шофьора и се подготви за сблъсък с жестокия мразовит въздух. Веднъж стъпила на улицата под един фенер, осветяващ няколко заблудени снежинки, тя остана изненадана от тишината. По улиците не се движеше нито една кола. От далечината се носеше плискът на вълните, галещи крайбрежните скали, повеите на вятъра между къщите, а понякога и приглушеното скърцане на стъпки по снега. Но някаква странна монотонна

мелодия също се носеше над града. Греис се отдръпна и потърси с поглед източника на песента. На върха на един от побелелите хълмове тя различи очертанията на църква в червен цвят с камбанария на върха, откъдето идваха нежните звуци от гласовете на хор и се спускаха над града като крилата на ангел. Мелодията беше искрена, дълбока; тя внасяше някакво магическо настроение в тази негостоприемна земя.

Ако не беше шумът на някакъв двигател и едно странно стържене, които я накараха да подскочи, Греис щеше да се остави още няколко минути на това преживяване. Обърна се и видя пикап да влачи тялото на тюлен, чиято кръв изтичаше по заснежения път. Оставяйки след себе си червеникава следа, колата паркира от другата страна на улицата, срещу полицейския участък. Човекът, който слезе от нея, откачи животното и го провеси за голяма кука на една греда пред къщата, където вероятно живееше. След това се прибра вкъщи така, както други се прибират у дома, след като са си купили хляб. Шокирана за момент от това показно насилие, тя се замисли и се запита дали в краина сметка то не е по-малко брутално от прикритата жестокост в кланиците в нейната страна.

– Греис!

Наис стоеше на прага на вратата на полицейското управление.

– Не стои навън! Офицерът вече е тук.

Тя влезе на топло и беше приятно изненадана от миризмата на кафе, която се носеше из въздуха. Наис ѝ подаде чаша с димяща напитка, която тя прие на драго сърце.

– Джаспър Мадсън – така се казва, пристигна по-рано от предвиденото, но предпочетох да те изчакам, преди да говоря с него.

Греис изпита угризения, задето преди малко се беше усъмнила в своята партньорка, но не каза нищо, а тръгна след нея до бюрото, където беше седнал мъж с кръгло лице и гъсти мустаци. Той остави чашата, от която отпиваше, и с усилие стана от стола, за да покани двете жени да седнат.

– Благодаря ви, че прекъснахте отпуска си, няма да ви бавим – започна Наис. – Обясниха ли ви кои сме ние и причината за нашето посещение в Гренландия?

– Да, да. В общи линии Пиа ми разказа – отговори офицерът, които говореше английски. – Е, кажете ми поне, че ви е известна самоличността на този, който ограби спортните магазини... на 12 юни 2019 г. – уточни той, като разгърна едно досие, което стоеше пред него. – Както и причината за това деяние. Не бих казал, че случаят ми е докарал безсънни нощи, но все пак е загадка. Извършителят – мъж или жена, е поел голям риск, за да открадне малко дрехи и оборудване.

Без да се съгласува с поглед с Наис, Греис знаеше, че е неин ред да се изкаже.

– Името му е Неил Щаинабарт. И ако е извършил тези кражби, било е именно за да не поема рискове.

Офицерът изду големите си устни в знак на недоумение.

– По време на събитията Неил е бил преследван. Ако беше купил необходимата екипировка, търговецът е могъл в някои момент да разкаже за това на хората, които са били по петите му. А кражбата му е осигурила анонимност.

– А... абе ето, не съм дошъл напразно дотук.

– Значи вие никога не сте се съмнявали в никого, нито извършили арести? – намеси се Наис.

– Не. Извършителят беше изчезнал. Освен това, няма да крия от вас, че не сме вложили цялата си енергия и време, за да заловим някого, който е откраднал малко спортни стоки. В крайна сметка изглеждаше, че е избягал оттук.

– Искате да кажете, че не се намира в Нуук? Сигурен ли сте?

– Вижте, това място не е голямо. Всички се познаваме, така че чужденец не би останал незабелязан. Всъщност разпитахме всички туристи от хотелите и квартирите в града, всички имаха алиби, а обискът на стаите им не даде никакъв резултат. Е, знам, ще ми кажете, че може би някой жител на Нуук го е скрил в дома си...

– Не – пресече го Греис. – Ако той имаше някои доверен човек тук, щеше да го помоли да купи оборудването вместо него, а не да го краде. Не се връзва.

Офицерът вдигна утвърдително пръст към тази особено проницателна полицаика и изглежда, я поздравяваше за едно заключение, до което сам беше стигнал, макар че в действителност то никога не му бе минавало през ума.

– Значи е тръгнал от Нуук – каза Наис. – Но как?

– Не може да е станало с кола – отговори Греис. – Тук няма пътища, които да свързват градовете. Нали така? – попита тя офицера, сведен до ролята на информатор на тези две жени, които провеждаха отново разследването пред очите му.

– Да, пътищата свършват с последната къща в Нуук, а после идва ред на дивата природа. Но човек може да се движи с моторна шейна.

– Разбира се, но през юни – според онова, което съм чела – температурите са над нулата, вече няма сняг, а да се движиш с моторна шейна по трева и камъни, ми се струва малко рисковано, не е ли така?

Иронията на Греис накара Наис да се усмихне, още повече че бузестото лице на полицаия се покри с червени петна.

– А пеша – продължи Греис – не би стигнал много далеч, ако носи всичко откраднато на гръб. Следователно това е едно предположение, което трябва да зачеркнем напълно.

– Не може да си е заминал със самолет – поде на свой ред Наис тъкмо когато полицаят отвори уста, за да каже нещо. – Освен факта, че изглежда идиотско да доидеш дотук, за да откраднеш нещо, и след това веднага да си заминеш. Човек не се качва на самолет с газови котлони и ловджииски ножове в багажа.

– Има ли друг начин да си тръгнеш от Нуук, офицер Мадсън? – притисна го Греис.

Полицаят остана за миг безмълвен като зрител, изненадан, че е бил повикан от актьорите на сцената.

– Остава само един... да, с кораб.

– В каква посока?

– Има само една дестинация. Малкото селце Капсилит, което снабдяваме всяка седмица и което се намира дълбоко в дъното на фиорда. Но то има едва петдесетина жители, така че, ако някои чужденец отиде да живее там, това ще се забележи на мига.

– Неил Щаинабарт не се установил в селото – обясни Греис. – Стоките, които е откраднал, доказват ясно, че се е готвел да тръгне на експедиция. Необходимо ни е да знаем откъде и накъде. Може би вече разполагаме с отговора на първата част от въпроса.

– Кога се извършват доставките? – продължи Наис.

– Всеки четвъртък.

Греис отвори календара на телефона си, за да провери на кои ден от седмицата отговаря датата 12 юни 2019 г.

– В навечерието – заяви Наис, която направи същото, но по-бързо. – 12 юни е бил в сряда. Така че той е извършил кражбите в навечерието на седмичната доставка. Това очевидно не е случайно.

Греис стана и се доближи до една карта на местността, закачена с габърчета за стената зад бюрото. Откри Нуук и мъничкото селце Капсилит – съвсем затънтено, далеч навътре в сушата, на границите с непознатото.

– Всеки ли може да хване ферибота, които свързва Нуук с Капсилит? – попита тя.

– О, да. Често впрочем се качват туристи.

– Има ли проверка при качване?

– Не, никаква, само билетът за пътуване.

– А ако искам да отида по-далеч, може ли да си наема или да купя оттам моторна шейна?

– Мястото е доста посещавано от туристи, така че да, има малка работилница, която го предлага...

– Сега е още събота, но трябва да стигнем до селото, офицер Мадсън – каза категорично Наис. – Има ли начин да ни откарате дотам?

– Е, да кажем, че... сега съм в почивка, значи...

– Ако открием виновника за тези грабежи, това би било добре за вашата репутация и напредък в кариерата, нали?

Офицерът размърда устни под мустаците си. Тои зачатка по клавишите на компютъра.

– Прогнозата не е сигурна на сто процента – каза тои, след като погледна монитора, – така че ще ви закарам, но няма да остана. Още повече че нещата там може да тръгнат на зло, ако има снежна буря.

– Как така на зло?

– Намирате се в Гренландия, мили госпожи. В ледената Амазония. Всеки ден тук ни е подарен. Колкото и да сте интелигентни, смятам, че въобще не сте подготвени за това, което ви очаква.

Офицер Мадсън предложи на Греис и Наис да се срещнат след час на пристанището, за да има време да стегне кораба си. Те се възползваха, като отидоха в един от магазините, посетени от Неил, да купят топли дрехи, които щяха да им бъдат много необходими. Докато си избираха якета, полари, ръкавици, раници, джобни фенери и ботуши с подплата, опитаха се да научат повече за някогашния обир. За съжаление, собственикът не можеше да им каже нищо ново. След това се сдобиха със замразена дехидратирана храна и най-сетне, готови да се сблъскат с екстремните температури в страната, стигнаха пеша до пристанището.

Ако се съди по атмосферата, която цареше по заснежените улици на Нуук, краят на света щеше да настъпи съвсем скоро. Беше девет часът сутринта, но очертанията на къщите се губеха в сивкавата светлина на жълтите фенери. Колкото повече човек се отдалечаваше от главната улица, толкова повече домовете, кацнали по скалистите склонове, потъваха в студения мрак, сред които се открояваше заплашителната сянка на връх Сермитсяк. Той властваше над града като великан, който наказва всички онези, които се осмелят да нарушат неговото спокойствие. Дори въздухът сякаш беше възпрял диханието си, въдворявайки тишина в планината, нарушавана само от скърцането на стъпки в снега.

Греис чуваше единствено шума от ботушите си и от тези на Наис, но имаше усещането, че от време на време до слуха ѝ стига и друго пукане на леда. Тя се обръщаше назад, смъкваше си качулката и се взираше наоколо. Но пред очите ѝ се носеха само няколко самотни снежинки. И все пак беше готова да се закълне, че за миг беше мярнала някакъв мъжки силует да се прикрива зад

ъгъла на една сграда. Затова хукна – без дори да предупреди Наис – и се навря в някаква мрачна уличка, минаваща зад гърба на няколко къщи. Един прегърбен силует се обърна към нея. Отдалеч, в сумрака, Греис мислено съчета лицето на старица със зловната усмивка на кръвожадния Габриел. За момент непознатият я погледна, после се обърна и отвори дворната врата на къщата.

– Еи!

Греис се впусна да го преследва. Човекът затвори след себе си портата и като че ли се забърза, за да се прибере вкъщи. Греис щеше да се блъсне в дървената ограда, а след това отскочи назад, когато едно куче се спусна към нея, лаеики. Изплашена, тя политна назад; в същия момент вратата на къщата се отвори и от прага се чу гласът на възрастна жена:

– Не знам какво искате от мен, но тои няма и да ви пита. Махайте се!

Пред настървеното куче, още неотърсила се от страха, Греис бавно се изправи, без да откъсва очи от къщата, където лампите светваха една след друга. В рамката на прозореца се очерта някаква неподвижна сянка. Лаят на песа кънтеше в главата ѝ – сякаш някои искаше да ѝ изтръгне мозъка на живо. А ако беше отпуснала юздите на своето въображение, щеше сигурно да види как силуетът в къщата си играе с метален ченгел.

– Ама какво те прихвана? – попита Наис, която беше протичала.

Греис се стресна.

– Помислих си, че го виждам...

След като се върна на главната улица и докато полека идваше на себе си, тя обясни, че се е заблудила.

– Притеснително е, че не го виждаме никъде – заключи, напълно наясно, че е станала жертва на собствените си страхове.

Наис завъртя глава наляво и надясно, като наблюдаваше малоброините сенки, които се движеха под фенерите.

– Няма никого. Сами сме.

– Ами ако е следвал друга следа, различна от нашата? –
допълни Греис. – Може би вече е открил Неил?

– Това е малко вероятно...

– Но не и невъзможно. Заключениета, до които стигнахме само благодарение на малко допълнителна информация, която е достъпна за всеки, стигат, за да му дадат време да помисли.

– Само че той не разполага с тази допълнителна информация.

Греис не беше убедена, но само вдигна рамене, след като злощастният ѝ опит току-що я беше разколебал да продължава в същата посока.

– Как си? – тревожеше се Наис.

– Океи, ще се справя.

Двете продължиха по пътя, без да разговарят, ускорявайки ход, за да стигнат по-скоро до пристанището.

Тъкмо забелязаха офицер Мадсън да им маха от кея, когато телефонът на Греис иззвъня.

Обаждането беше от непознат номер. Тя подкани Наис да отиде при полицаия и вдигна телефона си.

– Инспектор Кембъл? Обаждам се от спешната помощ в Инхнадамф.

Гласът беше умърлушен, затова Греис почувства как ѝ се свива сърцето.

– Да...

– За съжаление, трябва да ви съобщя, че водачът, които ви придружаваше, Ян Макгрегър не оживя след получените наранявания. Той почина преди час.

Силен гняв заля Греис, която притисна устата си с ръка.

– Държах да ви уведомя, защото ни се стори, че сте загрижена за неговото състояние, така че...

Греис вече не го чуваше. Пред погледа ѝ се беше спуснал черен воал. Тя не очакваше такива новини; дълбоко в себе си беше убедена, че Ян ще оздравее, че тази експедиция в пещерите Треилиджил за него ще остане само един лош спомен.

– Инспектор Кембъл?

– Да, благодаря, че ме информирахте...

– Успех.

Греис затвори, но нямаше време дори да си поеме дъх. Отдалеч Наис я викаше и ѝ правеше знаци да побърза.

В и без това пропития с миризмата на съсирена кръв въздух се носеше полъх на горива и на мъртва риба. Греис се стараеше да диша през устата, за да не повърне, и забеляза, че Наис също се мъчеше да потисне гаденето.

– Ще пътуваме два часа и половина. Побързайте, искам да се прибера, преди да е станало съвсем тъмно – извика офицерът, които вече беше включил двигателя на кораба.

– Как ще се приберем в Нуук, след като вие ни оставите и си заминете? – попита Наис, слизайки по понтона.

– Всеки рибар ще се зарадва да изкара допълнителни пари, като ви докара.

– Но не и през нощта. Значи там има къде да преспим?

– Има малък семеен хотел, където ще ви предложат легло и храна. Но в селището живеят само петдесет души, които непрекъснато се борят, за да оцелеят, така че забравете за всякакъв лукс.

Жените хвърлиха раниците си в кораба и се качиха на борда. След като отплаваха, въздушното течение във фиорда бързо разнесе тежките миризми. Якетата им плющяха на ледения вятър, които брулеше лицата им. Греис и Наис бяха потънали в мисли, безчувствени към застрашителното величие на неподвижната панорама. В подножието на планински стени със заснежени върхове линията на реката на моменти сякаш пресичаше гигантски врати, изрязани в скалите, охранявани от човешки фигури. След тези портали – останки от древността, се появяваха ледници. Огромни парчета от тях заплашваха да се откъснат и да се присъединят към блоковете, носени от течението като кораби фантоми. С искрящо бели шапки айсбергите хипнотизираха непредпазливите пътници с прозирно синия цвят, които излъчваха над водата. Обаче офицер Мадсън беше опитен и ги

заобикаляше отдалеч. Искаше да остане възможно най-кратко време сред тези води – знаеше добре, че зад измамното им спокойствие се крие смъртта.

– Някакви новини? – позаинтересува се Наис.

Греис наблюдаваше как ледените грамади се плъзгат към корпуса на малкото им корабче. Тя се опитваше да надмogne тъгата, но можеше ли да не усеща болка от факта, че бе пратила на смърт един невинен младеж с обещаващо бъдеще?

– Става въпрос за Ян, нали? – досети се партньорката ѝ. Греис кимна.

– Знаеш ли – продължи Наис след дълго мълчание, – напомняш ми за сестра ми.

Греис се изненада, че американката изведнъж споменава член на семейството си, след като досега бе толкова резервирана по тази тема.

– Когато бяхме деца, винаги тя ме защитаваше. Макар да ѝ бях кака, нямах много доверие в себе си и ме беше страх от всичко. Тя, напротив, знаеше какво иска и никои не я плашеше...

За момент Наис извърна глава, като че ли търсеше точните думи, после продължи.

– Благодарение на нея, защитена от външни агресии, имах време да се изградя като личност и да стана по-уверена в себе си. Тогава си казах, че е дошъл моят ред да се погрижа за нея. За триисетгодишнината ѝ я поканих да прекара една седмица в дома ми в Ню Йорк; тогава живееше в Лос Анджелис и не се разбираше добре с мъжа си. По онова време все още не работех за Ди Ай Еи, а преподавах физика в Масачузетския технологичен институт.

Греис я гледаше учудено. Не беше си представяла, че Наис е имала друг живот, преди да стане агент. Още по-малко в областта на науката, защото изглеждаше доста притеснена, когато Греис подхващаше такива въпроси.

– Мой колега, геополитически анализатор, ми беше казал, че са налице все по-конкретни факти за мащабна терористична заплаха на американска територия. Не обърнах внимание на думите му.

Имах силното желание да върна жеста на сестра ми и за пръв път в живота ни лично да ѝ благодаря.

Наис сведе поглед към стърчащата ледена издатина, която корабът заобикаляше, за да влезе в друг ръкав на фиорда.

– Във вторник, след като тя пристигна, имах да свърша някаква работа. Посъветвах я през това време да посети центъра на града. Беше 11 септември 2001 година. Видях я едва в деня на погребението.

Гласът на Наис трепереше. Греис сви вежди, дълбоко потресена.

– Месеци наред се укорявах, че аз съм я убила. Не върших нищо, не можех да работя, животът ми се скапваше. Но после един ден реших да дам смисъл на нейната смърт и на моето съществуване. Тогава взех изпитите и преминах тестовете, за да постъпя в Ди Ай Ей и да направя всичко възможно такива трагедии да не се случват никога повече.

– И сега вече не изпитваш вина?

– Напротив, Греис, всеки ден, но реших, че това ще бъде стимул за живот за мен. Във всеки един момент водя тази борба, като се старая да си върша работата по най-добрия начин. Но досега съм го правила винаги сама. А днес имам най-добрата партньорка, която съм се надявала да срещна и която нямам желание да загубя.

Греис сведе глава, разчувствана от думите ѝ.

Беше плакала толкова често през един период от живота си, че от дваисет години нищо не изтръгваше дори сълза от очите ѝ.

Но ето че сега, уединена сред ледената шир, уязвима след жестоките преживявания от последните часове и повече от всичко – разстроена от смъртта на Ян, по бузата ѝ се търкулна сълза. Наис я избърса с палеца си в ръкавица и нежно щипна Греис по бузата, както се постъпва с дете.

– Имаше капка вода на лицето, а това ми дава основание да не те третирам като възрастна – пошегува се Наис.

– Точно ти обаче изглеждаш по-млада за възрастта си. А не аз...

Греис леко избута ръката ѝ и се усмихна, оглеждайки пейзажа, силно развълнувана от неочакваното познанство, което далеч надхвърляше границите на обикновеното сътрудничество.

– Ето, там... – изведнъж се провикна офицерът.

Те извърнаха глави към лъскава черна грамада, изскочила от водата, която изстреля един фонтан. Китът заплува редом с тях като съюзник и това продължи няколко минути, като ту се потапяше, ту изскачаше на повърхността с успокоителна равномерност. Греис си даде сметка, че изпитва детинското желание да иде при него и да се метне на гърба му, за да стане едно цяло с това мощно и същевременно нежно животно.

Жените дълго го съзерцаваха, докато мислите на всяка се съсредоточаваха в собствените им грижи, безпокоиства и може би надежди.

Плаването продължи наглед спокойно, но в душите цареше напрежение. Греис не преставаше да преживява обстоятелствата, довели до смъртта на Ян, и с мъка на сърцето премисляше всичко, което беше пропуснала да направи, за да избегне тази трагедия.

– Ще имаш нужда от сили – прошепна ѝ Наис, докато разделяше с нея сандвича си с пушена съомга.

Греис ѝ благодари и яде без апетит. Когато преглъщаше последния си залък, офицерът им съобщи, че пристигат в село Каписилит.

Тогава се откри гледката на няколко къщички, кацнали на склона на хълма, които се губеха сред ледената мъгла – това беше последният знак за цивилизация преди дивата пустош.

Те навлязоха в затворен залив и завързаха кораба за дървения кеи, откъдето се стигаше до селото. В края на пътя голяма табела посочваше началото на трекинг пътеката, която след 90 километра стигаше до Нуук. Ако се вярваше на информационния плакат, това беше единствената причина, която привличаше тук посетители.

– Монтьорът, за когото ви споменах, живее в края на улицата, вдясно – полицаят посочи към единствената пътна артерия в селището. – Последната сграда преди... преди нищото. Късмет, дами. И един-единствен смислен съвет: бъдете внимателни.

Той щеше да тръгне, но се разколеба, изглежда, се опасяваше, че не се е изразил съвсем точно.

– А това ще рече никога да не забравяте, че и най-малката непредпазливост тук е фатална. Не ми се ще да ме обвиняват, че съм причинил гибелта ви, нали така!

– Ще направим всичко по силите си да не ви товарим съвестта – отвърна Греис.

– Тъи, тъи. Само един пример сред много други: случва се полярни мечки да обикалят досами селото, за разлика от Нуук, до които вече не смеят да приближат. Да ви напомням ли, че това е един от най-едрите хищници на планетата. Ако ви изненада, нямате никакъв шанс. Първо забива зъбите си в черепа ви, а после ви чупи гръбнака. И го прави страшно бързо...

Тръпки на ужас полазиха Греис, но тя само кимна и каза сбогом на офицера; междувременно Наис беше поела по единствената уличка в селото.

Пътъом забелязаха малката странноприемница, спомената от офицера, преди да стигнат до гаража на монтьора, откъдето се носеше шум от удари по ламарина. Усещането, че си на края на

света, тук беше още по-тягостно, от- колкото в Нуук. При толкова малко жители човек нямаше чувството, че е защитен от природата. Снежните поля се простираха във всички посоки, а планината, по чиито склон бяха пръснати отделни къщи, беше заплашително надвесена над селото. Тук общността беше съставена изцяло от ескимоси и те наблюдаваха от разстояние двете пришълки, които не следваха обичайния за туристите маршрут. Те потропаха на ламаринената врата на работилницата. Шумът престана и се появи някакъв мъж с оцапано от грес лице. Учуденото му изражение ясно свидетелстваше за изолацията, в която живееше това население. Тои ги изгледа мълчаливо.

– Добър ден – поздрави го Наис. – Нуждаем се от помощта ви, за да открием един човек, който сигурно ви е посетил преди известно време...

Мъжът изръмжа нещо и повдигна брадичката си в знак на съгласие. После отвори вратата и ги покани да влязат. Две моторни шейни бяха качени на трупчета със свалени двигатели, а на места се въргаляха части от различни машини. На една от стените – до ловджииска чанта, нож и огърлица от мечи зъби, висеше пушка.

– Съжаляваме, но не говорим инуитски – извини се Греис. – Разбирате ли английски?

– Малко – отвърна мъжът, като си избърса сополите с ръкав.

– Преди малко повече от година идвал ли е при вас един чужденец, около трийсетгодишен, за да купи или да наеме моторна шейна?

Монтьорът се почеса по главата с френския си ключ. След това отиде до един тезгях, отвори чекмеджето и извади омазана тетрадка. Тя вероятно му служеше за счетоводна книга. Разлисти я, а после я прибра и затвори чекмеджето.

– Чужденец никога не купува тук моторна шейна. Само наема. Много чужденец наема...

Наис щеше да въздъхне разочаровано, но мъжът не беше приключил.

– Един само купил моторна шеина последната година. Да. В спомен, беше го като страх. Тои живя в село пет месеца, чака зима и после иска купи веднага моторна шеина. Аз нямах. Тогава тои плати много пари да купи моя моторна шеина.

Греис отново наостри уши.

– Виждали ли сте го оттогава?

– Не, никога.

– Накъде тръгна? – упорстваше тя.

– Не знам, чужденец тръгна за никъде. Чужденец луд, умира от студ и глад, сигурно.

– Покажете ни поне посоката – настояваше Наис.

Монтьорът ги повика да излязат с него навън и им показва една теснина, която обикаляше планината след края на селото и се губеше на хоризонта.

– Какво има там?

– Нищо...

– Съвсем нищо?

– Само едно побъркано семейство. Семейство иска да живее като прадядовци. Но те луди да стоят там. Живот много тежък. Ние не разбира защо те не идват в село.

– Никога ли не ги виждате?

– Те идва един път в година на село и това е. Но те никак не обича чужденци. Ваш приятел не може остане там. Не може...

– Заемете ни една моторна шеина – прекъсна го Наис.

– Аз няма.

– А тези – каза Наис и посочи машините за поправка.

– Шеини на хора от село. Не за наем.

– Купуваме ги. Колко?

Монтьорът съкрушено клатеше глава. Тои се разхождаше напред-назад из работилницата, преструвайки се, че в него се води вътрешна борба.

– Вие купи? Сигурни?

– Да.

– Вие плати дваисет хиляди крони?

– След колко време ще са готови за път?

– Един час...

Наис извади пари, преброи ги и остави исканата сума на тезгяха.

Монтьорът не вярваше на очите си.

– Това семейство говори ли езика ни? – притесни се Греис.

– Не. Въобще не говори език на чужденци. Те не разбира.

– Тогава за същите пари ще ви помоля да ни помогнете. Ще ни преведете въпросите, които искаме да им зададем, и ще ви запиша на телефона си – обясни му Греис, под одобрителния поглед на Наис, която намираше идеята за много добра. – Ще се оправим с жестове, така че да разберем отговорите им.

Монтьорът пак си почеса челото с ключа, но накрая вдигна рамене в знак на съгласие.

– Колко време ни трябва, за да стигнем до това семейство?

– Един час може би, ако вие не се загуби или няма повреда. Ще дам вас джипиес, за да ви водят, ако искате.

Греис и Наис благодариха на монтьора и се настаниха в един ъгъл на работилницата, докато той поправяше моторните шеини. После те записаха десетина въпроса и учтиви думи и изрази, произнесени от монтьора. След това той им показва как да управляват шеините. Като любителка на моторите, Наис схвана бързо, докато на Греис ѝ отне повече време.

– Там телефон няма – предупреди ги мъжът. – Вие не бива загубите. Вие с оръжие?

– Да – отвърна Наис и му показва пистолета си.

– Добре...

– Накрая, още нещо – сети се Греис. – Как се казва благодаря на инуитски?

– *Qijaparsuaq*.

Тя го записа, но предпочете да го повтори на глас.

– Кжанарсуак.

Монтъорът направи скептична гримаса относно езиковите умения на Греис, след което въведе в джипиеса координатите на изолираното семейство. Щеше да се сбогува с двете жени, когато изненадващо отвори една от чантите, окачени на шеината на Греис, и извади оттам кутия със знак за експлозиви.

– Вие не добре има това. Опасно. Аз забрави да махне.

– Какво е? – попита Наис.

– Пръчки динамит, за да предизвика лавина. Нямаме нужда.

Монтъорът се отдалечи и им махна за сбогом.

Наис първа настъпи педала. Греис я последва с известна предпазливост, но после придоби увереност и ускори към мъгливия хоризонт.

Монтъорът не ги беше излъгал. След час, преминал в нещо като безкраино лутане сред скали и лед, Греис и Наис попаднаха сред необятна равнина. Малко след четиринаисет часа те наипосле забелязаха дим и бели могили, които се оказаха иглута, построени наред пущинака. Малко по-встрани снегът беше осеян със сиви и бели кожи.

Щом доближиха достатъчно, за да спрат двигателите на моторните шейни, мъж в туника, подплатена с кожа, излезе от една от трите къщи от лед и ги изгледа с невъзмутимо лице. Беше ескимос на около четиресет години. В ръка държеше нещо като кирка. До него стоеше куче, а цяла глутница лаеше на няколко метра по-назад. Животните опъваха веригите, с които бяха вързани.

Двете жени се приближиха с отмерена крачка, показвайки ясно, че не са въоръжени. Мъжът стоеше неподвижно; после се появи и втори – също въоръжен, но с копие с връх от слонова кост, чието острие беше назъбено. Той се провикна и глутницата незабавно млъкна.

Сега вече се чуваше единствено гърленото ръмжене на северния шпиц, от чиито оголени венци стърчаха дълги заострени зъби.

– Под ръка ли ти е пистолетът? – тихо каза Греис.

– Предпочитам да не се вижда, те ще го забележат и това може да свърши зле.

Колебливо, с жест, лишен от всякаква враждебност, Греис протегна напред телефона си и от него прозвучаха първите записани фрази, които – преведени от инуитски – казваха приблизително следното:

„Здравейте, всички. Не говорим вашия език, но търсим един човек. Искаме да знаем дали сте го виждали. Може ли да ви зададем няколко въпроса“.

Отначало, като чуха мъжки глас, мъжете настръхнаха. Но после един от тях потупа по рамото другаря си и те станаха малко по-дружелюбни. Разговорът им продължи, докато единият се наведе, за да влезе в иглуто точно зад гърба му.

Върна се след няколко секунди, придружен от трети мъж. Тои беше доста прегърбен и с много бръчки по лицето – вероятно бе много стар.

Старецът опипа косместата глава, на кучето, докато му говореше нещо, а после направи към двете новодошли знак да се приближат.

Когато се изравни с тях, Греис усети силната миризма на прясна кожа, която се носеше от мъжете, и трудно прикри смущението си. Тя наблюдаваше кучето, което се взираше в нея с черните си очи, докато тримата ескимоси дълго изучаваха странните жени, осмелили се да ги посетят, и дори обикаляха около тях, за да ги огледат по-добре. Греис се чувстваше като заблудено животно, което членовете на друг клан в момента оценяват.

Старецът каза нещо със силен заповеднически глас, а после влезе в иглуто. От жестовите на мъжете, останали отвън, Греис и Наис разбраха, че трябва да го последват. Кучето легна пред входа и ги подуши, когато минаха край него.

В инуитското жилище ги посрещна силна миризма на животински кожи, примесена с уханието на дървени въглища, изсушена риба, както и с мириса на тела.

При нормални обстоятелства Греис, чието обоняние бе деликатно, щеше веднага да излезе. Но положението беше сериозно и тя трябваше да потисне отвращението си.

Седнаха върху дебели кожи около огнището, което излъчваше приятна топлина и хвърляше по стените от лед танцуващи оранжеви отблясъци. Когато очите им привикнаха към слабото

осветление, те си дадоха сметка, че освен стареца присъстваха някаква млада жена и едно момиче, което сигурно нямаше повече от десет години. Детето ги наблюдаваше със заплепен поглед, но на Греис ѝ се стори, че вижда и страх в него. Двамата мъже, които ги бяха посрещнали, влязоха на свои ред и седнаха с оръжия до краката си.

– Значи вие никак не говорите езика ни? – реши да опита Наис.

Никой не ѝ отговори, а членовете на групата размениха погледи, като че очакваха нещо. Греис им пусна нова реплика, записана на телефона и:

„Преди малко повече от година един самотен чужденец е пристигнал тук на моторна шеина. Къде отиде?“

Всички отново размениха мълчаливо погледи, а после старецът взе думата. Тои измърмори няколко думи, които те не разбраха, но отрицателните му жестове бяха достатъчно недвусмислени.

Греис почувства жестоко отчаяние. Да биеш всичкият път, за да чуеш едно „не“.

– Не е изключено да го прикриват – прошепна Наис. – Пусни им следващото.

„Работим за полицията, търсим този човек, защото е в опасност. Има хора, които му желаят злото. Те са по следите му, ако го намерят, ще го убият. Не сме тук, за да го арестуваме, а за да му помогнем?“

Греис дебнеше как ще реагират домакините им, но беше трудно да отгатне израженията им в царящия сумрак едва разсеиван от пламъците в огнището.

Този път отговорът на патриарха беше по-дълъг, но пак завърши с отрицателно кимане на глава.

Греис не можеше да повярва, че тяхното разследване свършва дотук. Беше убедена, че Неил е дошъл при тези хора, за да живее с тях. Или че поне беше минал оттук, преди да продължи по пътя си.

– В това иглу не виждам никаква следа от предмети, които да не са типично ескимоски – отбеляза Наис, – но трябва да успеем да

прегледаме останалите жилища.

– Има нещо, което ме смущава – продума Греис тихо. – Само старецът ни отговаря. Останалите не са обелили и дума.

– Ако можеш, изкараи навън жената и момичето и ги разпитай, когато сте сами, а аз ще се опитам да задържа мъжете тук.

– Добре, но имаш ли идея как да ги накарам да дойдат с мен?

– Не.

Греис трескаво мислеше и скоро се примири да прибегне до валидно извинение, макар и неудобно, за да опита да излезе навън с ескимоската.

Тя потърка корема си и взе да прави гримаси. Наис разбра и се включи в играта. Хвана я за ръката, попита я дали се чувства добре. Ескимосите ги гледаха с любопитство. После Греис се изправи, превила се на две, сякаш от коремни болки.

– Имате ли тоалетна? – попита тя, пъшкайки. – Тоалетна?

Двамата млади мъже се разсмяха и в краина сметка жената излезе от иглуто. Старецът, невъзмутим, направи знак на Греис да върви с нея.

В здрача ескимоската я заведе до малък навес от лед, разположен встрани, и я подкани да влезе. Греис ѝ благодари с енергични жестове. Тя се възползва, че е насаме в тази импровизирана тоалетна, за да приготви телефона си, и две минути по-късно излезе навън със спокойно изражение. Малкото момиче беше дошло при майка си и я държеше за ръка, загърнато в палтото си от тюленова кожа.

– Кжанарсуак – изломоти Греис с усмивка.

Жената сбърчи вежди с недоумение. Но детето се усмихна развеселено.

Греис потърси списъка с аудиозаписите на мобилния си и остави на монтьора грижата да говори вместо нея:

– *Qujanarsuaq*.

Лицето на майката се озари и тя отговори по същия начин. Греис също ѝ се усмихна и показа с мимики, че иска да каже още

нещо. Без да чака, тя пусна от мобилния си първите въпроси, които беше задала в иглуто:

„Преди малко повече от година един самотен чужденец е пристигнал тук на моторна шеина. Къде отиде?“

Греис забеляза, че докато слушаше гласа на монтьора, очите на момиченцето гледаха умоляващо, но майка му го задържа за ръката. Тя не разбираше защо младата жена постъпва така. Дали не отбягваше въпросите? Не, имаше нещо друго... Ескимоската я повика и ѝ показа една точка в далечината.

Тогава Греис видя тъмна маса на хоризонта – там, където преди малко имаше само воднисто и сумрачно небе. Не ѝ трябваше много време, за да констатира, че ужасът приближаваше и че вятърът се засилваше вече. Някои от кучетата заскимтяха, а други копаеха дупки в снега, за да се свият в тях на топка, с муцуна между лапите. Бурята щеше да се стовари върху бивака.

Греис стигна до иглуто. Младата жена вече разговаряше със стареца, който изглеждаше разгневен.

– Какво става, какво му казва тя?

– Не знам. Надявам се, че тя говори за снежната буря, която се приближава.

– Е, какво ти каза?

– Нищо...

– Успя ли да обискираш останалите домове?

– Не, тя веднага ми посочи бурята и ми подсказа, че трябва да побързам.

Изведнъж старецът повиши глас и избута жената. Тя сведе поглед, преди да отиде в ъгъла на иглуто, който, изглежда, ѝ се полагаше, и притисна момиченцето до себе си. По заповед на стареца двамата млади мъже изоставиха затопленото жилище. След няколко секунди се върнаха и му казаха нещо. Старецът изсумтя, отвърна нещо и неочаквано излезе от иглуто. Двамата мъже го последваха, след като направиха знак с глава на Греис и Наис.

– Вероятно им е казал, че ще трябва да изчакаме тук, докато мине бурята – предположи Греис.

В потвърждение младата жена им подаде кожи от елени карибу и им посочи едно легло.

– Не бях го предвидила – вметна Наис, – а най-лошото е, че вече не разполагаме с никаква следа, за да стигнем до Неил...

– Трябва да се възползваме от мрака, който ще дойде с бурята, за да хвърлим един поглед в другите две иглута.

– А ако кучетата се разлаят?

– Вятърът ще заглуши шума от стъпките, а снегът – миризмата ни.

– Няма да виждаме нищо, ще се загубим.

– Иглутата са на две крачки...

Те усетиха водни изпарения, докато момиченцето им подаваше чаши, от които се вдигаше пара. Беше riben бульон, приятен на вкус и загаряващ.

Греис благодари с кимване и като допря пръст до гърдите си, повтори няколко пъти името си. Младата ескимоска я разбра и ѝ отговори.

– Калиска.

После посочи дъщеря си.

– Аяна.

Греис им се усмихна. Видя как Наис, седнала до нея, гледаше с меланхоличен поглед малкото момиче, като сигурно се поставяше на мястото на тази майка, която живее с дъщеря си, докато тя едва познава собственото си дете.

Агентката потърка очите си.

– Ти си много уморена – каза ѝ Греис и се престори, че смята зачервените ѝ очи за последица от изтощителния ден. – Поспи малко, ще те събудя.

Наис се съгласи и полегна.

След няколко минути в малкото жилище се чуваше единствено прашенето на въглените. Навън вятърът виеше и снежинките се

блъскаха в стените на иглуто. Макар и посред бял ден, наоколо беше се смрачило.

Греис слушаше кои как диша. Дъхът на младата жена и момиченцето свидетелстваха, че те вече заспиха. Наис също.

Тя се замисли за това, което им оставаше да направят, ако не откриеха в този бивак следите на Неил. Как би могла да тласне напред разследването? Греис не виждаше начин. Значи бяха дошли чак дотук за нищо. Абсолютно нищо.

Изправена пред евентуален провал, мисълта за смъртта на Ян измъчваше още повече Греис. Един живот, пожертван за нищо.

И в студения мрак ѝ се стори, че вижда агонизиращия в пещерата младеж, които се мъчеше да ѝ каже колко би желал да живее. Тези терзания изчерпаха и последните ѝ сили и тя на свои ред полека се унесе в сън.

Събуди се внезапно и се изправи в завивката си от кожа. Огънят се беше превърнал в червено око с полузатворен клепач, така че тя разбра, че е спала поне два часа. Някакъв странен шум, който идваше отвън, я беше разбудил.

Тя наостри уши. Дали не беше само звукът на вятъра, бръснещ стените на иглуто? Не. Звукът беше много накъсан, много остър и преди всичко – много човешки. Спря да диша и затвори очи.

Нямаше съмнение, някои плачеше. Беше дете.

Със светлината на джобното си фенерче Греис освети формите на заспалата млада ескимоска, но не откри и следа от Аяна. Поколеба се дали да не събуди Наис, която обаче спеше така дълбоко, че не посмя да прекъсне почивката, от която американката явно имаше огромна нужда. След като се увери, че оръжието наистина е под ръка в кобура ѝ, тя вдигна ципа на якето си, обу си ботушите и се измъкна навън.

О, колко брутален беше контрастът с топлината на убежището! Ледените кристали, изстрелвани от вятъра, се спуснаха върху нея със скоростта на картечница, като дращеха плата на якето ѝ и деряха лицето ѝ. Греис се олюля и се блъсна в стената на иглуто. Зашеметена, вдигна ръка, за да предпази лицето си, и се изправи с мъка. С присвити очи, с клюмнала глава, тя понасяше поривите на вятъра, които свиреше в ушите ѝ толкова силно, че ѝ се струваше, че се дави. Но тя отново ги чу. Риданията идваха отблизо. Размаха фенера пред себе си, осветявайки силния сняг, който падаше косо. Две сенки. Една малка и още една – много по-висока и плътна. Забързано ги доближи и извади пистолета си. Силуетите се открийа по-ясно и Греис се вцепени от ужас. Малкото ескимосче крачеше до някакво същество – получовек-полуживотно, с извити рога на главата, извънредно широки рамене и дълги нокти.

– Стои! – извика Греис.

Странното същество спря на място. Докато Аяна погледне зад гърба си, създаването я беше стиснало за тила и накарало да коленичи. После чудовището се обърна. Греис инстинктивно отстъпи назад. Гледаше я кошмарният образ на грубоватото лице с черни очни кухини. Ужасната твар натискаше надолу детето, а

другата си лапа вдигна над главата на момиченцето. Греис не се съмняваше, че острите нокти щяха да му прережат гърлото.

– Не! – изкрещя Греис и се прицели в мелеза.

Но заради неудобните ръкавици, вятъра и студа тя изпусна оръжието. Вместо да го търси, се устреми напред. Ръката лапа щеше да се стовари всеки момент, но Греис спря щурма си, скована от изненада: един огромен силует се беше изправил зад странното създание. Пастта, която изскочи от сенките, захвапа похитителя. Крясъкът, а после звукът от трошене на кости бяха отнесени от вятъра, последвани веднага от страховит рев, които разцепи въздуха над заледеното поле. Сега вече Греис я виждаше ясно, наведена над жертвата с наполовина отнесена глава, за да ѝ строши гръбнака.

Аяна крещеше от ужас. В секундата, когато мечката се увереше, че се е справила с първата си плячка, щеше да нападне втората.

Обезумяла, Греис се втурна назад, хвърли се на земята, за да сграбчи пистолета, и се извъртя, сваляйки дясната си ръкавица. Животното пресягаше лапа, за да забие ноктите си в крехкото телце на детето. Изтрещя изстрел. Чу се болезнено ръмжение и разгневеният звяр прекрати атаката си и се отдръпна. Козината на гръдта му вече беше оцапана с кръв.

– Аяна! – изкрещя Греис.

Но момиченцето се беше парализирало от страх и се беше свило на топка. Зад него мечката се отдалечаваше, тръскайки оцапаната си с кръв муцуна. Греис спринтира в посока на Аяна, без да се интересува, че вдига голям шум. Тя измина половината разстояние, когато животното се обърна и я погледна. Беше се вторачило в нея с погледа на гладен хищник.

Греис вдигна пистолета. Въпреки вятъра ръката ѝ не трепереше. Никак не ѝ се щеше да убие мечката, но ако се опиташе само да я сплаши, имаше голям риск тя да разкъса детето. Така че този път инспекторката се прицели внимателно в главата и натисна спусъка.

Не последва нищо. Под показалеца ѝ нищо не помръдна. Екстремният студ беше сковал механизма. Стрелбата бе невъзможна. Натисна с всички сили и изкрещя от гняв.

Мечката беше разгневена, тръскаше глава, готова да се хвърли в последна атака. Греис прецени, че се намира по-близо до Аяна. Обаче шансовете да вземе детето и да избяга с него до иглуто бяха почти нулеви. Ако мечката се затичаше, щеше без никакво усилие да ги настигне и разкъса на парчета.

Греис беше оцелявала в ситуации, в които други биха загинали бързо или биха изоставили битката. Даваше си сметка за това и знаеше, че разполага с неподозирани сили. Но никога през живота си не се беше сблъсквала с първичната брутална сила на хищник. Краката ѝ трепереха, дишането ѝ бе нервно и насечено. Нищо в еволюцията на видовете не ѝ откриваше и най-малката възможност да оцелее в борбата с такова животно. Беше престанала да мисли, сега не беше онзи връх в хранителната верига, а само месо, предназначено да нахрани по-силния.

По невероятната мощ на някакъв неистов рефлекс тя избра смъртта, която щеше да я избави от непоносимия страх да умреш. Падна на колене и прегърна земята, оставяйки се да бъде разкъсана веднага. Допирът със снега замрази челото ѝ, вятърът я блъскаше в гърба, а сълзите по бузите ѝ се превърнаха в скреж.

Но сред прилива на отчаяние ѝ се стори, че чува едно гласче, което между поривите на вятъра шепнеше името ѝ. Тя вдигна глава и видя Аяна, която я наблюдаваше, плачейки. Образът на Ян, агонизиращ на пода на пещерата, на когото беше обещала, че ще оцелее, я удари като шамар.

Като токов удар желанието за живот и силата на интелекта разтърсиха мозъка ѝ на хомо сапиенс. Тя се възползва от положението си, за да пролази бавно и предпазливо към Аяна. Всеки сантиметър предимство пред мечката увеличаваше шансовете ѝ. С мощните си нокти звярът разрови леда и вдигна муцуната си, за да подуши въздуха. Да, мечката я виждаше и знаеше, че тя приближава. Но още ли я държеше страхът от

парещия куршум, които я беше уцелил? Греис за- беляза, че животното се раздвижи и, ясно разбра, че ще нападне. Тя се изправи и се втурна към Аяна.

В същия миг, мечката се стрелна към плячките си, но падна тежко на земята, изненадана от болката в гърдите си. С гневен рев, тя се изправи на лапите си, тръсна глава, пръскайки кръв по снега, и – подтиквана от болката – се затича отново, като блъскаше леда и вдигаше облаци скреж с мощните си лапи.

За Греис вече нямаше връщане назад. Шибана от вятъра, оглушала от туптящата в ушите ѝ кръв, тя стигна до момиченцето и се подхлъзна, понесена от ускорението. Видя мечката да връхлита зад гърба ѝ, бясна, със зинала паст.

Скачайки на крака, Греис улови Аяна и я затегли със себе си, докато тичаше по-бързо, отколкото въобще го бе правила някога през живота си. В безумния си устрем Греис чуваше хищника, който ги преследваше по петите. Тъкмо щеше да ги покоси, когато стигнаха до закрилата на иглутата. Звярът дишаше във врата ѝ и мечката се нахвърли, разкъсвайки якето ѝ с нокти.

Младата жена падна по очи, повличайки Аяна. Тежестта на животното я душеше и тя си пожела мечката да ѝ строши тила, за да не се мъчи повече.

Но нищо такова не се случи. Гръмнаха изстрели, чуха се гласове и тя почувства, че животното вече не тежи на гърба ѝ. Колко секунди изминаха, докато чу Наис да я вика? Греис не би могла да прецени. Паниката беше объркала всичките ѝ представи за време.

– Греис! Греис!

Една ръка ѝ помогна да се изправи. Замаяна, тя виждаше как на хоризонта фигурата на мечката се отдалечаваше, влачейки след себе си едно разкъсано тяло.

– Аяна! – изкрещя Греис.

– Всичко е наред, тя е тук, ти я спаси – утеши я Наис.

Момиченцето беше вече в скута на майка си, макар и още да трепереше от страх.

Греис почувства как ръцете на Наис обхванаха лицето ѝ. Двете жени се погледнаха и се прегърнаха нежно, след което Греис леко я отблъсна.

Какво се беше случило? Как мечката не ги беше разкъсала?

– Мъжете можеха да я убият, но не го направиха – каза Наис, изпреварвайки въпроса на Греис. – Прогониха я, като стреляха няколко пъти във въздуха и я оставиха да отнесе тялото на стареца.

– Старецът? Той ли беше, които...

– Да.

Ужасена от новината, Греис отправи поглед към Аяна, изпълнена със съчувствие.

Момиченцето се доближи до нея и я прегърна през кръста, с глава, притисната до корема ѝ. Маика ѝ ги гледаше с израз на безкрайна благодарност. Дори двамата мъже я гледаха с възхита и респект. Греис с обич погали косите на малката ескимоска.

– Съжалявам за случилото се с теб, скъпа моя.

Аяна се отдръпна.

– Не, не съжаляваш. Ти ни освободи... с помощта на духа на Голяма Бяла – каза момиченцето.

Думите му бяха изречени на езика на Греис и на Наис, които го изгледаха смаяни.

– Дядо ми тормозеше мама и двамата ми чичовци. Не позволяваше да отидем в селото и... той ме плашеше... Много ме плашеше, когато идваше да ме вземе през нощта или когато имаше буря... Казваше, че духът на един анирниит* трябва всеки ден да ме съди. Ако спазвам правилата на предните, като казвам на маика ми да останем тук, щеше да ме остави жива, ако ли не, духът щял да заповяда на дядо ми да ме убие. Той ме замъкваше навън всяка нощ, за да ме пита дали съм била добра инуитка...

(* Авторът всъщност е използвал мн. ч. на "анирник" (букв. дъх на инуитски) – понятие с което се обозначава духът, душата живееща във всяко животно, растение или предмет и част от едно

универсално духовно начало. Тези духове са отмъстителни, затова шаманите ги умилюват. – Б. пр.)

Гласът на Аяна се сподави и Греис я притисна до себе си.

– Значи това сега приключи? Вие сте свободни?

– Да – потвърди момиченцето. – Голямата Бяла го отнесе.

После, с по-уверен тон, детето добави:

– И може да ти разкажем истината.

Греис и Наис размениха погледи.

– Знаем къде е мъжът, когото търсите – призна Аяна. – Той ме научи на вашия език.

Греис и Наис хвърчаха с висока скорост, карайки една до друга своите моторни шейни и следвайки посоката съгласно указанията на семейството ескимоси. Същата сутрин, след като бурята беше отшумяла, една бледа светлина се беше осмелила леко да пробие през сивото небе; можеше да се сметне, че вече е ден. След схватката си с полярната мечка Греис дълго разговаря с Аяна и с цялото семейство. От раждането си всички те бяха живели под диктата на баща си, който беше превърнал някогашния образец на живота в идеология на терора. Беше приел посещенията на Неил – когото наричаха „чужденец“ – от егоистични съображения, защото той го лекувал с лекарства, донесени от неговата родина, които били по-ефикасни от традиционните рецепти. В замяна те го снабдявали с тюленово месо и риба, а понякога с газови бутилки и бензин, които купували в Каписилит. Но сега, след смъртта на стареца, те сигурно щели да се преместят в селото или дори в Нуук, където Аяна можела да посещава училище.

Греис и Наис прекараха нощта с инуитското семейство, очаквайки бурята да остане само лош спомен. Един от мъжете беше поправил пистолета на Греис. След като се събудиха и закусиха със зърнени блокчета от личните си провизии, двете жени яхнаха моторните си шейни, за да стигнат по най-бързия начин до бърлогата на Неил.

Аяна им каза да вървят право в североизточна посока, към един от някогашните ръкави на фиорда, които щяха задължително да намерят. Така, след половинчасово препускане по заскрежената пустиня те забелязаха от равнината да се надига странно очертание. Приличаше на малка църква, изсечена в леда, но с порутена лява страна. В цялата си горна част постройката се

беше разтекла в безброй кристални сталактити, които приличаха на замръзнали коси, спускащи се от наведена глава.

От двете страни на тази необичайна постройка със синкави отблясъци разпукнатата земя пазеше спомена за някогашно водно течение, днес сковано от леда. И наистина, щом се приближи достатъчно, Греис ясно видя, че конструкцията е пленник на ледената пустиня. Онова, което беше взела за скосена църковна камбанария, в действителност беше мачтата на наклонен на една страна кораб, чиито вкаменени палуба, вериги на котвата и мостик блестяха като огледало.

На петдесетина метра от подножието на предполагаемото убежище на Неил те намалиха скоростта и слязоха от шеините. При положение че се чувстваше застрашен и ако беше въоръжен, мъжът вероятно не би се поколебал да стреля по тях, без да чака обяснения.

– Неил Щаинабарт! – повика го Наис, свила длани на фуния пред устата си.

Те почакаха, но не засякоха никакво движение, нито звук. Наис извади оръжие и се приближи до кораба. Греис я следваше на дистанция от няколко метра, с ремонтирания си пистолет в ръка.

– Казвам се Греис Кембъл! Инспектор съм от полицията в Глазгоу. Знаем, че сте в опасност. Приятелят ви Антон Юсик беше убит. Убиецът идва насам и ви търси. Тук сме, за да ви защитим!

Единствен ѝ отговори ревът на вятъра. Полярният бриз сега се увиваше около краката им като гирлянд от скреж и се плъзгаше по корпуса на неподвижния кораб. Жените крачеха с удвоена предпазливост, оглеждаха кораба отвсякъде, дебнейки за някакво движение или поне за блясък от насочено оръжие.

– Неил Щаинабарт! – провикна се на свои ред Наис. – Името ми е Наис Конрад, агент на Ди Ай Еи, на подчинение на Пентагона. Сътруднича на инспектор Кембъл. Вие единствен сте в състояние да спрете деянията на „Олимп“. Нуждаем се от вас! А вие имате нужда от нас! Покажете се!

Когато се приближиха до носа на кораба, забелязаха скрита моторна шеина. Вече нямаше място за съмнение. Въпреки че никои не се показваше, мястото беше обитавано.

Една стълба със заледени перила даваше достъп до палубата. Наис се качи първа, докато Греис изостана на няколко крачки, за да я прикрива.

– Неил Щайнабарт! – пак се провикна Наис, след като стъпи на палубата. – Тук сме, за да ви помогнем. Мъжът, изпратен от „Олимп“, за да ви убие, ще пристигне скоро. Отворете ни. Научихме къде се криете от малката Аяна.

Грейс се озова до партньорката си на палубата – тя представляваше истинска пързалка. Инспекторката тъкмо бе направила една предпазлива крачка, когато зад вратата, водеща към кабините, се чу механично тракане. Някои беше отключил входа. Вратата обаче не се отваряше.

Грейс пристъпи и завъртя манивелата, докато Наис оставаше в готовност. Двете жени се разбраха с поглед и Грейс, запъхтяна от усилието, дръпна тежката метална врата. Пантите изскърцаха и под силата на гравитацията на килнатия кораб вратата се тресна в стената и отворът зеина. Звукът беше като от гонг, разцепи тишината и се понесе надалеч.

Начело мина Грейс, включила тактическия фенер на пистолета. Тя влезе в коридор, които я отведе до стълбище, потъващо в мрака. Наис я следваше плътно. Двете слязоха по стълбите, като лъчите на фенерите гонеха тъмнината в търсене на някакъв признак на живот.

Стигнаха до площадка, където силно миришеше на метал, моторно масло и на изгоряло. Нечии приглушен глас доиде изневиделица от тъмното.

– Прицелил съм се в главата на една от вас.

Грейс и Наис едновременно насочиха фенерите и пистолетите си в посоката, откъдето идваше гласът. Но осветиха само метална стена, осеяна с главите на едри болтове.

– От моята позиция мога да ви застрелям, но не и вие мен.
Покажете ми баджовете си.

Греис извади своя от вътрешния си джоб и го вдигна, осветявайки го с фенера си. Наис направи същото с картата си от Ди Аи Еи.

Тогава се чу плъзгане на метал и щракване. Забръмча мотор и от тавана светна крушка, осветявайки просторна, но скромна стая с работна маса, осеяна с листове, малка библиотека и в средата – табуретка до газов котлон. По-встрани купчина кожи, изглежда, служеха за легло.

После от сянката се показва мъж с къси и леко къдрави коси, с грубовати черти и провиснали бузи, чиито тъжен поглед може би се дължеше на извитите надолу ъгълчета на очите.

– Неил Щаинабарт? – колебливо попита Наис, с изненадващо за Греис благоговение.

– Да, аз съм.

После той се вгледа в двете жени мълчаливо и докато продължи тази пауза, Греис бе обзета от странното усещане, че познава това лице. Да, вече го беше виждала някъде. И то многократно. Къде и кога обаче?

Наис изглеждаше като хипнотизирана от присъствието на Неил Щайнабарт. Дали и тя също не откриваше в него нещо познато? Или всичко се дължеше на вълнението, че най-после виждаше човека, когото бе търсила толкова години?

– Как сте, Неил? – попита го Греис с нежния и любезен глас, с които винаги говореше на жертвите на престъпления.

Ученият ги заобиколи и изкачи стълбата, за да заключи вратата към кабините. След това им направи знак да застанат в средата на стаята и струпа кожите, които ползваше за легло, около газовия котлон. Групичката се настани сред тишината, нарушавана от бръмчене, характерно за електрически генератор.

– Как е Аяна? – заинтересува се Неил.

– Добре е, но ще се премести в Каписилит или в Нуук, сега, след смъртта на дядо ѝ.

Той кимна с глава, а после въздъхна, като че в краина сметка вече нищо не го вълнуваше истински.

– В деня, когато двамата с Антон решихме да избягаме, подозирахме, че животът ни няма да е лек. Така че в отговор на въпроса ви ще кажа, че съм толкова добре или зле, колкото предвиждах. Но какво точно знаете за мен и как ме открихте?

Съдеики по бавния му и монотонен начин на изразяване, Греис си даде реална сметка какво представляваше животът му в този замръзнал кораб, в най-дълбоките дебри на Гренландия. Тя му преразказа сбито как се е развило разследването, като спомена убиството на Антон и екстракцията на мозъка му, тайния му кабинет и астрофизичните му изследвания, рекламната презентация на „Хадес“ и завърши с откриването на ковчезите, предназначени за стотиците хиляди жертви на затъпяването на западната цивилизация.

Неил я изслуша внимателно, а после попита:

– Какво още искате да знаете?

Греис погледна въпросително Наис, но си личеше, че партньорката ѝ не искаше, а вероятно и не можеше да говори. Тя не откъсваше поглед от Неил, попиваше всяка негова дума.

Тогава Греис сама го попита:

– Защо избягахте от „Олимп“?

Неил сипа вода в една тенджерка, сложи я на котлона и запали газа.

– Първоначално „Олимп“ ни предостави целия интелектуален материал, от които умовете ни се нуждаеха, за да се хранят, да се обогатяват, да се тренират. В лаборатория „Лугар“ в Грузия* удовлетворяваха всичките ни желания, разполагахме с всякакви удобства и достъп до информация, с най-добрата научна апаратура и – най-вече – имахме свободата да работим над това, което ни интересува. Проектът „Метида“, това бяхме ние.

(* Наречен на името на сенатор Ричард Лугар, Центърът за изследвания на общественото здраве е построен в Тбилиси съгласно споразумение между правителството на САЩ и Министерството на отбраната на Грузия. През 2018 г. той става обект на нападки от бившия министър на държавната сигурност на Грузия – Игор Гиоргадзе, заради експерименти с опасни вещества, провеждани върху грузинци и предизвикали смъртни случаи, както и заради опити за пренасяне на биологично оръжие от комари. – Б. пр.)

Някъде в трюма на кораба електрическият генератор се задави и за момент светлината замъждука.

– Извинете, че ви прекъсвам – намеси се Греис, – но как попаднахте в „Олимп“?

– Това, бих казал... е трудно да се разкаже. Не съм напълно готов, моля да ме извините. По-късно, може би...

– Много добре – примири се Греис, която не беше очаквала такъв отговор. – Тогава защо напуснахте „Олимп“?

– Няколко години по-късно ръководството на „Олимп“ ни включи в екип, съставен от световния елит сред информатиците и статистиците и поиска да насочим нашите изследвания в една много конкретна област. Антон и аз бяхме експерти по физика и астрофизика. Това беше нашата страст, нещо повече – смисълът на живота ни, обаче от „Олимп“ искаха да използват сивото ни вещество в друга сфера. Отначало ни се струваше много увлекателно. Но скоро след това открихме за какво ще послужат нашите открития.

– В коя област поискаха да работите?

– Когнитивната наука. Всичко, което има отношение към методите да учим, към начина на мислене и на поведение. Накратко, произходът и функционирането на човешкия интелект. А тук се включват и механизмите на зависимост, способите за пречупване на волята, за оказване на влияние, производство и унищожение на сивото вещество, изкуствено създадените хормони на удоволствието и привикването с тях, програмираният контрол над поведението и прочие.

– Ще рече, науката за манипулирането.

– В известен смисъл.

– А за какво смятаха да използват тези изследвания?

– Вие вече знаете отговора, инспекторе?

Тя наистина си беше отговорила в момента, в които задаваше въпроса.

– Всеобщото оглупяване на хората от Запада е дело на „Олимп“, инспекторе, или по-конкретно, на филиала му „Лета“, която – напомням, е реката на забравата в гръцката митология. В това се състои и основната им деиност. Цялата им енергия, всичките им финансови и интелектуални ресурси са поставени в услуга на това затриване на интелекта на жителите в западния свят. Но когато започнаха да буксуват при въвеждането на иновации, въпреки че бяха наели блестящи инженери, те прибегнаха до IQ извън стандартите като това на Антон и моето, за да развият нови, по-ефикасни технологии. С две думи, искаха да се възползват от

нашия интелект, за да лишат хората от разум по най-бързия начин.

Неил говореше без плам, без да повишава глас, като оракул, които предсказва фатално събитие. Той дръпна тенджерата от огъня и сипа гореща вода в три чаши, в които вече имаше пакетчета чай.

– С каква цел, може би ще ме попитате? – продължи той. – Защото носи печалба от милиарди долари и неописуема власт. От триисет години „Лета“ се занимава с производството на стоки и оборудване, които внушават на масовия консуматор, че те го правят по-щастлив и по-интелигентен. Докато, напротив, грижливо са обмислили как да го направят зависим, нещастен и главно – все по-глупав. Кое то пък респективно позволява на държавните институции на воля да манипулират своите граждани. Шефовете на „Олимп“ не се отказват от никои източник на печалба и в цинизма си са отишли чак дотам, да основат „Хадес“ – компания, която ще продава ковчези за хората, чиято смърт те самите са предизвикали.

Греис разтърка челото си. Пред фактите за такава невероятна извратеност тя за момент загуби нишката на мисълта си. В общи линии разбираше сценария на всеобщото затъпяване, но ѝ липсваха детайли.

– Неил, какви са въпросните средства, разработени от „Олимп“?

Ученият подаде чашите на посетителките си, после отиде до малката си библиотека. Когато се върна, държеше в ръка класьор, претъпкан с документи и флашки.

– Тези поверителни досиета разкриват всички техники, които „Олимп“ използва в проекта си за властване над умовете и за които продава лицензи на някои гиганти на пазара. И за голямо съжаление, дами, трябва да ви информирам, че както милиарди жители на планетата, вие ежедневно използвате същите тези капани за неврони, без да осъзнавате, че те постепенно ви

моделират в желаната от „Олимп“ посока, за да ви превърнат в това, което иска компанията: в скотове.

При тези думи Неил отвори класъора. Когато Греис мерна списъка с клиенти на „Олимп“, тя си даде сметка за мащаба на бедствието.

– Ако искате да сринеше „Олимп“, най-напред трябва да оцените сериозните поражения, които фирмата нанася на нашата цивилизация – предупреди ги Неил. – След това ще ви разкрия имената на неините клиенти и по-специално тайната, за която плащат.

Тои извади няколко листа, които отдели пред себе си. Греис не им обърна внимание, тя предпочете отначало само да слуша.

– Не знам дали документите, които сте открили в офиса на „Хадес“, го дефинират – започна Неил, – но запомнете, че спадането на IQ-то на жителите на Запада започва през деветдесетте години, за да се ускори през първото десетилетие от новото хилядолетие. А това е времето на масовите продажби на конзоли за видеоигри и на прогресивното разпространение на смартфоните и таблетите. Накратко, взривното нарастване на времето, прекарано пред екрана, по-специално при най-младите. Впрочем и вие може би го знаете, всички изследователи по темата са единодушни: голямата консумация на занимателни видеоизображения убива интелекта. Фактите недвусмислено доказват, че децата, които прекарват дълго време пред екраните, развиват по-ниско IQ от онези, които се взират по-малко в тях.

– Почакайте, точно както в документа на „Хадес“, вие говорите само за упадъка на Запада. Струва ми се, че жителите на Азия например също са под силната зависимост на телефоните и на игрите... Защо тях да ги отминат подобни интелектуални загуби?

– По две причини: първо, защото Китай, Япония, Южна Корея, Сингапур и Тайван инвестират огромни суми в образование и високо ценят успехите в училище. Това в известна степен позволява да се навакса загубата на интелект заради екраните. А втората причина е определено законодателна. В Тайван родители,

които позволяват на непълнолетното си дете да остава дълго пред екрана, са обвинявани в малтретиране и плащат глоба от хиляда и четиристотин евро.

– Разбирам, но разполагате ли с по-конкретен пример, че тези проклетни екрани в краина сметка предизвикват затъпяване? – върна се на въпроса си Греис, която предпочиташе солидните доказателства.

– Съществуват множество изследвания по темата – отвърна Неил, преглеждайки разхвърляните листове пред себе си. – Ето например този анализ, доказващ, че при децата от три до шест години, които седят пред екран сутрин, преди да отидат в училище или на детска градина, рискът от езиково изоставане се увеличава с три пъти и половина. Пълно крушение. Сходни резултати се установяват при децата от шест до осемнаисет години. Колкото повече време участник в изследването е прекарал пред някоя игра, пред телевизора или смартфона, толкова повече IQ-то му слиза надолу. Иначе казано, колкото победен ставал речникът на участниците, толкова по-неспособни били те да разтълкуват условието на някоя проста задача. А това са бъдещи възрастни, които няма да са в състояние да се изразят правилно, за да ги разберат правилно или те да разберат останалите.

Наис се наведе напред и взе от земята един от листовете, пълни с изчисления, статистики и изводи от наблюдения.

– Това английско изследване за нивото на учениците също е много красноречиво – посочи Неил. – То сравнява резултатите, показани от юноши на шестнаисет години на национален изпит, с времето, прекарано пред екран за годината. Уточнявам, че всички са разполагали със същото време за подготовка. Тези, които въобще не са поглеждали към екран, изкарват без изключение резултат А+. За останалите, колкото повече ученикът е консуматор на екранни устройства, толкова по-ниска е оценката му.

Неил отпи глътка чай и поклати глава. Греис осъзнаваше, че той беше обмислял тази реч от години и най-накрая му се беше отдал случай да я сподели с други хора, склонни да го изслушат, и още повече – да разберат колко сериозно е положението.

– А тук най-лошото е – продължи ученият, – че въображението, източник за всяко творчество, също изчезва с времето, прекарано пред екрана. Едно канадско изследване показва, че децата, които живеят без телевизия, са в състояние да измислят за някои предмет четиресет процента повече приложения, отколкото децата с телевизори. От една страна, защото телевизията разказва вместо детето; от друга – защото тя го лишава от времето за игри в реалния живот. А игрите ще го принудят да се приспособи към ясни физически ограничения: да хвърли топката на правилното място въпреки вятъра; да свърже две дървени летви, без да ползва инструменти; ако щеш, дори само да си измисли връзки между своите играчки. Опитът от живия живот е този, който позволява на човека да развие когнитивните и двигателните си способности, на които стъпва интелектът.

Неил подуши аромата на напитката си, после се полюбува на чашата, сякаш се наслаждаваше на всяка извивка, на всеки мотив.

– Как искате замаяно от екрана дете да може да измисли и да направи съвсем прост предмет като тази чаша?

Погледът му се зарея в нищото.

– Как може Западът да се спаси от самоунищожение, като знаем добре, че от двегодишна възраст децата трупат по три часа дневно пред екрана, че тези между осем и дванайсет вече надминават четири часа, а батковците и каките от тринайсет до осемнайсет доближават седем часа.

Греис наистина беше забелязвала отклонения при новите поколения, но експозето на Неил рисуваше една много по-сериозна картина, отколкото тя предполагаше.

– Значи „Олимп“ се старее да ускори дегенеративния процес? – заключи с отвращение Греис.

– Да, „Олимп“ прави всичко възможно, за да губим все повече време пред екрана. По това ще оцените докъде стига измамата, ще разберете колко добре всичко – подчертавам: всичко – е било замислено, за да доведе до унищожението на разума ни, което да ни превърне в безлични консуматори. Като започнем от всички електронни приложения, използвани от милиарди абонати, по които Антон и аз работихме известно време: феисбук, инстаграм, тиндър, туитър, пинтерест, снапчат, яху, гугъл, нетфликс...

Неил разрови листите пред себе си и лицето му греина, защото намери бързо това, което търсеше.

– Да вземем един прост пример: феисбук. Хората си служат с него, за да общуват, да се информират, да дискутират, накратко казано – за да се чувстват свободни да кажат какво мислят. Обаче целта на това приложение въобще не е да помага на комуникацията. Само ни карат да си мислим, че е така, за да постигнат истинската си цел: да ни губят времето. Не го казвам аз, а бившият президент на феисбук – покаялият се Шон Паркър. Цитирам: „Идеята зад разработката на приложението, а и на другите от този тип беше: как да направим така, че да обсебим възможно най-голяма част от времето и съзнанието ви?“*.

Причината? Колкото повече време прекарвате в излагане на мислите си, толкова повече данни те събират за вашия стил на обличане, музикални вкусове, политическа ориентация, за вашите актуални тревоги, моментно настроение, планове за ваканция и какво ли още не. А цялата тази информация, която предоставяте, докато си въобразявате, че общувате свободно, те впоследствие използват, за да продават целенасочена реклама. Съвсем просто е. Всички познати социални мрежи преследват само тази цел!

(* Цитат от интервюто на Шон Паркър от 08.11.2017 г. пред дигиталната медиина компания „Аксиос“, взето в Националния конституционен център във Филаделфия. – Б. пр.)

– Но каква роля играе „Олимп“ в цялата тази схема? – настоя Греис.

– „Олимп“ им доставя едно мощно оръжие, защото компанията откри как да губим времето си в социалните мрежи, без да го осъзнаваме. Дори разработи метод да насърчи желанието ни да губим ценно време. А това унищожително оръжие е наследено от... предисторията.

Греис се понамести върху кожата, а Наис натопи устни в чая си, като продължаваше да гледа Неил със същото възхищение, което я беше завладяло още с появата му. Мъжът сведе глава, за да си събере мислите.

– Широка публика не знае, че независимо от външността им на млади непукисти, които се мотаят по маратонки и сякаш действат по интуиция, повечето босове от Силиконовата долина са изкарали курсове при основателя на Лабораторията за технологии на убеждението в Станфордския университет, по-късно преименувана в Лаборатория по каптология. Там разкриват енигмата, че от стотици хиляди години цялото човечество е зависимо от една молекула: допамина. Тои представлява химическа субстанция, която мозъкът отделя при всяко получено признание. Нашата универсална ахилесова пета. Експерименти, извършени през петдесетте години върху плъхове, разкриват един много обезпокоителен феномен. Най-просто казано: в мозъка на плъх имплантирали електроди и при всяко подаване на малко електричество по жиците животното произвеждало допамин. След това показали на плъха, че може сам да произвежда ток, за да си доставя допамин, като натиска един бутон. Никои не предполагал, че гризачите ще натискат бутона без прекъсване и че дори ще престанат да се хранят, да се размножават и да спят, и така, докато не умрат!

– И резултатите от този опит били приложени и към хората? – попита Греис, която се плашеше от отговора.

– Тук е проблемът – нашият мозък функционира по абсолютно същия начин. За разлика от глада, жаждата или сексуалното желание, нашата слабост към допамина няма граници на задоволяване. Това желание е ненаситно. И създателите на

приложения като феисбук, инстаграм и подобни са се възползвали именно от този недостатък на човешката психология. Така са измислили и лаика: получавам поздравления и щрак... доза допамин! Посланието на непознат, които иска да разговаря лично с вас: „Нетърпелив съм да общуваме онлайн“. И опа, допамин! Останалите абонати искат да им стана приятел: превръщам се значи във важна особа, и ето ти ново зареждане с допамин. Феисбук с неговите бонбонено розови съобщения е замислен, за да ви каже: винаги ще намерите някъде една малка награда. А ако въпросната награда я няма, вие ще почувствате нуждата да публикувате нещо. Не за да общувате истински, а само за да си изпросите няколко лаика или коментари, които ще ви осигурят вашата доза... допамин.

Греис не използваше феисбук, нито инстаграм, както и никоя друга мрежа, определяна като социална. Освен че работеше като полицейски инспектор, тя бе и последният човек на Земята, които би желал да излага на показ личния си живот. Освен това в тези системи тя винаги откриваше някакъв идеен вакуум. Но нямаше никаква представа за степента на перверзност, заложена в замисъла им. Потърси Наис с поглед, но тя изглеждаше странно разсеяна. Дали е била наясно с този механизъм на зарибяване? Ненужни ли ѝ бяха тези подробности? А може би очакваше Неил да им каже конкретно как да сринат „Олимп“?

– Следователно „Олимп“ е фирмата, която е въоръжила гигантите в мрежата с тези методи на действие? – попита Греис, която искаше да научи повече по темата.

Неил погледна тъжно събеседничките си.

– Не. „Олимп“ направи повече от това.

– В какъв смисъл?

– Ами след време човек започва да се отегчава от това, което може лесно да постигне. Напълно очакваната награда доставя все по-малко допамин. Затова групата инженери от „Олимп“, сред които Антон и аз самият, изобретихме друга система. Една

толкова гениална хитрина, че днес я използват всички социални мрежи, но също и създателите на игри за смартфон и таблет.

Ученият стана, за да донесе някаква кутия от етажерката на малката му библиотека. Отвори я пред посетителките си и извади мобилен телефон.

– В нашия изследователски център в бившата съветска република Грузия ние проведохме редица опити, с които никак не се гордея.

Неил включи телефона и пусна едно видео. На дисплея се появи образът на някаква лаборатория, а на втори план се забелязваха клетки, където държаха макаци. После камерата се завъртя към един от тях и Греис сбърчи вежди. За черепа на горкото животно бяха вързани електроди.

– Тези датчици записват електрическите импулси, излъчвани от мозъка, като ни посочват кои зони са активни при една или друга реакция. Това ни позволява да измерваме директно количеството допамин, отделяно от опитното животно.

Маимуната беше седнала на стол, а пред нея имаше пластмасова чаша със сламка за пиене. Имаше и машина за напитки с голям червен бутон.

– В началото на експеримента настроихме машината така, че всеки път, щом маимуната натисне копчето, в чашата изтичаше сок от ананас, които тя обожава – обясни Неил.

Деиствително се виждаше как животното го натиска и получава очакваната порция, която жадно изпиваше. На екран, разположен встрани, се изписваше количеството допамин, отделяно от мозъка, което нарастваше с всяка следваща глътка. След като задейства механизма три пъти наред, маимуната стана от стола и се отдалечи. Върна се час по-късно и това се повтори неколkokратно.

– Ето какво се получава, ако допаминът е осигурен всеки път, когато животното направи точното движение. То получава наградата си, после отива да върши нещо друго и се връща при машината само ако почувства нуждата от нова доза сок от ананас.

Сега обаче вижте неговата реакция, когато го измамим и не му даваме напитката всеки път, щом натисне копчето, ами, на случаен принцип.

Филмът показва как майmunата влиза в лабораторията, качва се на стола и по навик натиска червеното копче. Но сок не потича. Животното изглежда изненадано и натиска по-силно бутона. Пак нищо. То се ожесточава и повтаря жеста поне десетократно, докато ненадеино безценната течност се изсипва в чашата. Екранът, отчитащ количеството допамин, показва много по-висок прилив от измерения в случаите, когато машината пуска сок по предвидим начин при всяко поискване. А междувременно, майmunата пак започва да натиска копчето, двукратно, без да получи награда, до третия опит, когато отново чашата се пълни, предизвиквайки взрив на количеството допамин.

– Опитът продължава с часове – обясни Неил с тъжен глас. – Процентът допамин въобще не слезе на първоначалното ниво, а майmunата вече не ставаше от стола си, само натискаше трескаво копчето. Превърнахме бедното животно в пълен роб с помощта на една жестока, но и безотказна хитрина: непредсказуемата награда.

Очарована от примера, Греис все пак се нуждаеше от подробности.

– Но хората, по примера на животните, логически са по-щастливи, ако предварително знаят, че ще се нахранят или ще получат нещо, необходимо за оцеляването им. Как неизвестността става извор на удоволствие? Би трябвало да е обратното или греша?

– Неизвестността сама по себе си носи неудовлетворение. Тя създава толкова напрегната ситуация на очакване и на надежда, че когато най-сетне доиде наградата, удоволствието е многократно по-голямо. В този случай е достатъчно да намериш добрия баланс между съмнение и награда, за да зарибиш хората с някоя игра или приложение.

– Значи този принцип на непредвидимост на наградата е в основата на инструментите, замислени от „Олимп“, от които се възползват гигантите в информационните технологии? – попита Греис.

– Да. Научават от „Олимп“ как да зложат тази шмекерия във всеки продукт. Алгоритъмът на тиндър, приложението за срещи, ви обещава да ви предложи профили на хора, с които си съответствате на сто процента. Всъщност програмата може да го направи за няколко секунди. Но така вие няма да изпаднете в положение на зависимост, защото успехът ще доиде веднага. Затова тиндър целенасочено въвежда принципа на колебание. Вие „прелиствате“ профили на абонати в течение – да кажем – на десет секунди. Виждате няколко, които донякъде са интересни, и други, които никак не ви привличат. И после, изведнъж, един профил, който ви грабва! Толкова е неочаквано и сте залят от допамин. Оттук нататък си казвате, че подобна награда може да ви споходи във всеки миг. Така че ще продължите да „прелиствате“ още и още, с надеждата, че пак ще изживеете това усещане за блаженство. Тиндър престава да бъде приложение за запознанства, тои се превръща в игра. В „Олимп“ впрочем нарекоха този метод „геимификация“.

– Преди малко говорехте за феисбук – върна го на темата Греис. – Използват ли същия принцип?

– Напълно. Дневникът може най-добре да ви насочи към интересуващата ви информация, но вие ще му посветите по-малко време. Така че от средно пет поста, които не представляват интерес за вас, ще има един, който действително ще ви интересува и който ще ви донесе известна доза на доволство под формата на допамин. Както при тиндър, казвате си, че може да получите друга „награда“ след пет или шест страници. „Геимификацията“ е налице, а потребителят е попаднал в пъклена спирала. Независимо коя е масовата социална мрежа, принципът е еднакъв. Изчислено е например, че средният европейец скролва на телефона си всеки ден еквивалента на сто осемдесет и три метра

хартиени страници. Това е... Знам ли... два пъти повече от височината на Статуята на свободата в Ню Йорк.

– Абсолютно същият принцип като при игралните машини – заключи Греис.

– Точно така... само че всички тези приложения са маскирани като инструменти, призвани да направят живота ви по-лесен, по-привлекателен. Следователно е още по-зле от игралните машини, които поне притежават достоинството да признават ясно своята непредвидимост и които, нека припомня, са забранени за малолетни.

Неил стисна юмруци.

– От моя гледна точка, тук е най-страшното. Повечето от приложенията, които прилага „геимификацията“, са приоритетно предназначени за младите. Те ги поставят в състояние на постоянна тревога, тласкат ги да коментират, да харесват или да не харесват нещо, да критикуват колкото се може по-първосигнално, в пълна противоположност с интелекта, който изисква време за размисъл. С едно натискане на бутон ги превръщат в машини, лишени от проникателност. Е, не всички...

– Как така? – реагира Греис, която отново си спомни за майката, която срещна преди два дни и чието дете беше омагьосано от екрана на телефона.

– Дадохте си сметка, че „Олимп“ безскрупулно играе на много фронтове. Така че знаете ли какво измислиха те? Създадоха в Съединените щати училища без екрани. За кого? Вече се досещате: за децата на шефовете на всички фирми, на които „Олимп“ продава своите технологии за зарибяване. Родители, които работят например за феисбук, тиндер, снапчат и които твърдят – и това е цитат. – че са забранили на децата си да използват такива лаина.

„Кръгът се затваря“, рече си Греис. Но липсваше още една брънка от логическата верига.

– Повечето от приложенията, които цитирате, са безплатни; как фирмите от областта на електронните комуникации печелят

пари, за да плащат на „Олимп“?

– Много просто, колкото повече време ползвате дадено приложение, толкова повече взаимодействията с него и доставяте информация на някое търговско дружество: какво харесвате или не харесвате, хората, с които се срещате, нивото ви на владение на език, локациите ви, възрастта на децата ви, страховете ви, надеждите ви. Данните след това се препродават на други компании, които ще ги използват, за да ви пратят реклами, съвпадащи с вашия профил. Ето откъде идват парите.

Представете си жена, която няма нито едно съвпадение в тиндър; е, това е изключително ценна информация за ателиета за красота, за стажове за придобиване на самочувствие, та даже за платени запознанства. От това гигантите в мрежата печелят луди пари, от които „Олимп“ взема значителен процент.

Гласът на Неил утихна сред металните стени на кабината. Чувахе се единствено полъхът на вятъра по леда, които проникваше през замръзналия корпус на кораба.

– Сега знаете защо Антон и аз решихме да се махнем от „Олимп“. Мечтаехме само за наука, за открития, за напредък, за събуждане на разума. За нищо на света не искахме да работим в полза на унищожението на нашата цивилизация.

Греис се възхищаваше от избора на двамата мъже, които ги беше осъдил на доживотно изгнание, а единия от тях – и на смърт.

– Защо не разгласите пред пресата всичко това, което току-що ни разказахте? Хората трябва да научат истината.

– Защото, от една страна, е много по-лесно да мамиш хората, отколкото да им обясниш, че са били измамани. Човешките същества не харесват да им посочват грешките, казват, че искат да им вменят вина, да им вгорчат живота, че не бива да се търси злото навсякъде. Ако бяха забранили на римляните игрите в цирка под претекст, че са жестоки и че от тях се оглупява, щеше да избухне революция...

– Поне може да опитате... Не сте събрали всички тези доказателства, за да запазите мълчание. Такова поведение е също

толкова непростимо!

– Убедихте се, че ми беше необходимо време, за да ви обясня какво се крие зад кулисите на интелектуалната разруха. Но коя медия би се ангажирала с новината? Дори да не е под контрола на „Олимп“, тя ще ме цензурира като маниак на „теориите на конспирацията“ и за подбуждане на омраза.

– Нямате право да се отказвате. Може поне да опитате!

Ученият докосна изпъкналото си чело със сериозно изражение.

– Ако заговоря, ще поискат да разберат кои съм и кои е бил Антон... и информацията ще изтласка моето послание на втори план. Всички ще обсъждат нашия произход, ще попадна в Ада и гласът ми ще бъде глас в пустинята.

Греис наклони глава към рамото си, както правеше винаги когато не вярваше на думите на събеседника си.

– Неил Щаинабарт.

Наис вземаше думата за пръв път, откакто бяха пристигнали. Греис я погледна учудено. Какво ли щеше да каже след толкова продължително мълчание?

По начина, по който ученият погледна агента на Ди Аи Еи, личеше, че той знае какво ще го попита тя.

– Значи вие знаете истината.

– Имахте нужда да ни разкажете всичко, което ви тежи на сърцето. Но сега вече трябва да я кажете – допълни Наис.

– За какво говориш? Какво криеш от мен?

– Греис, трябваше да се убедя със собствените си очи, преди да ти го кажа. Неил, обяснете ѝ защо сте собственост на „Олимп“.

Ученият пребледня и устните му се разтрепериха, докато гледаше към Греис.

– Вече сте наясно, че след няколко години разумът ще се превърне в толкова рядък ресурс, колкото и водата. И заедно с водата интелектът ще стане причина за воини.

Неил се умърлуши още повече.

Греис мълчеше, изчаквайки ученият да намери сили да сподели това, което му беше толкова трудно да разкрие.

– Затова „Олимп“ реши да произвежда и да продава интелект. Свръхинтелект. Иначе казано, иска да стане най-големият доставчик на гении.

Той си пое дъх.

– Обаче шефовете на „Олимп“ стигнаха до заключението, че от близо половин век на света не се е появявал универсален и световно признат гений. Жена или мъж, способни да постигнат скок в науката, технологиите или изкуствата, да направят иновации, които да променят завинаги живота на човечеството. Според техните разбирания видът се е изчерпал, загубил е способността си да ражда умове, изпреварили времето си като Леонардо да Винчи, Коперник, Галилеи, Пикасо, Моцарт, Сократ, Тесла, Мария Кюри...

Неил тръсна глава, сякаш сам не вярваше на думите, които щеше да произнесе. Дълбоко пое въздух и заговори, без да смее да погледне Греис в очите.

– Тогава „Олимп“ реши да клонира гение от миналото.

– Значи това е проектът, които са нарекли „Метида“ – прошепна Греис, втрещена. – Създаването на върховния интелект...

С кого беше седнала да разговаря? Кой бяха в действителност Неил и Антон?

– За Антон и за мен „Олимп“ нямаше особени затруднения да намери ДНК за клонирането – продължи ученият. – Мозъкът на моя оригинал е бил откраднат след смъртта въпреки изричното желание на собственика му да бъде кремиран. Що се отнася до тялото на Антон, то и досега лежи, погребано по християнски в Уестминстърското абатство...

Инспектор Кембъл преглътна трудно слюнката си. Усещаше дразнене в гърлото, а пред очите ѝ се появиха цветни точки.

– За да ни помогне да запазим родствената си връзка с нашия оригинал, „Олимп“ ни даде малки и фамилни имена, съставени от същите букви като самоличността на нашия архетип... като анаграма.

Мисълта на Греис препускаше. Буквите от името на Неил Щаинабарт заподскачаха в съзнанието ѝ, докато успее да намери отговора. Ръцете ѝ се разтрепериха, а смутеният ѝ глас беше изтънял и сподавен:

– Алберт Айнщайн.

Неил кимна утвърдително. Сега приликата беше очевидна и обясняваше усещането ѝ за дежа вю. Неил беше живо копие на блестящия физик през младежките му години. Колкото до Наис, тя тутакси го беше разпознала.

Греис си разтърка очите и си опипа челото; беше ѝ трудно да възприеме напълно ситуацията. После името на Антон Юсик на свой ред затанцува в главата ѝ, докато буквите му се пренаредиха в името на човека, смятан от мнозина за най-великия гений за всички времена до появата на Айнщайн.

– Исак Нютон... – прошепна тя. – Антон е бил Исак Нютон.

В корабното помещение задълго се възцари тишина. В съзнанието на Греис всички факти се навързваха. Неил и Антон са били в буквалния смисъл собственост на „Метида“, били са създадени от нея. В сложните астрофизични изследвания на Антон нямаше и капка случайност, след като идваха от човека, дал на света откритието на гравитацията. А техните мозъци бяха

толкова безценни, че „Олимп“ предпочиташе да ги пасира, но да не позволи на някои конкурент да се възползва от тях.

– Греис... – обърна се Наис към нея, – ще помоля Неил за нещо. Обещавам, че после ще ти обясня всичко, но засега не ме прекъсвай, окей?

– Защо да го правя?

– Защото... не ти разкрих напълно целта на моята мисия.

Греис изтръпна от страх. Наис я беше лъгала? Наистина у нея се бяха появили известни съмнения, след като посетиха дома на Неил и на летището в Нуук, но тя ги беше изоставила, оказвайки на американката пълното си доверие. Не беше ли това жестът, които от години отказваше на всички? Тя стисна инстинктивно, до болка пръстена, които носеше на палеца си. Стените се разклатиха. Това бе повече, отколкото би понесла. Губеше почва под краката си. Не отговори, не ѝ достигаха сили. Объркана, дезориентирана, тя се превърна в пасивен слушател.

– Какво искате от мен? – въпросът на Неил беше към агента на Ди Ай Ей.

– Ще имам нужда от вас.

Геният се усмихна леко.

– За да сринете „Олимп“?

– Не. Пентагонът се нуждае от вашия интелект, но това няма връзка с „Олимп“.

Греис все по-малко разбираше.

– За какво става въпрос? – попита недоверчиво Неил.

– За нещо, което засяга цялото човечество. И което само ум като вашия би бил в състояние да разбере, Неил. Нещо, което дори вашият биологичен предшественик не би могъл да си представи дори и в най-смелите си мечти и...

Наис не можа да довърши изречението. Силен удар разтърси кораба, които се превърна в пещ.

Греис беше загубила слуха си, зрението си, оставаше само усещането от изгаряне по лицето и от контузиите по тялото ѝ. При досега с пода тя направи извода, че е била съборена от ударната вълна на експлозия. Но къде беше Наис? А Неил? И в какво състояние бяха в момента? Тя успя едва-едва да отвори очи и през мътен воал мерна как някакъв силует се спуска по стълбите в трюма. Разпозна Наис и понечи да стане, но цялото помещение се завъртя, принуждавайки я да остане седнала. Близко до себе си видя неподвижното тяло на Неил, залепено за една от стените. Беше ли още жив?

Вниманието на Греис беше привлечено от два изстрела. Наис беше стреляла два пъти, преди да изскочи срещу стълбището към палубата. Последваха още два изстрела и Греис разпозна по звука, че бяха от пушка. Наис нададе вик и изтърва пистолета си, а от дясната ѝ ръка рухна кръв. Докато тя падаше по гръб, нечие тяло се спускаше по стълбите, за да нахлуе в кабината.

Габриел. Той се беше изправил по-бързо от Наис въпреки раната в бедрото, която тя му беше причинила. Оръжието му беше паднало далеч от него, затова той измъкна от колана си нож и закуца към американката, която остана на земята.

– Наис! – изкрещя Греис.

Въпреки болките в рамото и ръката ѝ, Греис успя да вземе револвера и да се прицели. Но погледът ѝ беше размътен и краиниците я боляха силно, затова не смогваше да стабилизира мерника. Изстреля два куршума, които рикошираха в метала, пропуснали целта си. Габриел спря за момент, но после пак запълзя към Наис. А тя изпъшка и помръдна. Греис събра последните си физически и душевни сили, за да успее да стане. Не можеше да остане тук и да гледа как довършват нейната

партньорка. Разкравчаики крака, за да запази равновесие, тя се спусна към убиеца, олюля се и стреля пред себе си наслуки, докато падаше зашеметена.

Когато пак отвори очи, убиецът се беше привел над нея. Тои отпусна коляно на пода. Греис се опита да го удари, но силите ѝ изневериха. Мъжът изтръгна пистолета от ръката ѝ, обърна я и завърза китките ѝ, стягайки въжето до кръв. Обездвижената Греис го видя да прави същото с Наис. След това една по една ги пренесе до стената и ги накара да седнат. С клюмнала на гърдите глава Греис усети, че дърпат нечие тяло. Тя вдигна поглед и видя, че Габриел стои срещу тях, а Неил е на колене до него, жив, но клатушкащ се, с вързани на гърба ръце.

– Наис... събуди се – пошепна Греис.

Партньорката ѝ не отговори, беше с отпусната глава, затворила очи, а кръвта изтичаше фатално от ръката ѝ.

– Добре, чуи ме, Неил – започна Габриел, – ти си достатъчно интелигентен. Поне в това всички сме убедени – засмя се жлъчно убиецът, но се намръщи, защото раната в крака го заболя. – А знаеш, според мен, да си интелигентен, това не значи да можеш да смяташ по-бързо от всички или да измисляш невероятни неща; не, нещо по-простичко е: да притежаваш способността да се приспособяваш към обстоятелствата.

Греис улови съсипания поглед на Неил.

– Следователно – продължи Габриел – ще ти опиша ситуацията и ти ще се приспособиш към нея. Ти задължително ще намериш правилното решение с гениалния си мозък. Веднага. Та, значи, „Олимп“ държи много ти да се прибереш у дома и да работиш за нас като добро момче.

– Никога – измънка Неил.

– А, не! – възкликна Габриел с тон на разочарован водещ на телевизионна игра. – Това не е отговор, достоен за твоя гениален ум; ограничен е, непълен, импулсивен и ако щеш – даже героиски, но в него няма и капка интелект! Я иди там, до отсрещната стена.

Ученият не се подчини, затова се наложи Габриел да му извие ръката, за да го замъкне на няколко метра от мястото, което му беше посочил. Греис забеляза, че той се опитваше да се добере до нещо зад гърба си.

– Добре, щом искаш, стои там – нервираще се Габриел. – Ще действаме по друг начин. Ще ти покажа какво ще ти се случи, ако откажеш да дойдеш с мене. Наложих се да го направя с твоето другарче Антон.

Греис веднага го разбра и беше обхваната от ужас. Преди да реагира, убиецът се беше приближил и я беше дръпнал грубо за краката, които завърза за една желязна тръба в кабината на кораба.

– Ето, така ще е по-лесно.

Главата на Греис сега беше точно под тази на убиеца, които извади от джоба една телескопична метална пръчка с острие в края.

– Виж сега, Неил, ще приложим на живо мозъчна екстракция на тази жена и ще направя с теб същото, ако упорстваш в глупавото си решение.

Греис се съпротивляваше. Обаче с вързани на гърба ръце и обездвижени крака движенията ѝ нямаха почти никакъв размах. Ръката на Габриел притисна главата ѝ в желязна хватка.

Тя изкрещя. Със свободната си ръка той ѝ запуши устата.

– Хаиде, не мърдай, момичето ми, нали си спомняш как висеше на една страна изкълчената челюст на Антон, а? Наложих се да го направя, за да се кротне. Но ти, ти не искаш да ти се случи, а всичко да стане бързо, та да свършваме, нали така?

Въпреки всичките си усилия, Греис не успя да се освободи. Докато главата ѝ се тресеше от напрежение и гняв, тя усети острието, което се плъзна по долната ѝ устна и проникна в ноздрата. Металът поряза кожата ѝ и кръвта се стече до ъгълчето на устните ѝ.

– Вътре е, сега ще проследя хода на ноздрата и ще пробия костта, която я отделя от мозъка, а после ще задвижа много бързо

пръчката от ляво надясно, за да разбия мозъчната тъкан... Гледай внимателно, Неил.

Болката прониза главата на Греис. Върхът достигна тясната зона в основата на носа и Габриел натискаше, за да пробие твърдия хрущял. Неочаквано пръчката несръчно изпълзя от тялото ѝ, като издра цялата ѝ носна преграда. Убиецът се килна напред и падна върху Греис, която видя, че Наис се е изправила до нея. Партньорката ѝ беше ритнала нападателя в тила. Но тя беше толкова изтощена, че се свлече на земята с тебеширено бяло лице.

Габриел се надигна. Размаха във въздуха наточеното си оръжие и нададе вик на озлобление. В същия момент Неил го блъсна в гръб, убиецът си удари главата в стената и падна зашеметен.

– Обърнете се! – викна Неил, дотичал до Греис.

Тя изви тялото си, за да се обърне по корем; тогава усети, че острие срязва въжето. Предположението ѝ от преди малко се оказа вярно. Неил се беше противил да седне там, където му нареди Габриел, защото няколко сантиметра го деляха от скрития от него нож.

Греис се завъртя точно когато Габриел се свестяваше. Тя веднага грабна ножа от ръцете на Неил и се нахвърли върху убиеца, когото прободе в гърдите. Тои притисна ръце към тялото си и се свлече в несвяст на пода.

Запъхтяната Греис се завтече към партньорката си, която лежеше неподвижна, със затворени очи. Опря ухо до устата ѝ. Наис беше още жива. Тя свали якето си, сгъна го на три и го притисна към раната на ръката.

– Наис! – извика тя, като я раздруса. – Моля те! Наис! Неил, помогнете ми. Трябва да спрем кръвоизлива.

Ученият изглеждаше вцепенен, тои се взираше точно под Греис. Тя сведе поглед и установи, че газии в локва кръв.

– Не! Наис.

И тогава, когато губеше всякаква надежда, Греис видя партньорката си да повдига бавно клепачи.

– Греис... Ти трябва да закараш... Неил до авиобазата в Туле...

– Ще го закараме заедно, Наис. Не знам защо ще ходим там, но ще идем заедно.

– Щом стигне там, те знаят какво да правят... Идентифицирай се с номер 250687. Моля те, направи го. Това, което Неил може да свърши там, е извън нашите възможности... Антон беше на път да го открие... Човечеството трябва да знае...

Наис затвори очи, после пак ги отвори. Партньорката ѝ си хапеше устните от мъка.

– Греис, не ми се сърди... Отначало скрих от тебе част от истината, защото не... знаех дали мога да ти вярвам... а после, те излъгах... защото ме беше страх да не те загубя, ако ти го призная... Прости ми.

– Наис, ти си силна, какво ли не си преживяла. Ще издържиш.

– Бих искала да живея близо до теб още време, Греис... Ти си човекът, когото съм чакала през всичките тези години... Тази, с която всичко става възможно...

Очите на Греис се премрежиха.

– Когато приключиш с това... ще можеш ли да се срещнеш с дъщеря ми?

Греис галеше косите на приятелката си и само кимна, докато сълзите ѝ се стичаха по бузите.

– Кажи ѝ, че мама винаги я е обичала... И че оттам, където е отишла, винаги ще бди над нея, както е трябвало да го прави на този свят. Не бих молила за това никои друг освен теб, Греис. Но вие двете сте... единствените същества, които бих обичала...

При тези последни думи дъхът на Наис сякаш отлетя в етера и с пръсти, стиснали ръката на Греис, тя напусна реалния свят.

Греис допря чело до това на приятелката си и заплака. После, с премрежен поглед, почти ослепяла, тя пребърка джобовете на Наис, за да намери някакъв спомен за дъщеря ѝ. Откри идентификационния ѝ бадж, а след малко ръцете ѝ напипаха нещо, което приличаше на парче картон. Всъщност беше снимка на младо момиче, което имаше същите очи като Наис. Снимката беше намачкана, с драскотини, което доказваше, че майката я беше носила у себе си навсякъде. Греис я прибра в джоба си. Докато затваряше очите на Наис, корабът беше разтърсен от удар, придружен от мощно прашене.

– Ударът от взрива сигурно е разцепил ледовете около кораба – викна Неил, които продължаваше да държи под око припадналия убиец. – А те го крепяха досега. Без да го поддържат и с тежестта на замръзналия корпус, той ще потъне!

По едната страна на кораба, някъде от дълбините, се разнесе зловещо скърцане, а после трюмът рязко се наклони, пращайки всички предмети и материали към една от металните стени. Греис едва смогна да прикрие главата си с ръце, като омекоти удара сред блъсканицата от предмети, които летяха около нея: газови котлони, чинии, чаши, кожи. Дочу наблизостенание от болка. Първо помисли, че е Неил, но той не беше паднал зле и вече се изправяше. И тогава погледна с уплаха към Габриел, който се движеше бавно.

– Бързо! – провикна се Неил, който вече вървеше към стълбата, подпирайки се на наклонената стена на кораба. – Остават ни секунди!

Греис погледна приятелката си. Единствената. И срещу нея все още живия убиец. Вече не разполагаше с достатъчно време, за да измъкне и двамата. Какво да направи? Да отнесе тялото на Наис,

за да има право на достойно погребение? Или да спаси живота на неиния убиец, за да го изправи пред правосъдието и да се опита да срази „Олимп“?

– Бягайте! – извика ученият.

Притисната от тази дилема, Греис избра, пряко волята си, да даде някакъв смисъл на смъртта на Наис.

– Неил! Помогнете ми да го вдигнем! – викна тя, посочвайки с брадичка убиеца.

Ученият погледна нагоре към стълбището, както човек гледа към последната си надежда за живот. След секунда в ушите им отекна стържение на метал. През един процеп парче айсберг проникна в корпуса и в трюма нахлу вода.

– Бързо! – изкрещя Греис и хвана Габриел под мишниците.

– Всички ни ще убиете!

– За какъв дявол сте търпели досега това непоносимо съществуване, Неил? За да може „Олимп“ да се измъкне, а западната цивилизация да се самоунищожи? Тои е доказателството, от което се нуждаем! Елате!

Ученият изпсува през зъби, после се върна и нагази във водата, която вече стигаше до глезените. Погледна към трупа на Наис, като че ли питаше Греис дали по-скоро това тяло не трябваше да бъде извадено оттук.

– Наис би желала да направим правилния избор! – отсече шотландката.

След рязко пропадане надолу, от което едва не загубиха равновесие, корабът потъна още малко. Неил улови убиеца за краката и тръгна заднишком в наводнената кабина. Ледената вода парализираше пръстите им, но те стигнаха до стълбището и като напрегнаха сили, качиха убиеца на наклонената палуба на кораба, които видимо потъваше. Перилата на палубата се бяха изравнили с околния пейзаж, така че беше достатъчно да прескочат замръзналия парапет, за да стъпят на твърда земя.

Обаче едва бяха оставили Габриел в краката си, когато ледът изскърца и се пропука.

– Бързо, да се качваме на моторните шейни! – нареди Греис.

Те прекосиха петдесетте метра, които ги разделяха от машините, като дърпаха след себе си ексекутора от „Олимп“, хванали го за ръцете.

Като змия, докопваща се до жертвата си, разломът ги преследваше, зеиващ на няколко метра зад тях. Ако ги застигнеше, щяха да бъдат погълнати от ледената вода. Останали без въздух, на моменти ръмжащи от изтощение, Неил и Греис най-сетне се добраха до шейните.

Неил се свлече от умора. Греис праметна Габриел зад седалката и докато потегляше, посочи на учения другото превозно средство.

– Неил! Вземете шейната на Наис!

Мъжът се изправи с усилие, но в момента, в които възсядаше моторната шейна, изкрещя от болка.

Убиецът беше измъкнал от колана си нож и го беше забил в корема на учения. При отчаяното си нападение беше паднал от седалката и сега лежеше по гръб и се усмихваше.

– Никъде няма да ходиш... – изхърка Габриел.

И преди Греис да успее да реагира, той си преряза гърлото. Цепнатината, която ги следваше, се разшири под тежестта на тялото, и той потъна. Задницата на шеината на Греис се наклони. Щеше да бъде погълната на свои ред.

– Качете се! – извика тя към Неил, като се наведе напред и натисна педала.

Веригите застъргаха леда с механичен тропот. Ученият седна зад Греис, стискайки зъби от болка.

Тя даде максимално газ. Моторната шеина забуксува, после потегли с висока скорост, изплъзвайки се на косъм от хватката на ледените води.

Докато вятърът брулеше лицето ѝ, стиснала кормилото, Греис се отдалечи колкото се може повече от пълзящия разлом. Но преди да е изминала двеста метра, тя почувства как тялото на Неил се свлече с цялата си тежест на гърба ѝ.

След като се убеди, че ледът е престанал да се цепи, Греис спря и се обърна. Трябваше да улови с ръце учения, загубил съзнание.

– Неил! – извика тя, хванала с длани лицето му.

Тя свали ръкавиците и измери пулса му. Сърцето му биеше. След като разкопча палтото му от естествена кожа, тя видя, че под полара кървавото петно в областта на корема се увеличава. Вероятно раната беше дълбока.

Премръзнала от студ и усещайки, че няма да издържи още много, тя седна зад Неил, за да го крепи, и притисна раната. Със свободната си ръка хвана кормилото и потегли. Щеше да се движи по-бавно от предвиденото, но да ограничи кръвоизлива, докато стигне до ескимоското селище. Оттам сама можеше да се придвижи бързо до Каписилит, откъдето да повика спасителен хеликоптер.

Схванатите краиници и разхлопаното ѝ от страх и умора сърце не позволяваха на Греис да осъзнае значението на смъртта на Наис. От два дни партньорката ѝ заемаше в живота ѝ такова място, каквото никой друг вече години наред не бе заемал. Беше ѝ спасила живота, беше я подкрепяла, успокоявала и дори обикнала. Нещо уникално, рядко и преди всичко – траино, ги беше свързало, а това не се случва често в живота. Наис можеше да се превърне в крайъгълен камък за нейното бъдеще. А като се има предвид всичко, което ѝ бе казала, очевидно тя също хранеше желание за едно общо бъдеще. Изглеждаше нереално изведнъж да изчезне. Не, сигурна беше, че ще я види пак след няколко часа и Наис ще я щипне по бузата с думите, че ѝ е липсвала.

Греис сведе поглед към Неил, които изпъшка и размърда глава. Кръвта по раната му започваше да замръзва, а тялото му

изстиваше. Както и това на Греис с мокрите ѝ крака. Те почти се бяха схванали, когато най-сетне забеляза иглутата.

Аяна, чичовците и майка ѝ притичаха, забелязали, че кара ранен човек. Преди още да си е отворила устата, те внимателно пренесоха Неил в едно иглу. Намазаха раната с мас и я превързаха, после увиха учения в кожи и го настаниха до огъня. Греис остана тук за кратко, колкото да изпие топла напитка и да изяде няколко парчета сушена съомга, като им съобщи, че Наис няма да се върне. Аяна я прегърна през кръста. Тя ѝ разказа, че оттук минал някакъв мъж и питал дали не са виждали две жени. Те не му казали нищо. Греис им благодари и се почувства облекчена, че Габриел не е сторил зло на ескимосите. После смени панталона и ботушите си и пое с моторната шеина към Каписилит.

Щом влезе в гаража, разбра, че монтьорът не е имал същия късмет като инуитското семейство. Той лежеше в работилницата и кръвта беше изтекла от главата му, смесена с машинното масло по земята. Ловната пушка, която Греис беше забелязала на стената, беше изчезнала. Беше напълно възможно, ако се разрови, да не открие и пръчките динамит, с които си служеха, за да предизвикат лавини.

Тя се разходи из селото, докато най-последно телефонът ѝ намери обхват. Обади се незабавно на полицията в Нуук и обясни положението. Спешната помощ тръгна начаса в посока към инуитското семейство, чиито джипиес данни Греис им съобщи.

Тя пристигна в момента, в които спасителите качваха Неил в хеликоптера, и седна до него, след като се сбогува с Аяна и семейството ѝ. Машината се издигна във въздуха.

По пътя лекарят изглеждаше обезпокоен от състоянието на учения. Според него червата бяха пробити, което потвърди съвсем скоро хирургът, прегледал Неил в болницата в Нуук.

– Госпожо, трябва да бъде опериран, но не съм убеден, че ще оцелее... Загубил е много кръв, много е изтощен. Рискът от сърдечен арест е голям.

– Какви са шансовете му?

– Бих казал между дваисет и триисет процента.

– А ако не бъде опериран?

– Моля?

– Колко време ще живее, ако не бъде опериран? Ако раната бъде само външно затворена.

Хирургът изглежда недоверчиво Греис.

– Може би шест часа, преди да умре от сепсис.

Греис поиска да говори с учения, за да му обясни ситуацията.

Лекарят се съгласи и ѝ отвори вратата на стаята. Тя дръпна един стол до леглото и заприказва с тих глас, които най-точно изразяваше дълбокото ѝ съчувствие.

– Неил, съжалявам за това, което съм длъжна да ви съобща, но мисля, че искате да чуете истината.

От леглото си ученият потвърди думите ѝ с едно примигване.

– Ако ви оперират, вероятността да умрете от спиране на сърдечната дейност е от порядъка седемдесет – осемдесет процента.

Греис направи кратка пауза.

– А ако не ви оперират, отравянето на кръвта ще доведе до фатален резултат след около шест часа.

Неил поклати бавно глава.

– Да разсъждаваме без емоции – продължи Греис. – Ако започнат операцията, има голям риск никога да не стигнете до военната база в Туле. А ако не ви оперират, ще имате време да стигнете дотам, да видите това, което са приготвили да ви покажат... Но ще умрете днес, това е сигурно.

– Искате ли питане, инспекторе. Посветил съм целия си живот на астрофизичните изследвания... Да отдам сетния си дъх, като видя онова, което никога не е виждал, и да помогна на човечеството да разбере непонятното, това е най-красивата смърт, за която мога да мечтая...

Греис стисна ръката му в дланите си.

След това изтича да се обади във военната база в Туле. Веднага щом каза на дежурната, че работи с Наис Конрад от Ди Ай Ей, я

свързаха с генерала, управляващ базата. Когато съобщи номера 250687, всички врати пред нея се отвориха.

Час по-късно, точно в 13 ч. и 54 мин., Греис и Неил бяха качени от летището в Нуук на бомбардировач с медицинско оборудване и поеха в посока към Туле, разположен в северозападния край на страната. Това най-вероятно е била и крайната дестинация на мисията на Наис, целта, за която беше пожертвала живота си. Отдалечен изследователски център, оборудван с един от редките телескопи, способни да разкрият най-дълбоките тайни на Вселената.

В бомбардировача беше устроена лечебница и Неил беше под наблюдението на двама лекари, сякаш се отнасяше за президента на САЩ. Легнал върху носилка, с абокат, през които му вливаха кетамин за успокоение на болката, ученият обърна глава към Греис, седнала до него. Отначало тя не го чу добре Заради шума, затова доближи лицето си до неговото.

– Как килърът на „Олимп“ успя да ме открие?

Греис се боеше от този въпрос, още когато се срещнаха. Тя му призна истината и му разказа за шантажа, пред които беше отстъпила. Обаче как Габриел е успял да ги проследи до скривалището на Неил, тя не знаеше.

Ученият въздъхна шумно и един от лекарите го попита дали да увеличи дозата на обезболяващото.

– Ако ми инжектирате повече от него, няма да бъда в състояние да разсъждавам.

Той затвори очи за няколко секунди. Греис срещна погледа на лекаря, загрижен за своя пациент. От паниката, която се четеше в очите му, беше ясно, че Неил изживяваше последните си мигове.

– Телефонът ви – измърмори неочаквано Неил. – Линкът, които сте отворили към сайта на *Reveal no steal...* определено там има заложен вирус. Убиецът е получил достъп до функцията за локализация на вашия смартфон и дори е инсталирал бръмбар, които задейства микрофона на телефона и позволява да се подслушват разговорите на близко разстояние. „Олимп“ създава множество програми от този вид...

– В бързината дори не допуснах тази хипотеза – каза Греис, която се проклинаше. – Ако бях по-внимателна, Наис щеше да бъде още жива...

Самолетът се разтърси и двамата лекари веднага уловиха носилката на Неил и я задържаха, докато турбуленцията отмина.

– Тъжно ми е за вашата приятелка – каза ученият, след като спокойствието се върна. – Но не сте могли да помислите за всичко, инспекторе. А самият факт, че сега съм с вас на път към тази военна база, доказва, че сте предвидили много неща... Извадете телефона си.

Греис го направи. Неил ѝ продиктува поредица от команди, които тя изпълни, и действително откри наличието на подслушвателно устройство. След което той ѝ помогна да го изтрие.

– Благодаря ви.

– Ще ми позволите ли да погледна изследванията на Антон, които сте открили в тайния му кабинет?

– Разбира се.

Тя отвори съответната папка и скролна снимките, така че Неил да ги разгледа. Той се съсредоточи, като че тези формули и изчисления му осигуряваха нов прилив на живот. Дори в крайчеца на устните му се появи усмивка.

– Какво разбрахте? – попита Греис след малко.

– По време на свободните ни занимания при „Олимп“ имахме достъп до всички последни астрофизични данни, събрани от сателитите по света, а този образ на дифузното фоново лъчение занимаваше нашите умове в продължение на много часове.

Той говореше като старец, който си спомня за младежките години.

– Опитвахме се да определим с точност природата на енергиините аномалии, които се виждат на тази снимка. Но за да докажем онова, което допускахме, ни бяха необходими по-ясни снимки, с които научната общност не разполагаше. Антон упорстваше да прави предполагаеми заключения като функция на множество потенциални параметри. Можеше да прекара живота си в това...

– Какво предполагате? – нервно попита Греис. – Че разполагате с доказателство за извънземен интелект?

– Аз... не мога да ви кажа, преди да съм сигурен в твърденията си. Би било безотговорно.

– Наис искаше на всяка цена да ви закара в базата в Туле; това несъмнено значи, че снимките, които липсват, за да стигнете до окончателни изводи, сигурно са там...

– Вярвам в това и затова сърцето ми все още тупти, инспекторе. Надявам се да издържа дотам...

Бомбардировачът зави на запад с още по-мощно бучене.

– Кога ще пристигнем? – запита Греис лекарите.

– След триисет и пет минути, инспекторе.

– Значи имам достатъчно време да свърша нещо – прошепна Неил.

– Кажете.

– Имахте право, не мога да умра, без да предупредя света за заплахата, която носи „Олимп“. Снимайте ме и използвайте моето свидетелство по най-добрия начин.

Двамата лекари повдигнаха облегалката на носилката на Неил, а после се отдалечиха по молба на пациента им. Греис изчака Неил да се подготви и включи телефона си на видеозапис.

Ученият подробно обясни кои е, на какво е бил свидетел и всички способности за зарибяване, разработени от „Олимп“ в услуга на най-големите интернет компании. Когато приключи, пилотът съобщи, че кацат.

Греис погледна през прозорчето. Въпреки късния за този регион час, небето беше по-безоблачно от това в Нуук. В края на един заледен нос, вклинен в металносиньото море, тя различи струпани сред нищото бели сгради и дълга самолетна писта, край която бяха паркирани големи военни самолети като този, с които летяха. А още по-надалеч, на върха на скална издатина, се извисяваше огромна бяла сателитна антена. Щом Неил я забеляза на свой ред, електрокардиограмата недвусмислено засвидетелства, че сърдечният му ритъм се покачва.

Лекарят, който досега беше много дискретен, сложи длан върху ръката на Неил и каза трескаво:

– Кажете ми само, че най-сетне ще успеете да откриете точно смисъла на онова, което заснехме...

Задната рампа на самолета се разгъна и във фюзелажа нахлу леден вихър. В товарния отсек веднага се качи линеика, за да вземе Неил и Греис. И сега лекарите действаха безкраино предпазливо, а в това време наоколо охраняваха въоръжени мъже. Греис си помисли, че самият президент на САЩ не би се ползвал от такова внимание и охранителни мерки.

Линеиката пое по пистата и се отдалечи от самолета, като грижливо избягваше неравностите. Пътюм Греис забеляза бараките, които едва се показваха над снега, покрил базата. Единствено пътната настилка и пистата за излитане се очертаваха като черни ивици сред блясъка на бялата покривка под лъчите на слънцето.

Колата спря пред наглед най-голямата сграда в базата. Слязоха, преминаха през двукрилата врата и влязоха в голяма зала с неонов лампи, боядисана в цвят резеда. Чакаше ги мъж. Греис веднага разпозна, че е с чин генерал. Други двама в бели престилки стояха от двете му страни, наблюдавайки Неил с очите на вярващи, пред които се е появило божество.

Генералът ги доближи с широка крачка. Беше на около шейсет години, строен, с издължено лице, с гърбав нос и с толкова големи кръгове под очите, че човек се питаше как все още се държи на крак. За сметка на това имаше пронизващ поглед, премерени движения и мощен глас.

– Генерал Мартин Милър от военновъздушните сили на Съединените американски щати. Неил Щаинабарт, чест е за мен да се срещнем. От името на американското правителство и на цялото човечество искам да ви изкажа огромната си благодарност, че приехте да дойдете тук и да ни осветлите по въпроса, който може да се окаже един от най-великите преломи в човешкото познание.

Неил премигна утвърдително.

– Инспектор Кембъл, предполагам – продължи военният с поздрав към Греис. – Наис Конрад беше сред най-добрите ни агентки. Сигурен съм, оценявате каква чест ви е оказала, като ви е поверила да довършите мисията ѝ.

– Напълно – отвърна Греис.

– Идентификационният номер, който Наис ви е дала, е замислен да прехвърли всички задължения и правомощия на едно лице. Иначе казано, вие разполагате със същите права на достъп до военна тайна, каквито е имал нашият покоен агент. Явно тя е държала да бъдете нейните очи и разум след кончината ѝ.

Сърцето на Греис се сви и тя се питаше дали ще успее да потисне надигналото се у нея вълнение. За щастие, докато генералът се суетеше, нейните емоции се уталожиха.

– Естествено, ние проверихме самоличността ви и не намерихме никакво основание да ви откажем тези правомощия. Следвайте ме, отиваме веднага в центъра за телекомуникации.

Двамата мъже в бели престилки поеха задълженията на санитарите в линеиката.

Прекосяха дълъг зеленикав коридор с прозорци, зад които работеха хора в униформи. После минаха по открит мост, водещ до сграда с тежка, херметически затворена врата, пазена от двама воиници, които взеха за почест. Генералът отключи с баджа си и те влязоха в зала без прозорци, потънала в синкава светлина.

Докато тежката врата се затваряше със свистене зад тях, Греис забеляза, че мястото, където се намираха, беше с петоъгълна форма. Срещу тях имаше огромна врата, пазена от въоръжен мъж. На всяка от другите четири стени се намираше по една врата, номерирана с число в голям мащаб от едно до четири – също охранявани от военни.

– Тук нашите четири международни екипа от астрофизици работят по въпроса за произхода на Вселената – обясни генералът.
– Всяко крило от сградата е запазено за един от екипите, които от три години живее изолирано и не може да комуникира с

останалите групи. Единствено аз получавам резултатите от четирите екипа и знам какво съдържат. Искате ли да видите синтеза от резултатите, господин Щаинабарт, или предпочитате направо да видите картата?

– Имам вече предположения за техните заключения – прошепна Неил с уморен глас. – Покажете ми картата.

Генералът кимна и ги преведе през отсрещния вход. Те попаднаха в коридор, после влязоха в първата стая отляво, която генералът отвори с баджа си. Той освободи двамата лекари. От дискретно монтираните осветителни тела идваше мека светлина, падаща върху звукоизолираните стени без прозорци в просторното помещение с няколко стола и семпло бюро, върху което имаше компютър.

Генералът натисна копче на дистанционното управление върху бюрото и един черен екран се спусна от тавана в отсрещния край на стаята.

– Ще е по-добре да седнете, инспектор Кембъл.

Греис се настани в едно кресло и веднага разпозна снимката на дифузното фоново лъчение, която се появи на екрана. Според нея беше идентична с онази, която беше открила в таинния кабинет на Антон. Червени кръгчета се оформиха постепенно около триесетина черни точки, разпръснати из фотоса.

Неил обаче се изправи на леглото си, сякаш образът, които хвърляше лъчи сред сумрака на стаята, физически го притегляше. Очевидно там той долавяше нещо, което простосмъртните не бяха в състояние да забележат.

– Доближете ме до образа – извика той.

Генералът веднага бутна леглото на Неил към екрана.

– Ще ми трябват малко време и спокойствие – прошепна напрегнато ученият.

Военият кимна и отстъпи към вратата на стаята.

– Ще се наложи да почакаме – промълви той притеснено.

Генералът раздвижи компютърната мишка. Екранът веднага се освети, показвайки досиета, номерирани от едно до четири

като вратите в залата. Греис се възползва от случая.

– Тъй като сигурно разполагаме с малко време, можете ли да ми кажете накратко до какви заключения стигнаха екипите, които изследват произхода на Вселената?

Военният доближи лице до екрана и се загледа в него, после се почеса с пръст между веждите.

– Съжалявам, инспекторе, но това засега е класифицирана информация и...

– Кажете и! Тя го е заслужила!

Гласът на Неил проехтя от дъното на залата. Генералът се извърна, изненадан, че ученият го е чул.

– Добре... щом желаете.

После, като се обърна пак към Греис, добави:

– В края на краищата, вие вече знаете много неща, а и тази информация скоро ще стане обществено достояние, така че...

Греис го насърчи да говори, като деликатно наведе глава настрана.

– И така, вече сте чували за Големия взрив, инспекторе.

Тя потвърди.

– Зараждането на цялата съвременна Вселена при една експлозия на светлина и енергия, дошла от нищото – уточни той. – Нали така?

– Да, знам още някои подробности, но общо взето, това е.

Генералът кимна утвърдително.

– Е, за разлика от това, в което вярва мнозинството и което в някои училища все още се преподава, тази теория е погрешна.

Греис сбърчи вежди, любопитна да узнае защо генералът ѝ споделяше това.

– А знаете ли защо е погрешна? – продължи той. – Защото не знаем какво се е случило в нулевия момент от тази експлозия. Можем да опишем историята на Вселената, като се върнем до няколко години, няколко минути, няколко секунди след нейното зараждане, за да се доближим до този нулев момент, когато всичко е започнало. Но под 10^{43} секунди вече няма нищо.

Генералът плесна с ръце и сякаш изсвистя камшик.

– Сблъскваме се със стена, зад която не можем да видим нищо, не знаем нищо и нямаме какво да кажем. Точно в 10^{-43} секунди Вселената е толкова концентрирана, гореща и плътна, че не действа никой физичен модел. Всички модели са неточни, не се вижда нищо повече! Следователно между нулевия момент и 10^{-43} секунди мистерията е пълна. Този микроскопичен момент, когато всичко се заражда, е абсолютно непознат. Следователно категорично е невъзможно да се каже, че Вселената е създадена при Големия взрив, защото в действителност пред нас е онова, което е резултат от нейното зараждане, но не и самото ѝ зараждане.

– Говорите за прочутата стена на Планк, отвъд която човек никога не е могъл да проникне, нали?

Уморените очи на военния се ококориха.

– Понятието ви е известно? Изненадвате ме, инспектор Кембъл.

Покрай другите си четива Греис наистина беше попадала на тази непреодолима за науката граница. Но не си представяше, че поставя категорично под съмнение принципа на Големия взрив.

– Тази непроницаема за човечеството величина ясно показва, че сме неспособни да докажем съществуването на нулевия момент, при положение че никога не сме го видели. А Вие разбирате какво следва от това, инспекторе.

Греис се опита да мисли бързо, но военният не ѝ остави време да стигне до крайно заключение.

– Ако не разполагаме със средства да свидетелстваме за този нулев момент, значи може би никога не е имало нулев момент. А това означава, че Вселената никога не е била просто едно нищо, а може би е имало нещо преди това...

Греис замълча, очаквайки с почти болезнено нетърпение следващото доказателство.

– Четирите екипа астрофизици, които от три години работят в тази база, имат задачата да разработят теории – нека го наречем

така, – за да преминат непреодолимата стена, зад която се крият всички тайни на Вселената – продължи военният. – Както Ви казах, те не разговарят помежду си и не е възможно да си влияят или да заимстват един от друг.

Генералът натисна клавиш на компютъра и на монитора се показаха четири очевидно подобни схеми.

– Обаче, инспектор Кембъл, тези четири независими екипа, съставени от най-добрите астрофизици и физици на нашето време, предложиха четири различни теории. Всички тези теории – подчертавам: всички, и напомним, че тези хора не са се договорили, – основани на вероятностни изчисления, стигат до един и същ извод с на практика абсолютна степен на сигурност: нулевият момент никога не е съществувал. Да го кажем иначе: нещата не са тръгнали от нищото. Имало е нещо, преди да се случи онова, което некоректно са нарекли Големият взрив.

Греис започваше да оценява значението на това, което чуваше.

– Тогава, какво е имало?

– Ако този момент вече не се приема като едно начало, той ще да е бил преход. Тесен проход от предишна Вселена към нашата. Един безкраино кратък миг, когато Вселената отпреди се свива, докато се докосне до нулата, но не я достига за да се върне после към разширяването и да се превърне в нашата Вселена. Или по-скоро да продължи да бъде сама себе си под различна форма, но може би сходна с предшестващата я. Така че The big bang трябва по-скоро да се нарича The big bounce – Големият скок, защото става въпрос за преход, а не за раждане.

Греис искаше да каже нещо, но устните ѝ трепереха от възлнение и тя не намираше думи.

– Това означава, че Вселената с главно „В“ се е родила преди нашата и че може да е имало много скокове, преди да доидем ние?

– Да.

– Но в такъв случай кога е започнало всичко?

– Именно в това е въпросът, инспекторе. Проблемът за произхода на първата Вселена само се измества и се включва в

един модел на циклична космология. Но що се отнася до нашата, днес е теоретично прието, че тя не е първата и че друга форма на Вселената я е предшествовала.

Сега схемите, изобразени на монитора, ставаха за Греис разбираеми. Всички се състояха от приблизително един и същ цилиндър, които се свиваше до размерите на тънка черта, а тя се превръщаше в същия цилиндър, които се беше свил.

– Но как може да сте сто процента сигурни, че Вселената е циклична? Това са само теории, колкото и вероятни да са те, нали?
– попита тя.

– Тези теории са много основателни. Съставени са от учени, известни с изключително съвестната си работа. Вие обаче сте права, те не са кои знае какво, докато не получат експериментално потвърждение.

Генералът натисна бутона на компютърната мишка и тогава Греис отново видя познатата снимка с овала на дифузното фоново лъчение на Вселената, картината на нашата Вселена, когато е била едва на 380 000 години.

Той заговори с дълбокия си и уверен глас.

– Инспектор Кембъл, ако е имало друга Вселена преди нашата, няма ли да са останали следи в тази, където се намираме сега? Аналогично, с останките от изчезнала земна цивилизация, възможно ли е в пространството да попаднем на следи, които доказват, че е съществувала? Дали не е останало нещо при екстремното свиване, завършило със скок?

Увлечена в думите му, Греис се досещаше, че генералът умишлено бавеше отговора на тези главозамаиващи въпроси. А чувството, че се докосваш до толкова дълбоко знание, беше опияняващо. Военният отново натисна един клавиш.

– Отговорът е „да“. Съвсем отскоро притежаваме доказателство за съществуването на Вселена, предшестваща нашата – заяви генералът. – Доказателството откриваме на последно пристигналите снимки на дифузното фоново лъчение.

– Червените кръгове в дифузното фоново лъчение, които Неил наблюдава, отговарят на следи от Вселена, предшествала нашата.

Греис си спомни обясненията на професора по астрофизика от университета в Хаиланд за енергийните аномалии, които беше засякъл и върху които работеше Антон Юсик. На възраст 380 000 години Вселената не би могла да произведе достатъчно енергия, за да излъчва такива следи, така че липсваше обяснение за присъствието на тези физични аномалии.

– Откъде знаете? Искам да кажа, каква е природата на тези точки и как може да сме сигурни, че произлизат от Вселена, предшествала нашата?

– Последните снимки в увеличен мащаб, направени от нашите сателити, ни доказват, че тези триисетина енергийни аномалии притежават типичната спираловидна форма на следите, каквито черните дупки оставят след себе си, когато се „изпаряват“. Обаче на 380 000 години Вселената още не е в състояние да образува черни дупки и още по-малко те да изчезват. Следователно категоричното ни становище е, че тези точки представляват гравитационни вълни, получени от черни дупки от предшестващата космическа ера, оцелели след големия скок, неправилно наречен „Големият взрив“.

Докато гласът на генерала кълтеше в леко осветената стая, Греис си представяше мащабите на революцията в метафизиката. С необходимите доказателства, разбира се. Но един въпрос оставаше висящ. Ако всички тези учени бяха убедени във фактите, защо генералът се нуждаеше от Неил? Тя зададе въпроса си, но ученият не го чу.

Военният пак прокара палец между веждите си.

– Предишната Вселена е представлявала свят, който вероятно е бил огледален образ на нашия. Тъй като е съдържала същите химични елементи като настоящата, сигурно е създала живот, съзнание и интелект, следователно и напреднали цивилизации. Цивилизации, които преди свиването на тяхната Вселена задължително са били по-напреднали от нас в овладяването на физичните закони. На тяхно място ние щяхме да се опитаме да завещаем на следващата наученото от нас. Впрочем дифузното фоново лъчение от началото на Вселената се наблюдава от всяка точка в Космоса. Така че, ако искаме да оставим послание до следващите цивилизации, без да знаем къде в пространството ще се намират, бихме го поставили именно на това място.

Генералът се обърна към Неил.

– Ето защо ние сме убедени, че в дифузното фоново лъчение се крие послание. Някои код, формула, а защо не, идея... Нещо, което сигурно е записано в дълбините на Космоса. Логично е същината на това послание да е от областта на математиката. Но колкото и да се ровим, не откриваме никаква схема... По тази причина имаме нужда от изключителен ум, който да успее в това търсене. От съзнание, надарено с феноменална интуиция, с неповторимо проникателно мислене, от гении, които да види онова, което никой друг не забелязва. Затова от години препускаме по следите на Неил Щаинабарт и на колегата му Антон Юсик. От деня, в който узнахме за какво са послужили ДНК на Нютон и на Айнщайн...

Тонът на гласа му беше тържествен.

– Единствено Неил Щаинабарт е способен да помогне на човечеството да дешифрира посланието. Повече от всякога се нуждаем от него.

– Има нещо... – каза изведнъж Неил от другия край на залата. – Виждам го...

Греис притича по петите на генерала, който пръв се доближи трескаво до учения.

Дишането на Щаинабарт ставаше все по-шумно. Челото му лъщеше от треската. Сепсисът ли го връхлиташе вече, или беше

необичайно възбуден от онова, за което мислеше?

– Неил, как сте? – попита го Греис, като го доближи.

Ученият я погледна с пламнал поглед, напълно неузнаваем за Греис.

После се обърна към генерала.

– Трябва да видя изображението в по-голям мащаб! – гневеше се той. – Побързаите!

Военият подкара носилката с Неил към изхода и ги поведе през лабиринт от коридори. Ученият силно се потеше и се държеше за корема; лицето му се кривеше в болезнена гримаса. Греис докосна челото му: то пареше и тялото му беше трескаво. Не му оставаше още много.

Накрая те минаха през двоина врата и проникнаха в огромна тъмна зала под един купол. Дваисетина стола с панорама към тавана заемаха помещението, което притежаваше всички характеристики на планетариум.

Генералът настани Неил в средата на залата и след като се доближи до една конзола, натисна няколко бутона. Изведнъж таванът се превърна в небе, осеяно с точки, което представляваше дифузното фоново лъчение от началото на Вселената, но с огромни размери.

Тази смазваща панорама над главите зашемети Греис, която се обърна към Неил. Сам, легнал в носилката, с отразена от лицето му синкава светлина, той съзерцаваше реликтовия отпечатък на Вселената, а очите му се местеха от едно място на друго и устните му шепнеха.

Греис го доближи и го чу да реди числа. Този път вече беше сигурна – Неил разшифроваше съобщение, което само той виждаше.

Тя улови изпълнения с надежда поглед на генерала. Осъзна, че ученият говореше все по-бързо и все по-високо, сякаш беше останал само духът на гения, забравил за околните и за собственото си тяло.

Застанала до него, изведнъж Греис усети признаци на страх в неговия речитатив, а минута по-късно и тъжно каканижено, което завърши със сподавени тонове. Неил грубо сграбчи ръката ѝ. Кожата му беше гореща и влажна и той я стискаше до болка. Държеше я здраво, като че искаше да счупи пръстите на инспекторката. Какво виждаше, за да изпадне в такова състояние? Какво беше разбрал?

Генералът беше приковал поглед в устните на учения, които повече трепереха и почти не се отваряха, за да учленяват думите. Неочаквано гласът на Неил стана много тънък. Хватката му се отпусна и ръката му се изплъзна от пръстите на Греис. С полуотворена уста, със зеници, обърнати към нищото, ученият се вцепени. И като сетен странен признак на живот върху пребледнялото му лице се търкулна сълза.

Разтърсена от вълнение, Греис се опита да вземе ръката на Неил в дланите си, но генералът я избута.

– Не! Не е възможно! Събудете се! – разкрещя се той, докато разтърсваше тялото на учения. – Нямате право да ни зарежете така! Вие сте единственият! Какво видяхте? Отговорете!

– Генерал Милър – намеси се решително Греис.

– Млъкнете! Говоря на него!

– Искате от един мъртвец да говори.

Преди Греис да довърши изречението, в залата нахлу екип от лекари.

– Свестеше го! – заповяда генералът, който не беше на себе си.

Лекар от спешната помощ разкъса ризата на Неил и притисна на гърдите му електродите на дефибрилатор. След като издаде звук, уредът произведе електрически заряд. Тялото на Неил се огъна за миг. Лекарят преслуша сърцето и поклати отрицателно глава.

– Опитайте пак! Той видя, той знае, не може да умре просто така! – кресна генералът.

Лекарят повтори процедурата, но без успех. Изведнъж военният вдигна ръка да удари учения.

– Това никога! – извика Греис и го улови за ръката.

Мъжът щеше да ѝ удари шамар, но се спря в последния момент.

С вида на човек, премазан от тежестта на съдбата, той се свлече в едно кресло с празен поглед.

– Никога няма да узнаем – измънка генералът. – Никога.

Греис се опитваше да се съвземе след удара от смъртта на Неил и агресивното поведение на военния. Затова прекалено късно забеляза как генералът извади служебното си оръжие и се застреля в главата.

Два дни по-късно, след като беше многократно разпитвана от военната полиция в базата в Туле и изложила писмено всичко, на което беше станала свидетел по време на разследването си в рапорт, които се задължаваше да не разгласява, Греис се връщаше в Шотландия с чартърен полет, специално поръчан от американските военновъздушни сили. На метри от нея, в багажното отделение, тялото на Неил беше положено в ковчег. То отнесе със себе си тайната, която трябваше да разтърси цялото човечество.

Греис непрекъснато мислеше за сълзата, която се беше търколила по бузата на учения. Какво беше видял? Какво послание го беше хвърлило в такова състояние на паника? Вероятно никога нямаше да узнаят, поне не преди на света да се роди нов гений от мащаба на Айнщайн или на Нютон.

Нямаше и миг спокоиствие през цялото пътуване. Като размислеше добре, тя осъзнаваше, че се е провалила напълно. Не беше успяла да се добере до шефовете на Олимп, за да разобличи истинските виновници за убиството на Антон Юсик. Беше се оказала неспособна да защити Наис – единственото същество, което би я направило щастлива, а Неил беше умрял, преди да разкрие това, което беше разбрал.

Същата вечер, след като се приземиха, тя отиде в управлението, за да се срещне с началника си Елиът Бакстер. Докато прекосяваше работното помещение, всичките ѝ колеги спряха работа. Чу се едно ръкопляскане, подето от второ, и постепенно всички станаха на крака, за да я аплодират. Греис не беше убедена, че разбира за какво ѝ оказваха тази чест, след като разследването ѝ не беше дало резултат. Тя свенливо благодари с кимане на глава, дори си помисли, че това може да е някаква шега.

Влезе в остъкления офис на Елиът. Той изглеждаше изненадан, че я вижда.

– Не ми казвай, че не си ме очаквал!

– Напротив, разбира се, че те очаквах, но ти... си се променила.

Греис беше отсъствала само няколко дни. Смутена, тя обърна глава; знаеше, че може да види отражението си в страничното стъкло до бюрото на шефа си. През последните месеци имаше навика да се оглежда, докато Елиът ѝ обясняваше за кои ли път, че не може да я върне на длъжността криминален инспектор, а трябва да продължи да се занимава с административните си задължения.

Щом се погледна, разбра какво имаше предвид Елиът. Дори сама се изненада: тялото ѝ се беше изправило, пред себе си виждаше красива жена, излъчваща решимост. Включително очите ѝ сякаш бяха по-големи, като че ли клепачите ѝ бяха се отворили повече. Тя – която се чувстваше тъжна, съсипана от провала, сега изглеждаше по-висока, по-уверена в себе си, с осезаемо присъствие.

– На какво дължа тези аплодисменти? – попита тя. – Особен начин да се отбележи звънкият провал на моето разследване?

Елиът отклони погледа си от инспектора смутено.

– Греис, когато ти се свърза с базата в Туле, официалните представители на военновъздушните сили на САЩ и Ди Аи Еи към Пентагона се обадиха на шотландския министър на отбраната, за да проверят самоличността ти. Притиснат до стената, той не посмя да предизвика дипломатически скандал с американците, отричайки твоето участие. Така че вдигна забраната за разследване на „Олимп“ и ме свърза директно с тях. Водихме дълги разговори през последните два дни, за да организираме твоето завръщане и да приберем тялото на Неил Щаинабарт. Докладът за разследването, който си им предала, ми беше представен до най-малките детайли. Тук всички знаем през какво си преминала и всички предизвикателства, които си преодоляла, за да изпълниш докрай задачата си... Направо сме слисани от твоя

– казано без преувеличения – героизъм. Всички, които работят тук, оценяват каква сила на характера е трябвало да проявиш и лично за себе си са наясно, че сигурно не са способни на същото.

– Не успях да стигна до нищо, Елиът... Като изключим смъртта на убиеца на Антон и Неил, но истинските поръчители са на свобода.

– Никой не би могъл да направи повече от теб. Никой.

Елиът сведе поглед.

– И позволи ми да ти изкажа искрените си извинения за поведението ми към теб през миналата година. Нищо не оправдава такова презрително отношение.

Греис почувства, че нещо забравено се отключи в нея.

– Няма нужда да ти потвърждавам твоето незабавно връщане на поста криминален инспектор – допълни Елиът.

– Благодаря.

– Ти си гордостта на нашата полиция, Греис. Ние трябва да ти благодарим. Но преди да се върнеш на работа, вземи си няколко дни почивка. Те, естествено, ти се полагат. Ще ти се обадя за погребението на Неил.

Греис примигна и се съгласи.

– А какво ще предприемем срещу „Олимп“? – заинтересува се тя.

– Не можем да се сблъскаме фронтално с толкова мощна организация, проникнала навсякъде. Вече си по-наясно и от мен. Министърът на отбраната отстъпи частично под натиска на американците, но след като кризата отмина, ми подсказа, че по отношение на „Олимп“ няма да се прави нищо повече.

Греис бръкна в джоба на палтото си, сложи телефона си на бюрото и пусна видеото с изповедта на Неил Щаинабарт.

Когато близо дваисет минутният запис свърши, Елиът поглади косата си и подсвирна впечатлен. После погледна настоятелно Греис.

– Никога не съм виждал това видео, не знам кой го е записал, а още по-малко кой анонимно го е качил като вирус в интернет, за

да събуди съвестите...

Греис му се усмихна заговорнически и прибра мобилния си телефон.

– Какво ще правиш през следващите дни? – попита Елиът. – Ще се прибереш, ще се върнеш към книгите и спокойствието?

– Да, но първо ще се срещна с един човек. Впрочем трябва да се свържа със служител на Ди Ай Ей.

Елиът написа на листче някакъв телефонен номер и го подаде на Греис.

Тя му благодари и се канеше да излезе от офиса, когато шефът ѝ я спря.

– Греис, от твоя рапорт разбрах, че взаимната помощ между теб и Наис Конрад е била на ниво, рядко постигано между партньори. Искah да ти кажа, че съжалявам за смъртта ѝ.

– Благодаря ти – отговори Греис, без да се обърне.

В Карлтън, щата Минесота, от върха на готическа сграда от червени тухли звънна камбаната на колежанската църква. Секунди по-късно учениците започнаха да излизат, разговаряйки шумно, и да се разотиват по пътеките, пресичащи зелените площи в кампуса, наскоро подстригани и окъпани в слънчеви лъчи. Греис чакаше нащрек пред стълбището на входа.

Повечето млади колежанки вървяха, без да гледат къде стъпват, с очи, вперени в дисплея на телефона си. Всеки, изглежда, се занимаваше да отговаря в социалните мрежи, когато един ученик извика приятелите си, за да им покаже нещо. Чуха се учудени възклицания, смях и въпроси. Насъбраха се и други, за да видят какво предизвиква такива реакции, и погледнаха в своите джииесеми. Скоро целият кампус гледаше видеото, което Греис веднага разпозна от няколко откъслечни звука.

Пристигайки на летището в Минеаполис, тя беше постнала в ютюб свидетелството на Неил. Беше едва преди час, но имаше повече от милион гледания и информационните сайтове незабавно го бяха публикували и излъчили като водеща новина. В коментарите някои интернет абонати обясняваха, че видеото е било многократно изтегляно от мрежата, но че всеки път било качвано отново от други потребители, така че хората, които се опитваха да го премахнат, не успяваха. А тези опити за цензура само бяха подхранили любопитството.

Учудена, че всички тези младежи не откъсват поглед от екраните въпреки времетраенето на видеото, Греис си върна малко надеждата. Може би завещанието на Неил действително щеше да събуди съвестта у мнозина.

Мислите ѝ бяха прекъснати от появата на красива тиинеиджърка, която излезе от училището заедно с група

приятелки. Греис я разпозна веднага. Момичето на около дванаисет години не се усмихваше, не говореше, а съученичките ѝ като че ли проявяваха особено внимание към нея. Те също усърдно поглеждаха към телефоните си.

Греис се приближи усмихната и с благ поглед.

– Добър ден, казвам се Греис Кембъл, ти си Елена Конрад, нали?

Колежанката спря. Имаше същото изражение като майка си, когато изпитваше подозрения.

– Може ли да поговорим за малко?

– Откъде знаете името ми? – попита тя със сбърчени вежди.

– Бях приятелка на Наис, на майка ти.

Елена стисна зъби и повдигна брадичка с невъзмутимо лице.

– Знам, че не сте се виждали често, и...

– ... ето защо смъртта ѝ не променя много нещата – тросна се тийнеиджърката и се обърна, за да отиде при приятелките си.

Греис разбираше този гняв, примесен с мъка. Момичето се бранеше със собствени средства.

– Елена, почакай, имам да ти казвам нещо важно за теб.

Наистина.

Колежанката като че размисли и накрая направи знак на останалите, че ще ги настигне.

– Слушам ви... – въздъхна тя нетърпеливо, почти с досада.

– Не познавам майка ти отдавна, но и двете преминахме през изпитания, които, бих казала, ускоряват сближаването. И бях до нея, когато ни напусна.

– Какво ме засяга това?

– Преди да умре, тя успя да каже само няколко думи. Бяха за теб, Елена.

Момичето отново смръщи вежди, но Греис усети, че този път искаше да прикрие вълнението си.

– Поиска да ти кажа, че винаги те е обичала и че оттам, където отива, винаги ще бди над тебе, както е трябвало да постъпи на този свят.

Девоицата стисна зъби, устните ѝ се разтрепериха, а очите ѝ се премрежиха.

Греис извади измачканата снимка, която Наис ѝ бе дала, и я подаде на момичето.

– Тя е смачкана, защото майка ти я носеше винаги със себе си, където и да отидеше. Не ме е молила да ти я дам, аз я намерих у нея. Мисля, че е добре да остане у теб...

В момента, в които Елена пое колебливо снимката, от очите ѝ потекоха големи сълзи, а от гърлото ѝ излезе сподавено ридание.

Греис трудно удържаше вълнението си.

Съвсем неочаквано тиинеиджърката се приближи до Греис, която я взе в прегръдките си. Елена се долепи до гърдта ѝ, плачеики, както сигурно е плакала при новината за смъртта на майка си. Двете любими за Наис същества мълчаливо се утешаваха в тази нежна прегръдка.

Когато Греис усети, че Елена се успокоява, ѝ заговори на ухото.

– Искам да ти споделя една тайна... Но ще ми обещаеш да не казваш на никого.

Девоицата се съгласи.

– Видеото, което облъчва кампуса, Съединените щати, а скоро и цялата планета... и което може би ще отвори очите на милиони поробени личности, то съществува благодарение на майка ти. Но си трай...

Елена леко се отдръпна от Греис; в зачервените ѝ очи вече нямаше само мъка. Подобно на слънчев диск, изплуващ от морето, блясък на щастие сега озаряваше нейния поглед. А в тъгълчетата на устните ѝ се появи усмивка.

– Повярвай ми, можеш да се гордееш с мама, както тя се гордееше с теб.

Момичето беше прекалено развълнувано, за да говори.

– Можеш да ми се обаждаш, когато поискаш. Елена, обещавам да бъда винаги на твое разположение. Винаги и за колкото време поискаш.

Греис ѝ даде своята визитка, стисна ръцете ѝ и след като и отправи една от своите нежни усмивки, си тръгна.

На следващия ден следобед тя вече пътуваше към Хаиланд. Искаше – не, по-скоро беше длъжна да се върне на мястото, откъде беше започнало разследването. Всичко беше станало толкова бързо, че преживяното през последните дни понякога се замъгляваше като някакъв сън или кошмар.

След няколко часа тя забеляза манастира в подножието на хълма, който беше изкатерила мокра и с лице, шибано от вятъра. Стоманеносивото небе докосваше зелените върхове с черни заострени зъбери. Тя пое по гробищната пътека до многовековната сграда с хилядолетни камъни, спомняйки си в какво неведение беше за това, което я очакваше тук, само няколко дни по-рано. Тежката дървена врата се отвори пред закачулената фигура на един монах. Но абат Камерън веднага откри лицето си, а очите му бяха изпълнени с искрена радост.

– Инспектор Кембъл... Слава на Бога, вие сте... жива. Молбите ни бяха чути.

На Греис ѝ се прииска да го прегърне. Монахът, изглежда, го усети и свенливо сложи ръце на раменете ѝ с топла усмивка.

– Влезте, моля ви, братята ще се радват да ви видят отново и да разберат, че сте добре. Елате.

Веднага щом вратата се затвори, в преддверието с готически сводове Греис отново почувства онази атмосфера, сякаш е извън времето, която така я беше впечатлила. Придружена от абата, чиято роба замиташе плочите с леко шумолене, тя мина по дългия коридор, пак се възхити на картините, които я следяха с поглед, и стигна до галерията в градината, окъпана в сивкава светлина. Малко по малко спомените ѝ се връщаха, сякаш да докажат, че всички нейни преживелици бяха истина.

– Всичко приключи – каза най-после тя на абата. – Никой повече няма да ви обезпокои. Убиецът е на оня свят.

– Бог да се смили над душата му.

Докато минаваха пред стаята, в която беше открито тялото на Антон Юсик, Греис се спря. Вратата беше затворена, но миризма на белина се носеше във въздуха. Тя отново се видя на това място, измокрена и стресната, пред изтерзания труп на младежа с изтръгнат мозък. В спомена си бе разколебана, глождена от съмнение дали е способна да разкрие такъв случай.

Тогава тя разбра, че е получила онова, за което е дошла отново на това място: не потвърждение, че преживяното наистина се е случило, а убеждението, че е напълно различна от жената, която беше дошла в манастира през онази буреносна утрин. Беше забелязала това и в офиса на Елиът Бакстер.

– Брат Камерън, не бих искала да безпокоя вашите братя в техния труд и молитви. Кажете ми само как е брат Колин.

– Разбирам... Ако речете, той е в стаята си.

Греис кимна утвърдително и те се върнаха в крилото на монасите, след което абатът потропа на една врата.

– Брат Колин, имате посетител.

Греис бавно бутна вратата и видя, че монахът се е изтегнал в леглото. Той вдигна към нея поглед, пълен с благодарност. Беше още блед, но можеше да се движи по-свободно, откакто го беше оставила на грижите на лекаря, извадил неиния куршум от крака му.

Тя седна по своишки до него на ръба на дюшека.

– Как се чувствате?

– Ос... осво... освободен – измънка той.

Греис поклати глава.

– Много съжалявам, че ви причиних тази жестока рана – изповяда му Греис.

Брат Колин пое въздух и сякаш се успокои.

– Вие ми спасихте живота... Моля се за вас всеки ден.

Греис му се усмихна, докато гърдите ѝ се изпълваха с щастие, но лицето ѝ бързо посърна.

– Не се молете за мен, братко Колин... Бъдете така добър, молете се за един младеж, който загина, помагайки ми в

следствието. Един невинен младеж, чиито живот предстоеше. И които бе прекъснат твърде рано...

Греис се овладя.

– Казваше се Ян – каза тя.

– Ще го направя.

– А ако отправите молитви и за една жена, която ми беше... много скъпа, ще ви бъда наистина благодарна. Името ѝ беше Наис.

– Ще се моля за вас, за Ян и за приятелката ви Наис. Бъдете спокойна. Ще го правя всеки ден, колкото е необходимо, за да бъдете в мир със себе си... и... и чувството за вина да ви напусне завинаги.

– Благодаря. Бъдете здрав, братко Колин. Щастлива съм, че се чувствате добре.

За момент Греис положи ръка върху тази на младия монах и после стана. Тогава чу, че Колин се изправи на леглото си.

– Не знам дали вярвате в бог, инспекторе. Но... той вярва във вас.

Греис разбра на момента, че тази мисъл ще остави завинаги отпечатък у нея, но още не можеше да предвиди значението ѝ.

– Ще видим. До скоро, брат Колин – заключи тя и напусна килията.

Абатът я придружи до изхода на манастира. Увери я, че винаги ще е добре дошла и че ще има стая за нея, ако иска да се оттегли от света за малко.

Греис остана известно време в преддверието, наслаждавайки се на тишината в това място, пропито с велика история. Тя чуваше ехото на гласовете и тихите стъпки на основателите на най-древната християнска църква на Запад, представи си как Макбет съзерцава морето долу в пропастта, няколко дни преди да бъде погребан в гробището край многовековната сграда. И вече знаеше, че манастир И она брои сред своите изчезнали гости най-прочутия сред гениите – Исак Нютон.

– Струват ми се замислена, инспекторе – каза абат Камерън.

Греис се поколеба дали да не му каже кои в действителност е бил Антон Юсик и каква изключителна привилегия е имал да разговаря с него. Но ако случайно тайната се разчуеше, стотици любопитни хора щяха да заприихдат към това място, което би загубило духа и спокоиствието си.

– Искате да ми кажете нещо?

– Да. Благодаря за помощта ви, брат Камерън. До скоро.

Греис се отдалечи от манастира, а малко по-късно се качи на кораба, за да се прибере.

Същата вечер тя изкачи стълбището до дома си в Глазгоу. Почука на вратата на съседа Кенет Гилкраист, които я изгледа със същото изражение като това на Елиът. После се окопоти.

– Може би не е от значение, но се радвам да ви видя отново – каза старецът искрено.

– Аз също – отвърна Греис без капка преструвка.

Връщането към нормалния живот ѝ доставяше удоволствие.

– Ето ключовете от вашата нова брава. Прозорецът на балкона също е сменен. Фактурите са на масичката в хола. Както се разбрахме, не съм докосвал нищо друго.

– Благодаря Ви, Кенет. Много благодаря. Ще ви оставя чек.

– Грижете се за себе си. Изглеждате уморена, но... различна.

Греис се усмихна, сбогува се със стареца и влезе в дома си. Затвори вратата след себе си и остана за момент неподвижна, оглеждайки гостната, мебелите, книгите си. Беше толкова странно. Имаше усещането, че е оставила дома си преди месеци и той вече като че принадлежеше на някои непознат.

Тъгата и чувството за вина се промъкваха в душата ѝ, но тя се чувстваше по-силна и по-свободна. Предизвикателствата, които беше надмогнала, любовта, с която Наис я беше дарила, астрофизичните открития, на които беше станала свидетел, всичко това я беше тласнало в такава житейска и познавателна буря, че се чувстваше пораснала и много по-самоуверена. И освен

това май вече не изпитваше страх. А кризите от булимия, изглежда, бяха безвъзвратно изчезнали.

Но дали промяната не беше само временна? Имаше само един начин да постави тази надежда на изпитание.

Греис прекоси стаята и дръпна завесата, която прикриваше блиндираната врата. Преградата беше леко прибрана, точно както младата жена я беше оставила на тръгване.

Онова, което никой не трябваше да вижда и да знае, се криеше зад тази стена. Онова, което най-много от всичко я плашеше, беше там, зад тази врата.

Сърцето ѝ заби силно, дишането ѝ стана по-тежко. Греис дълго си игра с халката, която носеше на палеца си.

После сложи ръка на дръжката и в пристъп на смелост влезе вътре.

Епилог

Ако сте в състояние да четете и да разберете това послание, значи вашата цивилизация е достигнала равнище на интелект, съвсем достатъчно, за да направите избора, които ще реши бъдещето на Вселената. А вие, приятелю, сигурно сте сред наимогъщите продукти на този интелект. Следователно ще решите дали да съобщите истината или не, на вашия вид.

Вашата Вселена е шестото ново начало от създаването на света. Защото в самото начало наистина е имало истинско раждане. Не знаем дали то е било съзнателно, или плод на случайността, дали зад него е стоял архитект, защото не сме открили нито кои е, нито намерението, което е водило неговия акт на демиург. Единственото, в което сме сигурни, е, че тази първа Вселена не е била замислена да рестартира. Всички резултати, с които разполагаме и които са наследени от четирите предшестващи ни цивилизации, показват, че при неговото образуване в Космоса е било заложено окончателното му свиване, но в никакъв случай ново разширение.

Ще се запитате тогава защо сте шестата форма на Вселената, щом като е трябвало да има само една? Отговорът може да ви притесни, но трябва да сте в състояние да го понесете: съществувате, защото ние го пожелахме.

Научните ни знания ни позволиха да променим кода на Вселената така, че няколко секунди преди окончателното си унищожение да се регенерира и да роди отново собствената си история. Феномен, който сигурно сте нарекли, както и ние, „скок“. Елементите в тази нова версия на всемира остават същите като в оригинала и той е програмиран по същия начин, за да може накрая животът и съзнанието задължително да възникнат, както е било предвидено при първото му раждане.

Защо обаче ние пожелахме да има такъв скок? Защо избрахме да ви дадем живот, при положение че нашият е свършил? Защото, както цивилизациите, които са ни предшествовали, ние решихме да ви дадем възможността да разберете това, което още ни убягва: откъде действително сме дошли в самото начало? Имало ли е един Демииург, една първична воля? Защо? С каква цел? И къде е той сега? Или по някаква случайност един ден се е появило нещо на мястото на нищото?

Независимо от технологичните ни постижения, въпреки съвместните усилия на най-проницателните ни умове ние още не сме успели да отговорим на тези въпроси. Усещахме, че сме близо до целта, но няколкостотин хиляди години не бяха достатъчни, за да стигнем до отговора, преди нашата Вселена да се свие и ние да изчезнем. Следователно ви предаваме щафетата, за да успеете там, където пет цивилизации преди вас се провалиха.

Неминуемо ще се запитате защо вие да сте по-способни да откриете тези отговори по-бързо от нас и нашите предходници, ако Вселената не ви остави повече време, преди фатално да се свие.

Причината е проста. Първата цивилизация така промени кода на Вселената, че във всеки край на цикъла част от натрупаните знания прониква през мембраната при скока и преминава в следващата Вселена. Така че през всяка ера от нашите еволюции някои от съществата идват на бял свят, наследявайки част от знанията на предшестващата цивилизация. Именно те тласкат живота напред. Това може да се изразява както в маисторска обработка на кремъка, така и в нововъведения в езика, в писмеността, в откритието на електромагнитните вълни, на колелото, на гравитацията...

Сигурно наричате такива индивиди „гении“. Сега вече трябва да знаете, че огромната им способност да предвиждат бъдещето се обяснява с факта, че са получили знания, дошли от по-ранните Вселени. По тази причина всеки цикъл е свидетел на раждането на същества, по-интелигентни от тези, съществували при

предходния цикъл. Така, натрупвайки все повече знания с всеки следващ цикъл, ние сме убедени, че ще достигнем такова равнище на ерудиция и на технологии, че ще разберем кои е създал първичната Вселена и по каква причина.

Но защо в началото на посланието си ви казах, че трябва да направите избор?

Защото осъзнахме, че човешкият интелект еволюира по-бързо, отколкото човешката способност да понесе тежестта на своите открития. Два примера стигат, за да се оцени докъде стигат нашите граници. Вие открихте, че Космосът е безкраен. Но как може да се приеме такава идея? Нашето съзнание винаги ще търси какво има по-нататък и още по-нататък, и още... докато не полудее.

Друг пример, които хвърля съзнанието ни във вихъра на немислимото: квантовата физика и паралелните светове. Мониторът, на който четете, птицата, минаваща пред прозореца ви, слънцето, което свети над главата ви, ви изглеждат уникални. Тези неща обаче съществуват в много екземпляри едновременно на различни места, докато вие не погледнете и вашето съзнание не избере една от тези възможни опции на съществуване. Това е толкова различно от онова, което ни казва здравият разум, че да го приемете за истина, може да ви побърка.

Вие ще откриете още много неща, които нямат връзка с вашите способности за възприемане. Защото вие – както и ние, искате да знаете. Да знаете всичко.

Но въпросът, които си поставихме, преди да ви дадем живот, беше следният: ще понесете ли истината, ако я откриете? Това дирене на тайната на Произхода задължително ще ви коства спокойствието и ще ви изправи пред бездни, в чието дъно ще откриете Отговора, но също и страха, ужаса, лудостта.

Решихме да ви дадем шанса да откриете истината, но може би сме сгрешили. Или по-скоро ще кажа, че съм сгрешил, защото съм последният от моя вид. Част от него умря от старост, докато много други предпочетоха да сложат край на съществуването си, вместо

да продължат да живеят с това, което никога не биха искали да разберат.

Потрудох се, за да може това послание да достигне до вас на по-ранен етап от интелектуалното ви развитие, отколкото това се случи при нас. За да можете или отсега да обуздате интелекта на вашия вид, ако смятате, че знанието ще ви донесе само страх, ужас и нещастия; или да подклаждате търсенето на знания, за да разкриете великата тайна на нашия общ произход, което ще ви превърне в първата свободна и всезнаеща цивилизация. Тази, която знае всичко.

Оставям на вас да направите този жесток избор, приятелю. Аз изпълних дълга си. Ваш ред е да решите.

Цивилизациите, които ви предшестваха, ви имат доверие. В ролята си на шеста итерация вие определено сте по-мъдри от нас.

Всичко това истина ли е?

*(Прочетете, след като сте приключили романа,
за да не съжбялявате цял живот...)*

ВСИЧКО ТОВА ИСТИНА ЛИ Е? Въпросът, който читателите ми задават най-често. Винаги отговарям по един и същ начин: героите, с които се срещате, естествено, съществуват единствено в романа, но всеки от моите трилъри се основава на реални научни и исторически факти. Ето няколко сведения, които ще утолят жаждата на най-любопытелните и може би ще събудят желанието ви да посетите местата, на които се води разследването.

Абатство И` она е напълно реално и се намира на малкия си остров в Западна Шотландия. Пътят по море, който следва Греис, е същият, по който ще минете, ако възнамерявате да стигнете дотам. И както и тя, ще стъпвате по плочките по пътя на мъртвите, за да стигнете до входа на абатството на морския бряг. Оставам на вас да откриете килията на Антон.!

Хотелът в Инхнадамф, където Греис среща Ян, също може да ви приюти, ако сте сред приключенците, решили да изучат далечните земи на Хайланд и техните пещери...

Жилищната сграда на три етажа, където се намира апартаментът на Греис, също съществува в Глазгоу и гледа право към университетската кула.

Не е необходимо да говорим подробно за Нуук, столицата на Гренландия, но ще уточня, че малкото ескимоско селце Каписилит не е измислица и че наистина е достъпно с кораб за туристите. В тази връзка държа да благодаря на моя другар и приятел – писателя Мо Мальо, голям експерт в криминалния жанр, който ми помогна да открия това малко селище, запокитено в дъното на

фиорда, което отлично отговаряше на нуждите на моя сюжет. Горещо ви препоръчвам неговата трилогия гренландски криминалета *Qaanaaq, Disko et Nuuk (Editions Points et La Marteniere)*, толкова ужасяваща и реалистична, че буквално ще ви побият тръпки.

Накрая, американската военна база в Туле се намира в центъра на голяма полемика в Гренландия (за която може да научите не в моя, а в други романи, между които *Qaanaaq*.) Не ви съветвам да ходите там по собствена инициатива.

Какво да кажем за научните факти в основата на разследването? Първо, относно спадането на *IQ* Западния свят – въпросът се разглежда в редица статии и книги по темата. Обсъжда се дали *IQ* показателят е надежден критерии за интелекта и някои изследователи са по-умерени в преценките на това, което други смятат за обезпокоителен спад. Но всички са съгласни, че западната стагнация много контрастира със скока нагоре на резултатите в Азия. После идва определянето на причините, които се движат от прекалената консумация на екранни продукти за забавления, минават през пестицидите и стигат до занижените изисквания към учениците. Специално по тази точка повече предпазливост и прозорливост биха водили нашите анализи в правилна посока.

Проектът на „Олимп“ да вдъхне живот на гении ми беше подсказан от една реална инициатива. През 2019 г. група френски, италиански, испански, американски и канадски изследователи започнаха работа по проекта „Леонардо“. Екипът, съставен от биолози, антрополози, историци на изкуството и експерти криминолози, имаше мисия да открие генетичния код на Леонардо да Винчи, за да проникне в тайните на гениалния му мозък. Те възнамеряваха да получат ДНК на учения, използвайки кичур коса, открит наскоро у някакъв колекционер, който уж бил автентичен. Или в краен случай, мислеха, че ще намерят ДНК върху платната с картини, защото е известно, че художникът използвал пръстите си, за да създава своите творби. В романа

компанията „Олимп“ е преминала на следващия етап: клонирането на гении от миналото чрез метода на секвениране на ДНК. При условие че клонирането на хора е понастоящем възможно и че единственото (за щастие го има!) ограничение е етично...

Колкото до т.нар. каптология, в университета в Станфорд наистина има департамент, посветен на тази наука за убеждението и манипулациите. Нарича се *Stanford Persuasive Technology Lab*. Онези, които имат амбицията да станат бъдещите шефове на „Олимп“, могат да започнат да се образоват тук: <https://captology.stanford.edu/>

А иначе феисбук, инстаграм, тиндър и т.н. действително са факт. Проверих в гугъл... Шегата настрана, всички тези приложения, както и всички игри от типа на Канди Краш безспорно използват метода на пристрастяване към „непредвидимата награда“, които прави чудеса или нанася страшни поражения – зависи от гледната точка. Впрочем, след като вече сте наясно с този принцип, хитрите номера се набиват на очи. А на тези, които все още се съмняват, горещо препоръчвам да прочетат *La Fabrique du crétin digital – Michel Desmurget* (изд. *Seuil*) („Фабрика за дигитални кретени“ от Мишел Десмюрже), *La Civilisation du poisson rouge. Petit traité sur le marché de l'attention – Bruno Patino (Grasset)* („Цивилизацията на аквариумната рибка. Кратко изложение на търговията с внимание“ от Бруно Патино) и да изгледат или прочетат няколко изказвания на покаялия се Тристан Харис (бивш „продуктов философ“ в гугъл), основател на движението *Time Well Spent**, които изобличава всички тайни техники на зарибяване, използвани от социалните мрежи.

(* Добре прекарано време (англ.). – Б. пр.)

Макар че неговите твърдения вече са присвоени от гигантите от Силиконовата долина... Гиганти, чиято философия е превъзходно обобщена от журналиста Гиом Ернер: „Изводът от историята? Ами ето го. Оставете децата си под властта на

екраните, докато производителите на екрани продължават да оставят децата си под властта на книгите“.

Накрая предусещам въпросите ви за откритията в астро-физиката, до които Греис се докосва в базата в Туле. И тук именно главите ни се замаиват, защото всички изложени теории и споменати открития са направо преписани от най-сериозната научна литература. Относно границите на теорията за Големия взрив, колебанията около нулевия момент и принципа на *The big bounce* (Скокът на Вселената), ще си доставите удоволствие (или страх), ако прочетете блестящия Етиен Клаин, и по-специално неговия труд *Discours sur l'origine de l'Univers (Flammarion)* („Изследване върху произхода на Вселената“, изд. *Flammarion*). Изненада ви чака и ако се запознаете със статиите на физика и математик Роже Пенроз, които работи от години върху своя модел на „цикличната Вселена“. А публикацията от юни 2006 г. на физика Антъни Зи от калифорнийския университет в Санта Барбара и на колегата му Стивън Хсу от университета в Орегон ще ви заинтригува, както се случи и с мен. Двамата учени предполагат, че във Вселената и по-точно в дифузното фоново лъчение от началото на Вселената, е криптирано послание. Послание, налично там от милиарди години, чието съдържание за двамата учени е неизвестно, но би следвало да е с математически характер и да предоставя универсален код...

Успешни изследвания на всички вас и ако наистина закъсате, изпратете ми едно малко „послание“...

Благодарности

Благодаря на жена ми Каролин – неизменно първата ми читателка, за безкрайната ѝ добронамереност. Какво бих правил, ако не ми даваше кураж от самото начало, когато искрицата, от която трябваше да се разгори огънят, беше съвсем слаба! Малко са хората, които могат страстно, но в същото време и деликатно да разпалят гаснещата жар. А във вихъра на писането тя е способна да намери изход и от най-заплетените сюжетни ситуации, от които понякога не мога да се измъкна и приличам на муха, оплела се в паяжина. Не съм забравил и нейните думи, изречени в деня, когато ѝ съобщих, че съм готов с новия ми роман. Тръпнех в очакване да чуя гласа ѝ, който щеше с вълнение да отбележи тържествено това важно събитие. Тогава с очарователна усмивка я чух да казва: „Аха, значи най-сетне ще можеш да измиеш пода в кухнята!“. Ето, вече знаете защо пиша романи: за да отлагам, колкото мога повече, момента на търкането на теракота с мопа. Щом публикува своята собствена книга (един смайващо увлекателен исторически романс) – а това предстои, – с удоволствие ще ѝ връча метлата!

Друга важна опора на дългия (но вълнуващ) процес на писане е моят приятел Оливие Панекен, който посвещава много време на четене и препрочитане на текста, както и да ми каже откровено какво мисли за всяка идея, за всяка глава. Благодарение на критичния му поглед, но и на насърченията и предложенията му съм станал издръжлив в работата си.

Няма да пропусна и моите издатели в ХО – Бернар Фиксо, Едит Льоблон, Рено Льоблон, които година след година ми позволяват да осъществявам мечтата си, като ми осигуряват творческа свобода и заедно с това разпространение на моите романи в

оптимален тираж. Знам колко рядко се случва човек да се ползва от тази привилегия.

Благодаря на Камии льо Доз, редакторката на този роман, с която наистина беше удоволствие да се работи в дух на ентусиазъм, диалог и дисциплина.

И накрая, горещи благодарности и аплодисменти на отдела по връзки с обществеността на ХО – страшилищата Стефан льо Фол и Мелани Русе; те показаха чудесата, на които са способни, за да ни осигурят медийно присъствие.

Това присъствие в медиите обаче не би струвало много, ако я нямаше мощната армия от книжари с тяхното таино оръжие: страстта към работата. На всички вас – жени и мъже, безкрайна искрена благодарност за вашата подкрепа. Особено искам да отлича тези, които познавам най-добре и които са близо до мен от първите ми стъпки: атомната централа Каролин Вале, която в случаи на световна енергийна криза е способна да захрани човечеството с енергия за цял век: Жером Толедано – книжарят, който работи по формулата „доволен или ти връщам парите“ и който продава със скоростта на светлината: и Антоан Мале – човекът, който се колебае дали, ако корабът потъва, би взел със себе си книга или плюшен динозавър на самотния си остров. Ще го посъветвам: нито едно от двете, защото там ще трябва да пишеш!

В заключение, благодаря на всички – читателки и читатели, за моментите на безвремие, които споделяме, докато сме потънали в тези странни истории.

Ето това е моето „последно послание“.

Никола Бьогле
15 юни 2020 г.